ධම්මපදය

ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2432

සන්නසහිත

ධම්මපදය.

කොළඹ

විද්‍යෝදය පිරිවෙණෙහි උපාචාර්‍ය්‍යවූ

මහගියස්තුඩුවේ දෙවමිත්ත සාමීන්

විසින්

ලිපිදෝෂ හැර සුධකරණලදී

ලඞ්කාභිනව විශ්‍රැත යන්ත්‍රාලයෙහි

අච්චුගසනලදී.

1889.

PREFACE.

The Dhammapada, which is a compendium of the Doctrines of the World-Honoured BUDDHA, consists of 423 stanzas (gáta) divided into 26 chapters (varga). A person who studies it well therefore will become thoroughly conversant with the Buddhistic philosophy.

The Maha Théros who formed the first convocation (*a*) wrote an Attakatha (commentary) to the Dhammapada. This Attakatha, having been brought to Ceylon by the Venerable Mahinda, was translated into Sinhalese. But the Sinhalese version, though diffuse, did not contain the paraphrase of the Stanzas. It was besides found to be of little use to people outside of Ceylon, and was therefore re-translated into Pali by a learned Théro at the request of the Venerable Kumara Kasyapa. The Pali Attakatha contains 299 stories forming 72 Banawara (*b*) (discourses).

The Attakatha, which is evidently the production of a person well versed in Science and Religion, is reputed to be from the pen of the learned Buddhaghosa Thero, but we do not find sufficient grounds to attribute it to that source, as the Sinhalese Sanne (paraphrase) to the Attakatha is silent on the matter.. But the only information regarding the authorship accessible to us is that it was composed by a learned priest who resided in the Monastery built by king Siri Kudda.

We have in this edition endeavoured to give the various readings in the shape of foot notes.

H. DEWAMITTA.

(*a*) Convocation—There were three convocations; the first, which was composed of 500 Maha Theros and persided over by the Venerable Maha Kasyapa, was held in a cave temple at Rajagriha in the fourth month from the death of BUDDHA. The secondwhich was held at Wisála under the presidency of Venerable Yasa 100 years after the death of BUDDHA, was composed of 700 Maha Theros. The third and last was held at Pátaliputra (Patna) in the reign of the Emperor Dharmasoka, in the 26th year after the death of BUDDHA. This convocation consisted of 1000 Maha Theros headed by the Venerable Moggali Putta Tissa.

(*b*) Banawara—A banawara is a discourse consisting of 250 stanzas of 32 syllables each.

ආ ශී ෂා.

සන්න සහිත ධම්මපදය.

සංසාරවනිම්මලගතාය විලොචනාය
සජ්ජනතුපඞ්කජවනානි පබොධිතානි,
සම්බොධිසිද්ධගුණමණ්ඩලමණ්ඩිතස්ස
වන්දාමි තං භගවතොසුගතංසුමාලිං.

සම්මාවගම්ම වරධම්මපදං මුනින්දො
ධම්මප්පදං පරමසන්තිපදං අදෙසි,
යං සීහලාය පුරිමෙහි පවත්තිතං තං
කාලන්තරෙන ඛලිතං විඛලිං කරොම.

සනරාමරලොකස්වාමිවූ අප බුදුරජානන්වහන්සේ මීට සාරාසඞ්ඛ්‍යකල්ප ලක්‍ෂයක්හට පූර්වයෙහි කුළුණුනුවනැති සුමෙධ නම් මහාතාපසව දීපඞ්කර සර්වඥයන්වහන්සේගේ සම්මුඛයෙහි හන්ත්‍රාප්තනිර්වාණපදය සසරදුක මෙන් හැර සකලසත්වයන් කෙරෙහි පතළ මහාකරුණාවෙන් එම දිව්‍යගුරුවූ දුන්ගෙන් විවරණ පතුල් ලැබ සසරට වැද ඉන්මැත ලොව පහළ තෙවිසි සර්වඥවරයන්ගෙන් ද ලබනලද විවරණ ඇතිසේක් සමත්‍රිංශත් පාරමිධර්මයන් පුරා වෙස්සන්තර රජව මහදන් දී සත්පළක් මහපොළො ගුගුරුවා හැමකල දිවකලුන් ගත් වල්විදුනායෙන් දිලිසෙන සියලු දෙව්සිරින් සර තුසීපුර ඉපිද දීව්‍යැපවලඳනුවෝ දසදහසක් ලොකධාතුවාසීදිව්‍යබ්‍රහ්මයන්ගේ ආරාධනාවෙන් ශාක්‍යවංශයට මුදුන්මල්වන් සුදෙවුන් මහරජු නිසා මහාමායා බිසෝ කුස පිළිසිඳ දසළුකඩමසකින් බිහිව ක්‍රමයෙන් වැඩී පැමිණි සක්විති රජසැප හැර මහබිනික්මන් කොට මහාවීර්‍ය්‍ය කොට බොධිපර්‍ය්‍යඞ්කාරූඪව මාරපරාජය කොට සර්වඥපදප්‍රාප්තව සත්සති යවා මහාබ්‍රහ්මයාගේ ආරාධනාවෙන් බරණැස ඉසිපතනාරාමයෙහි දම්සක් පවත්වා ධර්මදෙශනා කරමින් විනෙයජනයන් නිවන් දක්වනුවෝ උපනුපන්කරුණු අරමුණු කොට මේ උතුම් ධර්මපදයන් දෙශනා කළ සේක, ඒ සියලු ම බුද්ධවචන උන්වහන්සේගේ පිරිනිවීමට ඉක්බිති මහාකාශ්‍යපස්ථවිරප්‍රමුඛ සිව්පිළිසිඹියා පත් පන්සියයක් මහරහතන් වහන්සේලා විසින් රජගහනුවරදී සඞ්ගායනා කරණලදහ.

පඤ්චසතිකය, සත්තසතිකය, සාහස්සිකය යි සඞ්ගායනා තුණෙකි. එයින් සර්වඥයන්වහන්සේගේ පිරිනිවීමෙන් සතරවෙනි මාසයෙහි රජගහනුවර වෙභාරපර්වතපාශ්වියෙහි සප්තපර්ණිගුහාවාරයෙහි අජාසත් මහරජුවිසින් කරවණලද විසිතුරු ධර්මමණ්ඩපයෙහි වැඩ හිඳ සඞ්ගීතියාගේ විරස්ථිතිය පූජනා කරන්නාවූ මහාකාශ්‍යපස්ථවිරයන්වහන්සේ ප්‍රධාන කොට ඇති මහානු

භාවසම්පන්න පන්සියයක් මහරහතන්වහන්සේලා විසින් සත්මසකින් පළමුවෙනි මහාධර්මසංගායනාව කොට නිමවන ලද්දීය. පන්සියයක් විසින් සංගායනාකළහෙයින් මේ "පඤ්චසතික" නම් විය.

සර්වඥයන්වහන්සේ පිරිනිවී සියක් හවුරුදු වූ කල විසාලාමහනුවර දස දහසක් පමණ පාපභික්ෂූන් විසින් උපදවනලද සියලු ම ශාසනමල ශොධනය කොට යශස්ථවිරයන් වහන්සේ ප්‍රධානවූ සත්සියයක් මහරහතන් විසින් කාලාශොකරජ්ජුරුවන්ගේ ආරක්ෂාවෙන් විසාලාමහනුවර වාලුකාරාමයෙහි වැඩ හිඳ අටමසකින් දෙවෙනි සංගීතිය කොට නිමවන ලදී. මේ "සත්තසතික" නම් විය.

සර්වඥයන්වහන්සේ පිරිනිවී දෙසිය විසිහවෙනි වර්ෂයෙහි සියලු දඹදිව එකසත්කොට රජයට පැමිණි මහානුභාවසම්පන්න ධර්මාශොක මහරජානන් විසින් දවසක් පාසා පන් ලක්ෂයක් ධන වියදම් කොට බුද්ධශාසනයෙහි පවත්වනලද මහද් ලාභසත්කාරය ප්‍රාර්ථනා කරමින් බුද්ධශාසනයෙහි පැවදිවූ සැටදහසක් තීර්ථකයන් විසින් මේ ධර්මය මේ විනය යි තම තමන්ගේ දෘෂ්ටීන් ප්‍රකාශ කරමින් උපදවනලද සියලු ම ශාසන මලශොධනය කොට මොග්ගලිපුත්තතිස්ස නම් ස්ථවිරයන් වහන්සේ ප්‍රධාන දහසක් පමණ මහරහතන් විසින් පැලලුප්නුවර අශොකාරාමයෙහි වැඩ හිඳ ධර්මාශොක නරේන්ද්‍රයන්ගේ ආරක්ෂාවෙන් නවමසකින් තුන්වෙනි සංගීතිය කොට නිමවනලදී. මේ "සහස්සික" නම් විය.

සියලු ම බුද්ධවචන මේ සඞ්ගායනා තුණට අන්තර්ගතයි. මේ ධර්මපදය ඒ පළමුවෙනි ධර්මසඞ්ගීතියෙහිදී සඞ්ගායනා කොට ඛුද්දක නිකායෙහි ඇතුළත් කරණලදී.

"ධම්මපද" නම් කිම? සත්තිස්බොධිපාක්ෂිකනම් වූ ධර්මකොට්ඨාසයයි– ඒ ධර්මකොට්ඨාසය සර්වඥයන්වහන්සේ විසින් සමාසව්‍යාසසාකල්‍යාදිවශයෙනුත් එකත්වනානාත්වනයාදිනයවශයෙනුත් යථාර්හභාවයෙන් දෙශනාකරණලදී. මේ ප්‍රකරණයෙහි සමාසවශයෙනැයි දතයුතු; එබැවින් සියලු ම බුද්ධධර්මය සංක්ෂෙපයෙන් මෙහි අන්තර්ගත ව පෙණේ; මේ ධර්මපදය ගාථා සාරසිය විසිතුණකින් හා සව්සිවර්ගයෙකින් යුක්තයි; මෙය සම්පූර්ණයෙන් උගතෙකුට බුද්ධධර්මයෙහි උතුම් වියත්බවක් ලැබේ.

පළමුවෙනි ධර්මසඞ්ගීතිය කළ මහාස්ථවිරයන් වහන්සේලා විසින් මීට ද අර්ථකථා කරණලදී. ඒ අර්ථකථාව මහාමහෙන්ද්‍රස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් ලක්දිවට ගෙණවුත් ලක්දිව්වැස්සන්ගේ ප්‍රයොජන සඳහා සිංහලභාෂාවෙන් තබනලද්දීය; ඉන් පසු කුමාරකාශ්‍යප නම් ස්ථවිරකෙනෙකුන් විසින් සිංහල අර්ථකථා ව සිංහලද්වීපවාසීන් හැර අවශෙෂදෙශවාසීන්ට ප්‍රයොජනනැතැ යි මීට මාගධීඅර්ථකථාවක් උව මැනවැයි ආරාධනා කරණලදින් කිසියම් ආචාර්ය්‍ය කෙනෙකුන් විසින් මාගධීභාෂාවෙන් මීට අටුවාව කළබව එහි කර්තෘහු විසින් සංක්ෂිප්ත වාක්‍යයෙන් පෙණේ.

සිංහල අටුවාහි කියමන් ඉතා විස්තරව තිබුනු බවත් ගාථාර්ථ වර්ණනා නොතිබුනු බවත් මාගධීඅටුවාහි කියනලදී; ඒ අතිවිස්තර වචන ක්‍රමය හැර ගාථාපියත් ප්‍රකාශ කොට මාගධීභාෂාවෙන් අටුවාව කළබව එම ග්‍රන්ථයෙහි ප්‍රකාශිතයි; ඒ අට්ඨකථාව වස්තු 299 යෙකින් හා බණවර දෙසැත්තෑවකින් යුක්තයයි කියනලදී.

එහි යමකවර්ගයෙහි වස්තු 14 යි, අප්‍රමාදවර්ගයෙහි 9 යි, චිත්තවර්ගයෙහි 9 යි, පුෂ්පවර්ගයෙහි 11 යි, බාලවර්ගයෙහි 14 යි, පණ්ඩිතවර්ගයෙහි 11 යි, අර්හද්වර්ගයෙහි 10 යි, සහස්‍රවර්ගයෙහි 14 යි, පාපවර්ගයෙහි 12 යි, දණ්ඩවර්ගයෙහි 11 යි, ජරාවර්ගයෙහි 9 යි, ආත්මවර්ගයෙහි 10 යි, ලොකවර්ගයෙහි 11 යි, බුද්ධවර්ගයෙහි 9 යි, සුඛවර්ගයෙහි 8 යි, ප්‍රියවර්ගයෙහි 9 යි, ක්‍රොධවර්ගයෙහි 8 යි, මලවර්ගයෙහි 12 යි, ධර්මස්ථවර්ගයෙහි 10 යි, මාර්ගවර්ගයෙහි 12 යි, ප්‍රකීර්ණවර්ගයෙහි 10 යි; නිරයවර්ගයෙහි 9 යි, නාගවර්ගයෙහි 8 යි, තෘෂ්ණාවර්ගයෙහි 12 යි, භික්ෂුවර්ගයෙහි 12 යි, බ්‍රාහ්මණවර්ගයෙහි 39 යි, මෙසේ අටුවාවෙහි වස්තු 299 යක් ප්‍රකාශයි.

ඒ මේ අටුවාවත් ආචාර්ය බුද්ධඝොෂ මහාස්ථවිරපාදයන් වහන්සේ විසින් කරණලදැයි අටුවා අවසානයෙහි සඳහන්කරණ ලද්දේය, එය පසුව කිසිවෙකු විසින් යොදනලද පාඨයෙකැයි හැඟේ, සද්ධර්මසංග්‍රහයෙහිදු ඒ කීම ආශ්‍රයකොට බුද්ධඝොෂාචාර්යයන් කළබව කියනලදී; ප්‍රකරණය කළ පරිදි ප්‍රකාශිත ගාථාවලින් එසේ නොහැඟෙන බැවින් ඒ එසේමය යි පිළිගැන්මට හෙතු නොපෙණේ; දම්පියා අටුවා සන්නයෙහිත් ඒ බව නොකියනලද්දේය. අප විසින් පළමුවෙනි වර අච්චුගැසීමට පාඨශොධනය කොට දෙනලද පොතෙහි බුද්ධඝොෂාචාර්යයන් වහන්සේ විසින් මේ අටුවාව කළබව කී නුමුත් නැවත කරුණු සොයාබැලීමෙන් මේ අට්ඨකථාව බුද්ධඝොෂාචාර්යයන් විසින් නොකළබවට හෙතු ලැබුණේය.

මේ අටුවාචාර්‍ය අසවලාය යි නිශ්චය කළ නොහැක්කේය; "සිරිකුඩ්ඩ" නම් රජහු විසින් කරවනලද පහයෙහි වැඩවිසූ ස්ථවිරකෙනෙකුන් විසින් කළ බව අටුවාහි කියනලදී. ඒ මෙසේයි:—

"පත්තං ධම්මපදං යේන ධම්මරාජේනනුත්තරං,
ගාථා ධම්මපදේ තේන භාසිතා යං මහේසිනා.
සතෙවීසා චතුසතා චතුසච්චවිභාවිනා;
සතානතාං හි වත්ථූනං එකෙනූන සමුට්ඨිතා.
විහාරෙ අධිරාජේන කාරිතම්හි කතඤ්ඤුනා,
පාසාදෙ සිරිකුඩ්ඩස්ස රඤ්ඤො විහරතා මයා.
අත්ථබ්‍යඤ්ජනසම්පන්නං අත්ථාය ච හිතාය ච,
ලොකස්ස ලොකනාථස්ස සද්ධම්මට්ඨිතිකම්‍යතා
තාසං අට්ඨකථං එතං කරොන්තෙන සුනිම්මලං,
ද්වාසත්තති පමාණාය භාණවාරෙහි පාළියා.
යං පත්තං කුසලං තෙන කුසලා සබ්බපාණිනං
සබ්බෙ ඉජ්ඣන්තු සඞ්කප්පා ලභන්තු මධුරං ඵලං ති."

මේ සන්නය අසවල් කාලයෙහි අසවලෙකු විසින් කෙළේය යි සඳහන් නොකෙළෙන් සන්නකළ කාලය හා කර්තෘ නියමකිරීම දුෂ්කර යි; එතකුදු වුවත් බුද්ධාගම හා නානාශාස්ත්‍ර දැනීමෙහි අතිසමර්ථ පණ්ඩිතකෙනෙකුන් විසින් කළබව හැඟේ.

කවුරුනුමුත් මේ ව්‍යාඛ්‍යාන කර්තෘ විසින් සාමාන්‍ය ලෝකයාගේ ප්‍රයොජනය සලකා බ්‍යඤ්ජනයෙහි ආදර නොකොට අටුවානුසාරයෙන් අභිප්‍රාය හැඟෙන පරිද්දෙන් අර්ථවර්ණනා කළබව පෙණේ. ඒ එසේමය.

"අත්ථං හි නාථො සරණං අවොච න බ්‍යඤ්ජනං ලොකවිදූ මහෙසී,
තස්මා අකත්වා රතිමක්ඛරෙසු අත්ථෙ නිවෙසෙය්‍ය මතිං මුතීමා."

පළමුවෙනි වර ශුද්ධකළ පොතේ අපට නිශ්චය වශයෙන් නොහැඟීමෙන් අශුද්ධව යෙදීතිබුන පාඨ මේවර ශුද්ධ කොට යොදනලදී, තවද පරම්පරායාත සමහර පාඨ අපට අශුද්ධයයි හැඟුන නමුත් වෙනස් නොකෙළෙමු; එබඳු ඇතම් තැනුත් පොත්වල වෙනස්ව දක්නාලද නානාපාඨත් අධොලිපි කොට ඇති ඒ පණ්ඩිතයන් විසින් විනිශ්චය කරණු ලැබේ වා.

උද්දානයෙහි පෙණෙන ගණන්වලට වෙනස්ව සමහර වර්ගවල ගාථාසංඛ්‍යා අඩුවැඩි වී තිබේ, එබඳුතැන් වෙන්වෙන් වශයෙන් සඳහන් කිරීමෙන් වැඩි ප්‍රයොජනයක් නොපෙණෙන බැවින් ප්‍රථමවාරයෙහි මෙන් ඒ ඒ තැන් හි සඳහන් නොකෙළෙමු.

මේ ව්‍යාඛ්‍යානය බුද්ධාගම හා සව්‍යාකරණමාගධසිංහලභාෂා ඉගෙණගන්නා සියල්ලන්ට ම අත්‍යන්තොපකාරී මාහැඟි ප්‍රකරණයෙකි,

මේ උතුම් ප්‍රකරණය අපවිසින් යථාශක්තියෙන් නොයෙක් දිසාවෙන් පොත් සපයා බලා අටුවා ගැටපද හා සංසන්දනය කොට අප ආචාර්‍ය්‍යවරයන්ගේ උපකාරත් ඇඳව ශුද්ධ කරණලදී.

මේ පොත ශුද්ධ කිරීමේ ප්‍රයාසය මෙය් තතු දන්නන්ට සුවසේ වැටහෙයි ඉන්නිසා ඒ හඟවනු පිණිස දීර්ඝවාක්‍ය නොලියමු; අති දීර්ඝකාලයක් ලියමනෙන් වැරදී තිබෙන මේ පොත අපේ ශක්ති පමණින් ශුද්ධ කළ නමුත් තව දෙස් තිබෙන්නට පුලුවනි ඒ නුවණැත්තන් විසින් ලොකාභිවෘද්ධිය සඳහා ශුද්ධ කරණු ලැබේවා

මෙය ආචාර්‍ය්‍ය බටුවන්තුඩාවේ පණ්ඩිතුමන් විසිනුත් විද්‍යොදය පරිවෙණාධිපති ආචාර්‍ය්‍ය භික්ෂුවේ ශ්‍රී සුමඞ්ගලාභිධානනායකස්වාමිපාදයන් විසිනුත් පිළිගන්නාලදී.

මේ ආභාෂය විද්‍යොදයපිරිවෙණේ උපාචාර්‍ය්‍යවූ හෙයියන්තුඩුවේ දෙවමිත්ත ස්ථවිරයන් විසින් ලියනලදී.

H. DEVAMITTA.

ශ්‍රීබුද්ධවර්ෂ 2432 දුරුතු පෙරධ මස
පැළවිසලත් බුධදින.

ශුද්ධිපත්‍රය.

පිටේ.	පෙලේ.	අශුද්ධ.	ශුද්ධ.
62	5	ධඎචාරි	ධම්මචාරි
64	10	යෙගීනු	යොගීනු
70	4	තාදිස	තාදිසෙ
78	2	ධාරශ	ධාරයෙ
81	14	මනාසා	මනසා
87	2	සහසා	සාහසා
,,	15	,,	,,
91	13	වයිවිම	ව විසීම
106	34	කරණිලද්දේ	කොට බැඳනාලද්දේ
107	4	මවරි	මචාරි
110	1	011	110
,,	27	සොක	සොකා
,,	37	නලං ඉව	නලං
112	7	ආකඩබි	ආකඞ්ඛි
,,	24	සංයොජනසනයෙන්ද	සංයොජනයෙන්ද
115	3	අවජිජ	අවිජ්ජ (1)
117	2	ගනනති 6	ගනහාති (1)
,,	38	6, නිහනති	1. නිහනාති
124	3	විපාමුචෙච	විපාමුචච
,,	14	,,	,,

පටුන.

පිටේ:

1	... ...	යමකවග්ගය.
10	... ...	අප්‍රමාදවග්ගය.
15	... ...	චිත්තවග්ගය.
20	... ...	පුෂ්පවග්ගය.
25	... ...	බාලවග්ගය.
30	... ...	පණ්ඩිතවග්ගය
35	... ...	අර්හද්වග්ගය
39	... ...	සහස්‍රවග්ගය.
44	... ...	පාපවග්ගය.
49	... ...	දණ්ඩවග්ගය.
54	... ...	ජරාවග්ගය.
58	... ...	ආත්මවග්ගය.
61	... ...	ලෝකවග්ගය.
65	... ...	බුද්ධවග්ගය.
71	... ...	සුඛවග්ගය.
74	... ...	ප්‍රියවග්ගය.
77	.. ...	ක්‍රෝධවග්ගය.
81	... ...	මලවග්ගය.
87	... ...	ධර්මිෂ්ඨවග්ගය.
91	... ...	මාර්ගවග්ගය.
96	... ...	ප්‍රකීර්ණකවග්ගය.
101	... ...	නිරයවග්ගය.
105	... ...	නාගවග්ගය.
110	... ...	තෘෂ්ණාවග්ගය.
118	... ...	භික්ෂුවග්ගය.
125	... ...	බ්‍රාහ්මණවග්ගය.
137	... ...	උදානගාථා.

ධම්මපදං.

පඨමො වග්ගො.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො
සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

මනොපුබ්බඞ්ගමා ධම්මා මනොසෙට්ඨා මනොමයා
මනසා චෙ පදුට්ඨෙන භාසති වා කරොති වා
තතො නං දුක්ඛමන්වෙති චක්කංව වහතො පදං-1.

ධම්මා, වෙදනාදිසඞ්ඛ්‍යාතඅරූපීධර්‍මයෝ; මනොපුබ්බඞ්ගමා, කාමාවචරාදිභෙදයෙන් චාතුර්භූමික වූ චිත්තය පූර්‍වඞ්ගම කොට ඇත්තාහ, නිස්සත්වනිර්ජීවාර්ථයෙන් ධර්‍ම නම් වූ වෙදනාදිසඞ්ඛ්‍යාසඞ්ඛ්‍යාත සියලු චෛතසිකයෝ චිත්තය හා එකොත්පාද එකනිරොධ එකාලම්බන එකවස්තුක වූවාහු ද චිත්තය නො උපනහොත් චෛතසිකයන්ගේ උත්පත්තියෙක් නම් නැත්නුයි චෛතසිකයන්ගේ උත්පත්තියට චිත්තය ප්‍රධානකාරණහෙයින් මනස පූර්‍වඞ්ගම කොට ඇත්තාහයි සේයි; මනොසෙට්ඨා, සහජාතාධිපතිවසයෙන් චිත්තය ශ්‍රෙෂ්ඨ වනබැවින් මනස උතුම් කොට ඇත්තාහ; මනොමයා, දැරුආදියෙන් නිපන් ඒ ඒ භාණ්ඩයන් දැරුමයාදි නම්වන්නා සේ මනසින් නිපදනාහෙයින් මනොමයහ, සිත්මුවාහ; (එහෙයින්) චෙ, ඉදින්; පදුට්ඨෙන මනසා, ආගන්තුක වූ අභිධ්‍යාදෞර්මනස්‍යාදිදෙෂයකින් දූෂිත වූ, කැලඹුනා වූ සියින් යුක්ත ව; භාසති වා, මෘෂාවාදපිශුනවචනපරුෂවචනසම්ප්‍රලාප යයි කියනලද චතුර්විධවාග්දුශ්චරිතයක් බෙණේ නම් හෝ; කරොති වා, ප්‍රාණිවධ අදත්තාදානකාමමිථ්‍යාචාර යයි කියනලද ත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතය කෙරේ නම් හෝ, කායවාග්දුශ්චරිතයන් නැතිවත් අභිධ්‍යාව්‍යාපාදමිථ්‍යාදෘෂ්ටි යයි කියන ලද ත්‍රිවිධ මනොදුශ්චරිතය පුරා නම් හෝ; තතො, ඒ ත්‍රිවිධදුශ්චරිතහෙතු වෙන්; දුක්ඛං, සතරඅපායෙහි ද මනුෂ්‍යලොකයෙහි ද කායිකවූ ද චෛතසික වූ ද විපාකදුක්ඛය; නං, ඒ දුශ්චරිතසමඞ්ගිපුද්ගලයා; අන්වෙති, අනුව යන්නේ ය; කුමක් මෙන්දයත්? වහතො, ගැල යොදනලද්දුව උසුලන්නා වූ, (හෙවත්) ගැල ඇද ගෙණ යන්නා වූ ගොනුගේ; පදං, පියඅනු ව යන්නා වූ; චක්කං ඉව, ගැල්සක මෙන් — ගැල ඇද ගෙණයන ගොනුගේ පිය අනුව බඳු පසුපස්සෙහි යන්නා වූ ගැල්සක මෙන් ආපායිකවූ ද මානුෂිකවූ ද කායිකචෛතසිකවිපාකදුඃඛය දුශ්චරිතසමඞ්ගිපුද්ගලයා නොහැර භවයෙන් භවයට අනුව යන්නේ යයි සේයි-1.

මනොපුබ්බඞ්ගමා ධම්මා මනොසෙට්ඨා මනොමයා
මනසා චෙ පසන්නෙන භාසති වා කරොති වා
තතො නං සුඛමන්වෙති ඡායාව අනපායිනී-2.

අක්කොච්ඡි මං අවධි මං අජිනි මං අහාසි මෙ
යෙ තං උපනය්හන්ති වෙරං තෙසං න සම්මති-3.

ධම්මා, වෙදනාදිස්කන්ධත්‍රයසඞ්ඛ්‍යාත අරූපිධර්මයෝ; මනොපුබ්බඞ්ගමා, කාමාවචරාදිභෙදයෙන් චාතුර්භූමික වූ චිත්තය පූර්වඞ්ගම කොට ඇත්තාහු, නිස්සත්වනිර්ජීවාර්ථයෙන් ධර්ම නම් වූ වෙදනාදිස්කන්ධත්‍රයසඞ්ඛ්‍යාත සියලු චෛතසිකයෝ චිත්තය හා එකොත්පාද එකනිරොධ එකාලම්බන එකවස්තුක වූවාහු ද චිත්තය නො උපන්නහොත් චෛතසිකයන්ගේ උත්පත්තියෙක් නම් නැත්තුයි චෛතසිකයන්ගේ ඉපදීමට චිත්තය ප්‍රධාන කාරණහෙයින් මනස පූර්වඞ්ගම කොට ඇත්තාහුයි සේයි; මනොසෙට්ඨා, සහජාතාධිපතිවසයෙන් චිත්තය ශ්‍රෙෂ්ඨ වනබැවින් මනස උතුම් කොට ඇත්තාහු; මනොමයා, ස්වර්ණාදියෙන් නිපන් ඒ ඒ භාණ්ඩයන් ස්වර්ණමයාදි නම් වන්නා සේ මනසින් නිපදනාහෙයින් මනොමයහු, සිත්මුවාහු; (එහෙයින් මනසින් නිපදනාහෙයින්) චෙ, ඉදින්; පසන්නෙන මනසා, අනභිධ්‍යාදිගුණයොගයෙන් ප්‍රසන්න වූ නිර්මල වූ සිතින් යුක්ත ව; භාසති වා, චතුර්විධවාක්සුචරිතය බෙණේ නම් හෝ; කරොති වා, ත්‍රිවිධකායසුචරිතය කෙරේ නම් හෝ, කායවාක්සුචරිතයන් නැතිවත් ත්‍රිවිධමනස්සුචරිතය පුරා නම් හෝ; තතො, ඒ ත්‍රිවිධසුචරිත හෙතුවෙන්; සුඛං, කායිකවූ ද චෛතසිකවූ ද විපාක සුඛය; නං, ඒ ත්‍රිවිධසුචරිතසමඞ්ගිපුද්ගලයා; අන්වෙති, අනුව යන්නේය; කුමක් මෙන්ද යත්? අනපායිනී, ශරීරයෙන් පහ නොවන්නා වූ; ඡායා ඉව, සෙය මෙනි ත්‍රිවිධසුචරිතසමඞ්ගිපුද්ගලයා සුගතියෙහි උපන්නහු ද දුගතියෙහිදු සුව අනුභව කරන්ට නිසි තන්හි උපන්නහු ද කායිකචෛතසිකවිපාකසුඛය ශරීරප්‍රතිබද්ධ හෙයින් ශරීරයෙන් පහ නොවන්නා වූ ඡායාව මෙන් ගිය ගියතන්හි නොහැර අනුව යන්නේ යයි සේයි-2.

මං, මට; අක්කොච්ඡි, ආක්‍රොශ කෙළේ යයි ද, (හෙවත්) ජාත්‍යාදියෙන් ගටා බිණීයයි ද; මං, මට; අවධි, අතින් පයින් දණ්ඩෙන් සැතින් පහළේ යයි ද; මං, මා; අජිනි, කුළුදෙස් කියවීම් ආදි විසින් දිනීයයි ද; මෙ, මාගේ උපභොග පරිභොග වස්තු; අහාසි, පැහැර ගත්තේ යයි ද; යෙ, යම් ගෘහස්ථප්‍රව්‍රජිත කෙනෙක්; තං, ඒ ආක්‍රොශාදිය කාරණ කොට උපන් ක්‍රොධය (1); උපනය්හන්ති, තණ්පිදුරු ආදියෙන් කුණුමස් වසා වෙළන්නවුන් මෙන් නැවත නැවත සිත බඳිද්ද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; වෙරං, එක වරකද උපන් ඒ වෛරය; න සම්මති, නො සන්සිඳෙන්නේයි, නැවත නැවත වැඩෙන්නේයි-3.

---

1 මේ පෙළ අටුවානයයි, මේ සන්නයෙහි-'වෛරය.,

අක්කොච්ඡි මං අවධි මං අජිනි මං අහාසි මෙ
යෙ තං න උපනය්හන්ති වෙරං තෙසූපසම්මති-4.
නහි වෙරෙන වෙරානි සම්මන්තීධ කුදාචනං
අවෙරෙන ච සම්මන්ති එසධම්මො සනන්තනො-5.
පරෙ ච න විජානන්ති මයමෙත්ථ යමාමසෙ
යෙ ච තත්ථ විජානන්ති තතො සම්මන්ති මෙධගා-6.

මං, මට; අක්කොච්ඡි, ආක්‍රොශ කෙළේ යයි ද, (හෙවත්) ජාත්‍යාදියෙන් ගටා බිණීයයි ද; මං, මට අවධි, අතින් පයින් දඬෙන් සැතින් පහළේය යි ද; මං, මා; අජිනි, කූඨදෙස් කියවීම් ආදි විසින් දිනී යයි ද; මෙ, මාගේ උපභොගපරිභොග වස්තු; අහාසි, පැහැර ගත්තේ යයි ද; යෙ, යම් ගෘහස්ථ ප්‍රව්‍රජිත කෙනෙක්; තං, ඒ ආක්‍රොශාදිය කරණ කොට උපන් ක්‍රොධය; න උපනය්හන්ති, අමනස්කාරවශයෙන් හෝ පෙර මා අනුන්ට කීදෙය කළදෙය දූන් මා විඳුවන්නේ යයි කර්මප්‍රත්‍යවෙක්ෂාවශයෙන් හෝ (1) සිත නො බඳිද් ද; තෙසං, ඔවුන්ගේ; වෙරං, ප්‍රමාදදොෂයෙකින් ඉපද ගියාවූ ද ඒ වෛරය; උපසම්මති, නිරින්ධනවහ්නියක් මෙන් සන්සිඳෙන්නේයි-4.

ඉධ, මේ සත්ත්වලොකයෙහි, වෙරානි; 'අනත්ථං මෙ අචරි, යනාදි නව ආඝාතවස්තූන් කරණ කොට උපන් වෛරයෝ; වෙරෙන, වෛරයෙන්; කුදාචනං, කිසිකලෙක්හි දු; න සම්මන්ති, නො සන්සිඳෙන්නාහ, කෙලමුකුණු මලමූත්‍රාදි අශුචි වැකිතැන් එම කෙලමුකුණු මලමූත්‍රාදි අශුචියෙන් දෙව පිරිසිදු නො කොට හැක්කා සේ බිණුවහුට බැණ ඇන්නහුට ඇණ බැන්දහු බැඳ වෛරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳුවිය නො හැක්කාහ; අවෙරෙන ච, අවෛරයෙන් ම; සම්මන්ති, සන්සිඳෙන්නාහ, කෙලමුකුණු මලමූත්‍රාදි අශුචි වැකිතැන් පිරිසිදු පැනින් දෙව පිරිසිදු කරන්නා සේ අවෛරයෙන් ක්ෂාන්ති මෛත්‍රීන් යොනිසොමනස්කාරයෙන් වෛරයෝ සන්සිඳෙන්නාහ; එසො, මේ අවෛරයෙන් වෛර සන්හිඳීම තෙම; සනන්තනො ධම්මො, පුරාතන වූ බුදු පසේබුදුමහරහතන් විසින් පුරුදු කොට ආ ගුණ ධර්මයෙකි; (නො හොත්) එසො සනන්තනො ධම්මො, අවෛරයෙන් වෛර සන්හිඳීම යයි කියනලද මේ පුරාතනධර්මය තෙම, බුදුපසේබුදුමහරහතන් විසින් ගියාවූ මගෙකි-5.

එත්ථ, මේ සඞ්ඝමැද; (කොලාහල කරන්නා වූ) පරෙ, පණ්ඩිතජනයන් කෙරෙන් අන්‍යවූ කලහකාරකජනයෝ; මයං, අපි; යමාමසෙ, නසුම් හයි, සංඝයෙන් හැමවේලෙහි ම මරුමුඛයට යම්හයි; න විජානන්ති,

---

1 'අසතිඅමනසිකාරවසෙන වා කම්මපච්චවෙක්ඛණවසෙන වා, යනු පෙල අටුවායි — සිහි නො එළවීම්මෙනෙහි නොකිරීම් වශයෙන් හෝ කම පස්හිකීම් වශයෙන් හෝ යනු භාවයි — මේ සන්නයෙහි 'අසති, යන්නෙහි භාවය 'හෝ, යන නිපාතයෙන් හඟවයි.

සුභානුපස්සිං (1) විහරන්තං ඉන්ද්‍රියෙසු අසංවුතං
භොජනම්හි ච අමත්තඤ්ඤුං කුසීතං හීනවීරියං
තං වෙ පසහති මාරො වාතො රුක්ඛං ච දුබ්බලං-7

නො දන්නාහ, (හෙවත්) නො සලකන්නාහ; තත්‍ථ, ඒ කලහකාරකජනයන් අතුරෙහි; යෙ ච, යම් පණ්ඩිතජනකෙනෙක් වනාහි; විජානන්ති, අපි සතතයෙන් හැමවේලෙහි ම මරුමුඛයට යම්හයි දනිද්ද, දැන කලහසන්හිඳිවීමට යතන කෙරෙද්ද; තතො, ඒ බවුන්ගේ සම්‍යක්ප්‍රතිපත්තිය හෙතු කොට ගෙණ; මෙධගා, කලහයෝ; සම්මන්ති, සන්හිඳෙන්නාහුයි — (නොහොත්) පරෙ, මහණෙනි කලහ විග්‍රහ විවාද නො කරව සමගිවව යනාදීන් මා විසින් අවවාදකරණලදුව ද මාගේ අවවාද නො පිළිගත්බැවින් ලාමක වූ, මාගේ නොවන්නා වූ කලහකාරක භික්‍ෂූහු; මයං අපි; එත්‍ථ, මේ සඝමැද; යමාමසෙ, ඡන්දාදිවශයෙන් මිථ්‍යාග්‍රහණය කොට කලහවිග්‍රහවෘද්ධියට යතන කරම්හයි; න විජානන්ති, නො දන්නාහ; තත්‍ථ, ඒ කලහකාරක වූ තොප හැමදෙනා අතුරෙහි; යෙ ච, යම් පණ්ඩිතපුරුෂ කෙනෙක් වනාහි; විජානන්ති, පෙර අපි ඡන්දාදිවශයෙන් මිථ්‍යාග්‍රහණය කොට කලහවිග්‍රහවෘද්ධියට ව්‍යායාම කරන්නමෝ නොනුවනින් පිළිපදුම්හයි දැන් දනිද්ද; තතො, ඒ පණ්ඩිතපුරුෂයන් හෙතු කොට ගෙණ, (හෙවත්) ඒ නුවනැත්තන් නිසා; මෙධගා, නොනුවනින් උපන් කලහයෝ, සම්මන්ති, සන්හිඳෙන්නාහුයි-6.

සුභානුපස්සිං විහරන්තං, ඉෂ්ටාලම්බනයෙහි සිත විහිදූ රුව යහපත අත්ල පත්ල යහපත තනබඩතුරු යහපත මුහුණ යහපත (2) දත් යහපත ඇස් යහපත කන් යහපත යනාදීන් නිමිත්තානුව්‍යඤ්ජනග්‍රහණය කොට විසභාග අරමුණු සුභවසයෙන් අනුව බලමින් වසන්නා වූ; ඉන්ද්‍රියෙසු අසංවුතං, (එහෙයින් ම) චක්‍ෂුරින්ද්‍රිය ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය ඝ්‍රාණෙන්ද්‍රිය ජිව්හෙන්ද්‍රිය කායෙන්ද්‍රිය මනින්ද්‍රියයි කියන ලද සයිදුරන් කෙරෙහි සංවරයක් නැත්තා වූ, ඡන්දෘතිකවාටයෙන් අපිහිත වූ ෂඩ්ද්වාරයන් ඇතිබැවින් චක්‍ෂුරාදි සදොර නො රැක්නා වූ; භොජනම්හි ච අමත්තඤ්ඤුං, ආහාරයෙහි ද මාත්‍රාඥ නොවූ, ආහාර පරියෙෂ්ණයෙහි ද පිළිගැන්මෙහි ද වැළඳීමෙහි ද පරහට දීමෙහි ද පමණ නො දන්නා වූ, (නොහොත්) භොජන (3) මුඛයෙන් වඳුරණලද සතරපසය නො පස්විකා වළඳනහෙයින් ද කුලන් සතන්නට දීමෙන් කුලදූෂනයට පමුණුවනහෙයින් ද සිල්වත්නට දුන්නා හෝ සේවුවානට දීමෙන් අශාන්තියොජනයට පමුණුවනහෙයින් ද භොජනයෙහි පමණ නො දන්නාවූ, (නොහොත්) මේ භොජනය එක්විසිඅනෙස්නෙන් උපදවනලදහෙයින් ධාර්මික නො වෙයි මේ භොජනය පිණ්ඩපාතචර්‍යාදියෙන් දුහැමින් සෙමින් උපදවනලදහෙයින් ධාර්මිකයයි භොජනයාගේ කප්පියාකප්පියභාවය නො දැන වළඳනහෙයින් භොජන

1 'සුභානුපස්සී, 2 'දත්මුව යහපත, පොත්හි.
3 'ජිනමුඛයෙන්, ඇතම් පොත්හි.

අසුභානුපස්සිං විහරන්තං ඉන්ද්‍රියෙසු සුසංවුතං
භොජනම්හි ච මත්තඤ්ඤුං සද්ධං ආරද්ධවීරියං
තං වෙ නප්පසහති මාරො වාතො සෙලංව පබ්බතං-8.

යෙහි පමණ නො දන්නාවූ; කුසීතං, කාමවිතර්කව්‍යාපාදවිතර්කවිහිංසාවිතර්කවශික ව වසනහෙයින් කුසීත වූ, (නොහොත්) ග්‍රන්ථධුරයෙහි ද විදර්ශනාධුරයෙහි ද(1) වත්පිළිවෙත් පිරිමෙහි ද මැලි වූ; හීනවීරියං, සතරඉරියව්වෙහි ම වීර්‍ය්‍යශූන්‍ය වූ වත්පිළිවෙත් පුරණ ආජීව පිරිසිදු කරණ කායිකවීර්‍ය්‍යයෙන් ද කෙලෙසුන් තවන කුසල්දම් වඩන චෛතසිකවීර්‍ය්‍යයෙන් ද යුක්ත නොවූ; තං, ඒ මෙබඳු පුද්ගලයා; මාරො, ඔහු සන්තානයෙහි බලවත් ව උපන් ක්ලේශමාර තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; පසහති, මැඩ පවත්වන්නේයි, අභිභව නය කොට නො බෝ කලකින් ඔහු සස්නෙන් පිරිහෙලා පියන්නේයි; කුමක් මෙන්දයත්? දුබ්බලං රුක්ඛං, ප්‍රපාතයෙක්හි සිටි දුර්වලරුකක් මුලින් උපුටා හෙලන්නා වූ; වාතො ඉව, ප්‍රචණ්ඩවාතයක් මෙනි -7.

අසුභානුපස්සිං විහරන්තං, උද්ධුමාතකාදි දස අසුභයන් අතුරෙන් එක්තරා අශුභයක් අනුව බලමින් වසන්නා වූ, (නොහොත්) කෙස්ලොම්නියදත් ආදි වූ දෙතිස්කුණුකොටසුන් 'වර්ණසංස්ථානදිශාවකාශපරිච්ඡෙද, වශයෙන් පිළිකුල්සේ මෙනෙහි කෙරෙමින් වසන්නා වූ; ඉන්ද්‍රියෙසු සුසංවුතං, (එහෙයින් ම) චක්ඛුන්ද්‍රිය සොතින්ද්‍රිය ඝාණින්ද්‍රිය ජිව්හින්ද්‍රිය කායින්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය යි කියනලද සයිඳුරන් කෙරෙහි සුසංවෘත වූ, ඉෂ්ටාලම්බනසමායොගයක් ඇති කල්හි 'එසා සුභා සුසණ්ඨානා, යනාදි විසින් නිමිත්තග්‍රහණයක් ද 'එතිස්සා හත්ථා සොභනා පාදා සොභනා මුඛං සොභනං, යනාදි විසින් අනුව්‍යඤ්ජනග්‍රහණයක් ද නො කොට ස්මෘතිකවාටයෙන් සුපිහිත වූ ෂඩ්ද්වාරයන් ඇතිබැවින් චක්ෂුරාදි සදොර සකස් කොට රක්නා වූ; භොජනම්හි ච මත්තඤ්ඤුං, ආහාරයෙහි ද මාත්‍රඥ වූ, ආහාර පිරියස්නෙහි ද පිළිගැන්මෙහි ද වැළඳීමෙහි ද පරහට දීමෙහි ද පමණ දන්නා වූ, (නොහොත්) භොජනමුඛයෙන් දක්වනලද සතර පසය ඒ ඒ පසයට බුදුන් වදාළ පස්විකිමෙන් පස්විකා වැළඳීමෙන් ද කුලදූසනයට අනාතනියොජනයට නො පැමිණීමෙන් ද භොජනයෙහි පමණ දන්නා වූ, (නොහොත්) මේ භොජනය එක්විසිඅනෙස්නෙන් උපදවනලද හෙයින් ධාර්මික නො වෙයි මේ භොජනය පිණ්ඩපාතචර්‍ය්‍යාදියෙන් දැහැමින් සෙමින් උපදවනලදහෙයින් ධාර්මික යයි භොජනයාගේ කප්පියාකප්පියභාවය දැන අකැප බොජුන් දුරු කොට, කැප බොජුන් වැළඳීමෙන් ද ආහාරයෙහි පමණ දන්නා වූ; සද්ධං, කර්මය ද කර්මඵලය ද හැදහීම ලක්ෂණ කොට ඇති ලෞකිකශ්‍රද්ධායෙන් ද රත්නත්‍රයෙහි අචලප්‍රසාද යයි කියන ලද ලොකොත්තරශ්‍රද්ධායෙන් ද යුක්ත වූ; ආරද්ධවීරියං, සතරඉරියව්වෙහි

---

1 ඇතම් පොත්හි 'වාසධුරයෙහිද', ඇතම් පොතක 'වනවාසධුරයෙහිද,'

අනික්කසාවො කාසාවං යො වත්ථං පරිදහෙස්සති
අපෙතො දමසච්චෙන න සො කාසාවමරහති-9.
යො ච වන්තකසාවස්ස සීලෙසු සුසමාහිතො
උපෙතො දමසච්චෙන ස වෙ කාසාවමරහති-10.
අසාරෙ සාරමතිනො සාරෙ ච අසාරදස්සිනො
තෙ සාරං නාධිගච්ඡන්ති මිච්ඡාසඞ්කප්පගොචරා-11.

ම වඩනලද වීර්‍ය්‍ය ඇති, වත්පිළිවෙත් පුරණ ආජීව පිරිසිදු කරණ කායිකවීර්‍ය්‍යයෙන් ද කෙලෙසුන් තවන කුසල්දම් වඩන චෛතසිකවීර්‍ය්‍යයෙන් ද යුක්ත වූ; තං, ඒ මෙබඳු පුද්ගලයා; මාරො, ඔහු සන්තානයෙහි උපදනා වූ ද දුර්වල වූ ක්ලෙශමාර තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; නප්පසහති, මැඩ නො පවත්නේයි, ඔහු අල්ලන්නට කම්පාකරන්නට සමර්ථ නො වන්නේයි; කුමක් මෙන් ද යත්? සෙලං පබ්බතං, ඝනශෛලපර්වතයක් කම්පාකරන්නට අසමර්ථ වූ; වාතො ඉව, මඳමඳව හමන්නා වූ දුර්වල පවනක් මෙනි-8.

යො, යම් පුද්ගලයෙක් තෙම; අනික්කසාවො, නිෂ්කෂාය නොවූයේ, රාගාදිකෂායසහිත වූයේ දමසච්චෙන, ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් ද පරමාර්ථසත්‍යපාක්ෂික වූ වාක්සත්‍යයෙන් ද; අපෙතො, පහවූයේ; කාසාවං වත්ථං, කාෂායවස්ත්‍රය; පරිදහෙස්සති, හඳනේ පොරෝනේ වේ ද; සො, මෙබඳු වූ ඒ පුද්ගල තෙම; කාසාවං, බුද්ධප්‍රත්‍යෙකබුද්ධමහරහතන්ගේ ධ්වජවූ කාෂායවස්ත්‍රය ධාරණයට; න අරහති, සුදුසු නො වන්නේයි-9.

යො ච, යම් ආර්‍ය්‍යපුද්ගලයෙක් වනාහි; වන්තකසාවො අස්ස, ආර්‍ය්‍යමාර්ගඥානමුඛයෙන් නගා පියනලද රාගාදිකෂාය ඇත්තේ වේ ද, (හෙවත්) චතුර්විධමාර්ගයෙන් ප්‍රහීණවූ රාගාදිසකලක්ලෙශයන් ඇත්තේ වේ ද; සීලෙසු, චතුපාරිශුද්ධිසීලයෙහි; සුසමාහිතො, මනාව පිහිටියේ වේ ද; දමසච්චෙන, ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් ද දුඃඛය සමුදය නිරොධය මාර්ගය යි කියනලද චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයෙන් ද; උපෙතො, යුක්ත ද; සො, මෙබඳු ඒ පුද්ගල තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; කාසාවං, කාෂායවස්ත්‍රධාරණයට; අරහති, සුදුසුයි - 10.

අසාරෙ, චීවරාදිචතුර්විධප්‍රත්‍යය මිථ්‍යාදෘෂ්ටිමිථ්‍යාසඞ්කල්පාදි අට හා මිථ්‍යාඥාණ මිථ්‍යාවිමුක්ති යයි කියනලද දශවස්තුක (1) මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය තදුපනිශ්‍රයවූ ධර්මදෙශනාය යන මේ අසාරයෙහි; සාරමතිනො, මේ සාරය යි යන දෘෂ්ටි ඇත්තාවූ; සාරෙ ච, සම්‍යග්දෘෂ්ටිසම්‍යක්සඞ්කල්පාදි අට හා සම්‍යග්ඥාණසම්‍යග්විමුක්ති ය යි කියනලද දශවස්තුකසම්‍යග්දෘෂ්ටිය තදුපනිශ්‍රය වූ ධර්මදෙශනාය යන මේ සාරයෙහි ද; අසාරදස්සිනො, මේ අසාරය යි යන දෘෂ්ටි ඇත්ත වූ;

---

1 දම්පියා අටුවා සන්නයෙහි ‘නත්ථි දින්නං නත්ථි යිට්ඨං, යනාදීන් දශවස්තුකමිථ්‍යාදෘෂ්ටියත් ‘අත්ථි දින්නං අත්ථි යිට්ඨං, යනාදීන් දශවස්තුකසම්‍යග්දෘෂ්ටියත් දක්වනලදී.

සාරඤ්ච සාරතො ඤත්වා අසාරඤ්ච අසාරතො
තෙ සාරං අධිගච්ඡන්ති සම්මාසඞ්කප්පගොචරා-12.

යථාගාරං දුච්ඡන්නං වුට්ඨී සමතිවිජ්ඣති
එවං අභාවිතං චිත්තං රාගො සමතිවිජ්ඣති-13.

යථාගාරං සුච්ඡන්නං වුට්ඨී න සමතිවිජ්ඣති
එවං සුභාවිතං චිත්තං රාගො න සමතිවිජ්ඣති-14.

මිච්ඡාසඞ්කප්පගොචරා, කාමවිතර්කව්‍යාපාදවිතර්කවිහිංසාවිතර්කවශයෙන් මිථ්‍යාසඞ්කල්පය ම ගොචර කොට ඇත්තාවූ; තෙ ඒ අඥානජනයෝ; සාරං, ශීලසාරසමාධිසාරප්‍රඥාසාරවිමුක්තිසාරවිමුක්තිඥානදර්ශනසාරනිර්වාණසාරය යි යන මේ ලෞකිකලොකොත්තරධර්මසාරයට; නාධිගච්ඡන්ති, නො පැමිණෙන්නාහු යි-11.

සාරඤ්ච, දශවස්තුකසම්‍යග්දෘෂ්ටිය තදුපනිශ්‍රය වූ ධර්මදෙශනාය ශීලසාරාදි පඤ්චවිධධර්මසාරය නිර්වාණසාරය යන මේ සියලු සාරය ද; සාරතො ඤත්වා; මේ සාරයයි සාරහෙයින් දැන; අසාරඤ්ච, චතුර්විධප්‍රත්‍යය දශවස්තුකමිථ්‍යාදෘෂ්ටිය තදුපනිශ්‍රය වූ ධර්මදෙශනාය යන මේ අසාරය ද; අසාරතො ඤත්වා, මේ අසාර යයි අසාරහෙයින් දැන වසන්නාවූ; සම්මාසඞ්කප්පගොචරා, නෛෂ්ක්‍රම්‍යසඞ්කල්ප අව්‍යාපාදසඞ්කල්ප අවිහිංසාසඞ්කල්පය යන ත්‍රිවිධසම්‍යක්සඞ්කල්පය ම ගොචර කොට ඇත්තාවූ; තෙ, ඒ ප්‍රාඥයෝ; සාරං, ශීලසාරසමාධිසාරප්‍රඥාසාරවිමුක්තිසාරවිමුක්තිඥානදර්ශනසාරයට ද පරමාර්ථසාරය යි කියනලද නිර්වාණසාරයට ද; අධිගච්ඡන්ති, පැමිණෙන්නාහුයි-12.

දුච්ඡන්නං, නො සකස් කොට සොයනලද්දාවූ, (හෙවත්) කුඩුමහත් සිදුරු පෙණෙන සේ විරල කොට සොයනලද්දාවූ; අගාරං, තෘණකුටි ආදි යම් කිසි ගෙයක්; වුට්ඨි, වැසි ධාරා තොම; යථා, යම්සේ; සමතිවිජ්ඣති, විශෙෂයෙන් ම විනිවිදිනී වේ ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; අභාවිතං චිත්තං, සමථවිදර්ශනා භාවනායෙන් අභාවිත වූ සිත; රාගො, සුභ අරමුණෙහි අයොනිසොමනස්කාරබලයෙන් උපදනාවූ කාමරාගය තෙම; සමතිවිජ්ඣති, වෙසෙසින් ඉතා ම විනිවිද පවත්නේයි-13.

සුච්ඡන්නං, සකස් කොට සොයනලද්දාවූ, වළ ගොඩ නො කොට සමසේ ඝන කොට සොයනලද්දාවූ; අගාරං, තෘණකුටි ආදි යම් කිසි ගෙයක්; වුට්ඨි, වැසි ධාරා තොම; යථා, යම්සේ; න සමතිවිජ්ඣති, වෙසෙසින් ඉතා ම විනිවිදිනී නො වේ ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම, සුභාවිතං චිත්තං, සමථවිදර්ශනාභාවනායෙන් මනා කොට භාවිතවූ සිත; රාගො, රූපාදි අරමුණුවිෂය කොට උපදනාවූ කාමරාගය තෙම; න සමතිවිජ්ඣති, අභිසයින් විනිවිද නො පවත්නේයි-14.

ඉධ සොචති පෙච්ච සොචති පාපකාරී උභයත්ථ සොචති
සො සොචති සො විහඤ්ඤති දිස්වා කම්මකිලිට්ඨමත්තනො–15.
ඉධ මොදති පෙච්ච මොදති කතපුඤ්ඤො උභයත්ථ මොදති
සො මොදති සො පමොදති දිස්වා කම්මවිසුද්ධිමත්තනො–16.
ඉධ තප්පති පෙච්ච තප්පති පාපකාරී උභයත්ථ තප්පති
පාපං මෙ කතන්ති තප්පති භිය්‍යො තප්පති දුග්ගතිං ගතො–17.

පාපකාරී, ප්‍රාණවධාදි නොයෙක් පව්කම් කරණ සුලු වූ පුද්ගල තෙම; ඉධ සොචති, මෙසුදවස් ශොක නො කළ නමුත් මරණකාලයෙහි ගතිනිමිත්තවශයෙන් එළඹ සිටි නරකවහ්නාදිය දැක මාවිසින් කුසල් නො කොට ගන්නාලද පව් ම කරණලදැයි මෙසේ කර්මානුස්මරණවශයෙන් මෙලොව ම ඒකාන්තයෙන් ශොක කරන්නේය; පෙච්ච සොචති, පරලොව අපාදුක්විඳීමින් විපාකානුභවවශයෙන් ශොක කරන්නේයි; උභයත්ථ සොචති, මෙසේ පාපකාරිපුද්ගල තෙම දෙලොව ම ශොක කරන්නේය; සො, ඒ පාපකාරි පුද්ගල තෙම; අත්තනො. තමාගේ, (හෙවත්) තමාවිසින් කරණලද්දාවූ; කිලිට්ඨං කම්මං දිස්වා, කිලුටුවූ කායවාක්කර්මය දැක; සොචති, මෙලොව ම ශොක කරන්නේය; සො, හෙතෙම; විහඤ්ඤති, පරලොව අපාදුක් විඳීමින් වෙසෙසින් පෙළෙන්නේයි-15.

කතපුඤ්ඤො, දානශීලාදිවශයෙන් කරණලද නොයෙක් පින්කම් ඇති පුද්ගල තෙම; ඉධ, මෙලෙව්හි ම; මොදති, මාවිසින් පව් නො කරණලද පින්කම් කරණලදැයි කුශලකර්මානුස්මරණයෙන් සතුටු වන්නේය; පෙච්ච, පරලෙව්හි ද; මොදති, දිව්‍යමනුෂ්‍යසම්පත් අනුභව කරන්නේ විපාකානුභවයෙන් සතුටු වන්නේය; උභයත්ථ මොදති, කුශලකාරිවූ පුද්ගල තෙම මෙසේ දෙලෙව්හි ම සතුටු වන්නේය, සො, ඒ කළ පින්කම් ඇති සත්පුරුෂ තෙම; අත්තනො, තමාගේ, (හෙවත්) තමා විසින් කරණලද; කම්මවිසුද්ධිං දිස්වා, පුණ්‍යකර්මවිශුද්ධිය දැක; මොදති, මෙලොවත් සතුටු වන්නේය; සො, හෙතෙම; පමොදති, පරලොවත් ස්වර්ගසම්පත් විඳිමින් වෙසෙසින් සතුටු වන්නේයි-16.

පාපකාරී, ප්‍රාණවධාදි නොයෙක් පව්කම් කරණ සුලුවූ පුද්ගල තෙම; ඉධ, මේ ලෙව්හි ම; තප්පති, කර්මසන්තාපයෙන් තැවෙන්නේය; පෙච්ච, පරලෙව්හි ද; තප්පති, විපාකසන්තාපයෙන් තැවෙන්නේය; උභයත්ථ, මෙලෝ පරලෝ දෙක්හි ම; තප්පති, උක්තප්‍රකාරවූ කර්මසන්තාපවිපාකසන්තාපයෙන් තැවෙන්නේය; මෙ, මාවිසින්; පාපං කතං ඉති, පව්කම් කරණලදැයි; තප්පති, මෙලොව තැවෙන්නේය; දුග්ගතිං ගතො, පරලොව දුගතියට ගියේ; භිය්‍යො තප්පති, නරකාදි සතරඅපායෙහි අතිකර්කශවූ අනිෂ්ටවිපාක සන්තාපයෙන් බොහෝ කොට තැවෙන්නේයි-17.

ඉධ නන්දති පෙච්ච නන්දති කතපුඤ්ඤො උභයත්ථ නන්දති
පුඤ්ඤං මෙ කතන්ති නන්දති භිය්‍යො නන්දති සුග්ගතිං ගතො–18.

බහුම්පි චෙ සහිතම්භාසමානො
න තක්කාරො හොති නරො පමත්තො
ගොපොව ගාවො ගණයං පරෙසං
න භාගවා සාමඤ්ඤස්ස හොති–19.

අප්පම්පි චෙ සහිතම්භාසමානො ධම්මස්ස හොති අනුධම්මචාරී
රාගඤ්ච දොසඤ්ච පහාය මොහං සම්මප්පජානො සුවිමුත්තචිත්තො
අනුපාදියානො ඉධ වා හුරං වා ස භාගවා සාමඤ්ඤස්ස හොතීති–20.

යමකවග්ගො පඨමො.

කතපුඤ්ඤො, දානශීලාදිවශයෙන් කරණලද පින්කම් ඇති පුද්ගල තෙම; ඉධ, මෙලොව ම; නන්දති, කර්මනන්දනයෙන් සතුටු වන්නේය; පෙච්ච, පරලොව ද; නන්දති, විපාකනන්දනයෙන් සතුටු වන්නේය; උභයත්ථ, මෙලෝ පරලෝ දෙක්හි; නන්දති, කර්මනන්දනයෙන් ද විපාකනන්දනයෙන් ද සතුටු වන්නේය; මෙ, මා විසින්; පුඤ්ඤං කතං ඉති, පින් කරණලදැයි; නන්දති, මෙලොව සතුටු වන්නේය; සුග්ගතිං ගතො, සුගතියට ගියේ, සප්තකාමස්වර්ගයෙහි උපන්නේ; භිය්‍යො නන්දති, අපරිමිත විපාකසන්තොෂයෙන් බොහෝ කොට ම සතුටු වන්නේයි–18.

පමත්තො නරො, සිල්වත්ව සිටත් කුසලෙහි පිහාපහරිණ පමණ කාලයකුදු අනිත්‍යාදිවශයෙන් යොනිසොමනස්කාරයෙහි යුක්ත ප්‍රයුක්ත ව නොවසනහෙයින් ප්‍රමත්තපුද්ගල තෙම; සහිතං, ත්‍රිපිටක බුද්ධවචනය; බහුම්පි භාසමානො, බොහෝ කොට කියන්නේ ද; (නොහොත්) බහුම්පි, බොහෝ වූ ද; සහිතං, ත්‍රිපිටක බුද්ධවචනය උගෙණ; භාසමානො, උද්දෙසපරිප්‍රශ්නාදිවශයෙන් ද උපනිශ්‍රිතකථාසරභාණ්‍යානුමොදනාවශයෙන් ද සර්වරාත්‍රිකධර්මදෙශනාවශයෙන් ද අනුන්ට කියන්නේ වී නමුත්; චෙ, ඉදින්; තක්කාරො න හොති, ඒ නොකරන්නේ වී නම්, ධර්මය අසා කාරක පුද්ගලයා විසින් යම් භාවනානුයොගයක් කටයුතු ද ඒ නොකරන්නේ වී නම්; පරෙසං ගාවො ගණයං ගොපො ඉව, අනුන්ගේ ගෙරින් රක්නාවූ ගොපල්ලා මෙන්, (හෙවත්) දවස්බැල ශිවිස අනුන්ගේ ගෙරි පාවා ගෙණ දවස මුළුල්ලෙහි රැක බලා සවා ගෙණවුත් සවස හිමියන්ට ගැණ පාවා දීලා තමාවිසින් ලැබියයුතු දවස්බැල පමණක් ම ලබන්නාවූ පස්ගෝරසයට ද ගවයන්ට ද හිමිනොවන්නාවූ ගොපල්ලා මෙන්; සාමඤ්ඤස්ස භාගවා න හොති, හුදෙක් අනුවැස්සන් කෙරෙන් වත්පිළිවෙත් පමණකට හිමි වත් මුත් සතරමග සතරඵලයැයි කියනලද ශ්‍රාමණ්‍ය ගුණයට හිමි නොවන්නේයි–19.

අප්පම්පි, ස්වල්ප වූ ද; සහිතං, බුද්ධවචනය; භාසමානො, කියන්නාවූ, (හෙවත්) ත්‍රිපිටක බුද්ධවචනයෙන් මදදෙසකුදු උගෙණ ගෙණ එකද

අප්පමාදො අමතපදං පමාදො මච්චුනො පදං
අප්පමත්තා න මීයන්ති යෙ පමත්තා යථා මතා-1.

නිය ස්ථවිරයන් මෙන් එකගාථාවක්හුදු ධර්‍මදෙශනාවශයෙන් අනුන්ට කියන්නාවූ පුද්ගල තෙම; චෙ, ඉදින්; ධම්මස්ස අනුධම්මචාරී හොති, සතරමග සතරපල නිර්‍වාණයැයි කියනලද නවලොකොත්තරධර්‍මයට අනුරූපවූ චතුපාරිශුද්ධිසීලත්‍රයොදශධුතාඞ්ගඅශුභකර්‍මස්ථානාදිප්‍රභෙද ඇති පූර්‍වභාගප්‍රතිපත්තිසඞ්ඛ්‍යාත අනුධර්‍මයෙහි පවත්නා සුලුවී නම්; රාගඤ්ච, කාමරාග රූපරාග අරූපරාග වශයෙන් ත්‍රිවිධවූ රාගය ද; දොසඤ්ච, මේ සත්ත්‍වනාශිත්වයි යනාදීන් සත්ත්‍වයන් විෂය කොට හෝ යම්කිසි පරිද්දෙකින් යම්කිසි අරමුණක් විෂය කොට හෝ ගැටෙමින් උපදනා ද්වෙෂය ද; මොහඤ්ච, දුක්ඛයෙහි සුඛයැයි මෙසේ සංඥාවිපර්‍යාසචිත්තවිපර්‍යාසවශයෙන් ප්‍රවෘත්ත වූ සම්මොහය ද; පහාය, ශ්‍රොතාපත්තිමාර්‍ගාදීන්ට අනුරූපපරිද්දෙන් චතුර්‍විධමාර්‍ගයෙන් ප්‍රහාණය කොට; සම්මප්පජානො, පිරිසිඳ දතයුතුවූ ධර්‍මයන් මනා කොට දන්නාවූ, (හෙවත්) කාමරූපාරූපත්‍රිභූමිවශයෙන් ත්‍රෛභූමික වූ උපාදානස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාතවෘත්තය කුශලාකුශලයෙන් දුඃඛසත්‍ය නම් වෙයි, කාමතෘෂ්ණාදිවශයෙන් අෂ්ටොත්තරශතප්‍රභෙදවූ තෘෂ්ණා තොම දුඃඛොත්පත්තියට කාරණ හෙයින් සමුදයසත්‍ය නම් වෙයි, මාර්‍ගඵලයන්ට අලම්බනවූ ශාන්තිලක්‍ෂණවූ නිර්‍වාණය දුඃඛනිරොධයට නිමිත්ත හෙයින් නිරොධසත්‍ය නම් වෙයි, උපාදානස්කන්ධසඞ්ඛ්‍යාතලොකා චතික්‍රමණය කරණ හෙයින් ලොකොත්තරවූ අෂ්ටාඞ්ගිකාර්‍ය්‍යමාර්‍ගය ක්ලෙශමාරණය කෙරෙමින් යනහෙයිනුදු නිර්‍වාණාර්ත්ථීන් විසින් මාර්‍ගණය කාටයුතුබැවිනුදු මාර්‍ගසත්‍ය නම් වෙයි, දුඃඛසත්‍යය පරිඥෙයය සමුදයසත්‍යය ප්‍රහාතව්‍යය නිරොධසත්‍යය සාක්‍ෂාත්කර්‍තව්‍යය මාර්‍ගසත්‍යය භාවිතව්‍යයයි, මනා කොට දන්නාවූ; සුවිමුත්තචිත්තො, තදඞ්ගවිමුක්තිවිෂ්කම්භණවිමුක්තිසමුච්ඡෙදවිමුක්තිප්‍රතිප්‍රශ්‍රබ්ධිවිමුක්තිනිස්සරණවිමුක්ති යයි කියනලද පඤ්චවිමුක්තීන්ගේ වශයෙන් සකලක්ලෙශයන් කෙරෙන් මනාව මිදුනූ සිත් ඇත්තාවූ; ඉධ වා, මෙලොව පවත්නා වූ ද; හුරං වා, පරලොව පවත්නා වූ ද අධ්‍යාත්මිකබාහ්‍යවූ ස්කන්ධධාත්වායතනයන්; අනුපාදියානො, කාමුපාදානාදිචතුරුපාදානයන් හෙතු කොට ගෙණ තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිග්‍රහණවශයෙන් නොගන්නාවූ; සො, ඒ මහාක්‍ෂීණාශ්‍රව වූ සකලලොකෛක පුණ්‍යක්‍ෂෙත්‍ර වූ චතුර්‍ථාර්‍ය්‍ය පුද්ගල තෙම; සාමඤ්ඤස්ස භාගවා හොති, සතරමග සතරපලය ශීලාදිපඤ්චවිධඅශෛක්‍ෂධර්‍මස්කන්ධ යයි කියනලද ශ්‍රාමණ්‍යගුණයට හිමි වන්නේ යි-20.

යමකවග්ගො පඨමො.

අප්පමාදො, සුචරිතධර්‍මවිෂයෙහි සමෘති අවිප්‍රවාසයයි කියනලද සියලු කුශලධර්‍මයන්ට ද ඓහලෞකික පාරලෞකික ආත්මාර්ත්ථපරාර්ත්ථයට ද මූලකාරණ වූ අප්‍රමාදය, (හෙවත්) නොපමා බව; අමතපදං, නමා ජරා

එතං විසෙසතො ඤත්වා අප්පමාදම්හි පණ්ඩිතා
අප්පමාදෙ පමොදන්ති අරියානං ගොචරෙ රතා - 2.
තෙ ඣායිනො සාතතිකා නිච්චං දළ්හපරක්කමා
ඵුසන්ති ධීරා නිබ්බාණං යොගක්ඛෙමං අනුත්තරං - 3.

මරණරහිතහෙයින් ද අධිගත වූ ආයුෂ්මතුන්ගේ ජරාමරණ නාශනහෙයින් ද අමෘතයයි කියනලද නිර්වාණයාගේ අධිගමයට කාරණය; පමාදෙ, සුචරිතධර්මවිෂයෙහි ස්මෘතිවිප්‍රවාසයයි කියනලද ප්‍රමාදභාවය; මච්චුනො පදං, ප්‍රමත්තයා ජාතිය නොයික්මවනබැවින් ජාතයහට ජරාමරණ එකාන්ත බැවින් සන්තානවිච්ඡෙදසඞ්ඛ්‍යාත මරණයට කාරණය; අප්පමත්තා, කුශලධර්මයෙහි අප්‍රමත්තසත්ත්වයෝ; නමීයන්ති, නොමියන්නාහ, මෙ ගත්තිහෙයින් අප්‍රමත්තසත්ත්වයෝ අජරාමරය හයි සැලකියයුතු නොවෙයි අජරාමරසත්ත්වයෙක් නම් නැත ප්‍රමත්තයාහට සංසාරවෘත්තය අපරිච්ඡින්නය අප්‍රමත්තයාහට පරිච්ඡින්නය එහෙයින් ප්‍රමත්තසත්ත්වයෝ ජාතිආදීයෙන් අපරිමුක්ත බැවින් ජීවත් වන්නාහු ද මළාහු නම් වෙති අප්‍රමත්තසත්ත්වයෝ වනාහි අප්‍රමාදලක්ෂණය වඩා වහා ම මාර්ගඵලප්‍රාප්තියට කොට දෙවන තුන්වන අත්බැව් නොඋපදනාහ එහෙයින් ඔහු නොමළාහු ද මළාහු ද ජීවත්වන්නාහු නම් වෙති; යෙ, යම් සත්ත්වකෙනෙක් වනාහි; පමත්තා, කුශලධර්මයෙහි ප්‍රමත්තයෝ ද; තෙ, ඔහු; යථා මතා, ප්‍රාණදමරණයෙන් මළහෙයින් මළවුන් බඳු වූ වෝයි—සේ මළාහු ජීවිතෙන්ද්‍රියරහිත හෙයින් දරදඬු මෙන් අචෙතනයෝ ද එසේ ම දන් දෙම්හ සිල් රක්ෂම්හ පෙහෙවස් වසම්හ ඛණ්ඩාසම්හිහි යන එකද සිතක් නොඋපදවන්නා වූ ගෘහස්ථයෝ ද ආචාර්‍ය්‍යොපාධ්‍යාය වත්ආදීන් පුරම්හ ධුතාඞ්ග සමාදන් වම්හ භාවනා කරම්හයි යන එකද සිතක් නොඋපදවන ප්‍රව්‍රජිතයෝ ද අචෙතනභාවයෙන් මළවුන් හා නිර්විශෙෂ හෙයින් මළවුන් හා සම යෝයි සේයි - 1.

එතං, මේ නොමියන මියන කාරණය, (නොහොත්) ප්‍රමත්තයාහට සසරින් මිදීම නැත අප්‍රමත්තයාහට ඇත යන මේ කාරණය; විසෙසතො ඤත්වා, විශෙෂයෙන් දැන; අප්පමාදම්හි, නොපමා බව පිහිටියා වූ; පණ්ඩිතා, නුවණැත්තාහු; අප්පමාදෙ, තමන්ගේ අප්‍රමාදගුණයෙහි; පමොදන්ති, සතුටු වෙති; අරියානං, බුද්ධප්‍රත්‍යෙකබුද්ධශ්‍රාවකසඞ්ඛ්‍යාත ආර්‍ය්‍යයන්ගේ; ගොචරෙ, චතුස්සතිපට්ඨානාදිභෙද ඇති සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකධර්මය නවලොකොත්තරධර්මය යන ගෝචරයෙහි; රතා [හොන්ති], ඇලුනාහු වෙත් - 2.

ඣායිනො, රූපාරූපඅෂ්ටසමාපත්තිසඞ්ඛ්‍යාතආලම්බනොපනිධ්‍යානය විදර්ශනාමාර්ගඵලසඞ්ඛ්‍යාතලක්ෂණොපනිධ්‍යානය යන ද්විප්‍රකාරධ්‍යානයෙන් ධ්‍යායිවූ, (හෙවත්) සමථවිදර්ශනාභාවනායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වූ; සාතතිකා, අභිනිෂ්ක්‍රමණයෙහි පටන් අග්‍රමාර්ගප්‍රතිලාභය දක්වා සතතයෙන් ප්‍රවෘත්ත වූ කායිකචෛතසිකවීර්‍ය්‍ය ඇති; නිච්චං, සතතයෙන්; දළ්හප

උට්ඨානවතො සතිමතො සුචිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනො
සඤ්ඤතස්ස ච ධම්මජීවිනො අප්පමත්තස්ස යසොභිවඩ්ඪති-4.
උට්ඨානෙනප්පමාදෙන සඤ්ඤමෙන දමෙන ච
දීපං කයිරාථ මෙධාවී යං ඔඝො නාභිකීරති-5.

රක්කමා, පූර්වෝක්තවීර්‍ය්‍යයෙන් පූර්වපරාක්‍රමයෙන් යම් නිර්වාණයෙක් පැමිණියහු ද ඒ නිර්වාණයට නොපැමිණ අතරෙහි නොනවතිමි යි මෙසේ පැවැත්තාවූ දෘඪවීර්‍ය්‍යයෙන් සමන්විත වූ; තෙ ධීරා, ඒ ප්‍රාඥයෝ; යොගක්ඛෙමං, කාමයොගාදි සතර යොගයන් කෙරෙන් නිර්භය වූ; අනුත්තරං, තමහට අධිකතරවූ ලෞකිකලොකොත්තරධර්මයක් නැතිහෙයින් අනුත්තරවූ; නිබ්බානං, අනන්තශාන්තවූ නිත්‍යවූ ධ්‍රැවවූ අමෘත මහානිර්වාණය; ඵුසන්ති, සතරමග සතරඵලයයි කියනලද ඥානස්පර්ශනාවිපාකස්පර්ශනාවන් අතුරෙන් ආසවක්‍ෂයසංඛ්‍යාතවිපාකස්පර්ශනායෙන් ප්‍රාප්ත කරන්නාහුයි, ආලම්බන කරණවශයෙන් නිර්වාණට පැමිණෙන්නාහුයි යෙදි-3.

උට්ඨානවතො, උට්ඨානසංඛ්‍යාතවීර්‍ය්‍යයෙන් යුක්තවූ; සතිමතො, ස්මෘතිසම්පන්නවූ, (හෙවත්) කුඩමහත් කටයුත්තෙහි එළඹ සිටිනා සිහි ඇති; සුචිකම්මස්ස, සුචිවූ නිර්දෝෂවූ කායකර්මාදිය ඇති; නිසම්මකාරිනො, මෙය කළකල මෙවෙනි වැඩෙක් අවැඩෙක් වෙයි කියා මෙසේ සිඳත් බලා පිළියම් කිරීමක් සේ සියලු කටයුතු පරීක්‍ෂා කොට කරණසුලුවූ; සඤ්ඤතස්ස ච, කායාදියෙන් සඤ්ඤතවූ, (හෙවත්) සංයතවූ කායවාක්කර්ම ඇති; ධම්මජීවිනො, ප්‍රාණවධාදියෙන් ද තුලාකූට මානකූටාදියෙන් ද දුරු ව කෘෂිවණික්කර්මාන්තාදිධාර්මිකජීවිකායෙන් (1) ජීවත්වන්නාවූ; අප්පමත්තස්ස, සෘජුවණික්කර්මාන්තරාජසෙවාදියෙහි අප්‍රමත්ත වූ පුරුෂයාගේ; යසො, ඓශ්චර්‍ය්‍යභොගපරිවාරසම්මානසංඛ්‍යාතවූ ද කීර්තිවර්ණසංඛ්‍යාතවූ ද යසස; අභිවඩ්ඪති, ඔදවැඩි මුහුද මෙන් විශේෂයෙන් වඩනේයි-4.

උට්ඨානෙන, කායිකචෛතසිකවීර්‍ය්‍යසංඛ්‍යාතඋට්ඨානයෙන්ද; අප්පමාදෙන, සුචරිතධර්මවිෂයෙහි ස්මෘතිසම්පන්න බව යයි කියනලද අප්‍රමාදයෙන්ද; සඤ්ඤමෙන, චතුපාරිශුද්ධිශීලසංඛ්‍යාතකායවාක්සංයමයෙන් ද; දමෙන ච, චක්ෂුරාදි සදොරට හමුවූ රූපාදි සඅරමුණෙහි ලොභවෙෂමොහ නොඋපදවා යොනිසො අවධාන් පැවැත්වීමයයි කියනලද ඉන්ද්‍රියදමනයෙන්ද, (හෙවත්) මෙකියනලද සතරධර්මයන් කාරණ කොට ගෙණ; මෙධාවී, ධම්මොජපඤ්ඤායයි කියනලද විදර්ශනාඥානයෙන් සමන්විතවූ ප්‍රාඥතෙම; යං, යම් ප්‍රතිෂ්ඨාවක්; ඔඝො, කාමෞඝාදිවශයෙන් චතුර්විධ

---

1 මේ අගාරිකයාහටයි, වෙදකම් දූතකම් ආදිය දුරුකොට දැහැමින් සෙමින් පිණ්ඩපාතචර්‍යාවෙන් දිවිපැවැත්වීම වූ අනගාරිකයාගේ ධාර්මිකජීවිකාවද මෙසි පෙල අට්ඨුවාහි කියනලදී.

පමාදමනුයුඤ්ජන්ති බාලා දුම්මෙධිනො ජනා
අප්පමාදඤ්ච මෙධාවී ධනං සෙට්ඨං ව රක්ඛති-6.
මා පමාදමනුයුඤ්ජෙථ (2) මා කාමරතිසන්ථවං
අප්පමත්තො හි ඣායන්තො පප්පොති විපුලං සුඛං-7.
පමාදං අප්පමාදෙන යදා නුදති පණ්ඩිතො
පඤ්ඤාපාසාදමාරුය්හ අසොකො සොකිනිං පජං
පබ්බතට්ඨොව භුම්මට්ඨෙ ධීරො බාලෙ අවෙක්ඛති-8.

වූ කෙලෙස් මහවතුර; න අභිකීරති, නොනසා ද නසා පිය නොහේ ද; තං දීපං, අභීත්‍යප්‍රසඞ්ඛ්‍යාත වූ ඒ ප්‍රතිෂ්ඨාව; කයිරාථ, කරන්නේයි— මේකීඥනලද සගරගුණයෙන් යුක්තවූ ප්‍රාඥ තෙම ගොඩ ලපාරවූ සංසාර සාගරයෙහි කෙලෙස්මහවතුරෙන් ගසා පිය නොහැකිවූ රහත්පලයයි කියනලද ප්‍රතිෂ්ඨාව තමහට කොට ගන්නට පොහොසත් වන්නේය යනු භාවයි-5.

බාලා, මෙලොපරලො වැඩ නොදන්නාවූ; දුම්මෙධිනො ජනා, එහෙයින්ම නුවනනැති සත්වයෝ; පමාදං අනුයුඤ්ජන්ති, ප්‍රමාදයෙහි ආදීනව නොදක්නානු ප්‍රමාදයෙහි යෙදී පවත්නාහ, (හෙවත්) ප්‍රමාදයෙන් දවස් යවන්නාහ; මෙධාවී, ධම්මොජපඤ්ඤායෙන් යුක්තවූ ප්‍රාඥ වනාහි; අප්පමාදං, අප්‍රමාද බව; සෙට්ඨං ධනං ඉව, කුලවංශාගත වූ උත්තමරත්නයක් මෙන්; රක්ඛති, රක්නේයි— යම්සේ ලෝවැඩ්සෝ මුතු මැණික් ආදී උතුම් ධන නිසා සෙහෙත් ජීවත්වම්හ අඹු දරුවන් සුවසේ රකුම්හ දන් පින් කරම්හයි මෙසේ ධනයෙහි අනුසස් දක්නානු ධන රක්‍ෂා කෙරෙද්ද එසේම නුවනැති පුරුෂ ද නොපමානැත්තේ ප්‍රථමධ්‍යානාදීන් පිළිලබයි සතරමග සතරපලයට ත්‍රිවිද්‍යාෂඩභිඥාවට සිවුපිළිසිඹියාවට පැමිණෙන්නේයයි අප්‍රමාදයෙහි අනුසස් දක්නේ උතුම් ධනයක් මෙන් නොපමාබව රක්නේයි සේයි-6.

පමාදං, පමාබව; මා අනුයුඤ්ජෙථ, නහමක් පුරුදු කරන්නේයි, (හෙවත්)පමාබැව්හි යෙදී නොවසන්නේය; කාමරතිසන්ථවං, වස්තුකාමක්ලේශකාම දෙක්හි රතියයි කියනලද තෘෂ්ණාසංස්තවයෙහි; මා අනුයුඤ්ජෙථ, නහමක් යෙදෙන්නේය; අප්පමත්තො, එලඹ සිටි සිහිඇති බැවින් නොපමාව; ඣායන්තො හි, ආලම්බනොපනිධ්‍යානලක්‍ෂණොපනිධ්‍යානසඞ්ඛ්‍යාත ශමථවිදර්ශනා භාවනා කරන්නාවූ පුද්ගල තෙම වනාහි; විපුලං සුඛං, මහත්වූ නිර්වාණසුවයට; පප්පොති, පැමිණෙන්නේයි-7.

පණ්ඩිතො, ප්‍රාඥවූ ආර්‍ය්‍යශ්‍රාවක තෙම; යදා, යම්කලෙක්හි; අප්පමාදෙන, කුශලධර්මයන්හි සමෘතිසම්ප්‍රජන්‍යභාවයයි කියනලද අප්‍රමාදභාවයෙන්; පමාදං, සමෘතිවිප්‍රවාසසඞ්ඛ්‍යාත වූ ප්‍රමාදය; නුදති, දුරු කෙරේද, ප්‍රත්‍යනීකජලයට අවකාශ නොදී ඒ සතා ගෙණ මදනාවූ නවදියවතුරක් මෙ

---

2 'පමාදමනුයුඤ්ජෙථ, ඇතම් පොතක.

අප්පමත්තො පමත්තෙසු සුත්තෙසු බහුජාගරො
අබලස්සංව සීඝස්සො හිත්වා යාති සුමෙධසො - 9.
අප්පමාදෙන මඝවා දෙවානං සෙට්ඨතං ගතො
අප්පමාදං පසංසන්ති පමාදො ගරහිතො සදා - 10.

න් ප්‍රමාදයට අවකාශ නොදී ප්‍රමාදය මැඩ ගෙණ පවත්නේ වේ ද එකල්හි; පඤ්ඤාපාසාදං, දිව්‍යඇසැයි කියනලද අභිඥාවිඥානසම්ප්‍රයුක්තාවූ ප්‍රඥානැමැති ප්‍රාසාදයට; ආරුය්හ, නැගී, (හෙවත්) දිව්‍යඇස්ලැබීමට සුදුසු පිළිවෙත්පිරීමෙන් තිරණෙකින් පහයකට නැගෙන්නාක්හු මෙන් නැඟී; අසොකො, අනාගාමිමාර්ගයෙන් ම උදුරා හරණලද ශොකශල්‍ය ඇති බැවින් ශොකරහිතාවූ; ධීරො, ප්‍රාඥ වූ ඒ මහාක්ෂීණාශ්‍රව තෙම; සොකිනිං පජං, අනුඩුනාවූ ශොකශල්‍ය ඇතිබැවින් ශොකී වූ ප්‍රජාව, (හෙවත්) චුතවන්නාවූ ද උපදනාවූ ද ශොකසහිතවූ සත්ත්වසමූහයා; අවෙක්ඛති, බලාත්නේයි; කුමක්මෙන්ද යත්? භූම්මට්ඨෙ, බිම සිටියාවූන් සුවයේ බලන්නාවූ; පබ්බතට්ඨො ඉව, පර්වත මුදුනෙක්හි සිටි එකෙක්හු මෙන්; බාලෙ, අසමුච්ඡින්න වූ වට්ටබීජ (3) ඇතිහෙයින් චවමානවූ ද උත්පද්‍යමානවූ ද බාලජනයන්; අවෙක්ඛති, දිව්‍යඇසින් සුවයෙ දක්නේයි-8.

පමත්තෙසු; කල්‍යාණධර්මවිෂයෙහි සමෘතිවිප්‍රවාසය හෙතු කොට ගෙණ ප්‍රමත්තසත්ත්වයන් අතුරෙහි; අප්පමත්තො, සමෘතිවෛපුල්‍යයට පැමිණිබැවින් අප්‍රමත්ත වූ; සුත්තෙසු, සමෘතිජාගරියාභාවයෙන් සතරඉරියව්වෙහි ම ක්ලෙශනිද්‍රායෙන් නිදන්නාවූ සත්ත්වයන් අතුරෙහි; බහුජාගරො, මහත්වූ සමෘතිවෛපුල්‍යජාගරියෙහි සිටියාවූ, (හෙවත්) ක්ලෙශනිද්‍රායෙන් නොනිදනහෙයින් බහුල ජාගරියා ඇති; සුමෙධසො, සුන්දරවූ ප්‍රඥා ඇති මහාක්ෂීණාශ්‍රව තෙම; අබලස්සං, කොරපා ඇති පවශීනවූ දුර්වල අශ්වයෙකු හැර පියා යන්නාවූ; සීඝස්සො ඉව, ශීඝ්‍ර වූ ජව ඇති සෛන්ධව අශ්වයෙකු මෙන්; හිත්වා, ප්‍රමත්තසත්ත්වයන් සසරවට ම හැරපියා, ආගමයෙන් ද අධිගමයෙන් ද ඔවුන් පසු කොට පියා; යාති, සසරින් නික්ම නිවන්පුරයට වහා ම යන්නේයි-9.

මඝවා, ශක්‍රදෙවේන්ද්‍ර තෙම(4); අප්පමාදෙන, මඝමානවකාල මචලග්‍රාමයෙහි භූමිශොධනයෙහි පටන් කරණලද අප්‍රමාදභාවය හෙතු කොට ගෙණ; දෙවානං, දෙදෙව්ලොව දෙවතාවන්ට; සෙට්ඨතං ගතො, උතුම්බවට පැමිණියේ, රජබවට පැමිණියේ යයි යේයි; (එහෙයින්) අප්පමාදං, නොපමාබව; පසංසන්ති, සියලු ලෞකිකලොකොත්තරගුණවිශෙෂයන්ගේ ප්‍රතිලාභයට කාරණ හෙයින් බුද්ධාදි පණ්ඩිතවරයෝ ප්‍රශංසා කෙරෙති; පමාදො, පමාබව වනාහි; සදා, හැමකල්හි ම; ගරහිතො, සියලු විපත්තීන්ට කාරණහෙයින් බුද්ධාදිආර්‍යයන් විසින් ගර්හිතයි නින්දා කරණලදි-10.

---

3 ඇතැම් පොතක 'වත්තිබීජ,

4 'ඉදනි මඝවාති පණ්ණත්තො මඝමානවො, අහුවා.

අප්පමාදරතො භික්ඛු පමාදෙ භයදස්සි වා
සංයොජනං අණුං ථූලං ඩහං අග්ගීව ගච්ඡති-11.
අප්පමාදරතො භික්ඛු පමාදෙ භයදස්සි වා
අභබ්බො පරිහාණාය නිබ්බාණස්සෙව සන්තිකෙ 12.

අප්පමාදවග්ගො දුතියො.

ඵන්දනං චපලං චිත්තං දුරක්ඛං දුන්නිවාරයං
උජුං කරොති මෙධාවී උසුකාරොව තෙජනං-1.

අප්පමාදරතො, නොපමාඩව ඇලුනාවූ; පමාදෙ භයදස්සි වා, නරකොත්පත්තිය ආදි කොට ඇති ප්‍රමාදයෙහි භය දක්නාවූ, (නොහොත්) නරකොත්පත්තියට කාරණහෙයින් ප්‍රමාදය භයවිසින් දක්නාවූ; භික්ඛු, මහණ තෙම; අණුං, උද්ධම්භාගීයවශයෙන් අණු වූ ද, කුඩාවූ ද; ථූලං, ඔරම්භාගීයවශයෙන් ස්ථූලවූ ද; සංයොජනං, රූපරාගසංයොජනාදි දසවිධ සංයොජනයන්; අග්ගී ඉව, කුඩමහත් උපාදානයන් දවමින් යන ලැව් ගින්නක් මෙන්; ඩහං, ඥානාග්නිඥානවිභූතියෙන් දවමින්, පුනරුත්පත්තියට අයොග්‍ය කෙරෙමින්; ගච්ඡති, නිර්වාණපුරයට යන්නේයි-11.

අප්පමාදරතො, අප්‍රමාදබව ඇලුනාවූ, (හෙවත්) නොපමාව වසන්නාවූ; පමාදෙ භයදස්සි වා, නරකොත්පත්තිය ආදි කොට ඇති ප්‍රමාදයෙහි භය දක්නාවූ, (නොහොත්) නරකොත්පත්තියට කාරණහෙයින් ප්‍රමාදය භයවිසින් දක්නාවූ; භික්ඛු, මහණ තෙම; පරිහාණාය, සමථවිදර්ශනා ධර්මයෙන් මත් මාර්ගඵලාධිගමයෙන් මත් පිරිහීමට; අභබ්බො, අයොග්‍යය; නිබ්බාණස්ස, ක්ලෙශපරිනිර්වාණයට ද අනුපාදපරිනිර්වාණයට ද; සන්තිකෙ එව, සමීපයෙහි ම වසන්නේයි-12.

අප්පමාදවග්ගො දුතියො.

ඵන්දනං, රූපාදි නානාලම්බනයෙහි චලිත ව පවත්නාවූ; චපලං, එක ඉරියව්වෙක නොපිහිටන ග්‍රාමදාරකයෙකු මෙන් එක අරමුණෙක්හි නොපිහිටනහෙයින් චපලවූ, අනවස්ථිතවූ; දුරක්ඛං, සත්ප්‍රාය වූ එක අරමුණෙක්හි ම පිහිටුවන්නට නොපිළිවන්හෙයින් නොයෙක්තැනින් වැද ගොයම් කන කූටගොණෙකු මෙන් නොරැක්ක හැක්කාවූ; දුන්නිවාරයං, විසභාගාලම්බනයට දිවනහෙයින් කුන්දසිරින් නොවළැක්විය හැක්කාවූ; චිත්තං, භූමිවස්තුවාලම්බනක්‍රියාදිවශයෙන් චිත්‍ර හෙයින් චිත්ත නම් වූ විඥානය; මෙධාවී, ප්‍රාඥවූ පුරුෂ තෙම; උජුං කරොති, ඍජු කරන්නේයි, කුමක්මෙන්දයත්? තෙජනං, හීදඬක් හැද මැඩ ඉදි කරන්නාවූ; උසුකාරො ඉව, හීවඩු මෙනි—— යම්සේ උසුකාර නැමැති හීවඩු (1) තෙම හී

---

1 සියලුම පොත්හි 'උසුකාර යන නාමාන්තරයක් ඇති ධනුර්ධර තෙමා, යනුයි මේ විමසිය යුතුයි

වාරිජොව ථලෙ ඛිත්තො ඔකමොකත උබ්භතො
පරිඵන්දතිදං චිත්තං මාරධෙය්‍යං පහාතවෙ-2.
දුන්නිග්ගහස්ස ලහුනො යත්ථකාමනිපාතිනො
චිත්තස්ස දමථො සාධු චිත්තං දන්තං සුඛාවහං-3.

දඬුව නිසි දඬුක් වලින් තපා ගෙණවුත් පිට පොත්ත හැර තෙල් කාඩියෙන් තෙමා අඟුරු සාබලෙහි තවා හීඵලවෙනි ලා හැද මැඩ ඉදි කොට වාලවෙටියට යොග්‍ය කොට රාජරාජමහාමාත්‍යයන්ට ශිල්ප දක්වා මහත්සත්කාර සම්මාන ලබාද එසේ ම නුවනැති පුරුෂ තෙම සපන්දනා දිස්වභාව වූ ද මේ සිත ධුතාංගාරණ්‍යවාසයෙන් සිඳබෙහි පිට පොත්ත වැනිවූ ඖදාරිකක්ලෙශයන් තදඞ්ගාදිවශයෙන් පහ කොට ඉක්බිති ශ්‍රද්ධා ස්නෙහයෙන් තෙමා කායිකචෛතසිකවීර්‍ය්‍ය නැමැති ගිනි අඟුරෙහි තවා ශමථවිදර්ශනාභාවනා නැමැති ඵලවෙනි ලා හැද මැඩ ඉදි කොට ත්‍රෛභූමිකසංස්කාරයන් අනිත්‍යාදිවශයෙන් සම්මර්ශනය කොට අවිද්‍යාස්කන්ධප්‍රදාලනය කොට ත්‍රිවිද්‍යාෂඩභිඥාය නවලොකොත්තරධර්ම යන මේ ගුණවිශෙෂයන් උත්පත් කොට තෙමේ අග්‍රදක්ෂිණෙය්‍ය බව ලබන්නේ යයි යේයි-1.

ඔකමොකතො, උදකාලයෙන්, (හෙවත්) උදකසඞ්ඛ්‍යාතවාසස්ථානයෙන්; උබ්භතො, නගනලද්දාවූ; ථලෙ ඛිත්තො, අතින් හෝ පයින් හෝ දැල්ආදි එක්තරා දෙයකින් හෝ ගොඩ දමනලද්දාවූ; වාරිජො ඉව, දිය නොලද්දින් සැලෙන මසෙකු මෙන්; ඉදං චිත්තං, පඤ්චකාමගුණාලයෙහි ඇඹිරතවූ බාලපෘථග්ජනයන්ගේ මේ අභාවිත වූ සිත, පඤ්චකාමගුණාලයෙන් නගා; මාරධෙය්‍යං, මාරායතනහෙයින් මාරධෙය යයි කියනලද ත්‍රෛභූමිකවෘත්තය; පහාතවෙ, පහ කරන්නට ප්‍රයොග කරණකල්හි, (හෙවත්) විදර්ශනාකර්මස්ථානයෙහි බහා කායිකචෛතසිකවීර්‍ය්‍යයෙන් තවන ලබනකල්හි; පරිඵන්දති, හැමපරිද්දෙන් සැලෙන්නේය, එකඤ්චාලම්බනයෙහි නොපිහිටන්නේයි එතෙකුදු මුවත් ධුරනික්ෂෙප නොකොට ප්‍රාඥ වූ පුද්ගල තෙම උත්සාහක්‍රමයෙන් සිත ඍජු කරන්නේයයි යේයි—(නොහොත්) ඉදං චිත්තං, මාරධෙය්‍ය යයි කියනලද ක්ලෙශවෘත්තය නොහැර සිටිනාවූ බාලපෘථග්ජනයන්ගේ අභාවිතවූ මේ චිත්තය; ඔකමොකතො, උදකසඞ්ඛ්‍යාතවූ ආලයෙන්; උබ්භතො, නගනලද්දාවූ; ථලෙ ඛිත්තො, ගොඩ දමනලද්දාවූ; වාරිජොව, මත්ස්‍යයෙකු මෙන්; පරිඵන්දති, නානාලම්බනයෙහි පරිභ්‍රමණය කිරීම් වශයෙන් සැලෙන්නේ ය; (එහෙයින් ම) මාරධෙය්‍යං, යම් ක්ලෙශවෘත්තසඞ්ඛ්‍යාතමාරධෙය්‍යයක් නිසා චිත්තය මලිනවේ ද ඒ මාරධෙය; පහාතවෙ [පහාතබ්බං], පහකටයුතුයි; මාර්ගඵලනිර්වාණප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමෙන් ක්ලෙශවෘත්තසඞ්ඛ්‍යාතමාරධෙය ප්‍රහීණ කටයුතුයයි යේයි-2.

දුන්නිග්ගහස්ස, දුකින් නිගනහැකි වූ, (හෙවත්) නිග්‍රහ කරන්නට නොපිළිවන් වූ; ලහුනො, ලඝු වූ, (හෙවත්) ලඝුව ඉපද ලඝුව නිරුද්ධ

සුදුද්දසං සුනිපුණං යත්ථකාමනිපාතිනං
චිත්තං රක්ඛෙථ මෙධාවී චිත්තං ගුත්තං සුඛාවහං-4.
දූරඞ්ගමං ඒකචරං අසරීරං ගුහාසයං
යෙ චිත්තං සඤ්ඤමෙස්සන්ති මොක්ඛන්ති මාරබන්ධනා-5.
අනවට්ඨිතචිත්තස්ස සද්ධම්මං අවිජානතො
පරිප්ලවපසාදස්ස පඤ්ඤා න පරිපූරති-6.

වන්නාවූ; යත්ථ කාමනිපාතිනො, ජාතියවත් ගොත්‍රයවත් වයසවත් නොබලා ලැබෙන්නාවූ ද නොලැබෙන්නාවූ ද-යුක්තවූ ද අයුක්තවූ ද යම් කැමති අරමුණෙක හෙනසුලුවූ; චිත්තස්ස, කුඩ අශෙකු මෙන් ලැඟිණීත වූ චිත්තයාගේ; දමථො, නානාරම්බනග්‍රහණය නොකොට දී එකාලම්බනයෙහි පිහිටුවා චතුර්විධ ආර්‍යමාර්ගයෙන් දමීම, නිර්විසෙවිකරීම; සාධු, මැනවි; කාරණ කිම්දයත් ? චිත්තං, මේ සිත; දන්තං, දමනලද්දේ, නිර්විසෙවිකරණලද්දේ; සුඛාවහං, මාර්ගඵල සුව ද නිවන්සුව ද එළවන්නේයි-3.

සුදුද්දසං, ඉතා ම දක්නට නොපිළිවන් වූ; සුනිපුණං, ඉතා සියුම් වූ; යත්ථ කාමනිපාතිනං, ජාත්‍යාදීන් නොබලා ලැබෙන්නාවූ ද නොලැබෙන්නාවූ ද යුක්ත වූ ද අයුක්තවූ ද යම් කැමති අරමුණෙක්හි හෙන සුලුවූ; චිත්තං, සිත, මෙධාවී, ප්‍රාඥපුද්ගල තෙම; රක්ඛෙථ, රක්නේයි, චිත්තවශික ම අනයව්‍යසනයට පැමිණෙන අඥනයා මෙන් නොව ප්‍රාඥපුද්ගල තෙම සිත රක්නේයි; චිත්තං, මේ චිත්තය; ගුත්තං, නානාරම්බනයෙහි විසිර පැවැත්නනොදී එකාලම්බනයෙහි පිහිටුවා රක්නාලද්දේ; සුඛාවහං, ලොව්ලොවුතුරාසුව එළවන්නේයි-4.

දූරඞ්ගමං, මකුළුනුලක් පමණනැතුදු පූර්වාදිදිශාවට චිත්තයාගේ සඞ්ක්‍රමණයක් නැත ද යොදුන් දහසකින් දුරුවූ ද අරමුණුගන්නාබැවින් දුරට යන්නා ම වූ; එකචරං, සටත්පිරිසෙයින් දෙසිතකුදු එකවට නොඉපද එක්සිතක් ඉපද නිරුද්ධ වූ කල්හි ම අනික් එක ම සිතක් උපදනාහෙයින් එකචර වූ, හුදකලා ව ම පවත්නා වූ; අසරීරං, තමා අරූපිබැවින් වර්ණසංස්ථානයෙක් නැත්තු යි ශරීරයක් නැත්තාවූ; ගුහාසයං, සතර මහාභූතයන් නිසා පවත්නා මේ ශරීර නැමැති ගුහායෙහි පවත්නාවූ, (හෙවත්) හෘදයරූපය නිසා පවත්නාවූ, චිත්තං, සිත; යෙ, යම් ස්ත්‍රී පුරුෂ කෙනෙක් හෝ ගෘහස්ථප්‍රව්‍රජිත කෙනෙක් හෝ; සඤ්ඤමෙස්සන්ති, නොඋපන්කෙලෙසුන් නොඉපැද්දදී ප්‍රමාදදොෂයෙන්ත් උපන් කෙලෙසුන් දුරුකෙරෙමින් සංවරයෙහි පිහිටුවද්ද; තෙ, ඔහු; මාරබන්ධනා, මාරබන්ධන යයි කියනලද ත්‍රෛභූමිකවෘත්තයෙන්; මොක්ඛන්ති, මිදෙන්නාහුයි-5.

අනවට්ඨිතචිත්තස්ස, අශ්වපිට තුබූ කොමඩුඵලයක් මෙන් ද දහයෙයි රැස හිඳු වූ කණුවක් මෙන් ද මට්ටත්තලයා හිස තුබූ කොළොම්මලක් මෙන්

අනවස්සුතචිත්තස්ස අනන්වාහතචෙතසො
පුඤ්ඤපාපපහීණස්ස නත්ථි ජාගරතො භයං-7.
කුම්භූපමං කායමිමං විදිත්වා නගරූපමං චිත්තමිදං ඨපෙත්වා
යොධෙථ මාරං පඤ්ඤායුධෙන ජිතඤ්ච රක්ඛෙ අනිවෙසනො සියා-8.

ද එකෙක නොපිහිටා කිසිකලෙක සෙවක ව කිසිකලෙක ආජීවක ව කිසිකලෙක නිගණ්ඨ ව කිසිකලෙක තාපස ව කිසිකලෙක ගිහි ව කිසිකලෙක පැවිජි ව වසනහෙයින් අනවස්ථිත වූ සිත් ඇති; සද්ධම්මං අවිජානතො, බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන් විසින් ප්‍රශස්ත වූ සත්තිස් බොධිපාක්ෂික ධර්මය නොදන්නාවූ; පරිප්ලවපසාදස්ස, අචලප්‍රසාදයෙහි නොපිහිටි හෙයින් හෝ ශ්‍රද්ධාව මද හෙයින් හෝ ඉපිලෙන සැදැහැ ඇත්තාහට; පඤ්ඤා, කාමාවචරාදිප්‍රභෙද ඇති ප්‍රඥා නොව; න පරිපූරති, නොපිරෙන්නීයි; කාමාවචර ප්‍රඥාව පවා නොපිරෙණ කල රූපාවචර අරූපාවචර ලොකොත්තරප්‍රඥා කැලම නොපිරෙන්නීයි-6.

අනවස්සුතචිත්තස්ස, රාගයෙන් තෙත් නොවූ සිත් ඇති; අනන්වාහතචෙතසො, වෛරයෙන් නොපහරණ ලද සිත් ඇති; පුඤ්ඤපාපපහීණස්ස, අර්හත්මාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ කළ කුශලාකුශල ඇති; ජාගරතො, ශ්‍රද්ධාදිපඤ්චජාගරධර්මයෙන් සමන්විත බැවින් කායගලානතාදිවශයෙන් නිද්‍රොපගත වූ ද කෙලශනිද්‍රාවෙන් නොනිදන හෙයින් නොනිදන්නා නම් වූ ක්ෂීණාශ්‍රවයාහට; භයං නත්ථි, ඒ ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රහීණ වූ කෙලශයන්ගේ අපුනරාවර්ත්තනය හෙතු කොට ගෙණ කෙලෙසුන් කෙරෙන් භයෙක් නැති-7.

ඉමං කායං, කෙශාදිසමූහයයි කියනලද මේ ශරීරය; කුම්භූපමං, අබලදුබලබැවින් ද නොනරබැවින් ද තාවකාලිකබැවින් ද කුලාලභාජනයක් බඳුවූයේ, (හෙවත්) මැටිබඳනක් වැනි කොට; විදිත්වා, දැන; ඉදං චිත්තං, ප්‍රාඥ වූ කුලපුත්‍ර තෙම තමාගේ මේ විදර්ශනාචිත්තය; නගරූපමං ඨපෙත්වා, ගැඹුරුවූ කටුඅගල දියඅගල ඇති තරවූ පවුරුපදනම් හා දොරටු අටලුඇති පසමිතුරන් විසින් අයොධ්‍ය වූ සුරක්ෂිත නුවරක් මෙන් කෙලෙස්සතුරන් විසින් පැරදවිය නොහැකි කොට තබා; පඤ්ඤායුධෙන, විදර්ශනාමය වූ ද ආර්‍ය්‍යමාර්ගමය වූ ද ප්‍රඥා නැමැති ආයුධයෙන්, තත් තදමාර්ගයෙන් වධ්‍ය වූ කෙලශයන් නාක් ප්‍රතිබාහණය කෙරෙමින්; මාරං, කෙලශමාරයා; යොධෙථ, පහරන්නේය; ජිතඤ්ච, දිනනලද්දවූ, (හෙවත්) උපදවනලද්දවූ තරුණ විදර්ශනාව ද; රක්ඛෙ, ආවාසසප්‍රාය සෘතුසප්‍රාය භොජනසප්‍රාය පුද්ගලසප්‍රාය ධර්මශ්‍රවණසප්‍රායාදිය සෙවනය කෙරෙමින් අනතුරෙහි සමාපත්තිය සමවැද එයින් නැගී ශුද්ධචිත්තයෙන් සංස්කාරයන් අනිත්‍යාදිවශයෙන් සම්මර්ශනය කෙරෙමින් රක්නේය; අනිවෙසනො සියා, අනාලය වන්නේය, සමාපත්තිය ආස්වාද කෙරෙමින් සමාපත්තිය ගේ කොට නො වසන්නේය — සමාපත්ති

අචිරං වතයං කායො පඨවිං අධිසෙස්සති
ඡුඩ්ඩො අපෙතවිඤ්ඤාණො නිරත්ථංව කලිඞ්ගරං-9.
දිසො දිසං යං තං කයිරා වෙරී වා පන වෙරිනං
මිච්ඡා පණිහිතං චිත්තං පාපියො නං තතො කරෙ-10.
න තං මාතා පිතා කයිරා අඤ්ඤෙ වාපි ච ඤාතකා
සම්මා පණිහිතං චිත්තං සෙය්‍යසො නං තතො කරෙ ති-11.

චිත්තවග්ගො තතියො.

යම් ආස්වාද කෙරෙමින් ශුද්ධිඥානයෙන් සංස්කාරසම්මර්ශනය නොකරේ නම් මාර්ගඵලප්‍රතිවේධය කරන්නට නොපොහොසත එහෙයින් සද්ධ ප්‍රතිපත්තියෙහි ආලස්‍ය නොකරන්නේ යයි සේයි-8.

අයං කායො, මහණ තාගේ මේ කය; අචිරං, නොබෝකලකින් ම; වත, ඒකාන්තයෙන්; අපෙතවිඤ්ඤාණො, පහවූ සිත් ඇත්තේ; ඡුඩ්ඩො, අපහත වූ විඥාන ඇතිබැවින් දමනලදුයේ; නිරත්ථං කලිඞ්ගරං ඉව, දරුසම්භාරයෙන් ප්‍රයොජන ඇත්තාවුන්ට නිරුපකාරවූ පූතිශුෂ්කකාෂ්ඨයක් මෙන්, (හෙවත්) වලදමාපූ දිරා ගිය දඬුකඩක් මෙන් නිෂ්ප්‍රයොජන වූයේ; පඨවිං අධිසෙස්සති, පොළොව මත්තෙහි හෝනේයි-9.

දිසො, එක්තරා එකක්හුගේ අඹුදරු කෙත්වත් දැසිදස් ගෙරිමීවුන් ආදි වූ සර්වස්වහරණය කළාවූ මිත්‍රද්‍රොහී වූ සොරෙක්; දිසං, නැවත එසේම තමාගේ සැපත් හැරගත් සොරකු දැක; තං, ඕහට; යං, යම් ... කයිරා, සර්වස්වහරණ ජීවිතහරණාදි යම් අනර්ථව්‍යසනයක් කෙරේද; වෙරී වා පන, කිසි කාරණයකින් බද්ධවෛර ඇති එකෙක් හෝ; වෙරිනං, එසේ ම තමා කෙරෙහි බද්ධවෛර ඇති එකක්හු දැක; යං තං කයිරා, යම් ඒ අවැඩක් ඕහට කෙරේද, එයට වැඩා; මිච්ඡාපණිහිතං චිත්තං, වරදවා දශඅකුශලකර්මපථයෙහි පිහිටුවනලද චිත්තය; තතො, ඒ හෙතුවෙන්; නං, ඔහු; පාපියො කරෙ, අතිශයින් ලාමක කරන්නේයි.... සොරෙක් හෝ සතුරෙක් හෝ එක්තරා එකක්හට අවැඩක් කෙරෙමින් එක ම ජාතියෙක්හි ඔහුගේ පුත්‍රදාරදාසිදාසගවමහිෂාදීන්ට පීඩා කරන්නේ හෝ යං කෙත්වත් ආදිය නසන්නේ හෝය, ඔවුන්ගේ ධනහරණය හෝ ජීවිතහරණය හෝ කරන්නේය, දශඅකුශලකර්මපථයෙහි පිහිටුවනලද සිත වනාහි මේ ජාතියෙහි ම ගහීවට ද වධබන්ධනයට ද පමුණුවන්නේය, පර ලොව නොයෙක් ජාතිශතසහස්‍රයෙහි සතරඅපායෙහි හෙළා ගෙණ හිස් නැගිය නොදෙන්නේයයි සේයි-10.

තං, ඒ කාරණය, (හෙවත්) යම් කාරණයෙක් ස්වර්ගමොක්ෂසම්පත්ති දායක ද ඒ කාරණය; මාතා න කයිරා, මවු නො ද කරන්නීය; පිතා න කයිරා, පියා නො ද කරන්නේය; අඤ්ඤෙ වාපි ච ඤාතකා, නන් මල්බෑ බුත් ආදි සෙසු නෑයෝ හෝ; [න කරෙය්‍යුං, නොද කරන්නාහ]; සම්මා

කො ඉමං පඨවිං විජෙස්සති යමලොකඤ්ච ඉමං සදෙවකං
කො ධම්මපදං සුදෙසිතං කුසලො පුප්ඵමිව පචෙස්සති-1.
සෙඛො පඨවිං විජෙස්සති යමලොකඤ්ච ඉමං සදෙවකං
සෙඛො ධම්මපදං සුදෙසිතං කුසලො පුප්ඵමිව පචෙස්සති-2.

ණිහිතං චිත්තං, දශකුශලකර්මපථයෙහි මනා කොට පිහිටුවනලද සිත වනායි; තතො, ඒ හෙතුවෙන්; නං, ඒ පුද්ගලයා; සෙය්‍යසො කරෙ, ශ්‍රේෂ්ඨතිශයෙන් උත්තම් කරන්නේයි; මවුපියෝ පමා දරුවන්ට දායාද දෙන්නාහු එක ම ආත්මභාවයෙහි කර්මාන්ත නො කොට සැපෙන් ජීවත්වන පමණක් දෙති විශාඛාවන්ගේ මවුපියෝ පමා ඒසා මහධනභොග ඇත්තාහු ඒ විශාඛාවන්ට එක ම ආත්මභාවයෙහි සැපෙන් ජීවත්වන පමණක් දුන්හ, චක්‍රවර්තිරාජශ්‍රීසම්පත්තිය දරුවන්ට දෙන්නට පොහොසත් මවුපිය කෙනෙක් නම් නැති දිව්‍යසම්පත් හෝ ධ්‍යානසම්පත් හෝ දෙන්නට පොහොසත්හු කැල ම නැත ලොකොත්තරසම්පත්ති වෙති නොපොහොසත් බැව් කියයුතු ම නැත දශකුශලකර්මපථයෙහි මනා කොට පිහිටුවනලද සිත වනාහි මේ සියලු සැපත් ම දෙන්නට පොහොසතැයි සනුනාවයි-11.

චිත්තවග්ගො නිට්ඨිතො.

ඉමං පඨවිං, ආත්මභාවසඞ්ඛ්‍යාත වූ මේ පෘථිවිය; කො විජෙස්සති, කවරෙක් දනන්නේ ද, කවරෙක් ප්‍රතිවෙධ කරන්නේ ද; යමලොකඤ්ච, සතරඅපාය ද; සදෙවකං, දෙව්ලෝ සහිත වූ; ඉමං, මේ මනුෂ්‍යලොකය ද; කො විජෙස්සති, කවරෙක් දනන්නේද, කවරෙක් ප්‍රතිවෙධ කරන්නේ ද; සුදෙසිතං, යථාස්වභාවවශයෙන් දෙසනලදහෙයින් මනා කොට දෙසනලද්දාවූ; ධම්මපදං, සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකධර්මසඞ්ඛ්‍යාතධර්මකොට්ඨාසය; පුප්ඵං, මල්කඩාරැස් කරන්නාවූ; කුසලො ඉව, දක්ෂ වූ මාලාකාරයකු මෙන්; කො, කවරෙක්; පචෙස්සති, පරීක්ෂා කරන්නේ ද, (හෙවත්) කවරෙක් ප්‍රතිවෙධ කරන්නේ ද-1.

සෙඛො, අධිසීලඅධිචිත්තඅධිප්‍රඥාසයි කියනලද ත්‍රිවිධශික්ෂාවෙහි හික්මෙන්නහෙයින් සෙඛ නම් වූ ස්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථයා කෙරෙහි පටන් අර්හත්මාර්ගස්ථයා දක්වා සප්තවිධ ශෛක්ෂ තෙමේ; පඨවිං, ආත්මභාවයයි කියනලද මේ පෘථිවිය; විජෙස්සති, අර්හත්මාර්ගයෙන් ආත්මඡන්දරාග දුරුකිරීම වශයෙන් දනන්නේය, (හෙවත්) ප්‍රතිවෙධ කරන්නේය; යමලොකඤ්ච, සතරඅපායයි කියනලද යමලොව ද; සදෙවකං, දෙව්ලොව සහිත වූ; ඉමං, මේ මනුෂ්‍යලොකය ද; විජෙස්සති, දනන්නේය, (හෙවත්) ප්‍රතිවෙධ කරන්නේය; සෙඛො, එම සප්තවිධශෛක්ෂපුද්ගල තෙමේ; සුදෙසිතං, ස්වාඛ්‍යාතශාසනාදිවශයෙන් ද එකාබන්නනානාබන්නාදි නය වශයෙන් යථාස්වභාවවශයෙන් ද දෙසනලද හෙයින් මනා කොට

ඵෙණූපමං කායමිමං විදිත්වා මරීචිධම්මං අභිසම්බුධානො
ඡෙත්වාන මාරස්ස පපුප්ඵකානි අදස්සනං මච්චුරාජස්ස ගච්ඡෙ-3.
පුප්ඵානි හෙව පචිනන්තං බ්‍යාසත්තමනසං නරං
සුත්තං ගාමං මහොඝොව මච්චු ආදාය ගච්ඡති-4.
පුප්ඵානි හෙව පචිනන්තං බ්‍යාසත්තමනසං නරං
අතිත්තං යෙව කාමෙසු අන්තකො කුරුතෙ වසං-5.

දෙසනලද්දාවූ; ධම්මපදං, සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකධර්මකොට්ඨාසයන්; කුසලො පුප්ඵං ඉව, පුෂ්පාරාමයට වැද ලාකැකුළුමල්පරමල් හැටවනුමල් හැර යහපත්මල් කඩා රැස් කරන්නාවූ දක්ෂමාලාකාරයෙකු මෙන්; පචෙස්සති, පරීක්ෂා කරන්නේයි, (හෙවත්) ප්‍රතිවෙධ කරන්නේයි-2.

ඉමං කායං, කෙස්ඇදෙතිස්කුණුකොටස්සමූහ යයි කියනලද මේ කාය; ඵෙණූපමං, අබලදුබ්බලඅනිච්චතාවත්කාලිකාභාවයෙන් පෙණපිඩක් වැන්නයි; විදිත්වා, දැන; මරීචිධම්මං, ක්ෂණයෙහි නස්නා බැවින් ද සිලුව වැටහෙන කාරණයෙන් ද මේ කාය මිරිඟුවැන්නයි; අභිසම්බුධානො, සලකන්නාවූ මහණ තෙම; මාරස්ස, කෙලශමාරයාගේ වූ; පපුප්ඵකානි, පංචකාමගුණයන්, (නොහොත්) කම්මවට්ට කෙලෙශවට්ට විපාකවට්ට යන මේ ත්‍රෛභූමික දුඃඛධර්මයන්; ඡෙත්වාන, අනාගාමිමාර්ගඥානයෙන් සිඳා; මච්චුරාජස්ස, මෘත්‍යුමාරයාහට; අදස්සනං, අවිෂයවූ අමෘතමහානිර්වාණයට; ගච්ඡෙ, අලඞ්ඝනකරණවශයෙන් යන්නේයි-3.

පුප්ඵානි පචිනන්තං ඉව, පුෂ්පාරාමයෙන් මල් කඩා රැස් කරන්නාවූ මාලාකාරයකු මෙන් පංචකාමගුණපුෂ්පයන් සොයන්නාවූ; ඉහ, මේ සත්වලොකයෙහි; ව්‍යාසත්තමනසං, අසම්ප්‍රාප්තවස්තුවෙහි ප්‍රාර්ථනාවශයෙන් ද සම්ප්‍රාප්තවස්තුවෙහි ගෙධවශයෙන් ද නොයෙක් පරිද්දෙන් පංචකාමගුණයෙහි ඇලුනුසිත් ඇති; නරං, සත්වයා; සුත්තං ගාමං, නිදන්නාවූ ගම්වැසි ජනයා මුහුදට ගෙණයන; මහොඝො ඉව, දෙතුන් යොදුනක් තැන පැතිර යන ගැඹුරු මහවතුරක් මෙන්; මච්චු, මරණ තෙම; ආදාය, හැර ගෙණ; ගච්ඡති, යන්නේයි, අපාය මහමුහුදට පමුණුවන්නේයි යි-4.

පුප්ඵානි පචිනන්තං ඉව, පුෂ්පාරාමයෙන් මල් කඩා රැස් කරන්නාවූ මාලාකාරයකු මෙන් පංචකාමගුණපුෂ්පයන් සොයන්නාවූ; ඉහ, මේ සත්වලොකයෙහි; ව්‍යාසත්තමනසං, අසම්ප්‍රාප්තවස්තුවෙහි ප්‍රාර්ථනාවශයෙන් ද සම්ප්‍රාප්තවස්තුවෙහි ගෙධවශයෙන් ද නොයෙක් පරිද්දෙන් පංචකාමගුණයෙහි ඇලුනුසිත් ඇති; නරං, සත්වයා; කාමෙසු, වස්තුකාම කෙලශකාමයෙහි; අතිත්තං යෙව, පර්යෙෂණයෙන් ද ප්‍රතිලාභයෙන් ද පරිභොගයෙන් ද නිධාන සිරිමෙන් ද අතෘප්තිවූවානුම; අන්තකො, මාර තෙම; වසං කුරුතෙ, හඩන්නාවූ වලප්නාවූම ගෙණ තමා වසග කරන්නේයි-5.

යථාපි භමරො පුප්ඵං වණ්ණගන්ධං අහෙඨයං
පලෙති රසමාදාය එවං ගාමෙ මුනී චරෙ-6.
න පරෙසං විලොමානි න පරෙසං කතාකතං
අත්තනො ව අවෙක්ඛෙය්‍ය කතානි අකතානි ච-7.
යථාපි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවන්තං අගන්ධකං
එවං සුභාසිතා වාචා අඵලා හොති අකුබ්බතො-8.

යථාපි, යම්සේ; භමරො, දූපාරමයෙහි මුවරද ගෙණ ඇවිදිනා බඹර තෙම; පුප්ඵං, මල්ද; වණ්ණගන්ධං, වර්ණය ද ගන්ධය ද; අහෙඨයං, නොනසමින් ඇවිදිනේ; රසං ආදාය, දූපපරසය පමණක් හැර ගෙණ; පලෙති, වනයට නැගී යේ ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම, (හෙවත්) මලකට පෙත්තකට කෙසුරකට වර්ණගන්ධයට හානියක් නො කොට මරඳු පමණක් ම හැර ගෙණ යන්නා වූ බමරක්හු මෙන්; මුනි, සෙඛ වූ ද අසෙඛ වූ ද අනාගාරික මුනි තෙම; ගාමෙ, නොදුරු ගම්හි; චරෙ, උපාසක කුලයාගේ ශ්‍රද්ධාවට ද භොගයට ද හානියක් නො කොට ගෙපිළිවෙළින් දොර දොර සිට යාපන පමණක් බිස් සිහා ඇවිදිනේයි-6.

පරෙසං, මෙරමාගේ; විලොමානි, ජනනදීන් ගාථා බණනලද මර්ම වෙදක වූ පරුෂවචනයෝ; න, මෙනෙහි නොකට යුත්තාහ; පරෙසං, මෙරමාගේ; කතාකතං, කරණ ලද්දාවූ ද නොකරණලද්දාවූ ද දුශ්චරිත සුචරිතයන්; න, නොබලන්නේය; අත්තනො එව, තමාගේ ම; කතානි, කරණලද දුශ්චරිතයන් ද; අකතානි ච, නොකරණලද සුචරිතයන් ද අවෙක්ඛෙය්‍ය, බලන්නේයි— අසෝ උපාසකයා අශ්‍රද්ධය අප්‍රසන්නය ලාබත් පමණින් සැදිබත් පමණින් නොදෙන්නේය යනාදීන් ද, අසෝ මහණ ඇඳුරුවත් තෙරවත් ආගන්තුකවත් ගමිකවත් ගිලන්වත් නො කරන්නේය ධුතඞ්ගසමාදානයක් නොකරන්නේය යනාදීන් ද, අනුන්ගේ ගුණ නුගුණ නොසැලකිය යුත්තේය. "කථංභූතස්ස මෙ රත්තින්දිවා වීතිපතන්තීති පබ්බජිතෙන අභිණ්හං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං" යි වදාරණ ලද අවවාද සිහිකරන්නා වූ ශ්‍රද්ධාප්‍රව්‍රජිතකුලපුත්‍රයා විසින් කිමෙක් දෝ හෝ රෑදවල්හු වත්පිළිවෙත් කරන්නා වූ බණ හදාරන්නා වූ කමටහන් මෙනෙහි කරන්නා වූ මට ඉක්මෙද්දේ හෝ කායදළ්හිබහුල ව නිද්‍රාරාම ව භස්සාරාම ව සඞ්ගණිකාරාම ව [illegible] ව වසන්නා වූ මට ඉක්මෙද්දේ හෝ යි මෙසේ තමාගේ ම යහපත නපුර සැලකියයුත්තේය යනු භාවයි-7.

රුචිරං, සිත්කලු වූ; වණ්ණවන්තං, මනාවූ පැහැ ඇති, (නොහොත්) මනාවූ සටහන් ඇති; අගන්ධකං, සුවඳ නැති; පුප්ඵං, එරබදු ගිරිනිල් බඳුවද ආදි වූ මල්; යථාපි, යම්සේ පලඳනාහුගේ ශරීරයෙහි සුවඳ නො පතුරුවා ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; සුභාසිතා වාචා, සමාසවත [illegible] දිවශයෙන් ද එකනිපාත දුකනිපාතාදිනාමවශයෙන් ද මනා කොට දෙ

යථාපි රුචිරං පුප්ඵං වණ්ණවන්තං සගන්ධකං
එවං සුභාසිතා වාචා සඵලා හොති සකුබ්බතො-9.
යථාපි පුප්ඵරාසිම්හා කයිරා මාලාගුණෙ බහූ
එවං ජාතෙන මච්චෙන කත්තබ්බං කුසලං බහුං-10.
න පුප්ඵගන්ධො පටිවාතමෙති න චන්දනං තගරමල්ලිකා වා
සතඤ්ච ගන්ධො පටිවාතමෙති සබ්බා දිසා සප්පුරිසො පවාති-11.

සකලද ත්‍රිපිටකබුද්ධවචනසඞ්ඛ්‍යාත වූ වාචා තොම; අකුබ්බතො, ශ්‍රවණ ධාරණප්‍රතිපත්තිවශයෙන් ඒ ධර්මය නොකරන්නාහට; අඵලා හොති, ශ්‍රැතගන්ධය ද ත්‍යාගගන්ධය ද ප්‍රතිපත්තිගන්ධය ද නො එළවනහෙයින් නිෂ්ඵල වන්නී යි-8.

රුචිරං, මනොඥ වූ; වණ්ණවන්තං, වර්ණසම්පන්න වූ, (නොහොත්) මනා වූ සටහන් ඇති; සගන්ධකං, සුගන්ධසහිත වූ; පුප්ඵං, සපුදනුකේ දෑසමන්ආදි වූ සුවඳමල්; යථාපි, යම්සේ පලඳනාහුගේ ශරීරයෙහි සුවඳ පතුරුවා ද; එවං, එපරිද්දෙන්ම; සුභාසිතා වාචා, සමාසව්‍යාසශබ්දාලඞ්කාරාදිවශයෙන් ද එකාන්තනයනානානයාදිනයවශයෙන් ද මනා කොට දෙසනලද ත්‍රිපිටකබුද්ධවචනසඞ්ඛ්‍යාතවාචා තොම; සකුබ්බතො, සත්කාරශ්‍රවණධාරණප්‍රතිපත්තිවශයෙන් ඒ ධර්මය මනා කොට කරන්නාහට; සඵලා හොති, ශ්‍රැතගන්ධත්‍යාගගන්ධප්‍රතිපත්තිගන්ධයන් එළවනහෙයින් සඵලවන්නීයි-9.

පුප්ඵරාසිම්හා; වර්ණගන්ධසම්පන්න වූ නානාප්‍රකාරපුෂ්පරාශියකින්; බහූ මාලාගුණෙ, එකතොවණ්ටිකඋභතොවණ්ටිකාදිවශයෙන් නොයෙක් ප්‍රභෙද ඇති බොහෝ මල්දම්; යථාපි කයිරා, දක්ෂ වූ මාලාකාරයෙක් යම්සේ කෙරේ ද, (හෙවත්) බොහෝ මල්දම් ගොතා රැස් කෙරේ ද; එවං, එපරිද්දෙන්ම, (හෙවත්) නන්වැදෑරුම් වූ සුවඳමල්රැසෙකින් බොහෝ මල්දම් ගොතා රැස් කරන්නා වූ දක්ෂමාලාකාරයෙකු මෙන්; ජාතෙන, උපන්නා වූ; මච්චෙන, සත්ත්වයා විසින්; බහුං කුසලං, දානශීලාදිවශයෙන් බොහෝ වූ කුසලය; කත්තබ්බං, කටයුත්තේයි-10.

පුප්ඵගන්ධො, සපුදිනුකේආදි වූ පුෂ්පයන්ගේ සුගන්ධය; පටිවාතං, උඩුසුළඟට; න එති, නො පැමිණෙන්නේයි, සෙසුමල් තබා සියක් යොදුන් තැන සුවඳ පැතිරෙණ පරසතුමල් පවා උඩුසුළඟට අඟලක් පමණතැනට ද නොහමන්නේයි; චන්දනං, සඳුනෙහි සුවඳ ද; තගර, තුවරලාහෙහි සුවඳ ද; මල්ලිකා වා, සිනිද්දබෝලිද්දයෙහි සුවඳ දී; න, උඩුසුළඟට නොයන්නේය; සතඤ්ච ගන්ධො, බුදුපසේබුදු බුදුසව්වහ යන සත්පුරුෂයන්ගේ ශීලසුගන්ධය වනාහි; පටිවාතං, උඩුසුළඟට, එති, පැමිණෙන්නේයි; කුමක් හෙයින්දයත්? සප්පුරිසො, සත්පුරුෂ තෙම; සබ්බා දිසා පවාති, යම්හෙයකින් ශීලසුගන්ධයෙන් සියලු දශදිග් මැඩ පවතී ද එහෙයිනි-11.

චන්දනං තගරං වාපි උප්පලං අථ වස්සිකී
එතෙසං ගන්ධජාතානං සීලගන්ධො අනුත්තරො–12.
අප්පමත්තො අයං ගන්ධො යායං තගරචන්දනී
යො ච සීලවතං ගන්ධො වාති දෙවෙසු උත්තමො–13.
තෙසං සම්පන්නසීලානං අප්පමාදවිහාරිනං
සම්මදඤ්ඤාවිමුත්තානං මාරො මග්ගං න වින්දති–14.
යථා සඞ්කාරධානස්මිං උජ්ඣිතස්මිං මහාපථෙ
පදුමං තත්ථ ජායෙථ සුචිගන්ධං මනොරමං–15.
එවං සඞ්කාරභූතෙසු අන්ධභූතෙ පුථුජ්ජනෙ
අතිරොචති පඤ්ඤාය සම්මාසම්බුද්ධසාවකො ති–16.

පුප්ඵවග්ගො චතුත්ථො.

චන්දනං, සඳුන් ද; තගරං වා, තුවරලා ද; අපි, නැවත; උප්පලං, මහ නෙල්මල් ද; අථ, නැවත; වස්සිකී, දෑසමන්මල් ද යන; එතෙසං ගන්ධජාතානං, මෙකියනලද සුගන්ධසමූහයන්ගේ සුගන්ධයට වඩා; සීලගන්ධො, බුද්ධාදිසත්පුරුෂයන්ගේ ශීලසුගන්ධය තෙම; අනුත්තරො, තමහ ට ඉතිරියක්නු නැතිහෙයින් නිරුත්තරයි–12.

තගර, තුවරලාහෙති සුවඳය; චන්දනී, සඳුනෙහි සුවඳය යන; යො අයං ගන්ධො, යම් මේ සුගන්ධයෙක් ඇද්ද, [සො අයං ගන්ධො, හේ මේ සුගන්ධය තෙම;] අප්පමත්තො, ස්වල්පප්‍රමාණය; සීලවතං, සිල්වත් වූ බුද්ධාදිසත්පුරුෂයන්ගේ; යො ච අයං ගන්ධො, යම් මේ ශීලසුගන්ධයෙක් ඇද්ද; [සො, හෙ තෙම;] උත්තමො, උතුම්ම වූ යේ; දෙවෙසු, දෙව්ලෙවිහි ද; වාති, හමන්නේය–13.

සම්පන්නසීලානං, පරිපූර්ණ වූ ලෞකිකලොකොත්තරශීල ඇති; අප්පමාදවිහාරිනං, ස්මෘතිසම්පන්න බැවින් අප්‍රමාද විහාර ඇති; සම්මා, මනා කොට; අඤ්ඤාය, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් වූපරිද්දෙන් දැන; විමුත්තානං, තදඞ්ගවිමුක්ත්‍යාදි පඤ්චවිධවිමුක්තීන්ගේ වශයෙන් සකලක්ලේශයන් කෙරෙන් මුක්ත වූ; තෙසං, ඔවුන් විසින්, (හෙවත්) මෙබඳු ගුණයෙන් යුක්ත වූ ඒ මහාක්ෂීණාශ්‍රවයන් විසින් යනලද්දාවූ; මග්ගං, මග; මාරො, දිව්‍යපුත්‍ර මාර තෙම; න වින්දති, සියලු උත්සාහයෙන් බලාද නොදන්නේයි–14.

මහාපථෙ, මහමඟෙක්හි; උජ්ඣිතස්මිං, දමනලද්ද වූ; තත්ථ සඞ්කාරධානස්මිං, ඒ කසලගොඩෙක්හි; සුචිගන්ධං, සුවඳ ඇති; මනොරමං, සිත් ඇලවන්නා වූ; පදුමං, පදුමයෙක්; යථා ජායෙථ, යම්සේ උපදීද–15.

එවං, එසේම, (හෙවත්) මහමඟ දමූ කසලගොඩක නැගි මුවරදබර සුවඳගඳවහන පියුමක් මෙන්; සඞ්කාරභූතෙසු, කසලගොඩක් බඳුවූ; අන්ධභූතෙ, නුවනැස් නැතිහෙයින් අන්ධ වූ; පුථුජ්ජනෙ, පුහුදුන් ලෞකිකමහාජනයා කෙරෙහි උපන්නා වූ ද; සම්මාසම්බුද්ධසාවකො, සම්‍යක්සම්බුද්ධයන්ගේ ශ්‍රාවක වූ මහාක්ෂීණාශ්‍රව තෙමේ; පඤ්ඤාය, ප්‍රඥාවෙන්; අතිරෝ

දීඝා ජාගරතො රත්ති දීඝං සන්තස්ස යොජනං
දීඝො බාලානං සංසාරො සද්ධම්මං අවිජානතං-1.
චරං චෙ නාධිගච්ඡෙය්‍ය සෙය්‍යං සදිසමත්තනො
එකචරියං දළ්හං කයිරා නත්ථි බාලෙ සහායතා-2.
පුත්තා මත්ථි ධනම්මත්ථි ඉති බාලො විහඤ්ඤති
අත්තා හි අත්තනො නත්ථි කුතො පුත්තා කුතො ධනං-3.

වනි, පෘථග්ජන වූ ලෞකිකවභාජනයා ඉක්ම දිලියෙන්නේයි, හොබනේ යයි සේයි-16.

පුප්ඵවග්ගො චතුත්ථො.

ජාගරතො, නොනිදන්නාහට; රත්ති, රාත්‍රී තොම; දීඝා, දිග; සන්තස්ස, ශ්‍රාන්තයාහට, ගමන්විඩා ව මග පිරික්‍ෂණ හට; යොජනං, යොදුන; දීඝං, දිග; සද්ධම්මං අවිජානතං, සත්තිස් බොධපාක්ෂිකසද්ධර්මය නොදන්නාවූ; බාලානං, මෙලෝ පරලෝ වැඩ නොදන්නා අඥානජනයන්ට; සංසාරො, අවිච්ඡින්නව පවත්නා ස්කන්ධධාත්වායතනපටිපාටි යයි කියනලද සංසාරය; දීඝො, තමාගේ ධර්මතාවශයෙන් ම දිග[illegible] නිදිමරන්නාහට තුන්යාමක් පමණ වූ රාත්‍රිය ද ශ්‍රාන්ත ව ගියාහට සතර ගවුවක් පමණ වූ යොදුන ද කල්පනාවශයෙන් දික් ව වැටහෙයි සත්තිස් බොධපාක්ෂිකධර්මයන් නොදන්නා වූ අඥානජනයන්ට වනාහි සංසාරය තමාගේ ධර්මතාවශයෙන් ම දිගය යනු භාව යි-1,

චරං, තමා හා සහවාසයට නිසි කල්‍යාණමිත්‍රයෙකු සොයන්නා වූ මහණ තෙම; සෙය්‍යං, ශීලසමාධිප්‍රඥාගුණයෙන් තමහට අධික වූ හෝ; සදිසං, තමා හා සදෘශ වූ හෝ කල්‍යාණමිත්‍රයෙකු; චෙ, ඉදින්; නාධිගච්ඡෙය්‍ය, නොලද්දේ වී නම්; එකචරියං, එකචරියාව, සතරඉරියව්වෙහි ම හුදකලා ව විසීම; දළ්හං කයිරා, තර කරන්නේයි; කුමක් හෙයින්දයත්, බාලෙ, මෙලෝපරලෝ වැඩ නොදන්නා අඥානයා කෙරෙහි; සහායතා, චූලසීලය මජ්ඣිමසීලය මහාසීලය දශකථාවස්තුන්ය තෙළෙස් ධුතාඞ්ගය විදර්ශනාය සතරමග සතරඵලය ත්‍රිවිද්‍යාය ෂඩභිඥාය යන මේ සහායතා තොම; නත්ථි, යම් හෙයකින් නැද්ද එහෙයිනි-2.

මෙ, මාගේ; පුත්තා අත්ථි, රූපයෞවනබලපරාක්‍රමසම්පන්නවූ දරුවෝ ඇති; මෙ, මාගේ; ධනං අත්ථි, රන්රිදීමුතුමැණික් ආදි ධන ඇතැයි; ඉති, මෙසේ; බාලො, නුවනනැත්තේ; විහඤ්ඤති, පුත්‍රතෘෂ්ණාවෙන් ද ධනතෘෂ්ණාවෙන් ද නස්නේය, දුකට පැමිණෙන්නේය; අත්තා හි අත්තනො නත්ථි, නහවා උළා හදවා පලඳවා කවා පොවා නොයෙක් පරිද්දෙන් පොෂණය කළ ආත්මය පවා (යම්හෙයකින්) තමහට නැද්ද, (හෙවත්) සුව එලවන්නට වත් දුක් එලවන්නට වත් නොපො

යො බාලො මඤ්ඤති බල්‍යං පණ්ඩිතො වාපි තෙන සො
බාලො ච පණ්ඩිතමානී සවෙ බාලොති වුච්චති-4.
යාවජීවම්පි චෙ බාලො පණ්ඩිතං පයිරුපාසති
න සො ධම්මං විජානාති දබ්බී සූපරසං යථා-5.
මුහුත්තමපි චෙ විඤ්ඤූ පණ්ඩිතං පයිරුපාසති
ඛිප්පං ධම්මං විජානාති ජිව්හා සූපරසං යථා-6.

ගහා නද්ද එහෙයින්; පුත්තා, පුත්‍රයෝ; කුතො, කොයින් ද; ධනං, ධන; කුතො, කොයින් ද; සුව එලවන්නට වත් දුක් එලවන්නට වත් නැලම. අසමර්ථය හයි සේයි-3.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; බාලො, තෙමේ අපණ්ඩිත වූයේ; බල්‍යං, තමාගේ බාලභාවය; මඤ්ඤති, මම බාලයෙමියි (තමා නුවණනැතිබව) දනී ද; තෙන, ඒ කාරණයෙන්, තමා බාලබව දන්නා කාරණයෙන්; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; පණ්ඩිතො වාපි, පණ්ඩිත හෝ වන්නේය, පණ්ඩිත සමාන හෝ වන්නේයි; කුමක් හෙයින් දයත් ඒ තෙමේ තමා බාලබවදන්නේ අනික් නුවනැත්තකු කරා එළඹෙන්නේය භජනය පයිරුපාසනය කරන්නේ පණ්ඩිත වූ ඔහු විසින් පණ්ඩිතභාවය පිණිස අවවාද අනුශාසනා කරණුලබන්නේ ඔහුගේ අවවාද පිළිගෙණ පණ්ඩිත හෝ වන්නේය, පණ්ඩිතසමාන හෝ වන්නේයි; බාලො ච, යම් බාලයෙක් වනාහි; පණ්ඩිතමානී, තෙමේ බාලවූයේ ම මා හා සම බහුශ්‍රැතයෙක් ධර්මකථිකයෙක් විනයධරයෙක් ඇද්දැයි පණ්ඩිතමානී වේ ද, තමා පණ්ඩිත කොට සිතා ද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; බාලො ඉති වුච්චති, බාලයයි ම කියනු ලැබේ-4.

බාලො, අඥාන වූ පුද්ගල තෙම; යාවජීවම්පි, දිවිපමණිනුදු; චෙ, ඉදින්; පණ්ඩිතං පයිරුපාසති, නුවණැත්තන් කරා එළඹෙන්නේ වී නමුදු; සො, හෙතෙම; ධම්මං න විජානාති, මේ බුද්ධවචනයයි කියාවත් බුද්ධවචන නම් මෙතෙකැයි කියාවත් මෙසේ පර්‍ය්‍යාප්තිධර්මය ද මේ චාරය මේ විහාරය මේ ආචාරය මේ ගොචරය මේ සාවද්‍යය මේ අනවද්‍යය මේ සෙවිතව්‍යය මේ අසෙවිතව්‍යය මේ පිළිපැද්ද යුත්තා මේ පසක්කටයුතුය යි මෙසේ ප්‍රතිපත්තිධර්මය ද නොදන්නේයි; කුමක් මෙන් දයත්, දබ්බි සූපරසං යථා, ගෙවී කෙටිවී යන තෙක් නොයෙක් සූපව්‍යඤ්ජනයන් හා සංසර්ගයට පැමිණ ද ලුණුඇඹුල්යුතු කුළු ආදිය රස නොදන්නා හැන්ද මෙනි-5.

විඤ්ඤූ, පණ්ඩිතපුරුෂ තෙම; චෙ, ඉදින්; මුහුත්තං අපි, ඇසිල්ලකුදු; පණ්ඩිතං පයිරුපාසති, බුද්ධාදි නුවණැත්තන් කරා එළඹේ ද, හෙතෙම ඒ ප්‍රාඥයන් කෙරෙහි උද්ග්‍රහණ පරිපෘච්ඡාදිය කෙරෙමින්; ධම්මං, ත්‍රිපිටකබුද්ධවචන යයි කියනලද පර්‍ය්‍යාප්තිධර්මය ද චාරවිහාරාදිප්‍රතිපත්තිධර්මය ද කර්මස්ථානානුයොගයෙන් ලොකොත්තරධර්මය ද; ඛිප්පං, වහා ම; විජානාති, දන්නේයි; කුමක් මෙන් දයත්, සූපරසං, සූවෙහි තුබූ විශ

චරන්ති බාලා දුම්මෙධා අමිත්තෙනෙව අත්තනා
කරොන්තා පාපකං කම්මං යං හොති කටුකප්ඵලං-7.
න තං කම්මං කතං සාධු යං කත්වා අනුතප්පති
යස්ස අස්සුමුඛො රොදං විපාකං පටිසෙවති-8.
තඤ්ච කම්මං කතං සාධු යං කත්වා නානුතප්පති
යස්ස පතීතො සුමනො විපාකං පටිසෙවති-9.
මධුවා මඤ්ඤති බාලො යාව පාපං න පච්චති
යදා ච පච්චති පාපං අථ බාලො දුක්ඛං නිගච්ඡති-10.

සම සූපව්‍යඤ්ජනයෙහි ලුණු ඇඹුල් ආදි රස දන්නාවූ; ජිව්හා යථා, විඥානාධිෂ්ඨිත වූ ජිහ්වාප්‍රසාදය මෙන්-6.

බාලා, මෙලෝ පරලෝ වැඩ නොදන්නාවූ; දුම්මෙධා, අඥානසත්ත්වයෝ; යං, යම් අකුශලකර්ම්මයෙක්; කටුකප්ඵලං හොති, කර්කශ වූ විපාක ඇත්තේ වේ ද; තං පාපකං කම්මං කරොන්තා, ඒ අකුශලකර්ම්මය කෙරෙමින්; අමිත්තෙන ඉව, තමන්ට සතුරෙකු වැනි වූ; අත්තනා, ආත්මයෙන් යුක්ත ව; චරන්ති, ඇවිදිනාහුයි, සතරඉරියව්වෙහි ම අකුසල් කෙරෙමින් පවත්නාහයි යේයි-7.

යං කත්වා, නරකාදි අපායොත්පත්තිසාධක වූ ප්‍රාණවධාදි යම් අකුශලකර්ම්මයක් කොට; අනුතප්පති, සත්ත්ව තෙම සිහිකළකෙණෙන් පශ්චාත්තාපයෙන් තැවේ ද; යස්ස, යම් අකුශලකර්ම්මයක්හුගේ; විපාකං, අනිෂ්ටවිපාකය; අස්සුමුඛො රොදං, කඳුලෙන් තෙත්මුහුණු ඇති ව හඬමින්; පටිසෙවති, අනුභව කෙරේ ද; තං කම්මං, එබඳුවූ අකුශලකර්ම්මය; කතං, කරණලද්දේ; න සාධු, නොමැනවි-8.

යං කත්වා, දිව්‍යමනුෂ්‍යසම්පත්තිනිර්ව්වාණසම්පත්ති නිපදවන්නට සමර්ත්ථ වූ සුඛදායක වූ යම් කුශලකර්ම්මයක් කොට; නානුතප්පති, සත්ත්ව තෙම මෙලොව ද පරලොව ද පශ්චාත්තාපයෙන් නොතැවේ ද; යස්ස, යම් කුශලකර්ම්මයක්හුගේ; විපාකං, ඉෂ්ට විපාකය; පතීතො, මෙලොව ද ප්‍රීතිවෙගයෙන් පිනා ගියේ; සුමනො, සෞමනස්‍යවෙගයෙන් සුන්දර වූ සිත් ඇත්තේ; පටිසෙවති, ආගාමි භවයෙහිදු ප්‍රීතිසෞමනස්‍යයෙන් යුක්ත ව අනුභව කෙරේ ද; තං කම්මං, එබඳු වූ කුශලකර්ම්මය; කතං, කරණලද්දේ; සාධු, මැනවි-9.

පාපං, සත්ත්වයා විසින් කරණලද අකුශලකර්ම්මය; යාව, යම්තාක්කල්; න පච්චති, දෘෂ්ටධර්ම්මවේද්‍යව මෙලොව ම හෝ උපපද්‍යවේද්‍යව අපරාපර්ය්‍යායවේද්‍යව පරලොව හෝ විපාකනොදේ ද; තාව, ඒ තාක්කල්; බාලො, අඥාන තෙම; මධු ඉව මඤ්ඤති, පාපකර්ම්මය මී අනුභව කිරීමක් මෙන් මිහිරි කොට සිතන්නේය; යදා ච, යම් කාලෙක වනාහි; පාපං, බාලයා විසින් කරණලද අකුශලකර්ම්මය; පච්චති, මෙලොව අත්පා කපන්නාසා කැපීම් ආදී විසින් නොයෙක් කම්කටුල් කරණු ලබන්නාහා වන් පරලොව

මාසෙ මාසෙ කුසග්ගෙන බාලො භුඤ්ජෙථ භොජනං
න සො සඞ්ඛතධම්මානං කලං අග්ඝති සොළසිං-11.
නහි පාපං කතං කම්මං සජ්ජු ඛීරංව මුච්චති
ඩහන්තං බාලමන්වෙති භස්මච්ඡන්නොව පාවකො-12.

නරකාදිසතරඅපායෙහි ඉපැද මහදුක් විඳිනාහට වස් විපාක දේ ද; අථ, එකල්හි; බාලො, දුශ්චරිතසමඞ්ගී වූ අඥාන තෙම; දුක්ඛං, බලවත් කායික චෛතසික දුඃඛයට; නිගච්ඡති, පැමිණෙන්නේයි-10.

බාලො, කොහොයි තපස් කරණ අඥානපුද්ගල තෙම; මාසෙ මාසෙ, මසක්මසක් සම්ප්‍රාප්තවූ කල්හි, හෙවත් මසෙක මසෙක පාසා එකාවරෙක; කුසග්ගෙන, තණ අගින් ගෙණ; භොජනං භුඤ්ජෙථ, තෙල් මී සකුරු ආදිභොජනය අනුභව කරන්නේ වේ ද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; සඞ්ඛතධම්මානං; පිරිසිඳ දන්නාලද චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යධර්මයන් ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ගේ; සොළසිං කලං න අග්ඝති, සොළොස්වන කලාවට ද නො පැමිණෙන්නේයි.— පරිඥාතධර්මයන් ඇති ශීලාදිගුණයෙන් පරිබාහිර වූ තීර්ථායතනයෙහි පැවිදිවූ කොහොන් තපස් කරණ අඥානපුද්ගල තෙම ආහාර අනුභව කළහොත් මාගේ තපස් බිඳී යෙයි එහෙයින් වාතභක්ෂණය කොට ශීලපරිපූර්ණය කෙරෙමියි අන්ධබාලලෝකයා වංචා කොට ආහාර නොවළඳ මහාජනයා විසින් සාවද්‍ය කරණුලද්ද ව නොපව අනුග්‍රහ කරණ පිණිස මුත් වට අහරින් කම් නැත වැලි ගෙණෙවයි උපස්ථායකයන් විසින් එලවනලද තෙල් මී සකුරු ආදියෙන් කිසිවක් තණඅගින් ගෙණ මසකට එකාවරෙක දිවඅග පහරවා සෙසු අහරක් නොවළඳන්නේ හෝ වේ ද අචේලකයන් වැළඳියයුතු වෙලාව ඉකුත් ව ගියේයි වෙලාවෙහි කුසකුස් කොට හෝ අචේලකව්‍රතයට නුසුදුසු පරිද්දෙන් උපනැයි ආහාරයෙහි කුසකුස් කොට හෝ ආහාර නොවළඳන්නේ වේ ද මෙසේ මොනු කාණ්ඩව්‍රතසමාදානය කොට හවුරුදු සියයක් පිරූ තපසෙහි එ පරිඥාතධර්මයන් ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ට වෙලාවෙහි කුසකුස් කොට හෝ එකදවසක් ආහර නොවැළඳීමෙන් උපන් කුශලචෙතනාවගේ සොළොස්වන කලාව ද නො අගනේය යනු භාවයි-11.

කතං, කරණලද; පාපං කම්මං, අකුශලකර්මය තෙම; සජ්ජු, එකෙණෙහි ම, (හෙවත්) අකුසල් කළ විගස ම; ඛීරං ඉව, දෙනගේ තනයෙන් දොවාලද කෙණෙහි ම මිදි නොයන කිරි මෙන්; න මුච්චති, නොපෙරළෙන්නේයි, විපාක නොදෙන්නේ මැයි, ඇඹුලක් නො පහරණතෙක් දොවනලද විගස ම මිදී නොයන කිරි මෙන් කරණලද අකුශලකර්මය ද පෙර කළ කුශලකර්මයෙන් උපන් ස්කන්ධයන් දරමින් සිටි යදී අපායෙහි නොඋපදවන්නේය, කාලවිපත්ති ගතිවිපත්ති ආදියට පැමිණි කාලාන්තරයෙකින් විපාක දෙන්නේය එයේ විපාක දෙන්නේ ද; තං බාලං, ඒ අඥානයා; භස්මච්ඡන්නො පාවකො ඉව, භස්මයෙන් වැසූ ව

යාවදෙව අනත්ථාය ඤත්තං බාලස්ස ජායති
හන්ති බාලස්ස සුක්කංසං මුද්ධමස්ස විපාතයං-13.
අසතං භාවනමිච්ඡෙය්‍ය පුරෙක්ඛාරං ච භික්ඛුසු
ආවාසෙසු ච ඉස්සරියං පූජා පරකුලෙසු ච-14.
මමෙව කත මඤ්ඤන්තු ගිහී පබ්බජිතා උභො
මමෙව අතිවසා අස්සු කිච්චාකිච්චෙසු කිස්මිචි
ඉති බාලස්ස සඞ්කප්පො ඉච්ඡා මානො ච වඩ්ඪති-15.

සාළුහැරැළුණක්නු මෙන්; ඩහං, දෙවන තුන්වන අත්බැව නරකාදියෙහි උපන්නහු දවමින්; අන්වෙති, අනුව යන්නේයි-12.

බාලස්ස, බාලයා විසින්; ඤත්තං, දන්නාලද ශිල්පය, (නොහොත්) බොහෝදෙනා කෙරෙහි ප්‍රකටවූ බාලයාගේ ඉසුරුබව; යාවදෙව අනත්ථාය, බාලයාහට අවැඩ පිණිස ම; ජායති, වන්නේයි; බාලස්ස, බාලයාගේ; මුද්ධං, ප්‍රඥා නැමැති සිරස; විපාතයං, පළමින්; සුක්කංසං, ඔහුගේ කුසලකොට්ඨාසය; හන්ති, නසන්නේයි——බාලයා තමා විසින් දන්නාලද ශිල්පය නිසා ද පැමිණෙනලද ඉසුරු නිසා ද තමහට අවැඩ ම කරන්නේයැයි සේයි-13.

අසතං භාවනං ඉච්ඡෙය්‍ය, අඥාන මිගණ තෙව අපගේ තෙරුන්වහන්සේ ධනලාභී සේක සෝවාන් සෙදගැමි අනාගැමි රහත්සේකැයි තමා සතන්හි නොඋපන් මහදනනලොකොත්තරධර්මයන් අරබයා ම භාජනයා විසින් කරණ සම්භාවනාව කැමති වන්නේයි, (නොහොත්) ශ්‍රද්ධාදි ගුණරහිතවූයේ ම අපගේ තෙරුන්වහන්සේ ශ්‍රද්ධාසම්පන්නසේක ශීලසම්පන්නසේක බහුශ්‍රැතසේක යනාදීන් අසද්ගුණහෙතුවෙන් ජනයා කරණ සම්භාවනා කැමති වන්නේය; භික්ඛුසු, භික්ෂූන් කෙරෙහි, (හෙවත්) භික්ෂූන් විසින්; පුරෙක්ඛාරං ච, පැණ පිළිවිසීම් ආදිය කෙරෙමින් විහාරයෙහි සියලු භික්ෂූහු මාව පිරිවරා වස්‍ථු නම් යෙහෙකැයි ඉච්ඡාචාරයෙහි සිට භික්ෂූන් පිරිවැරීම ද කැමති වන්නේය; ආවාසෙසු, සාඞ්ඝික ආවාසයෙහි; ඉස්සරියං ච, ඉසුරුබව ද, (හෙවත්) වෙහෙර මැද පිහිටි වාසල් ඇති ව තුබූ මනා සෙනසුන් තමහට ද තමා නැකු නිසිවූවන්ට ද පමුණුවා වෙහෙරපසත වාසල් නැති ව තුබූ සාපලු බොහෝ සෙනසුන් ද යක්ෂත්ඇති සොපද්‍රව සෙනසුන් ද ආගන්තුකභික්ෂූන්ට පමුණුවා මාවුත් අනිස් සවුරුදූයි මෙසේ ආවාසයෙහි ඉසුරුබව ද කැමති වන්නේය; පරකුලෙසු, මවු පිය මල් බෑ බුනුන් ඈ නෑකම් නැති අන් උපාසකකුලයෙහි; පූජා ච, චතුර්විධප්‍රත්‍යයපූජාව ද මටම කෙරෙත්වයි අන්හට නොකෙරෙත් වයි කියා; ඉච්ඡති, කැමති වන්නේයි-14.

ගිහී, ගිහිමිනිස්සු ද; පබ්බජිතා, පැවිජිවූවෝ ද; උභො, දෙදෙනම; මමෙව කත මඤ්ඤන්තු, මේ පොහෝගෙය මේ බණගෙය මේ භොජනසාලාව අපගේ තෙරුන්වහන්සේ විසින් කරණලදැයි විහාරයෙහි

අඤ්ඤා හි ලාභූපනිසා අඤ්ඤා නිබ්බාණගාමිනී
ඒවමෙතං අභිඤ්ඤාය භික්ඛු බුද්ධස්ස සාවකො
සක්කාරං නාභිනන්දෙය්‍ය විවෙකමනුබ්‍රූහයෙ ති - 16.

බාලවග්ගො පඤ්චමො.

නිධීනං ව පවත්තාරං යං පස්සෙ වජ්ජදස්සිනං
නිග්ගය්හවාදිං මෙධාවිං තාදිසං පණ්ඩිතං භජෙ
තාදිසං භජමානස්ස සෙය්‍යො හොති න පාපියො - 1.

සියලු නවකර්‍මාන්ත මා විසින් ම කරණලද්ද, කොට සිතත්වයි කියා ද; කිස්මිචි කිච්චාකිච්චෙසු, කිසි කුදුමහත් කටයුත්තෙක්හි; මමෙව අභි වසා අස්සු, ගිහිප්‍රව්‍රජිතදෙපක්‍ෂයෙහි ඇත්තෝ මාම අනුව පැවතුම් ඇති වෙත්වයි මා වශයෙහි පවතිත්වයි මා විචාරාමුත් මට නොකියා කිසි කුදුමහත් කටයුත්තක් නොකෙරෙත්වයි කියා ද; ඉති, මෙසේ; බාලස්ස, බාලයාහට; සඞ්කප්පො, විතර්‍කය; [උප්පජ්ජති, උපදනේ නැවි ද ඔහට විදර්ශනාමාර්ගඵලයෝ නොවඩනාහ හුදෙක්] ඉච්ඡා, සදෙර උපදනා කාමතෘෂ්ණාදි අටතුරයිෂක් පමණ තෘෂ්ණා ද; මානො ච, 'සෙය්‍යොහමස්මි, යනාදින් උපදනා නවවිධමානය ද; වඩ්ඪන්ති, චන්ද්‍රෝදයෙහි බදවැඩි මුහුද මෙන් වඩනේයි-15.

ලාභූපනිසා, ලාභ උපදවන්නාවූ ප්‍රතිපත්ති නොම, අඤ්ඤා හි, අනික මය; නිබ්බාණගාමිනී, නිර්වාණට පමුණුවන්නා වූ ප්‍රතිපත්ති නොම; අ ඤ්ඤා හි, අනිකක් මය, ලාභ උපදවනු කැමති මහණු විසින් කායවඞ්කාදි මද අකුශලකර්‍මයන් කටයුතු බැවින් ලාභ උපදවනපිළිවෙත් නොම අනිකක් මය, නිර්වාණගාමිනී පිළිවෙත් පුරණ මහණු විසින් කායවඞ්කා දිය දුරැ කොට අනාඬ ව අඬාර මෙන් නොකිකිරි ව කිකිරි මෙන් නො ගොළු ව ගොළුවා මෙන් අසයි ව අමායාවී ව විසිශුද්ධ බැවින් නිර්වාණට ප මුණුවන පිළිවෙත් නොම අනිකක් ම යයි සේයි; ඒවං, මෙසේ; ඒතං, මේ ලාභොත්පාදකවූ ද නිර්වාණප්‍රාපක වූ ද කාරණය; අභිඤ්ඤාය, විශෙෂයෙන් දැන; බුද්ධස්ස සාවකො, සම්‍යක්සම්බුද්ධයන්ගේ ශ්‍රාවක වූ; භික්ඛු, මහණ තෙම; සක්කාරං නාභිනන්දෙය්‍ය, අධර්‍මයෙන් උපදවනලද චතුර්විධප්‍රත්‍යයසඞ්ඛ්‍යාත සත්කාරය නොඉවසන්නේය; විවෙකං, කායවිවෙකාදිත්‍රිවිධවිවේකය; අනුබ්‍රූහයෙ, වඩන්නේයි — ගණසඞ්ගණිකාවෙන් දුරැ ව ඒකීභාවයයි කියනලද කායවිවෙකය ද කෙලශසඞ්ගණිකාවෙන් දුරැ ව අෂ්ටසමාපත්ති යයි කියනලද චිත්තවිවෙකය ද සංස්කාරසඞ්ගණිකාවෙන් දුරැ ව නිර්වාණයයි කියනලද උපධිවිවෙකය ද උපදවා ව ඩන්නේ යයි සේයි.

රාධත්ථෙරො පඨමො.

වජ්ජදස්සිනං, මේ අපරාධයෙන් මේ වරදින් මොහු සහමුද නිගණ්හ කර බාලවයි රජවූගමෙහි නොව නොදත් දෙය උගන්වමි දත් දෙය

ඕවදෙය්‍යානුසාසෙය්‍ය අසබ්භා ච නිවාරයෙ
සතං හි සො පියො හොති අසතං හොති අප්පියො-2.
න භජෙ පාපකෙ මිත්තෙ න භජෙ පුරිසාධමෙ
භජෙථ මිත්තෙ කල්‍යාණෙ භජෙථ පුරිසුත්තමෙ 3.

තර කරවති යන අනුග්‍රහබුද්ධියෙන් පුද්ගලයාගේ වරද දක්නා සුලුවූ; නිග්ගය්හවාදිං, කායිකවාචසික වූ කිසි නොහරුප්පෙක් දුටු දැසූ කල වරද ව හුදුසු පරිද්දෙන් තර්ජනය කොට නිග්‍රහ දණ්ඩනය කොට දඬුවම් කරවා සහරමින් නෙරා හික්මවමින් නිග්‍රහ කොට බණින්නා වූ; මෙධාවිං, ධම්මොජපඤ්ඤයයි කියනලද විදර්ශනාඥානයෙන් යුක්ත වූ; තං, යම් කල්‍යාණමිත්‍රයෙකු; නිධීනං පවත්තාරං ඉව, නොයෙක් රත්රුවණින් පිරුණු මහා නිධාන සැළ තුබූ තැන් කියන්නකුනු වැනි කොට; පස්සෙ, දක්නේ වේ ද; තාදිසං පණ්ඩිතං, එබඳු වූ ප්‍රාඥයා; භජෙ, සෙවුනේය; තාදිසං භජමානස්ස, එබඳු පණ්ඩිතයා සෙවුනාහට; සෙය්‍යො හොති, මෙලොව ද පරලොව ද ශ්‍රෙයස් ම වැඩ ම වන්නේය; න පාපියො, අවැඩෙක් නොවන්නේයි-1.

ඔවදෙය්‍ය, යම් කල්‍යාණමිත්‍රයෙක් අනෙතවාසිකසද්ධිවිහාරිකාදීන් අතුරෙහි යම් කිසිවක්හට උපන් වස්තුවෙහි අවවාද කෙරේද; අනුසාසෙය්‍ය, අනුත්පන්නවස්තුවෙහි හිත ව අයශයෙකුදු වන්නේයයි අනාගතයපැ අනුශාසනා කෙරේද, (නොහොත්) ඔවදෙය්‍ය, සම්මුඛයෙහි අවවාද කෙරේ ද; අනුසාසෙය්‍ය, අසම්මුඛයෙහි දූතයෙකු හෝ අස්නක් හෝ යවා අනුශාසනා කෙරේ ද; (නොහොත්) ඔවදෙය්‍ය, එකවරෙක කියන්නේ අවවාද කෙරේ ද; අනුසාසෙය්‍ය, නැවත නැවත කියන්නේ අනුශාසනා කෙරේ ද; අසබ්භා ච නිවාරයෙ, අකුශල ධර්මයෙන් වළකා ද, (නොහොත්) කුශලධර්මයෙහි පිහිටුවා ද; සො, මෙබඳු ඒ කල්‍යාණමිත්‍ර වූ පුද්ගල තෙම; සතං, බුද්ධාදිසත්පුරුෂයන්ට; පියො හොති, ප්‍රිය වන්නේය; අසතං, ජීවිකාර්‍ථි ව පැවිජ්වූ අසත්පුරුෂයන්ට; අප්පියො හොති, අප්‍රිය වන්නේයි-2.

පාපකෙ මිත්තෙ, කායදුශ්චරිතාදි අකුශලකර්මයෙහි ඇලුනු පාපමිත්‍රයන්; න භජෙ, නොසෙවුනේය, භජනය පයිරුපාසනය නොකරන්නේය; පුරිසාධමෙ, උමං බිඳීම් මං පැහැරීම් ආදි අකාර්‍යයෙහි යොදන ගිහියය එක්විසි අනෙස්නෙහි අභ්‍යාසයෙහි යොදන ප්‍රව්‍රජිතයෝය යන මේ අධමපුරුෂයන්; න භජෙ, නොසෙවුනේය, භජනය පයිරුපාසනය නොකරන්නේය; කල්‍යාණෙ මිත්තෙ, බුද්ධ ප්‍රත්‍යෙකබුද්ධ බුද්ධශ්‍රාවකයෝය කාය සුචරිතාදි කුශලකර්මයෙහි ඇලුනු පෙසු සත්පුරුෂයෝය යන මේ කල්‍යාණමිත්‍රයන්; භජෙථ, සෙවුනේය, භජනය පයිරුපාසනය කරන්නේය; පුරිසුත්තමෙ, කායදුශ්චරිතාදියෙන් දුරු ව දැහැමින් සෙමින් ජීවත්වන ගිහිය එක්විසි අනෙස්නෙන් දුරු ව පිණ්ඩපාතචර්‍යාදියෙන් ජීවත්වන ප්‍රව්‍රජිත

ධම්මපීති සුඛං සෙති විප්පසන්නෙන චෙතසා
අරියප්පවෙදිතෙ ධම්මෙ සදා රමති පණ්ඩිතො 4.
උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා උසුකාරා නමයන්ති තෙජනං
දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා අත්තානං දමයන්ති පණ්ඩිතා 5.
සෙලො යථා එකඝනො වාතෙන න සමීරති
එවං නින්දාපසංසාසු න සමිඤ්ජන්ති පණ්ඩිතා-6.
යථාපි රහදො ගම්භීරො විප්පසන්නො අනාවිලො
එවං ධම්මානි සුත්වාන විප්පසීදන්ති පණ්ඩිතා-7.

යෝය යන මේ උත්තම පුරුෂයන්; භජෙථ, සෙවුනේය, පයිරුපාසනය කරන්නේයි-3.

ධම්මපීති; නවලොකොත්තරධර්මය නාමකායෙන් ස්පර්ශනය කෙරෙමින් ආලම්බනාකරණවශයෙන් ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කෙරෙමින් පරිඥාප්‍රහාන සාක්ෂාත්ක්‍රියාභාවනාවශයෙන් දුඃඛාදිචතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් ප්‍රතිවෙධ කෙරෙමින් ධර්මය බොන්නාවූ, (හෙවත්) නවලොවුතුරාදහම්රස වළඳන්නාවූ මහණ තෙම; සුඛං සෙති, සුවසේ සතරඉරියව්වෙන් වසන්නේයි; පණ්ඩිතො, ප්‍රාඥ වූ මහණ තෙම; විප්පසන්නෙන චෙතසා, විශෙෂයෙන් ප්‍රසන්න වූ නොකැළඹුනු නිරුපක්ලෙශ වූ සිතින් යුක්ත ව; අරියප්පවෙදිතෙ ධම්මෙ, බුද්ධාදිආර්‍ය්‍යයන් විසින් දන්නාලද්දාවූ සතිපට්ඨානාදි ප්‍රභෙද ඇති සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකධර්මයෙහි; සදා, හැමකල්හි ම; රමති, ඇලෙන්නේයි-4.

නෙත්තිකා, දියඇලිවෝ, කෙත් ආදියට දිය ගෙණ යන්නාහු; උදකං, සිත්පිත්නැති දිය; නයන්ති, ඇළ බිඳ ගෙණ වෙහෙලි නගා ගෙණ පීහිලි පටවා ගෙණ තමන් කැමැති තැනකට ගෙණ යන්නාහ; උසුකාරා, හීවඩුවෝ; තෙජනං, සිත්පිත්නැති හීදඬු; නමයන්ති, තවා හැද මැඩ තමන් කැමැති ලෙසට නමන්නාහ; තච්ඡකා, වඩුවෝ; දාරුං, සිත්පිත් නැති දඬු; නමයන්ති, නිම්වලලු ආදීන් පිණිස වක් කොට ද ඉදි කොට ද සැස තමන් කැමැතිලෙසට නමන්නාහ; පණ්ඩිතා, නුවනැත්තාහු; අත්තානං, තමන්ගේ සිත; දමයන්ති, සතරමග සතරපලයට පැමිණීමෙන් දමනය කරන්නාහු යි-5.

එකඝනො, රන්ධ්‍රයක් පවලයක් නැති ව හැසුනු හෙයින් එකඝන වූ; සෙලො, පාංශුපර්වත මිශ්‍රපර්වත නොවූ ශෛලපර්වතය තෙම; වාතෙන, සතරදිගින් හමන ප්‍රචණ්ඩවාතයෙන්; යථා න සමීරති, යම්සේ කම්පා නොවේ ද, නොසැලේ ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; පණ්ඩිතා, නුවනැත්තාහු; නින්දාපසංසාසු, නින්දා ප්‍රශංසා දෙක්හි, (හෙවත්) ලාභය අලාභය අයසය යසය නින්දාය ප්‍රශංසාය සුඛය දුඃඛය යන අෂ්ටලොකධර්මයෙහි අනුරොධවිරොධයක් උන්නතාවනතියක් නැතිහෙයින්; න සමිඤ්ජන්ති, කම්පා නොවන්නාහු යි, නොසැලෙන්නාහු යි-6.

ගම්භීරො, ගැඹුරුවූ; රහදො, මහමුහුද, (හෙවත්) සුවාසූදහසක් යොදුන් ගැඹුර ඇති මහමුහුද යට මත්තැස්බන් විසින් මලිතවූ සතළිස්දහ

සබ්බත්ථ වෙ සප්පුරිසා චජන්ති න කාමකාමා ලපයන්ති සන්තො
සුඛෙන ඵුට්ඨා අථවා දුඛෙන න උච්චාවචං පණ්ඩිතා දස්සයන්ති-8.
න අත්තහෙතු න පරස්ස හෙතු න පුත්තමිච්ඡෙ න ධනං න රට්ඨං
න ඉච්ඡෙය්‍ය අධම්මෙන සමිද්ධිමත්තනො ස සීලවා පඤ්ඤවා ධම්මිකො
සියා-9

සක් යොදුන් තැන් ද මත්තෙහි පවනින් කම්පිත වූ සතළිස්දහසක් යොදුන් තැන් ද හැර මධ්‍යයෙහි නිශ්චල වූ සාරදහසක් යොදුන් ගැඹුරු ඇති සාගරජලය; ඉව, පි, යම්සේ; විප්පසන්නො, අනාකුල වූ බැවින් විශෙෂයෙන් ප්‍රසන්න ද; අනාවිලො, මඩ නැතිබැවින් හා නිශ්චල බැවින් හා නොකැළඹිනිද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; ධම්මානි සුත්වාන, බුදුන්ගේ දෙශනාධර්මයන් අසා ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගාදිසංඛ්‍ය පැමිණීම්වශයෙන් නිරුපක්ලෙශ වූ සිත් ඇතිබවට පැමිණෙන්නාවූ; පණ්ඩිතා, නුවනැත්තානු; විප්පසීදන්ති, විශෙෂයෙන් ම ප්‍රසන්න වන්නාහුයි-7.

සප්පුරිසා, ශීලාදිගුණයොගයෙන් ප්‍රශස්ත වූ උත්තම පුරුෂයෝ; වෙ, එකාන්තයෙන්; සබ්බත්ථ, සකන්ධධාත්වායතනාදි සියලු ධර්මයෙහි ඡන්දරාගය; චජන්ති, අර්හත්මාර්ගඥානයෙන් දුරුකරන්නාහ, (හෙවත්) හසන්නාහ; සන්තො, ඒ සත්පුරුෂයෝ; කාමකාමා, වස්තුකාමයන් කැමති ව, (හෙවත්) සතරපසය එලවා ගන්නා කැමැති ව; න ලපයන්ති, ඉච්ඡාචාරයෙහි සිට කිමෙක්ද උපාසකයෙනි තොපට සුවද, රොගෙක් නැද්ද, තොපගේ අඹුදරුවන්ට වහල් සරකට සුවද, රොගදුක් නැද්ද, යනාදීන් උපාසකවරුන් සිත් ගන්නා තෙපුල් නො කියන්නාහ; සුඛෙන ඵුට්ඨා, සුවයෙන් වලඳනාලද්ද වූ ද; අථවා, නොහොත්; දුඛෙන ඵුට්ඨා, දුඃඛයෙන් වලඳනාලද්ද වූ ද; (හෙවත්) අෂ්ටලොකධර්මයෙන් වලඳනාලද්ද වූ; පණ්ඩිතා, නුවනැත්තෝ; උච්චාවචං, උපාසකජනයාගේ ගුණාගුණ කීම් වශයෙන් උච්චවූ ද නීචවූ ද ආකාරයක්; න දස්සයන්ති, නො දක්වන්නාහුයි-8.

න අත්තහෙතු, පණ්ඩිතපුරුෂ තෙම තමා හෙතු කොට ගෙණ ද, (හෙවත්) තමා පිණිස ද පව් නො කරන්නේය; න පරස්ස හෙතු, මෙරමා හෙතු කොට ගෙණ ද, (හෙවත්) අනුන් පිණිස ද පව් නො කරන්නේය; පුත්තං, පව්කම් කිරීමෙන් ලැබියයුතු පුතෙකුදු; න ඉච්ඡෙ, නොකැමැති වන්නේය; ධනං, පව්කම් කිරීමෙන් ලැබියයුතු ධනය ද; න ඉච්ඡෙ, නො කැමැති වන්නේය; රට්ඨං, පව්කම් කිරීමෙන් ලැබියයුතු රටක් ද; න ඉච්ඡෙ, නො කැමැති වන්නේය; අධම්මෙන, අධර්මයෙන්; අත්තනො, තමහට; ලැබියයුතු; සමිද්ධිං, සමෘද්ධිය; න ඉච්ඡෙය්‍ය, යමෙක් නොකැමැති වේ ද; සො, හෙතෙම; සීලවා, සිල්වත් නමුදු වන්නේය; පඤ්ඤවා, ප්‍රඥාවත් නමුදු වන්නේය; ධම්මිකො සියා, ධාර්මික නමුදු වන්නේයි-9.

අප්පකා තෙ මනුස්සෙසු යෙ ජනා පාරගාමිනො
අථායං ඉතරා පජා තීරමෙවානුධාවති-10.
යෙ ච ඛො සම්මදක්ඛාතෙ ධම්මෙ ධම්මානුවත්තිනො
තෙ ජනා පාරමෙස්සන්ති මච්චුධෙය්‍යං සුදුත්තරං-11.
කණ්හං ධම්මං විප්පහාය සුක්කං භාවෙථ පණ්ඩිතො
ඔකා අනොකං ආගම්ම විවෙකෙ යත්ථ දූරමං-12.
තත්‍රාභිරතිමිච්ඡෙය්‍ය හිත්වා කාමෙ අකිඤ්චනො
පරියොදපෙය්‍ය අත්තානං චිත්තක්ලෙසෙහි පණ්ඩිතො-13.

මනුස්සෙසු, මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි; යෙ ජනා; යම් ජනකෙනෙක්; පාරගාමිනො, පාරයයි කියනලද නිර්වාණයට යන සුළුලෝ ද, තෙ, ඒ ජනයෝ; අප්පකා, ස්වල්පයහ, (හෙවත්) මද දෙනෙක; අථ, නැවැත; ඉතරා, ඔවුන් කෙරෙන් අන්‍ය වූ, නිවණට නොයන සුලු වූ; අයං පජා, මේ ප්‍රජා තොම, (හෙවත්) මේ සත්ත්වසමූහයා වූ කලි; තීරමෙව, සත්කායතීරයට ම, (හෙවත්) මෙතෙරට ම; අනුධාවති, දිවන්නේයි, එතෙරට යන්නවුන්ට වඩා මෙතෙරට එන්නෝ ම බොහෝ වූහයි යේයි-10.

යෙ ච ඛො, යම් පණ්ඩිත කෙනෙක් වනාහි; සම්මදක්ඛාතෙ, නිවණට පමුණුවන සේ මනා කොට දෙසනලද්දා වූ; ධම්මෙ, දෙශනාධර්මයෙහි; ධම්මානුවත්තිනො, ඒ ධර්මය අසා එයට අනුරූප වූ පිළිවෙත් පුරා මාර්ගඵලප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීමෙන් ධර්මය අනුව පවතිද්ද; තෙ ජනා, ඒ පණ්ඩිතජනයෝ; මච්චුධෙය්‍යං, ක්ලේශමාරයාහට වාසස්ථාන වූ, (හෙවත්) ක්ලේශමාරයාගේ ආඥා පවත්නා වූ; සුදුත්තරං, වෙසෙසින් ම එතරවිය නොහැක්කා වූ ත්‍රෛභූමිකවෘත්තය ඉක්මී; පාරං, නිර්වාණ යයි කියනලද පාරයට; එස්සන්ති, පැමිණෙන්නාහුයි-11.

පණ්ඩිතො, නුවණැති මහණ තෙමේ; කණ්හං ධම්මං විප්පහාය, කායදුශ්චරිතාදි අකුශලධර්මය දුරු කොට; ඔකා, ආලයෙන් නික්ම, (හෙවත්) ආලයසඞ්ඛ්‍යාත ගිහිගෙන් නික්ම; අනොකං ආගම්ම, ගේනැති ප්‍රව්‍රජ්‍යාවට පැමිණ, (නොහොත්) නිරාලයයි කියනලද නිර්වාණය පිණිස, (හෙවත්) ඒ නිර්වාණය ප්‍රාර්ථනා කරන්නේ; සුක්කං භාවෙථ, කායසුචරිතාදිභේද ඇති කුශලධර්මය අභිනිෂ්ක්‍රමණයෙහි පටන් අර්හත්මාර්ගය දක්වා වඩන්නේයි; යත්ථ විවෙකෙ, නිර්වාණයයි කියනලද යම් උපධිවිවෙකයෙහි; දූරමං, මේ සත්ත්වයන් විසින් අභිරමණය කරන්නට නොපිළිවන් ද-12.

තත්‍ර, මේ ලෞකිකමහාජනයා විසින් සිත් ඇලවන්නට නොපිළිවන් වූ ඒ නිර්වාණයෙහි; අභිරතිං, ඇල්ම; ඉච්ඡෙය්‍ය, කැමැති වන්නේය; පණ්ඩිතො, නුවණැති මහණ තෙම; කාමෙ, වස්තුකාමක්ලේශකාමයන්; හිත්වා, දුරු කොට, (හෙවත්) සිතින් පහ කොට; අකිඤ්චනො, රාගාදි ක්ලේශ පලිබොධරහිත වූයේ, (නොහොත්) පුත්‍රදාරදසීදාසගවමහිෂාදි නාධානාදි පලිබොධයක් නැත්තේ; චිත්තක්ලෙශයෙහි, චිත්තසන්තාන

යෙසං සම්බොධියඞ්ගෙසු සම්මා චිත්තං සුභාවිතං
ආදානපටිනිස්සග්ගෙ අනුපාදාය යෙ රතා
ඛීණාසවා ජුතිමන්තො තෙ ලොකෙ පරිනිබ්බුතා ති-14.

පණ්ඩිතවග්ගො ඡට්ඨො.

ගතද්ධිනො විසොකස්ස විප්පමුත්තස්ස සබ්බධි
සබ්බගන්ථප්පහීණස්ස පරිළාහො න විජ්ජති-1.

කෙලෙශන හෙයින් චිත්තක්ලෙශ නම් වූ කාමච්ඡන්දාදිපඤ්චනීවරණයන් කෙරෙන්; අත්තානං, තමා, (හෙවත්) තමාගේ සිත; පරියොදපෙය්‍ය, මනා කොට දවූ රත්රනක් මෙන් නිර්මල කරන්නේයි-13.

යෙසං, යම් ක්ෂීණාශ්‍රව කෙනෙකුන්ගේ; චිත්තං, සිත; සම්බොධියඞ්ගෙසු, සප්තබොධ්‍යඞ්ගධර්‍මයන් කෙරෙහි, (නොහොත්) සප්තත්‍රිංශද්බොධිපාක්ෂිකධර්‍මයන් කෙරෙහි; සම්මා, මනා කොට නයහෙයින් කාරණහෙයින්; සුභාවිතං, මනා කොට වඩනලද්ද; අනුපාදාය, කාමොපාදානාදි චතුරුපාදානයන් අතුරෙන් කිසි උපාදානයක් මමය මාගේ යයි නොගෙණ; ආදානපටිනිස්සග්ගෙ, ආදානයයි කියනලද ග්‍රහණයට ප්‍රතිපක්‍ෂ වූ, (හෙවත්) ග්‍රහණයක් නැත්තාවූ නිර්වාණයෙහි; යෙ, යම් ක්ෂීණාශ්‍රව කෙනෙක්; රතා, ඇලුනාහු ද; ජුතිමන්තො, අනුභාවවත් වූ, (හෙවත්) ඥානානුභාව ඇති; තෙ ඛීණාසවා, ක්ෂීණ වූ චතුරාශ්‍රව ඇති ඒ ආර්‍යයෝ; ලොකෙ, ස්කන්ධායතනාදිලොකයෙහි; පරිනිබ්බුතා, පිරිනිවියෝ නම් වෙත්.— අර්හත්ඵලයට පැමිණි තැන් පටන් ක්ලෙශවෘත්තය ක්‍ෂය කළ හෙයින් සඋපාදිශෙෂනිර්වාණධාතුවෙන් ද චරිමචිත්තනිරෝධයෙන් ස්කන්ධවෘත්තය ක්‍ෂය කළ හෙයින් අනුපාදිශෙෂනිර්වාණධාතුවෙන් දැයි මෙසේ ද්විවිධ පරිනිර්වාණයෙන් පිරිනිවියානු නිරුපාදාන වූ ප්‍රදීපයක් මෙන් අප්‍රඥප්තික බවට හෙවත් නම්නැතිබවට පැමිණෙන්නාහයි දේයි-14.

පණ්ඩිතවග්ගො ඡට්ඨො.

ගතද්ධිනො, සසරනැමැති කාන්තාරමග ඉක්ම ගියහෙයින් ගතාධ්ව වූ, (හෙවත්) ගොස් නිමවනලද සංසාරමාර්ග ඇති; විසොකස්ස, වට්ටමූලක වූ ශොකය අනාගාමිමාර්ගයෙන් ම ප්‍රහීණ කළහෙයින් නිශ්ශොකවූ; සබ්බධි, ස්කන්ධායතනාදි ප්‍රභෙද ඇති සියලු ධර්‍මයෙහි (නොඇලී); විප්පමුත්තස්ස, එයින් මුක්ත වූ; සබ්බගන්ථප්පහීණස්ස, අභිධ්‍යාකායග්‍රන්ථාදි සියලු ග්‍රන්ථයන් ප්‍රහීණ කළා වූ ක්ෂීණාශ්‍රවයහට; පරිළාහො, චෛතසික පරිදාහයෙක්; න විජ්ජති, නැත්තේයි-1.

උය්‍යුඤ්ජන්ති සතිමන්තො න නිකෙතෙ රමන්ති තෙ
හංසාව පල්ලලං හිත්වා ඔකමොකං ජහන්ති තෙ-2.

යෙසං සන්නිචයො නත්ථි යෙ පරිඤ්ඤාතභොජනා
සුඤ්ඤතො අනිමිත්තො ච විමොක්ඛො යෙසං ගොචරො
ආකාසෙව සකුන්තානං ගති තෙසං දුරන්නයා-3.

සතිමන්තො, ස්මෘතිසම්පන්න වූ ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ; උය්‍යුඤ්ජන්ති, තමන් විසින් ප්‍රතිවෙධ කරනලද ලොකොත්තර ගුණයෙහි ද ධ්‍යානවිදර්ශනාදියෙහි ද ආවජ්ජනසමාපජ්ජනවුට්ඨානඅධිෂ්ඨානපච්චවෙක්ඛණවශයෙන් යෙදෙන්නාහු භාවනාය ව්‍යායාමය කරන්නාහු; තෙ, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ; නිකෙතෙ, ආලයෙහි; න රමන්ති, නො ඇලෙන්නාහු, ඔවුන්ට පඤ්චකාමප්‍රතිබද්ධ ආලයෙහි ද ගිහිගෙයයි කියනලද ආලයෙහි ද අභිරතියෙක් නම් නැති; තෙ, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ; පල්ලලං හිත්වා, පොදුරු ගත් විල ආලයක් නො කොට නිරපෙක්ෂව ඒ විල හැර පියා යන්නාවූ; හංසා ඉව, හංසයන් මෙන්, (හෙවත්) හංසපිලවකාරණ්ඩවබකබලාකාදිපක්ෂීන් ගොචරය සම්පන්න වූ පියුම්විලෙක ගොචරග්‍රහණය කොට ඒ ඒ අත යන කල මේ මාගේ දියය මාගේ මඩය මාගේ පියුමය මාගේ උපුලය මාගේ තණ යයි ඒ විල කිසිවෙක ආලයක් නොකොට නිරපෙක්ෂ ව ම ඒ විල හැර අහසට නැගී කෙලිමින් ඒ ඒ තැනට යන්නවුන් මෙන්; ඔකමොකං, ආලයක් ආලයක් පාසා; ජහන්ති, හරණ්නු යි, (හෙවත්) සියලු ආලයන් හරණ්නු යි... ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ යම්කිසි තැනක වසන්නාහු ද කුලෙහි වත් ගෙණෙහි වත් අලග්න ව ම වෙසෙති, එයින් අනික් තැනකට යන්නාහු ද මේ මාගේ විහාරය මේ මාගේ පිරිවෙණය මේ මාගේ උපාසකවරු යයි විහාරාදියෙහි ආලය නො කොට පක්ෂීන් මෙන් නිරපෙක්ෂ ව ම යන්නාහයි යේයි-2.

යෙසං, යම් ක්ෂීණාශ්‍රව කෙනෙකුන්ට; සන්නිචයො නත්ථි, කුශලාකුශලසඞ්ඛ්‍යාත කර්මසන්නිචයෙක් වත් චීවරාදි චතුර්විධප්‍රත්‍යය සන්නිචයෙක් වත් නැද්ද; යෙ, යම් ක්ෂීණාශ්‍රව කෙනෙක්; පරිඤ්ඤාතභොජනා, පිරිසිඳ දන්නාලද ආහාර ඇත්තාහු ද, (හෙවත්) යාගුභත්තාදීන්ගේ ධාම්මිකාධාම්මිකභාවය දැන්ම යයි කියනලද ඤාතපරිඤ්ඤාය ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥා යයි කියනලද තීරණපරිඤ්ඤාය කබලිඞ්කාරාහාරයෙහි ඡන්දරාග ප්‍රහාණය සන පහාණපරිඤ්ඤාය යනමේ ත්‍රිවිධපරිඥාවශයෙන් පිරිසිඳ දන්නාලද ඛජ්ජභොජ්ජලෙය්‍යපෙය්‍යසඞ්ඛ්‍යාත චතුර්විධආහාර ඇත්තාහු ද; සුඤ්ඤතො අනිමිත්තො ච විමොක්ඛො, රාගාදීයෙන් ශූන්‍ය හෙයින් ද ඔවුන් කෙරෙන් විමුක්ත හෙයින් ද ශූන්‍යතවිමොක්ෂ නම් වූ ද රාගාදි නිමිත්තරහිත හෙයින් ද ඔවුන් කෙරෙන් විමුක්ත හෙයින් ද අනිමිත්තවිමොක්ෂ නම් වූ ද රාගාදිප්‍රණිධිරහිත හෙයින් ද ඔවුන් කෙරෙන් විමුක්ත හෙයින් ද අප්‍රණිහිතවිමොක්ෂ නම් වූ ද නිර්වාණය තෙමේ; යෙසං

යස්සාසවා පරික්ඛීණා ආහාරෙ ච අනිස්සිතො
සුඤ්ඤතො අනිමිත්තො ච විමොක්ඛො යස්ස ගොචරො
ආකාසෙව සකුන්තානං පදං තස්ස දුරන්නයං-4

යස්සින්ද්‍රියානි සමථං ගතානි අස්සා යථා සාරථිනා සුදන්තා
පහීණමානස්ස අනාසවස්ස දෙවාපි තස්ස පිහයන්ති තාදිනො-5.

යි සේයි, යෙසං; ඵලසමාපත්තිවශයෙන් නිවන් අරමුණු කොට වසන්නාවූ යම් ක්ෂීණාශ්‍රව කෙනෙකුන්ට; ගොචරො, අරමුණු වේ ද; තෙසං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ගේ; ගති, දෙවගතිආදි වූ උත්පත්තිගති තොම; ආකාසෙ සකුන්තානං ඉව, ආකාශයෙහි පක්ෂීන් ගියමග මෙන්; දුරන්නයා, නොදතහැක්කී යි -3.

යස්ස, යම් ක්ෂීණාශ්‍රවයක්හට; ආසවා, කාමාශ්‍රවාදි චතුර ශ්‍රවයෝ; පරික්ඛීණා, ක්ෂයවූහු ද; ආහාරෙ ච, කබලිඞ්කාරාහාරයෙහි ද; අනිස්සිතො, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිවශයෙන් සමෙක් නොඇලිනී ද; සුඤ්ඤතො අනිමිත්තො ච විමොක්ඛො, රාගාදියෙන් ශුන්‍යහෙයින් ද ඔවුන් කෙරෙන් විමුක්තහෙයින් ද සුඤ්ඤතවිමොක්ඛ නම් වූ ද රාගාදිනිමිත්තරහිත හෙයින් ද ඔවුන් කෙරෙන් විමුක්තහෙයින් ද අනිමිත්තවිමොක්ඛ නම් වූ ද රාගාදිප්‍රණිධිරහිත හෙයින් ද එයින් විමුක්තහෙයින් ද අප්පණිහිතවිමොක්ඛ නම් වූ ද නිර්වාණය; යස්ස, ඵලසමාපත්තිවශයෙන් නිවන් අරමුණු කොට වසන්නාවූ යම් ක්ෂීණාශ්‍රවයක්හට; ගොචරො, අරමුණු වේ ද; තස්ස, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයාගේ; පදං, පිය; ආකාසෙ සකුන්තානං ඉව, ආකාශයෙහි පක්ෂීන්ගේ පිය මෙන්; දුරන්නයං, නොදතහැක්කේයි—නම්සේ අහස යන පක්ෂීන්ගේ පියක් නොදක්ක හැකි ද මෙතන පයින් ඇක්ව ගියෝය මෙතැන ලෙන් පැහැර ගියෝය මෙතැන හිසින් පැහැර ගියෝය මෙතැන පියායෙන් පැහැර ගියෝ යයි දක්නට නොපිළිවන් ද එසේම මෙබඳු මහණුගේ පිය ද නරකපියෙන් ගියේය තිරිසන්යොන් පියෙන් ගියේය යනාදීන් ගියපිය දක්නට නොපිළිවනැයි සේයි-4.

යස්ස, යම් ක්ෂීණාශ්‍රවයක් හුගේ; ඉන්ද්‍රියානි, චක්ෂුරාදි සයිඳුරෝ; සාරථිනා, දක්ෂ වූ රථාචාර්‍ය්‍යක්හු විසින්; සුදන්තා, මනා කොට දමනලද; අස්සා යථා, ආජානෙය අශ්වයන් මෙන්; සමථංගතානි, සමථයට ගියෝ ද, මනා කොට දමුනෝ ද; නිපොපිබව්ව පැමිණියෝ ද; පහීණමානස්ස, "සෙය්‍යස්සස සෙයො හමස්මි" යනාදි වශයෙන් ප්‍රවෘත්ත වූ නවවිධ මානය දුක්ව ගියහෙයින් ප්‍රහීණ වූ මන් ඇති; අනාසවස්ස, චතුරාශ්‍රවයන්ගේ අභාවයෙන් ආශ්‍රවරහිත වූ; තාදිනො, අෂ්ටලොකධර්මයෙහි අනුරොධවිරොධරහිත හෙයින් තාදි වූ; තස්ස, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයාගේ දක්ම; දෙවාපි, දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද; පිහයන්ති, පතන්නාහුයි, කැමැතිවන්නාහුයි-5.

පඨවිසමො නො විරුජ්ඣති ඉන්දඛිලූපමො තාදී සුබ්බතො
රහදොව අපෙතකද්දමො සංසාරා න භවන්ති තාදිනො-6.
සන්තං තස්ස මනං හොති සන්තා වාචා ච කම්ම ච
සම්මදඤ්ඤා විමුත්තස්ස උපසන්තස්ස තාදිනො-7.
අස්සද්ධො අකතඤ්ඤූ ච සන්ධිච්ඡෙදො ච යො නරො
හතාවකාසො වන්තාසො ස වෙ උත්තමපොරිසො-8.

පඨවිසමො, ශුචි වූ මාලාගන්ධාදීන්ගේ නික්ෂෙපයෙහි ද අශුචි වූ මූත්‍රපුරීෂාදීන්ගේ නික්ෂෙපයෙහි ද අනුරොධවිරොධරහිත වූ මිහපොළොව මෙන් උපකාරාපකාරීන් කෙරෙහි අනුරොධවිරොධරහිතහෙයින් පොළොව හා සම වූ; ඉන්දඛිලූපමො, මලමූත්‍රාදියෙන් කෙලෙසා අසත්කාර කරන්නවුන් කෙරෙහි ද මාලාගන්ධාදියෙන් පූජාසත්කාර කරන්නවුන් කෙරෙහි ද ප්‍රතිඝානුනය වර්ජිත වූ නුවර දොර හිඳුවනලද එෂිකාස්තම්භයක් මෙන් මදුවිවිධප්‍රත්‍යයෙන් සත්කාර කරන්නවුන් කෙරෙහි ද නොකරන්නවුන් කෙරෙහි ද අනුනයප්‍රතිඝරහිත ව සම අදහස් ඇතිබැවින් එෂිකාස්තම්භයක් බඳුවූ; තාදී, අෂ්ටලොකධර්මයෙන් අකම්ප්‍ය හෙයින් තාදී වූ; සුබ්බතො, සඳ්‍ර වූ ධුතාඞ්ගව්‍රත ඇති යම් ක්ෂීණාශ්‍රවයෙක්; නො විරුජ්ඣති, ඈනතාදියෙන් ගටා ආක්‍රොශ කරන්නහුට වත් අතින් පයින් දඬින් සැතින් පහරණනුට වත් විරුද්ධ නොවේ ද, (හෙවත්) නො කිපේ ද; අපෙතකද්දමො, පහවූ මඩ ඇති; රහදො ඉව, විලක් මෙන් ප්‍රසන්න වේ ද, (හෙවත්) මඩ නැති ව පහන් සිහිල් දිය පිරුණු ගැඹුරු මහවිලක් මෙන් රාගාදි කෙලෙස්මඩ නැතිබැවින් ප්‍රසන්න වේ ද; තාදිනො, අෂ්ටලොකධර්මයෙහි නිර්විකාර හෙයින් තාදී වූ ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයහට; සංසාරා න භවන්ති, සුගති දුගතියෙහි චුතිප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් සංසරණයක් නැති හෙයින් සංසාරයෝ නො වන්නාහු යි-6.

සම්මා, මනා කොට නය හෙයින් කාරණ හෙයින්; අඤ්ඤාය, චතුරාර්‍යසත්‍යයන් දැන; විමුත්තස්ස, තදඞ්ගවිමුක්ත්‍යාදිපඤ්චවිධවිමුක්තියෙන් විශෙෂයෙන් මුක්ත වූ; තාදිනො, අෂ්ටලොකධර්මයෙන් අකම්ප්‍ය වූ; තස්ස, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයාගේ; මනං, චිත්තය; සන්තං හොති, අභිධ්‍යාදිත්‍රිවිධමනොදුශ්චරිතයෙන් දුරු හෙයින් ශාන්ත ම වන්නේය, සන්සුන්නේ ම, නිවීතියේ ම වන්නේය; වාචා ච සන්තා හොති, මෘෂාවාදාදිචතුර්විධවාග්දුශ්චරිත රහිතහෙයින් වාචා ද ශාන්තවන්නීය, සන්හිඳී ව නිවීම පවත්නීය; කම්මඤ්ච සන්තං හොති, ප්‍රාණඝාතාදිත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතයෙන් දුරු වූ හෙයින් කායකර්මය ද ශාන්ත ම වන්නේය, සන්හිඳී ම නිවීම පවත්නේයි-7.

යො නරො, යම් පුද්ගලයෙක්; අස්සද්ධො, තමා විසින් ප්‍රතිවෙධ කරණලද ධ්‍යානවිදර්ශනාමාර්ගඵලාදිලෞකිකලොකොත්තරගුණධර්මයන් තම ම පසක් කොට දත් හෙයින් අනුන්ගේ බසින් නො අදහා ද, (නොහොත්) බුදුන් විනා අන්‍යශාස්තෘවක්හු කෙරේ ඇදහිලි නැත්තේ ද; අකත

ගාමෙ වා යදි වාරඤ්ඤෙ නින්නෙ වා යදි වා ථලෙ
යත්ථ අරහන්තො විහරන්ති තං භූමිං රාමණෙය්‍යකං-9.
රමණීයානි අරඤ්ඤානි යත්ථ න රමතී ජනො
වීතරාගා රමෙස්සන්ති න තෙ කාමගවෙසිනො ති-10.

අරහන්තවග්ගො සත්තමො.

සහස්සමපි චෙ වාචා අනත්ථපදසංහිතා
එකං අත්ථපදං සෙය්‍යො යං සුත්වා උපසම්මති-1.

ඤ්ඤූ ච, දිට්ඨසුතමුතාදි කියිවක්නු විසින් නොකරණලද හෙයින් අකත නම් වූ නිර්වාණය ආලම්බණකරණ වශයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දත්ද; සන්ධිච්ඡෙදො ච, වෘත්තසන්ධිය ද සංස්කාරසන්ධිය ද සිඳ පිද; හතාවකාසො, කුශලාකුශලකර්මසඞ්ඛ්‍යාතප්‍රතිසන්ධිබීජය ක්ෂීණහෙයින් නසනලද ප්‍රතිසන්ධාවකාශ ඇත්තේ ද; වන්තාසො, චතුර්විධආර්ය්‍යමාර්ගඥානමුඛයෙන් වමනය කරණලද කාමතෘෂ්ණාදි සියලු ආශා ඇත්තේ ද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; උත්තමපොරිසො, ප්‍රතිවෙධ කරණලද නවලොකොත්තරධර්ම ඇති හෙයින් සකලලොකයාහට අග්‍රදක්ෂිණෙය්‍ය හුයි, උත්තමපුරුෂ නම් වේ-8.

ගාමෙ වා, ගමෙක හෝ; යදි, නොහොත්; අරඤ්ඤෙ වා, අරණ්‍යයෙක හෝ; නින්නෙ වා, වළතැනෙක හෝ; යදි, නොහොත්; ථලෙ වා, ගොඩතැනෙක හෝ; යත්ථ, යම් තැනෙක්හි; අරහන්තො විහරන්ති, රහත්හු වාසය කෙරෙද්ද; තං භූමිං, ඒ භූමිප්‍රදෙශය; රාමණෙය්‍යකං, රමණීයයි, සිත්කලුයි-9.

අරඤ්ඤානි, සුපුෂ්පිතතරුවනෂණ්ඩමණ්ඩිත වූ නිර්මලශුචිශීතලශලිලසම්පන්න වූ මහාඅරණ්‍යයෝ; රමණීයානි, රමණීයහ, සිත්ඇලවන්නාහ; යත්ථ, යම් මහාඅරණ්‍යයෙක්හි; ජනො, වස්තුකාමක්ලෙශකාමයන් සොයන සුලුවූ ලෞකිකමහාජන තෙම; න රමති, පල්පියුම්වෙනෙහි නො ඇලෙන නිලමැස්සන් මෙන් නො ඇලේ ද; මේ මහාඅරණ්‍යයෙහි හුදකලාව වසන්නාවූ මට සිංහව්‍යාඝ්‍රයන් විසින් ඍක්ෂතරක්ෂයන් විසින් දිපීජාතීන් විසින් සොරුන් සතුරන් විසින් ජීවිතාන්තරාය ද වන්නේයයි භය ම උපදවා ද එසේවූ අරණ්‍යයෙහි; වීතරාගා, විගත වූ කාමරාගරූපරාගඅරූපරාග ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ; රමෙස්සන්ති, පුල්පියුමට බඹරුන් මෙන් ප්‍රීතිමත් ව ඇලෙන්නාහුයි; කුමක් හෙයින්ද යත්, තෙ, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ; න කාමගවෙසිනො, යම්හෙයකින් වස්තුකාමක්ලෙශකාමයන් සොයනසුල්ලෝ නොවෙද්ද එහෙයිනි-10.

අරහන්තවග්ගො සත්තමො.

අනත්ථපදසංහිතා, නිර්වාණ ප්‍රකාශ නොවූ ආකාශවර්ණනාපර්වතවර්ණනා වනවර්ණනාපුරවර්ණනාදී වූ අනර්ථපදයෙන් යුක්ත වූ,

සහස්සමපි චෙ ගාථා අනත්ථපදසංහිතා
එකං ගාථාපදං සෙය්‍යො යං සුත්වා උපසම්මති-2.
යො ච ගාථාසතං භාසෙ අනත්ථපදසංහිතා
එකං ධම්මපදං සෙය්‍යො යං සුත්වා උපසම්මති-3.
යො සහස්සං සහස්සෙන සඞ්ගාමෙ මානුසෙ ජිනෙ
එකඤ්ච ජෙය්‍ය අත්තානං ස වෙ සඞ්ගාමජුත්තමො-4.

(නොහොත්) අවැඩ කොටසින් යුක්ත වූ; වාචා, වාචාවෝ, (හෙවත්) තෙපුල්හු; චෙ, ඉදින්; සහස්සං අපි, දහසෙක් නමුදු, ඔහු උත්තම නො වෙති; යං සුත්වා, පඤ්චස්කන්ධද්වාදශායතනාදී වූ යම් එක අර්ථපදයකුදු අසා; උපසම්මති, පුද්ගල තෙම රාගාදික්ලේශව්‍යුපසමයෙන් සන්හිඳේ ද එසේ වූ; එකං අත්ථපදං, නිර්වාණප්‍රතිසංයුක්ත වූ ස්කන්ධධාත්වායතනාදීන් ප්‍රකාශ කරන්නාවූ අර්ථසාධක එකපදයකුදු; සෙය්‍යො, උත්තම යි-1.

අනත්ථපදසංහිතා, නිර්වාණප්‍රකාශ නොවූ ආකාශවර්ණනා පර්වතවර්ණනා වනවර්ණනා පුරවර්ණනාදි වූ අනර්ථපදයෙන් යුක්ත වූ, (නොහොත්) අවැඩ කොටසින් යුක්ත වූ; ගාථා, ගාථාවෝ; චෙ, ඉදින්; සහස්සං අපි, දහසෙක් වූ නමුදු, ඔහු උත්තම නො වෙති; යං සුත්වා, "අප්පමාදො අමතපදං" යනාදි වූ නිර්වාණප්‍රකාශක වූ යම් එක ගාථාපදයකුදු අසා; උපසම්මති, පුද්ගල තෙම රාගාදික්ලේශව්‍යුපශමයෙන් සන්හිඳේ ද එසේ වූ; එකං ගාථාපදං, එක ගාථාපදයකුදු; සෙය්‍යො, උත්තමයි-2.

යො, යම් පුද්ගලයෙක් තෙම; චෙ, ඉදින්; අනත්ථපදසංහිතා, ආකාශවර්ණනාදි අනර්ථපදයෙන් යුක්ත වූ, (නොහොත්) අවැඩ කොටසින් යුක්ත වූ; ගාථාසතං භාසෙ, ගාථා සියයක් කියයි නමුදු, ඒ ගාථාවෝ උත්තම නො වෙති; යං සුත්වා, යම් එක ධර්මපදයකුදු අසා; උපසම්මති, පුද්ගල තෙම රාගාදික්ලේශව්‍යුපශමයෙන් සන්හිඳේද, එසේ වූ; එකං ධම්මපදං, "අනභිජ්ඣා පරිබ්බාජකා ධම්මපදං අව්‍යාපාදො පරිබ්බාජකා ධම්මපදං" යනාදි වූ අර්ථසාධක වූ ස්කන්ධධාත්වායතනාදි ප්‍රතිසංයුක්ත වූ එක ධර්මපදයකුදු; සෙය්‍යො, උත්තමයි-3.

යො, යම් සංග්‍රාමයොධයෙක්; සහස්සෙන, දහසෙකින් ගුණනලද; සහස්සං මානුසෙ, මිනිසුන් දහසක්, (හෙවත්) දශලක්ෂයක් පමණ මිනිසුන්; සඞ්ගාමෙ, එක ම යුද්ධයෙහි; ජිනෙ, දිනුයේ වී නමුත්, හෙතෙම ජය ලද්දේ නමුදු නොවෙයි උත්තමයොධ නමුදු නොවේ මැලි ජයලද්දේ නමුදු උත්තම යොධ නමුදු කවරේදයත්; යො, යමෙක් වනාහි; එකං, එකම; අත්තානං, ආත්මය, (හෙවත්) තමා ම; ජෙය්‍ය, රාත්‍රිස්ථානදිවාස්ථානයෙහි අධ්‍යාත්මික වූ කර්මස්ථානසම්මර්ශනය කරන්නේ තමාගේ සන්තානයෙහි ලොභාදි ක්ලේශයන් දිනීමෙන් දිනුයේ වේ ද; සො, හෙතෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; සඞ්ගාමජුත්තමො, සංග්‍රාම ජිත්නට, (හෙවත්) යුද්ධයෙහි දිනුවවුන්ට උත්තමයොධ නම් වේ-4.

අත්තා හවෙ ජිතං සෙය්‍යො යාචායං ඉතරා පජා
අත්තදන්තස්ස පොසස්ස නිච්චං සඤ්ඤතචාරිනො-5.
නෙව දෙවො න ගන්ධබ්බො න මාරො සහ බ්‍රහ්මුනා
ජිතං අපජිතං කයිරා තථාරූපස්ස ජන්තුනො-6.
මාසෙ මාසෙ සහස්සෙන යො යජෙථ සතං සමං
එකං ච භාවිතත්තානං මුහුත්තමපි පූජයෙ
සායෙව පූජනා සෙය්‍යො යං චෙ වස්සසතං හුතං-7.

අත්තා, ආත්මය තෙම, ජිතං, දිනනලද්දේ, (හෙවත්) තමාගේ චිත්තසන්තානයෙහි උපන් රාගාදිකෙලශයන් දිනීම් වශයෙන් පරදවනලද්දේ; හවෙ, ඒකාන්තයෙන්; සෙය්‍යො, උතුම් යි; යාචායං ඉතරා පජා, යම් මේ අන්‍ය වූ ප්‍රජාවක්, (හෙවත්) යම් මේ සෙසු සත්වසමූහයෙක් දුකෙළිමෙන් හෝ ධනහරණයෙන් හෝ යුධ කිරීමෙන් හෝ බලාභිභවනයෙන් හෝ යමක්නු විසින් දිනනලද ද ඔහුගේ ඒ දිනීම උතුම් නොවන්නේ යි; කුමක් හෙයින් ද යත්, අත්තදන්තස්ස, නිකෙලෙශ්හෙයින් ආත්මදමනය කළා වූ; නිච්චං, සතතයෙන්; සඤ්ඤතචාරිනො, කායින් වචසින් සංයත වූ පැවතුම් ඇති; පොසස්ස, පුරුෂයාගේ දිනීම නො දිනුවා නො කොට හැකි ද එහෙයිනි-5.

තථාරූපස්ස, එබඳු වූ, (හෙවත්) ආත්මදමනය කළා වූ සතතයෙන් කායවාක්සංයම ඇති; ජන්තුනො, පුද්ගලයාගේ; ජිතං, කෙලෙස්දිනීම; දෙවො, ශක්‍රාදිදේවියෙක්; නෙව අපජිතං කයිරා, නො දිනුවා නො ම කොට හෙන්නේය; න ගන්ධබ්බො, චිත්‍රරථනාරදදිගන්ධර්වයෙක් නො දිනුවා නො කොට හෙන්නේය; බ්‍රහ්මුනා සහ, මහාබ්‍රහ්මයා හා සමග; මාරො, වශවර්ති මාරයා ද; න, නො දිනුවා නො කොට හෙන්නේයි — කිසිවක්නු විසින් ධනහරණාදියෙන් පරදවනලද එකෙක් පසුබල ලදින් නැවත තෙමේ ඔහු පරදවා පියා ද එලෙස මොහු විසින් පරදවනලද කෙලශයන් නැවත උපදවන්නට ශක්‍රබ්‍රහ්මාදීහු ද නොපොහොසත්හ යනු භාව යි-6.

මාසෙ මාසෙ, මසක් මසක් පාසා; සහස්සෙන, දහසක් වියදම් කිරීමෙන්; සතං සමං, හවුරුදු සියයක් මුළුල්ලෙහි; යො, යමෙක් තෙම; යජෙථ, ලෞකිකමහාජනයාහට දන් දුන්නේ වේ ද; යො ච, යමෙක් ච නාති; භාවිතත්තානං, ශීලාදිගුණවශයෙන් වඩනලද සිත් ඇති; එකං, එක ම ආයුෂ්යක්නු, (හෙවත්) යටත්පිරිසෙයින් සෝවානක්නු උඩත්පිරිසෙයින් ක්ෂීණාශ්‍රවයක්නු; මුහුත්තමපි, ඇසිල්ලෙකුදු; පූජයෙ, ගෙදොර පැමිණියනු දක බත්කෙණෙඩ්සක් හැඳිඅරලුවක් පමණ දීමෙන් හෝ පෙරන්කඩක් පමණ වූ ද කඩපොල්ලක් දීමෙන් හෝ පිදුයේ වේ ද; මෙ, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක් මුළුල්ලෙහි දෙනලද; සංහු

යො ච වස්සසතං ජන්තු අග්ගිං පරිචරෙ වනෙ
එකඤ්ච භාවිතත්තානං මුහුත්තමපි පූජයෙ
සායෙව පූජනා සෙය්‍යො යඤ්චෙ වස්සසතං හුතං-8.
යං කිඤ්චි යිට්ඨං ච හුතං ච ලොකෙ සංවච්ඡරං යජෙථ පුඤ්ඤපෙක්ඛො
සබ්බම්පි තං න චතුභාගමෙති අභිවාදනා උජ්ජුගතෙසු සෙය්‍යො-9.
අභිවාදනසීලිස්ස නිච්චං වුඩ්ඪාපචායිනො
චත්තාරො ධම්මා වඩ්ඪන්ති ආයු වණ්ණො සුඛං බලං-10.

තං, යම් දනයෙක් ඇද්ද එයට වඩා; සායෙව පූජනා, ඇසිල්ලෙක ද ආර්‍ය්‍යයන්ට කරණලද්ද වූ ඒ ප්‍රත්‍යය පූජාව ම; සෙය්‍යො, උතුම යි-7.

යො ජන්තු, යම් පුරුෂයෙක්; වනෙ, වෙනෙහි වැස, (හෙවත්) ගිනි පුදාවපරිහරණය පිණිස වනයට වැද ඒ වෙනෙහි දී; චෙ, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක් මුළුල්ලෙහි; අග්ගිං පරිචරෙ, ක්ෂීරපායාසඝෘතමධු ශර්කරා සිවනයෙන් සිදුහතු සුත්සාල් හීනාණ ආදි යාගද්‍රව්‍ය ගින්නෙහි බහලා වහ්නිපූජාව කෙළේ වේ ද; යො ච, යම් පුරුෂයෙක් වනාහි; භාවිතත්තානං, ශීලාදිගුණවශයෙන් වඩනලද සිත් ඇති; එකං, සෝවාන් ආදි එක ආර්‍ය්‍යපුද්ගලයකුනු; මුහුත්තමපි, ඇසිල්ලකුදු; පූජයෙ, ගෞරව පැමිණියහු දක බත් කෙණෙස්සක් හබ්බරලුවක් පමණ දීමෙන් හෝ පෙරත්කඩක් පමණ වූ ද කඩපොල්ලක් දීමෙන් හෝ පිදුයේ වේ ද; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක් මුළුල්ලෙහි කරණලද; යං හුතං, යම් වහ්නිපූජාවෙක් ඇද්ද ඒ වහ්නිපූජාවට වඩා; සායෙව පූජනා, ඇසිල්ලෙකද ආර්‍ය්‍යයන්ට කරණලද ඒ ප්‍රත්‍යය පූජාව ම; සෙය්‍යො, උතුමයි-8.

ලොකෙ, මේ සත්ත්වලෝකයෙහි; පුඤ්ඤපෙක්ඛො, පින් කිරීමෙහි අපේක්ෂා ඇති පුරුෂ තෙම; යං කිඤ්චි යිට්ඨං වා, මඟුල්දවස් ආදියෙහි දියයුතු වූ යම් කිසි ක්ෂුද්‍රදානවස්තුවක් හෝ; හුතං වා, කර්මඵල අදහා සකස් කොට සරහා දෙනලද අමුතුමහදනක් හෝ; සංවච්ඡරං, හවුරුද්දක් මුළුල්ලෙහි; යජෙථ, මුළුසක්වළ ලෞකිකමහාජනයානට නිරන්තරයෙන් දුන්නේ වී නමුදු; තං සබ්බම්පි, ඒ සියල්ල දනය ම; චතුභාගං න එති, ඍජුගත වූ ශ්‍රොතාපන්නාදිආර්‍ය්‍යයන් කෙරෙහි පහන්සිතින් කාය නමා වඳනාහුගේ එකවටෙක පැවති කුශලචේතනාව සතර භාගයක් කළකල එයින් එක් භාගයකුදු නො අගණේය, එහෙයින්; උජ්ජුගතෙසු, කායවංකාදිරහිතහෙයින් ඍජුබවට පැමිණි සෝවාන්සෙදගැමිඅනගැමිරහත්නට පහන්සිතින් කය නමා කරණලද; අභිවාදනා, වඳනාව ම; සෙය්‍යො, උතුමයි-9.

අභිවාදනසීලිස්ස, සිල්වතුන් එක්වන් වඳනාසුලු වූ; නිච්චං, සතතයෙන්; වුඩ්ඪාපචායිනො, ගුණවෘද්ධයන් පුදන සුලු වූ, (හෙවත්) එම වන්දනක්‍රියායෙන් සතතයෙන් පුදනසුලු වූ පුද්ගලයා හට; ආයු වණ්ණො සුඛං බලං,- ආයුෂ ශරීරවර්ණය කායිකචෛතසික සුවය කායබලඥානබලය යන; චත්තාරො ධම්මා, මේ සතර ගුණයෝ; වඩ්ඪන්ති, වඩනාහුයි-10

යො ච වස්සසතං ජීවෙ දුස්සීලො අසමාහිතො
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො සීලවන්තස්ස ඣායිනො-11.
යො ච වස්සසතං ජීවෙ දුප්පඤ්ඤො අසමාහිතො
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො පඤ්ඤවන්තස්ස ඣායිනො-12.
යො ච වස්සසතං ජීවෙ කුසීතො හීනවීරියො
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො විරියමාරභතො දළ්හං-13.
යො ච වස්සසතං ජීවෙ අපස්සං උදයව්‍යයං
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො පස්සතො උදයව්‍යයං-14.

දුස්සීලො, සීලසමාදානයක් නැතිහෙයින් දුස්සීල වූ; අසමාහිතො, උපචාරසමාධිඅර්පණාසමාධියෙන් සමාහිත නොවූ; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; ච, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක්; ජීවෙ, ජීවත් වී නමුදු ඔහුගේ ජීවත්වීමට වඩා; සීලවන්තස්ස, චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙන් සමන්විත හෙයින් සිල්වත් වූ; ඣායිනො, ආලම්බනොපනිධ්‍යානලක්ෂණොපනිධ්‍යානයෙන් ධ්‍යායී වූ, (හෙවත්) ශමථවිදර්ශනාභාවනායෙහි නියුක්ත වූ භික්ෂූහුගේ; එකාහං, එක දවසකුදු; ජීවිතං, ජීවත්වීම; සෙය්‍යො, උත්තමයි-11.

දුප්පඤ්ඤො, ශමථවිදර්ශනාප්‍රඥාය මාර්ගඵලප්‍රඥාය යන ලෞකිකලොකොත්තරප්‍රඥාවෙන් යුක්ත නොවන හෙයින් ප්‍රඥා නැත්තාවූ; අසමාහිතො, උපචාරසමාධිඅර්පණාසමාධියෙන් සමාහිත නො වූ; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; ච, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක්; ජීවෙ, ජීවත් වී නමුදු, ඔහුගේ ජීවත්වීමට වඩා; පඤ්ඤවන්තස්ස, ශමථවිදර්ශනාප්‍රඥාවෙන් ද මාර්ගඵලප්‍රඥාවෙන් ද යුක්ත වූ; ඣායිනො, ශමථවිදර්ශනාභාවනායෙහි නියුක්ත වූ භික්ෂූහුගේ; එකාහං, එක දවසකුදු; ජීවිතං, ජීවත්වීම; සෙය්‍යො, උත්තමයි-12.

කුසීතො, කුසීත වූ, (හෙවත්) වත්පිළිවෙත්පිරීමෙහි හැදෑරීම් පිරිවීමෙහි මැලි වූ; හීනවීරියො, කායිකචෛතසිකවීර්‍ය්‍ය නැත්තාවූ; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; ච, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක්; ජීවෙ, ජීවත් වී නමුදු ඔහුගේ ජීවත්වීමට වඩා; දළ්හං, දැඩි කොට; විරියං, කායිකචෛතසිකවීර්‍ය්‍යය; ආරභතො, වඩන භික්ෂූහුගේ; එකාහං, එක දවසකුදු: ජීවිතං, ජීවත්වීම; සෙය්‍යො, උත්තමයි-13.

උදයව්‍යයං, පඤ්චස්කන්ධයන්ගේ උදයව්‍යය; අපස්සං, නො දක්නා වූ, (හෙවත්) 'අවිජ්ජාසමුදයා රූපසමුදයො' යනාදීන් පස්විසි ආකාරයෙන් පඤ්චස්කන්ධයන්ගේ උදය ද 'අවිජ්ජානිරොධා රූපනිරොධො' යනාදීන් පස්විසි ආකාරයෙන් පඤ්චස්කන්ධයන්ගේ ව්‍යය ද නො දක්නා වූ; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; ච, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක්; ජීවෙ, ජීවත් වී නමුදු ඔහුගේ ජීවත්වීමට වඩා; උදයව්‍යයං පස්සතො, පඤ්චස්කන්ධයන්ගේ උදයව්‍යය ඥානචක්ෂුසින් දක්නා භික්ෂූහුගේ; එකාහං, එක දවසකුදු; ජීවිතං, ජීවත්වීම; සෙය්‍යො, උත්තමයි-14.

යො ච වස්සසතං ජීවෙ අපස්සං අමතං පදං
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො පස්සතො අමතං පදං-15.
යො ච වස්සසතං ජීවෙ අපස්සං ධම්මමුත්තමං
එකාහං ජීවිතං සෙය්‍යො පස්සතො ධම්මමුත්තමං ති-16.

සහස්සවග්ගො අට්ඨමො.

අභිත්ථරෙථ කල්‍යාණෙ පාපා චිත්තං නිවාරයෙ
දන්ධං හි කරොතො පුඤ්ඤං පාපස්මිං රමතී මනො-1.

අමතං පදං; මරණරහිත වූ කොට්ඨාසය, (හෙවත්) අමෘතමහානිර්වාණය; අපස්සං, නො දක්නා වූ; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; වෙ, ඉදින්; වස්සසතං, අවුරුදු සියයක්; ජීවෙ, ජීවත් වී නමුදු ඔහුගේ ජීවත්වීමට වඩා; අමතං පදං, අමෘතමහානිර්වාණය; පස්සතො, ඥානචක්ෂුසින් දක්නා පුද්ගලයාගේ; එකාහං, එකදවසකුදු; ජීවිතං, ජීවත්වීම; සෙය්‍යො, උත්තමවයි-15.

උත්තමං ධම්මං, උත්තම වූ නවලොකොත්තරධර්මය; අපස්සං, නුවණින් නො දක්නා වූ; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; වෙ, ඉදින්; වස්සසතං, හවුරුදු සියයක්; ජීවෙ, ජීවත් වී නමුදු ඔහුගේ ජීවත්වීමට වඩා; උත්තමං ධම්මං, උත්තම වූ නවලොකොත්තරධර්මය; පස්සතො, නුවණැසින් දක්නා පුද්ගලයාගේ; එකාහං, එකදවසකුදු; ජීවිතං, ජීවත්වීම; සෙය්‍යො, උත්තමයි-16.

සහස්සවග්ගො අට්ඨමො.

කල්‍යාණෙ, දානශීලාදිසුචරිතධර්මයන්හි; අභිත්ථරෙථ, යුහුසුලු වන්නේය, ගෘහස්ථයා විසින් ලාබත් ඈම ආදි වූ කිසි පින්කමක් කෙරෙමියි සිතක් උපන්කල ඒ සිත මසුරුමල ආදියෙන් මඩනාලද්දු ව පසුනොබස්නා තෙක් අනුන්ට අවසරයක් නොදී 'අහං පුරෙ අහං පුරෙ, යි වහ වහා ම කටයුත්තේය, ප්‍රව්‍රජිතයා විසින් ඇදුරුවත්තෙරවත් ආගන්තුකවත්පිළිවෙත් ආදිය කරන්නහු විසින් අනුන්ට අවසරයක් නොදී 'අහං පුරෙ අහං පුරෙ, යි වහ වහා ම කටයුත්තේ යයි යේයි; පාපා, කායදුශ්චරිතාදිඅකුශලකර්මයෙන්, (නොහොත්) අකුශලචිත්තොත්පාදයෙන්; චිත්තං, සිත, (හෙවත්) නොයෙක් තැනින් වැද ගොයම් කනාකුළු ගොනෙකු මෙන් නොරැක්ක හැකි වූ විසභාග අරමුණුවට දිවනහෙයින් තුන්දොරින් නොවැළැකිය හැකි වූ මේ කුළුසිත; නිවාරයෙ, වළක්වන්නේයි; කුමක් හෙයින් ද යත්, පුඤ්ඤං, දානාදිකුශලකර්මය යම්හෙයකින්; දන්ධං, දන්ධ ව, (හෙවත්) දෙමි දෝහෝ නො දෙමි දෝහෝ කෙරෙමි දෝහෝ නො කෙරෙමි දෝහෝ කොටපියාහෙම් දෝහෝ නො කොටපියාහෙම් දෝහෝයි මෙලෙස ලැසි ගෙණ; කරොතො, කරන්නහුගේ; මනො, සිත; පාපස්මිං, මසුරුමලආදිඅකුශලයෙහි; රමති, ඇලේ ද එහෙයිනි-1.

පාපං චෙ පුරිසො කයිරා න තං කයිරා පුනප්පුනං
න තම්හි ඡන්දං කයිරාථ දුක්ඛො පාපස්ස උච්චයො-2.
පුඤ්ඤං චෙ පුරිසො කයිරා කයිරාථෙනං පුනප්පුනං
තම්හි ඡන්දං කයිරාථ සුඛො පුඤ්ඤස්ස උච්චයො-3.
පාපොපි පස්සති භද්‍රං යාව පාපං න පච්චති
යදා ච පච්චති පාපං අථ පාපො පාපානි පස්සති-4.

පුරිසො, පුරුෂ තෙම; චෙ, ඉදින්; පාපං, ප්‍රාණවධාදි අකුශලකර්මයක්; කයිරා, ප්‍රමාදදොෂයකින් වත් අසත්සම්වාසයෙකින් වත් එකවරෙක කොටපුයේ වී නමුත්; තං, ඒ අකුශලකර්මය; පුනප්පුනං, නැවත නැවත; න කයිරා, නොකරන්නේයි, නොදන සාලඝුරු මැඬගත් එකක්නු වහා පය හසා ගන්නා සේ එයෙහි ම ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කොට මෙ වැනි ලාමකක්‍රියා කිරීම තාගේ ජාතකාදියට නුසුදුසුයයි සලකා ඒ පාපය නොකරන්නේය; තම්හි, ඒ අකුශලයෙහි; ඡන්දං, ආලයක්, රුචියක්; න කයිරාථ, නො කරන්නේයි; කුමක් හෙයින්ද යත්, පාපස්ස, ප්‍රාණවධාදි අකුශලකර්මයාගේ; උච්චයො, රැස්කිරීම; දුක්ඛො, මෙලොව ද පරලොව ද කායචිත්තදුඃඛය එලවන හෙයින් දුකි, අකුසල් රැස්කිරීම නම් යම් හෙයකින් මෙලොව ද පරලොව ද දුකට කාරණ ද එහෙයින් දුකැයි සේයි-2.

පුරිසො, පුරුෂ තෙම; චෙ, ඉදින්; පුඤ්ඤං, දානාදි එක්තරා කුශලකර්මයක්; කයිරා, එක වරෙක ද කොළේ වී නම්; එනං, ඒ කුශලකර්මය; පුනප්පුනං, නැවැත නැවැත ද; කයිරාථ, කරන්නේයි, එක් වරෙක මා විසින් පින්කමෙක් කරණලද ඒ පමණෙකින් සෑහෙන්නේ වේදැයි පසු නොබැස නැවැත නැවැත ද පින්කම් කටයුත්තේමය; තම්හි, ඒ කුශලයෙහි; ඡන්දං, ආලය, රුචිය; කයිරාථ, කරන්නේයි, පින්කම් නොකරණ වේලෙයි ද ඒ කුශලයෙහි ඡන්දය රුචිය උත්සාහය කරන්නේයි; කුමක් හෙයින් ද යත්, පුඤ්ඤස්ස, දානශීලාදිකුශලයාගේ; උච්චයො, රැස්කිරීම; සුඛො, යම්හෙයකින් ස්වර්ගමොක්ෂසම්පත්තියට කාරණ ද එහෙයින් සුවයි-3.

යාව, යම්තාක්කල්; පාපං, පුරුෂයා විසින් කරණලද අකුශලකර්මය; න පච්චති, මෙලොව හෝ පරලොව හෝ විපාක නොදේද; [තාව, ඒතාක්කල්]; පාපොපි, කායදුශ්චරිතාදිපාපකර්මයෙන් සමන්විත වූ පුද්ගල ද; භද්‍රං, යහපත; පස්සති, දක්නේය, පාපිපුද්ගල ද පූර්වජන්මයෙහි කරණලද සුචරිතබලයෙන් වැඩ දක්නේය සුවවිඳින්නේ යයි සේයි; යදා ච, යම්කලෙක වනාහි; පාපං, ඔහු විසින් කරණලද පාපකර්මය; පච්චති, දෘෂ්ටධර්මවේද්‍ය වූ එම ජන්මයෙහි ම හෝ උපපද්‍යවේද්‍ය වූ අපරාපරියවේද්‍ය වූ පරලොව හෝ විපාක් දේ ද; අථ, එකල්හි; පාපො, පව්කම්කළ පුද්ගල තෙම; පාපානි පස්සති, මෙලොව නොයෙක් වධබන්ධනාදියට ද පරලොව අපායදුඃඛයට ද භාජනවීමෙන් පාපඵලයන් දක්නේයි, තමා කළ අකුශලයෙහි විපාක වූ නොයෙක් කායිකචෛතසික දුක් දක්නේයයි සේයි-4.

භද්‍රොපි පස්සති පාපං යාව භද්‍රං න පච්චති
යදා ච පච්චති භද්‍රං අථ භද්‍රො භද්‍රානි පස්සති–5.
මාප්පමඤ්ඤෙථ පාපස්ස නමන්තං ආගමිස්සති
උදබින්දුනිපාතෙන උදකුම්භොපි පූරති
පූරති බාලො පාපස්ස ථොකථොකම්පි ආචිනං–6.
මාප්පමඤ්ඤෙථ පුඤ්ඤස්ස නමන්තං ආගමිස්සති
උදබින්දුනිපාතෙන උදකුම්භොපි පූරති
පූරති ධීරො පුඤ්ඤස්ස ථොකථොකම්පි ආචිනං–7.

යාව, යම්තාක්කල්; භද්‍රං, පුරුෂයා විසින් කරණලද කුශලකර්මය; න පච්චති, මෙලොව හෝ පරලොව හෝ විපාක නොදේ ද; තාව, ඒ තාක්කල්; භද්‍රොපි, කායසුචරිතාදි කුශලකර්මයෙන් සඤ්ජනිත වූ පුද්ගල ද; පාපං, අකුශලවිපාක වූ අවැඩ; පස්සති, පූර්වජන්මයෙහි කරණලද දුශ්චරිතබලයෙන් දක්නේය, දුක්විඳින්නේ යයි සේයි; යදා ච, යම් කලෙක වනාහි; භද්‍රං, ඔහු විසින් කරණලද සුචරිතය; පච්චති, දෘෂ්ටධර්මවෙද්‍ය ව මෙලොව ම හෝ උපපද්‍යවෙද්‍ය ව අපරාපර්‍ය්‍යායවෙද්‍ය ව පරලොව හෝ විපාක දේ ද; අථ, ඒකල්හි; භද්‍රො, කුශලකාරී වූ සත්පුරුෂ තෙම; භද්‍රානි පස්සති, මෙලොව ලාභසත්කාරාදි සුව ද පරලොව දිව්‍යසම්පත්තිආදි සුව ද අනුභව කරන්නේ භද්‍ර වූ ඉෂ්ටවිපාකයන් දක්නේයි; ආයුවර්ණසුඛබලප්‍රතිභානගාම්භීර්‍ය්‍ය දාසිදාසධනධාන්‍යාදිසමෘද්ධීන්ට පැමිණ සුව විඳින්නේ යයි සේයි–5.

පාපස්ස, ප්‍රාණවධාදිඅකුශලකර්මයට; මාප්පමඤ්ඤෙථ, අවඥා නොකරන්නේයි, (නොහොත්) පාපස්ස, ප්‍රාණවධාදිඅකුශලකර්මය; අප්පං, ස්වල්ප යයි; මා මඤ්ඤෙථ, නහමක් සිතන්නේයි; නං, ඒ ස්වල්පමාත්‍ර වූ අකුශලකර්මය; මං, මා කරා; නාගමිස්සති, විපාකදීම් වශයෙන් නො එන්නේයයි; මාප්පමඤ්ඤෙථ, අවඥා නොකරන්නේයි, මා විසින් කරණලද මේ පාපකර්මය ස්වල්පමාත්‍ර වු ව එනම් කවරකලෙක මට විපාක දේදැයි අකුශලකර්මය ස්වල්ප යයි අවඥා නොකරන්නේ යයි සේයි; කුමක් හෙයින් ද යත්, උදබින්දුනිපාතෙන, නිරන්තරයෙන් එකෙකී දියබින්දුවක්හු ගේ හීමෙන්; උදකුම්භො අපි, වැසිවස්නාකල අබවස උඩු බලා තබන ලද විවෘත වූ මුඛ ඇති ඝටමාටිආදි කුම්භකාරභාජනය; පූරති, යම්සේ ක්‍රම ක්‍රමයෙන් පිරිගේ ද එපරිද්දෙන් ම; ථොකථොකම්පි, මඳමඳ ගොව ද; ආචිනං, පව් රැස්කරන්නා වූ; බාලො, අඥාන තෙම; පාපස්ස, කායදුශ්චරිතාදිපාපකර්මය; පූරති, ක්‍රමක්‍රමයෙන් පුරන්නේයි–6.

පුඤ්ඤස්ස, දානශීලාදිකුශලකර්මයට; මාප්පමඤ්ඤෙථ, අවඥා නොකරන්නේයි; (නොහොත්) පුඤ්ඤස්ස, දානශීලාදිකුශලකර්මය; අප්පං, ස්වල්ප යයි; මා මඤ්ඤෙථ, නහමක් සිතන්නේයි; නං, ඒ ස්වල්පමාත්‍ර වූ කුශලකර්මය; මං, මා කරා; නාගමිස්සති, විපාක දීම් වශයෙන් නො එන්

වාණිජොව භයං මග්ගං අප්පසත්ථො මහද්ධනො
විසං ජීවිතු කාමොව පාපානි පරිවජ්ජයෙ-8.
පාණිම්හි චෙ වණො නාස්ස හරෙය්‍ය පාණිනා විසං
නාබ්බණං විසමන්වෙති නත්ථි පාපං අකුබ්බතො-9.
යො අප්පදුට්ඨස්ස නරස්ස දුස්සති සුද්ධස්ස පොසස්ස අනඞ්ගණස්ස
තමෙව බාලං පච්චෙති පාපං සුඛුමො රජො පටිවාතංව ඛිත්තො-10.

ණේ යයි; මාප්පමඤ්ඤෙථ, අවඥ නොකරන්නේ යි, මා විසින් කරණ ලද මේ කුශලකර්මය ස්වල්පමාත්‍ර වූ ව එනම් කවරකලෙක මට විපාක දේ දැයි කුශලකර්මය ස්වල්ප යයි අවඥ නො කරන්නේයි; කුමක් හෙයින් ද යත්, උදබින්දුනිපාතෙන, නිරන්තරයෙන් එකෙනි දිය බිඳු වස්නුගේ හිමෙන්; උදකුම්භොපි, වැසිවස්නා කල අබවස උඩු බලා තබනලද විවෘත වූ මුඛ ඇති ශටචාටිආදිකුම්භකාරභාජනය; පූරති, යම් සේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් පිරියේ ද එපරිද්දෙන් ම; ථොකථොකම්පි, මදමද කොට ද; ආචිනං, කුශලකර්මය රැස් කරන්නාවූ; ධීරො, ප්‍රාඥ තෙම; පුඤ්ඤස්ස, දානශීලාදිකුශලකර්මය; පූරති, ක්‍රමක්‍රමයෙන් පුරන්නේයි-7.

භයං මග්ගං, සොරුන් සිටිහෙයින් භය කටයුතු වූ මග වළහන්නා වූ; අප්පසත්ථො, කැටිව යන සාත්තුවක් නැති; මහද්ධනො, බොහෝදනඇති; වාණිජො ඉව, වෙළඳක්නු මෙන් ද; විසං, හලාහලවිෂයක් දුරු කරන්නාවූ; ජීවිතුකාමො ඉව, ජීවත්වනු කැමති එකක්නු මෙන් ද; පාපානි පරිවජ්ජයෙ, අකුශලකර්මයන් දුරු කරන්නේයි—අකුශලයෝ නම් සොරුන් සිටි මගක් මෙන් හලාහලවිෂයක් මෙන් සොපද්‍රවයහ සාදීනවයහ යි සලකා නුවණැති පුද්ගල තෙම ස්වල්ප ද වූ අකුසලය දුරින් ම දුරු කරන්නේයි යේයි-8.

පාණිම්හි, අත්ලෙහි; චෙ, ඉදින්; වණො නාස්ස, ව්‍රණයෙක් නොවී නම්; පාණිනා, අත්ලෙන්; විසං, විසය; හරෙය්‍ය, ගන්නේයි, (හෙවත්) ගන්නට පොහොසත් වන්නේයි; කුමක් හෙයින්ද යත්, අබ්බණං, අත්ලෙහි ව්‍රණයක් නැත්තහු; විසං, ස්ථාවරජඞ්ගමවශයෙන් ද්විප්‍රකාර වූ ම විසය; න අන්වෙති, අනුව නො යන්නේයි; යම්සේ අත්ලෙහි ව්‍රණයක් නැත්තහු අතින් ගත් විසය ඔහු ශරීරයෙහි ව්‍යාපෘත නොවේ ද එසේ ම; අකුබ්බතො, කායාදිද්වාරත්‍රයෙන් පව් නොකරන්නාහට; පාපං නත්ථි, ශරචාපාදිය එලවා දුන් ද අකුශලචෙතනාරහිත හෙයින් සිඩවන අකුශලකර්මයෙක් නැති-9.

අප්පදුට්ඨස්ස, තමහට වත් සියලු සතුන්ට වත් අදුෂ්ට වූ, (හෙවත්) නිරපරාධ වූ එහෙයින් ම සියලු සතුන් කෙහෙරහි ම මෛත්‍රීපර වූ නොකැලඹුනු සිත් ඇත්තා වූ; සුද්ධස්ස, නිරපරාධ වූ සිත් ඇති හෙයින් පිරිසිදු වූ; අනඞ්ගණස්ස, නිකෙලශී වූ; නරස්ස පොසස්ස, නරය පුරුෂයයි කියන ලද සත්ත්වයාහට; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; දුස්සති, දූෂ්‍ය වේ ද, අතින් පයින්

ගබ්භමෙකෙ උප්පජ්ජන්ති නිරයං පාපකම්මිනො
සග්ගං සුගතිනො යන්ති පරිනිබ්බන්ති අනාසවා–11.
න අන්තලික්ඛෙ න සමුද්දමජ්ඣෙ න පබ්බතානං විවරං පවිස්ස
න විජ්ජති සො ජගතිප්පදෙසො යත්ථට්ඨිතො මුච්චෙය්‍ය පාපකම්මා–12.
න අන්තලික්ඛෙ න සමුද්දමජ්ඣෙ න පබ්බතානං විවරං පවිස්ස
න විජ්ජති සො ජගතිප්පදෙසො යත්ථට්ඨිතං නප්පසහෙථ මච්චු–13.

පාපවග්ගො නවමො.

සැතින් දඬින් පැහැරීම් ආදියෙන් අපරාධ කෙරේද; පාපං, ඔහු විසින්
කරණලද ඒ පාපකර්මය තෙම; පටිවාතං ඛිත්තො, උඩුසුළඟට දමන
ලද; සුඛුමො රජො ඉව, සියුම් රජසක් මෙන්; තමෙව බාලං, නිරපරාධ
යන්ට අපරාධ කළාවූ එම අඥානයා කරා; පච්චෙති, මෙලොව හෝ පර
ලොව නරකාදියෙහි හෝ විපාක දුක් දෙමින් පැමිණෙන්නේයි–10.

එකෙ, සමහර සත්ත්වකෙනෙක්; ගබ්භං, මනුෂ්‍යගර්භයෙහි, (හෙවත්)
මවුකුස; උප්පජ්ජන්ති, උපදනාහ; පාපකම්මිනො, පව්කම් කළ සත්ත්වයෝ;
නිරයං, නරකයෙහ; උප්පජ්ජන්ති, උපදනාහ; සුගතිනො, පින්කම් කළ
හෙයින් සුන්දරගති ඇති සත්ත්වයෝ; සග්ගං යන්ති, දෙව්ලොවට යන්
නාහ; අනාසවා, ක්ෂීණ වූ චතුරාශ්‍රවයන් ඇති රහත්හු; පරිනිබ්බන්ති,
නිරුපධිශෙෂ නිර්වාණධාතුවෙන් උපලක්ෂිත ව පිරිනිවෙන්නාහුයි–11.

යත්ථ ඨිතො, යම් තැනෙක සිටියාවූ සත්ත්ව තෙම; පාපකම්මා, තමා විසි
න් කරණලද පාපකර්මයෙන්; මුච්චෙය්‍ය, විපාක දුක් අනුභව නො කො
ට මිදීනේද; සො ජගතිප්පදෙසො, කොසගක් පමණ වූ ද එබඳු වූ භූමිප්‍ර
දෙශයෙක්; න විජ්ජති, නැත්තේය; හුදෙක් පෘථිවීතලයෙහි මතු නැත්
තේ නොවෙයි, න අන්තලික්ඛෙ, ආකාසයෙහිදු පාපකර්මයෙන් මිදෙන්
නට සුදුසු ප්‍රදෙශයෙක් නැත්තේය; න සමුද්දමජ්ඣෙ, සමුද්‍රමධ්‍යයෙහි
දු පාපකර්මයෙන් මිදෙන්නට සුදුසු ප්‍රදෙශයෙක් නැත්තේය; න පබ්බ
තානං විවරං පවිස්ස, පර්වතයන්ගේ විවරයට වැද ද පාපකර්මයෙන් මි
දෙන්නට සුදුසු ප්‍රදෙශයෙක් නැත්තේයි–12.

යත්ථ ඨිතං, යම් තැනෙක්හි සිටි සත්ත්වයා; මච්චු, මරණ තෙම; නප්ප
සහෙථ, අභිභවනය නො කෙරේද, (හෙවත්) මැඩනොපියා ද; සො ජ
ගතිප්පදෙසො. කෙසගක් පමණ වූ ද එබඳු වූ භූමිප්‍රදෙශයෙක්; න විජ්ජ
ති, නැත්තේය; හුදෙක් පෘථිවීතලයෙහි මතු නැත්තේ නොවෙයි, න
අන්තලික්ඛෙ, ආකාසයෙහිදු මරණින් මිදෙන්නට සුදුසු ප්‍රදෙශයෙක්
නැත; න සමුද්දමජ්ඣෙ, සමුද්‍ර මධ්‍යයෙහිදු මරණින් මිදෙන්නට සුදු
සු ප්‍රදෙශයෙක් නැත; න පබ්බතානං විවරං පවිස්ස, පර්වතයන්ගේ වි
වරයට වැද ද මරණින් මිදෙන්නට සුදුසු ප්‍රදෙශයෙක් නැත්තේයි–13.

පාපවග්ගො නවමො.

සබ්බෙ තසන්ති දණ්ඩස්ස සබ්බෙ භායන්ති මච්චුනො
අත්තානං උපමං කත්වා න හනෙය්‍ය න ඝාතයෙ-1.
සබ්බෙ තසන්ති දණ්ඩස්ස සබ්බෙසං ජීවිතං පියං
අත්තානං උපමං කත්වා න හනෙය්‍ය න ඝාතයෙ-2.
සුඛකාමානි භූතානි යො දණ්ඩෙන විහිංසති
අත්තනො සුඛමෙසානො පෙච්ච සො න ලභතෙ සුඛං-3.

සබ්බෙ, කෙසරසිංහයන් හා ආජානෙය්‍යහස්ත්‍යශ්වයන් හා ක්ෂීණාශ්‍රවය න් හැර සෙසු සියලු සත්ත්වයෝ ම; දණ්ඩස්ස, වධබන්ධනාදිකායදණ්ඩන යට; තසන්ති, ත්‍රස්ත වෙති; සබ්බෙ, එසේ ම සියලු සත්ත්වයෝ ම; මච්චු නො භායන්ති, මරණයට බිති, මෙහි ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ සත්කායදෘෂ්ටිය සු ප්‍රහීණ හෙයින් රූපාරූපබ්‍රහ්මයන්ගේ හඬමාත්‍රයක් හැර අනික් මිය න සතෙකු නො දක්නා හෙයින් මරණයෙහි භය නො කෙරෙති, කෙ සරසිංහයන් හා ආජානෙය්‍යහස්තීන් හා ආජානෙය්‍යාශ්වයෝ සත්කායදෘ ෂ්ටිය බලවත් හෙයින් තමන්ට ප්‍රතිපක්ෂසත්ත්වයෙකු නො දක්නාහු අහ ඞ්කාරපරවශ ව මරණයෙහි භය නො කෙරෙත්; අත්තානං උපමං කත් වා, තමා උපමා කොට, (හෙවත්) මම යම්සේ දණ්ඩනයට බිමි ද එ සේ ම සියලු සත්ත්වයෝ ද දණ්ඩනයට බිති මම යම්සේ මරණට බිමි ද එසේ ම සියලු සත්ත්වයෝ ද මරණට බිති මෙසේ තමා උපමා කොට; න හනෙය්‍ය, නුවණැති පුරුෂ තෙම කිසි සතෙකු අතින් පයින් දණ්ඩ න් සැතින් නො මරන්නේය; න ඝාතයෙ, අනුන් ලවා ද නො මරවන් නේයි-1.

සබ්බෙ, කෙසරසිංහයන් හා ආජානෙය්‍යහස්ත්‍යශ්වයන් හා ක්ෂීණාශ්‍රවය න් හැර සෙසු සියලු සත්ත්වයෝ ම; දණ්ඩස්ස, වධබන්ධනාදිකායදණ්ඩනය ට; තසන්ති, ත්‍රස්ත වෙති; සබ්බෙසං, ක්ෂීණාශ්‍රවයන් හැර සෙසු සියලු සත්ත්වයන්ට ම; ජීවිතං,. ජීවිතය; පියං, ප්‍රියය, ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ වනාහි 'නා භිනන්දාමි මරණං නාභිනන්දාමි ජීවිතං කාලඤ්ච පතිකඞ්ඛාමි නිබ්බිසං භතකො යථා,' යි උදන් අනන හෙයින් ජීවිතයෙහි ද මරණයෙහි ද උ පෙක්ෂක ම වෙත්; අත්තානං උපමං කත්වා, තමා උපමා කොට, (හෙ වත්) මම යම්සේ දණ්ඩනයට බිමි ද එසේ ම සියලු සත්ත්වයෝ ද දණ්ඩන යට බිති මාගේ ජීවිතය මට යම්සේ ප්‍රිය ද එසේ ම සියලු සතුන්ගේ ජී විතය ද ඔවුනොවුන්ට ප්‍රියයි මෙසේ තමා උපමා කොට; න හනෙය්‍ය, නුවණැති පුරුෂ තෙම කිසි සතෙකු අතින් පයින් දණ්ඩෙන් සැතින් නො මරන්නේය; න ඝාතයෙ, අනුන් ලවා ද නො මරවන්නේයි-2.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; අත්තනො සුඛමෙසානො, අනුන් මරා තලා අනුන් ගැත්ත කොටගෙණ තමහට සුව කැමති වූයේ; සුඛකාමානි භූතානි, කායිකචෛතසික සුව කැමැති සත්ත්වයන්; දණ්ඩෙන, වාග්දණ්ඩන

සුඛකාමානි භූතානි යො දණ්ඩෙන න හිංසති
අත්තනො සුඛමෙසානො පෙච්ච සො ලභතෙ සුඛං-4.
මාවොච ඵරුසං කඤ්චි වුත්තා පටිවදෙය්‍යු තං
දුක්ඛා හි සාරම්භකථා පටිදණ්ඩා ඵුසෙය්‍යු තං-5.
සචෙ නෙරෙසි අත්තානං කංසො උපහතො යථා
එස පත්තොසි නිබ්බාණං සාරම්භො තෙ න විජ්ජති-6.
යථා දණ්ඩෙන ගොපාලො ගාවො පාචෙති ගොචරං
එවං ජරා ච මච්චු ච ආයුං පාචෙන්ති පාණිනං-7.

දණ්ඩකායදණ්ඩයෙන්; විහිංසති, පෙළා ද, දුකට පමුණුවා ද; සො, ඒ පුද්ගලතෙම; පෙච්ච, පරලොව; සුඛං න ලභතෙ, දිව්‍යමනුෂ්‍ය සුව ද නිවන්සුව ද නො ලබන්නේයි-3.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; අත්තනො සුඛමෙසානො, තමහට සුව කැමැති වූයේ; සුඛකාමානි භූතානි, කායිකචෛතසික සුව කැමැති සත්වයන්; දණ්ඩෙන, වාගදණ්ඩධනදණ්ඩකායදණ්ඩයෙන්; න හිංසති, නො පෙළා ද, දුකට නො පමුණුවා ද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; පෙච්ච, පරලොව; සුඛං ලභතෙ, දිව්‍යමනුෂ්‍ය සුව ද නිවන් සුව ද ලබන්නේයි-4.

කඤ්චි, කිසි එක ද පුද්ගලයකුහට; ඵරුසං, පරුෂ වචනයක්; මා අවොච, නහමක් කිය; කුමක් හෙයින් ද යත්, වුත්තා, තා විසින් පරුස් තෙපුල් කියනලද්දා වූ අන්හු; තං, තට; පටිවදෙය්‍යුං, නැවැත පෙරළා පරුස් තෙපුල් බණන්නාහුයි; හි, යම්හෙයකින්; සාරම්භකථා, කරණෝත්තර කරණ කී මැයි කියනලද යුගග්‍රාහකථා තොම; දුක්ඛා, දුක් ද, (හෙවත්) දුකට කාරණ ද; එහෙයින්, පටිදණ්ඩා, කායදණ්ඩාදිප්‍රතිදණ්ඩයෝ; තං, තා; ඵුසෙය්‍යුං, ස්පර්ශ කරන්නාහුය, තා කරා පැමිණෙන්නාහුයි-5.

සචෙ, ඉදින්; උපහතො, වටින් කඩා හරණලද; කංසො යථා, ලොහොතලියක් මෙන්; අත්තානං, තාගේ සිත; නෙරෙසි, නිශ්චල කරන්නට පොහොසත් වී නම්, (හෙවත්) තෝ නිශ්ශබ්ද කෙළෙහි නම් එසේ කල්හි; එසො [එවං], මේ පිළිවෙත පුරන්නා වූ ඒ තෝ; නිබ්බාණං පත්තො අසි, දැන් නිවණට නොපැමිණියෙහි ද නිවණට පැමිණියා නම් වෙසි; එසේ කල්හි, තෙ, තව; සාරම්භො න විජ්ජති, දුශ්ශීලයෙමි මම ද තොපි ද දුශ්ශීලයෙහි යනාදීන් කියන යුගග්‍රාහය නො වන්නේයි-6.

යථා, යම්සේ; ගොපාලො, ගොපලු තෙම; දණ්ඩෙන, දඬින් පැහැර පැහැර; ගාවො, ගෙරින්; ගොචරං, ගොචරභූමියට, (හෙවත්) තණබිමට; පාචෙති, පමුණුවා ද, ගෙණයේ ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; ජරා ච, ප්‍රකටජරා ද අප්‍රකටජරා ද යන ද්විවිධජරා ද; මච්චු ච, සන්තතිවිච්ඡෙදය යන මරණ ද යන මොහු දෙදෙන; පාණිනං, ප්‍රාණීන්ගේ; ආයුං, ජීවිතෙන්ද්‍රියය; පාචෙන්ති, ක්ෂයට පමුණුවන්නාහුයි-7.

අථ පාපානි කම්මානි කරං බාලො න බුජ්ඣති
සෙහි කම්මෙහි දුම්මෙධො අග්ගිදඩ්ඪොව තප්පති-8.
යො දණ්ඩෙන අදණ්ඩෙසු අප්පදුට්ඨෙසු දුස්සති
දසන්නමඤ්ඤතරං ඨානං ඛිප්පමෙව නිගච්ඡති-9.
වෙදනං ඵරුසං ජානිං සරීරස්ස ච භෙදනං
ගරුකං වාපි ආබාධං චිත්තක්ඛෙපං ච පාපුණෙ-10.
රාජතො වා උපස්සග්ගං අබ්භක්ඛානං ච දාරුණං
පරික්ඛයං ච ඤාතීනං භොගානං ච පභඞ්ගුරං-11.

අථ, ඒ මතු නො වෙයි, අඥාන තෙම් හුදෙක් පවුකම් කරන්නේ මතු නොවෙයි වැලි; අනික් කිමෙක් ද යත්, පාපානි කම්මානි කරං, ප්‍රාණවධාදි පව්සුම් කරන්නාවූ; බාලො, අඥාන තෙම්; න බුජ්ඣති, මා විසින් කරණලද මේ පාපකර්ම්යාගේ මෙසේ වූ අනිෂ්ටවිපාකයෙක් ඇතැයි නො දන්නේයි, නො සලකන්නේයි; දුම්මෙධො, ඒ නුවණ නැත්තේ; සෙහි කම්මෙහි, ස්වකීය වූ පාපකර්ම්යෙන් (නරකයෙහි උපන්නේ); අග්ගිදඩ්ඪොව, ගින්නෙන් දනලද්දක්හු මෙන්; තප්පති, කායිකචෛතසිකසන්තාපයෙන් තැවෙන්නේයි-8.

අදණ්ඩෙසු, කායදණ්ඩමනොදණ්ඩවාග්දණ්ඩරහිත වූ, එහෙයින් ම දඬුවමට නොනිසි වූ; අප්පදුට්ඨෙසු, තමහට වත් අනුන්ට වත් අද්‍රෝහී වූ, එහෙයින් ම සියලු සතුන් කෙරෙහි මෛත්‍රීපර වූ ක්ෂීණාශ්‍රවයන් විෂයෙහි; යො, යම් පුද්ගලයෙක් තෙම; දණ්ඩෙන, කායදණ්ඩාදිදණ්ඩයෙන්; දුස්සති, අපරාධ කෙරේ ද; සො, හෙතෙම; දසන්නං, දසවිධදුඃඛකාරණයන් අතුරෙන්; අඤ්ඤතරං ඨානං, එක්තරා දුඃඛකාරණයකට; ඛිප්පං එව, වහා ම; නිගච්ඡති, පැමිණෙන්නේයි; ඒ කවරේ ද යත්-9.

ඵරුසං, කර්කශ වූ; වෙදනං, අත්පාබිඳීම් ආදියෙන් හෝ චක්ෂුරොගශ්‍රොතරොගාදියෙන් හෝ උපන් බලවත්ශරීරවෙදනාවකට හෝ; ජානිං, මහනැව්නැසීම් නිධාන අපවත්වීම් ආදිවූ මහත් ධනහානියකට හෝ; සරීරස්ස වා භෙදනං, අත්පාකැපීම්බිඳීම්ඔළුපැළීම් ආදි වූ ශරීරභෙදයකට හෝ; අපි, නැවත; ගරුකං ආබාධං වා, කාශශ්වාසාතිසාරශොථොදරකුෂ්ඨගණ්ඩපිලාපස්මාරශොෂාදි බලවත් රොගදුඃඛයකට හෝ කාණකුණිබධිරපීඨසප්පිආදි බවට හෝ; චිත්තක්ඛෙපං වා, යක්ෂොන්මාදයට පිත්තොන්මාදයට හෝ; පාපුණෙ, පැමිණෙන්නේයි-10.

රාජතො, රජුන් කෙරෙන් වන්නා වූ; උපස්සග්ගං වා, සෙනෙවිරත් ධනසිටු ආදි තනතුරු උදුරා ගැන්මෙන් දනවොලො ගැන්මෙන් උපද්‍රවයකට හෝ; දාරුණං, දරුණු වූ; අබ්භක්ඛානං වා අසෝතැන උමං බින්නේ මංපැහැරුයේ මිනීමැරුයේ අසෝ රාජාපරාධය කෙළෙහි තෝ වේ දැයි නුදුටු නො ඇසූ නො කී නො සිතූ නො කළ නො පිළිබඳ බලවත් අභ්‍යාඛ්‍යානයකට හෝ; ඤාතීනං පරික්ඛයං වා, තමාගේ ඥාතිවර්ගයා බැඳි

අථවස්ස අගාරානි අග්ගි ඩහති පාවකො
කායස්ස භෙදා දුප්පඤ්ඤො නිරයං සො උපපජ්ජති–12.
න නග්ගචරියා න ජටා න පඞ්කා
නානාසකා ථණ්ඩිලසායිකා වා
රජො ච ජල්ලං උක්කුටිකප්පධානං
සොධෙන්ති මච්චං අවිතිණ්ණකඞ්ඛං–13.
අලඞ්කතො චෙපි සමං චරෙය්‍ය
සන්තො දන්තො නියතො බ්‍රහ්මචාරී
සබ්බෙසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං
සො බ්‍රාහ්මණො සො සමණො ස භික්ඛු–14.

පිහිටා වන්නට නිසිවැඩිසිටිනැයන්ගේ විනාශයට හෝ; භොගානං පරික්ඛයං වා, රත්රන් අඟුරු වීමය මුතු කප්ඇට වීමය කහවණු කැට කැබිලිති වීමය වහල්සරක්නැතිවීමය යනාදි වූ භොගවිනාශයකට හෝ පැමිණෙන්නේයි–11.

අථවා, නොහොත්; අස්ස, ඒ පාපිපුද්ගලයාගේ; අගාරානි, වාසාගාරයන්, (හෙවත්) ඔහුගේ ගෙය; පාවකො, පාවකය යන නම් ඇති; අග්ගි, ගිනි තෙම; ඩහති, අවුරුද්දකට දෙතුන්වරෙක දවන්නේය, අනික් දවනකෙනෙකුන් නැත්නම් සෙනගිනි හෝ ලැවුගිනි හෝ දවන්නේය; සො දුප්පඤ්ඤො, නිරපරාධයන්ට අපරාධ කළා වූ ඒ අඥානපුද්ගල තෙමේ; කායස්ස භෙදා, ජීවිතෙන්ද්‍රියොපච්ඡෙදයෙන් මත්තෙහි; නිරයං උපපජ්ජති, මෙලොව මේ දසවිධදුඃඛකාරණයන් අතුරෙන් එක්තරා දුඃඛකාරණයකට පැමිණ පරලොව ඒකාන්තයෙන් නරකයෙහි උපදනේයි–12.

අවිතිණ්ණකඞ්ඛං, පුබ්බන්තාපරන්තාදි අටතැන්හි උපදනා අෂ්ටවස්තුක වූ ශඞ්කාව නො ඉක්මුනු හෙයින් එතර නොවූ ශඞ්කා මහවතුරු ඇති; මච්චං, පෘථග්ජනසත්ත්වයා; නග්ගචරියා, අචෙල්වුතසමාදානයෙන් නග්න ව ඇවිද කරණ තපස්නු ද; න සොධෙන්ති, ශුද්ධ නො කරන්නාහ, ලොකනිස්සරණයයි කියනලද නිර්වාණයට නො පමුණුවන්නාහ; ජටා, ජටාවෝ ද, (හෙවත්) ජටාධාරීනු ද; න සොධෙන්ති, ශුද්ධ නො කරන්නාහ; පඞ්කා, දන්තමලධාරණය ඇඟ මඩ ගැල්වීමය යන මොහු ද; න සොධෙන්ති, ශුද්ධ නො කරන්නාහ; අනාසකා, අහර නොවලඳ කරණ තපස්නු ද; න සොධෙන්ති, ශුද්ධ නො කරන්නාහ; ථණ්ඩිලසායිකා වා, භූමිසයනයෝ ද, (හෙවත්) අජවුතගොවුතසමාදානයෙන් බිම හෙව කරණ තපස්හු ද; න සොධෙන්ති, ශුද්ධ නො කරන්නාහ; රජොජල්ලං ච, ආගන්තුකරජස් දැරීම නො නහා වෙර දැලිඉසිලීමය යන මේ ද; උක්කුටිකප්පධානං, උක්කුටිකයෙන් ම හිඳ ඇවිද කරණ තපස් ද යන මොහු ද; න සොධෙන්ති, සත්ත්ව ශුද්ධ නො කරන්නාහුයි, නිවණට නො පමුණුවන්නාහුයි–13.

අලඞ්කතො අපි, වස්ත්‍රාභරණයෙන් සැරැහුනු පුද්ගලයෙක් ද; චෙ, ඉදින්

හිරීනිසෙධො පුරිසො කොචි ලොකස්මිං විජ්ජති
යො නිද්දං අපපබොධති අස්සො භද්‍රො කසාමිව-15.

අස්සො යථා භද්‍රො කසානිවිට්ඨො ආතාපිනො සංවෙගිනො භවාථ
සද්ධාය සීලෙන ච විරියෙන ච සමාධිනා ධම්මවිනිච්ඡයෙන ච
සම්පන්නවිජ්ජාචරණා පතිස්සතා පහස්සථ දුක්ඛමිදං අනප්පකං-16.

සමං චරෙය්‍ය, කායවිෂමාදියෙන් දුරු ව කායසමාදීසංයමයෙහි හැසිර පවතී ද; සන්තො, රාගාදික්ලෙශයන් සන්හුන් බැවින් ශාන්ත ද; දන්තො, ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් දැමුනේ වී ද; නියතො, චතුර්විධමාර්ගනියමයෙන් නියමකරණලද 'සත්තක්ඛත්තුපරමතා, ආදිබැව් ඇත්තේ වේ ද; බ්‍රහ්මචාරී, ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ ශාසනබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාමාර්ගබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යා ඇත්තේ වේ ද; සබ්බෙසු භූතෙසු, සියලුසතුන් කෙරෙහි; දණ්ඩං, කායදණ්ඩාදිදණ්ඩය; නිධාය, බහාතබා දුරු කොට වේසේ ද; සො, මෙබඳු ගුණයෙන් යුක්ත වූ ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව තෙම; බ්‍රාහ්මණො, සන්තානයෙන් බාහිත වූ පාපයන් ඇති බැවින් බ්‍රාහ්මණ යයි ද කියයුතු; සො, හෙතෙම; සමණො, ශමිත වූ පාපයන් ඇති බැවින් ශ්‍රමණ යයි ද කියයුතු; සො, හෙතෙම; භික්ඛු, භින්න වූ ක්ලෙශයන් ඇතිබැවින් භික්ෂුයයි ද කියයුතු වේ-14.

කසා, සැමිටිය වළහන්නාවූ, (හෙවත්) මමත් සැමිටියෙන් පහරණු ලැබෙම්දැයි තමා ඇන සැමිටිය ගසාලිය නො දෙන්නා වූ; භද්‍රො අස්සො ඉව, සුශික්ෂිත වූ උත්තම අශ්වයක්නු මෙන්; යො, යම් මහණෙක් තෙම; නිද්දං, නිද්‍රාව, තමා සතන්හි උපන් කාමවිතර්කාදිඅකුශලවිතර්කය; අපපබොධති, තමා සන්තානයෙන් පහ කෙරේ ද, (හෙවත්) අකුශලවිතර්කයෙහි ආදීනව දනී ද; හිරීනිසෙධො, මා වැනි ජාතිගොත්‍රසම්පන්නඥානවාඪ්‍යවයොවෘද්ධනුයුක්තශ්‍රද්ධාසම්පන්නකුලපුත්‍රයෙක්හට අකුශලවිතර්කවසගවීම නරම්දැයි මෙසේ පාපයෙහි ලජ්ජායෙන් කාමවිතර්කාදි අකුශලවිතර්කයන් දුරු කරන්නා වූ; පුරිසො, පුරුෂයෙක් තෙම; ලොකස්මිං, සත්වලොකයෙහි; කොචි, කිසිවෙක් ම; විජ්ජති, ඇත්තේයි, සුලභ නො වන්නේයි-15.

කසානිවිට්ඨො, කිසි ප්‍රමාදහෙතුවකින් සැමිටියෙන් පහරණලද; භද්‍රො අස්සො ඉව, මමත් සැමිටියෙන් පහරලදිම්දැයි එතැන් පටන් අප්‍රමාද ව වියසී කරන්නා වූ සුශික්ෂිත වූ උත්තමඅශ්වයක්නු මෙන්; ආතාපිනො භවථ, වීර්‍ය්‍යවත්වව; සංවෙගිනො භවථ, සංසාරයෙහි උද්වෙගබහුලවව; මෙසේ වසන්නා වූ තෙපි, සද්ධාය, ලෞකිකලොකොත්තරවශයෙන් ද්විවිධ වූ ශ්‍රද්ධාවෙන් ද; සීලෙන ච, චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙන් ද; විරියෙන ච, එක් පිළිමෙන් පුරණ හඳරණ පිරිවහණ කායිකවීර්‍ය්‍යයෙන් ද කෙලෙසුන් තවන චෛතසිකවීර්‍ය්‍යයෙන් ද; සමාධිනා, රූපාරූප අෂ්ටසමාපත්ති

උදකං හි නයන්ති නෙත්තිකා උසුකාරා නමයන්ති තෙජනං
දාරුං නමයන්ති තච්ඡකා අත්තානං දමයන්ති සුබ්බතා'ති-17.

දණ්ඩවග්ගො දසමො.

කොනු හාසො කිමානන්දො නිච්චං පජ්ජලිතෙ සති
අන්ධකාරෙන ඔනද්ධා පදීපං න ගවෙස්සථ-1.

පස්ස චිත්තකතං බිම්බං අරුකායං සමුස්සිතං
ආතුරං බහුසඞ්කප්පං යස්ස නත්ථි ධුවං ඨිති-2.

සඞ්ඛාතසමාධීයෙන් ද; ධම්මවිනිච්ඡයෙන ච, කාරණාකාරණ දන්ම ලකුණු කොට දැනී ධර්මවිනිශ්චයෙන් ද, (හෙවත්) විදර්ශනාප්‍රඥාවෙන් ද සම්පන්න ච; සම්පන්නවිජ්ජාචරණා, ත්‍රිවිද්‍යාවන්ගේ ද අෂ්ටවිද්‍යාවන්ගේ ද පසළොස් චරණ ධර්මයන්ගේ ද සමෘද්ධිය හෙතු කොට ගෙණ සම්පූර්ණ වූ විද්‍යාචරණ ඇතු ච; පතිස්සතා, සියලු කුඩු මහත්කටයුත්තෙහි එළඹ සිටි සිහි ඇති බැවින් සමෘතිසම්පන්නා ච; අනප්පකං, අනල්ප වූ ඉතා බොහෝ වූ; ඉදං දුක්ඛං, මේ සංසාරදුඃඛය; පහස්සථ, දුරු කරව්-16.

නෙත්තිකා, දියාළිවෝ, කෙත්වත් ආදියට දිය ගෙණ යන්නාහු; උදකං, සිත්පිත් නැති දිය; නයන්ති, ඇළ කිදගෙණ පිහිලි පටවාගෙණ වෙහෙළි නගාගෙණ තමන් කැමැති තැනකට ගෙණයන්නාහ; උසුකාරා, හීවඩුවෝ; තෙජනං, සිත්පිත් නැති හීදඬු; නමයන්ති, තවා ඇදමැඩ තමන් කැමති ලෙසට නමන්නාහ; තච්ඡකා, වඩුවෝ; දාරුං, සිත්පිත් නැති දඬු; නමයන්ති, නිම්වලලුආදීන් පිණිස වක් කොට ද ඉදි කොට ද සැස තමන් කැමැතිලෙස නමන්නාහ; සුබ්බතා, සුවසේ අවවාද අනුශාසනා කොට හැකි සුවචයෝ; අත්තානං, ආත්මය; දමයන්ති, දමනය කරන්නාහුයි, තමන්ගේ සිත දමනය කොට රහත් පලයට පැමිණෙන්නාහුයි-17.

දණ්ඩවග්ගො දසමො.

නිච්චං, සතතයෙන්; පජ්ජලිතෙ සති, මේ ලොකසන්නිවාසය රාගාදි එකොළොස් ගින්නෙන් ඇවිලගෙණ දිලියෙනකල්හි; හාසො, තොප හැමදෙනහට සොම්නසෙක් වත්; ආනන්දො, සතුටෙක් වත්; කො නු, කවරේ ද; අන්ධකාරෙන, දුඃඛාදී අටතැන්හි උපදනා සම්මොහ යයි කීයනලද අවිද්‍යාන්ධකාරයෙන්; ඔනද්ධා, වලදනාලද්දා වූ තෙපි; පදීපං, ඒ මොහාන්ධකාරය නසන පිණිස මාර්ගඵලප්‍රඥා යයි කියනලද ප්‍රදීපය; කිං න ගවෙස්සථ, කුමකට නො සොයව්ද-1.

යස්ස, යම් මේ ශරීරයක්හුගේ; ධුවං ඨිති නත්ථි, නිත්‍ය වූ පැවැත්මෙක් නැද්ද, ඒකාන්තයෙන් නස්නා සුලු ද විසිරෙණ සුලු ද; අරුකායං,

පරිජිණ්ණමිදං රූපං රොගනිඩ්ඩං පභඞ්ගුනං
භිජ්ජති පූතිසන්දෙහො මරණන්තං හි ජීවිතං 3.
යානිමානි අපත්ථානි අලාපූනෙව සාරදෙ
කාපොතකානි අට්ඨීනි තානි දිස්වාන කා රති-
අට්ඨීනං නගරං කතං මංසලොහිතලෙපනං
යත්ථ ජරා ච මච්චූ ච මානො මක්ඛො ච ඔහිතො-5.

නවමහාව්‍රණමුඛයන්ගේ වසයෙන් ව්‍රණස්වභාව වූ, ව්‍රණසමූහ වූ; සමුස්සිතං, තුන්සියයක් ඇටින් ගළපාසිටුවනලද්දවූ; ආතුරං, හැමකල්හි ම කැවීමෙන් පෙවීමෙන් නැහැවීමෙන් ඉළිමෙන් ඉරියව්පෙරළීම් ආදියෙන් පරිහරණය කටයුතු හෙයින් සතතයෙන් ගිලන් වූ; බහුසඞ්කප්පං, බොහෝදෙනා විසින් සුභය සුව යයි කල්පනා කරණලද්ද වූ; චිත්තකතං, වස්ත්‍රාභරණමාලාගන්ධාදියෙන් සරහා විසිතුරු කරණලද්ද වූ; බිම්බං, මේ ශරීරය, මේ මෘතකලෙබරය; පස්ස, අසූචිදුගඳපිළිකුල් සේ බල-2.

ඉදං රූපං, භගිනිය තිගේ ශරීරයයි කියනලද මේ රූපය තෙම; පරිජිණ්ණං, මහලු ව ගිය හෙයින් ඉතා ජීර්ණ ව තියේ, ජරායෙන් ඉතා දුදුරු ව තියේ; හෙද වැළින්, රොගනිඩ්ඩං, නොයෙක් රොගයන්ට වාසස්ථාන බැවින් රොගයට කැදැල්ලක් බඳුය; පභඞ්ගුනං, වහා නස්නාසුලුය; පූතිසන්දෙහො, රත්වන් වූ ව ද නවදොරින් සතතයෙන් වැහෙන කුණු ඇති බැවින් කුණු වූ මේ කය තෙම; භිජ්ජති, නොබෝ කලකින් බිඳෙන්නේයි; කුමක් හෙයින් ද යත්, ජීවිතං, සියලු සතුන්ගේ ජීවිතය තෙම; හි, යම් හෙයකින්; මරණන්තං, මරණයම අන්ත කොට ඇත්තේ ද, එහෙයින් වහා බිඳෙන්නේයි-3.

සාරදෙ, සරත්කාලයෙහි; අපත්ථානි, ඒ ඒ තන්හි දමනලද්ද වූ; අලාපූනි ඉව, ලබු වැනි වූ; කාපොතකානි, කොබෝවන් පැහැඇත්තා වූ: යානි ඉමානි අට්ඨීනි, යම්මේ මිනීඇටකෙනෙක් ඇද්ද; තානි දිස්වාන, ඒ මිනීඇට දැක; කා රති, කවර නම් කාමරතියක් තොපට වන්නී ද — සරත්කල ඒ ඒ තැන දමනලද ලබු වැනි වූ මේ මිනීඇට දක දක ස්වල්පමාත්‍ර වූ කාමරතියක් ඉපදවීම තොප්ට සුදුසුදැයි සේයි-4.

යත්ථ, යම් තැනෙක්හි; ජරා ච, ස්කන්ධපරිපාකලක්ෂණ වූ ජරා ද; මච්චු ච, ස්කන්ධභෙදලක්ෂණ වූ මරණ ද; මානො ච, 'සෙය්‍යස්ස සෙය්‍යොහමස්මි, යනාදි ජාත්‍යාදීය නිසා උපදනා වූ උන්නතිලක්ෂණ වූ නවවිධ මානය ද; මක්ඛො ච, මෙර මාවිසින් කරණලද උපකාර මැකීම්ලකුණු කොට ඇති මකුකෙලෙස් ද; ඔහිතො, පිහිටුවනලද ද, (හෙවත්) පවවනලද ද; මංසලොහිතලෙපනං, මසින් හා ලෙහෙයෙන් ගල්වනලද; නගරං, නුවරක්, (හෙවත්) කොටුගෙයක්; අට්ඨීනං, ඇටින්; කතං, කරණලදී, තුන්සියයක් ඇට පිහිටුවා නවසියයක් නහරවැලින් වෙළා කරණලදී-5.

ජීරන්ති වෙ රාජරථා සුචිත්තා අථො සරීරම්පි ජරං උපෙති
සතං ච ධම්මො න ජරං උපෙති සන්තො හවෙ සබ්භි පවෙදයන්ති-6.

අප්පස්සුතායං පුරිසො බලිවද්දොව ජීරති
මංසානි තස්ස වඩ්ඪන්ති පඤ්ඤා තස්ස න වඩ්ඪති-7.

අනෙකජාතිසංසාරං සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං
ගහකාරකං ගවෙසන්තො දුක්ඛා ජාති පුනප්පුනං-8.

සුචිත්තා, මුතුමැණික් ඈ සත්රුවනින් ද සෙසු රථාලඞ්කාරයෙන් ද විශෙෂයෙන් විසිතුරු කරණලද්දා වූ; රාජරථා, රජුන්ගේ මඟුල්රථයෝ ද; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; ජීරන්ති, ජරාවට පැමිණෙති, මහලු ම දිරති; අථො, නැවත; සරීරම්පි, කවා පොවා නහවා උළා හැඳවා පලඳවා නො සෙක්ලෙස පරිහරණය කරණලද්දා වූ මේ ශරීරය ද; ජරං උපෙති, වයස් මිහිකිරීමෙන් ඛාඩිත්‍යාදියට පැමිණෙමින් ජරාවට එළඹෙයි; සතං ධම්මො, බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන්ගේ නවලොකොත්තරධර්මය වනාහි; ජරං න උපෙති, ජරාවට නො පැමිණෙන්නේයි; සන්තො, බුද්ධාදිසත්පුරුෂයෝ; සබ්භි, සත්පුරුෂයන් හා සමඟ; හවෙ, ඒකාන්තයෙන්; පවෙදයන්ති, කියන්නාහුයි-6.

අප්පස්සුතො, මූලපණ්ණාසාදි එක් දෙපණ්ණාසයක් හෝ එක් දෙවගක් හෝ යටත්පිරිසෙයින් එක් දෙසූත්‍රයක් හෝ නුපුහුණු බැවින් අල්පශ්‍රැත වූ; අයං පුරිසො, මේ පුරුෂ තෙම, (හෙවත්) මෙබඳු කුසීත මහණ තෙම; බලිවද්දො ඉව, මවට වත් පියාට වත් සෙසු නෑයන්ට වත් කිසිප්‍රයොජනයක් පිණිස නුවූහුකුරා නිරර්ථක ව ම මුහුකුරණ ගොණෙකු මෙන්; ජීරති, උපාධ්‍යාය වතක් ආචාර්‍ය්‍ය වතක් ආගන්තුක වතක් ගිලන් වතක් නො කොට භාවනායෙහි නොයෙදී නිරර්ථක ව ම මුහුකුරන්නේය; තස්ස, ඒ මහණුට; මංසානි වඩ්ඪන්ති, සියට නොනිසියයි වල හැරපු පාබුන් ගොන්මාල්ලකු වල ම කා ඇවිද මස්වැඩී තර ව ගියා මෙන් ආචාර්‍ය්‍යෝපාධ්‍යායාදීන් විසින් හරණලදු ව සඞ්ඝයාට උපන් සතරපසය අනුභව කොට වමනවිරෙචනාදියෙන් කායපොෂණයෙහි නියුක්තයහට ශරීරමාංසයෝ ම වඩනාහ; තස්ස, ඕහට; පඤ්ඤා, ලෞකික වූ ද ලොකොත්තර වූ ද ප්‍රඥා තොම; න වඩ්ඪති, මඳකුදු නො වඩනීයි, වෙනෙහි ගස්තුරුලියආදීන් වඩනා මෙන් සදෙර නිසා පවත්නා තෘෂ්ණාමානාදී ක්ලේශයෝ ම වඩනාහුයි-7.

පුනප්පුනං ජාති, භවයෙහි නැවත නැවත උත්පත්ති තොම; දුක්ඛා, ජම්හෙයකින් දුක් ද; (නොහොත්), ජාති, මේ ජාති තොම; පුනප්පුනං, නැවත නැවත එළඹෙන්නාව; දුක්ඛා, ජරාව්‍යාධිමරණමිශ්‍ර හෙයින් සම්භෙයකින් දුක් ද, ගෙද වැලිත් තෘෂ්ණාවඞ්ඪකීනු නුදිටු තෙක් කල්හි නො නවති ද එහෙයින්; ගහකාරකං ගවෙසන්තො, මේ ආත්මභාවසඞ්ඛ්‍යාත

ගහකාරක දිට්ඨොසි පුන ගෙහං න කාහසි
සබ්බා තෙ ඵාසුකා භග්ගා ගහකූටං විසඞ්ඛිතං
විසඞ්ඛාරගතං චිත්තං තණ්හානං ඛයමජ්ඣගා-9.
අචරිත්වා බ්‍රහ්මචරියං අලද්ධා යොබ්බනෙ ධනං
ජිණ්ණකොඤ්චාව ඣායන්ති ඛීණමච්ඡෙව පල්ලලෙ-10.
අචරිත්වා බ්‍රහ්මචරියං අලද්ධා යොබ්බනෙ ධනං
සෙන්ති චාපාතිඛීණාව පුරාණානි අනුත්ථුනං ති-11.

ජරාවග්ගො එකාදසමො.

ගෙය කරන්නා වූ තෘෂ්ණා නැමැති වඩුවා සොයන්නා වූ මම යම් නුවණකින් ඔහු දක්නට පිළිවන් ද ඒ බොධිඥානාධිගමය පිණිස දීපඞ්කරපාදමූලයෙහි දී කරණලද අභිනීහාර ඇත්තෙම් මෙතෙක්කල් මුළුල්ලෙහි; අනෙකජාතිසංසාරං, නොයෙක් ජාතිකොටිශතසහස්‍රයයි කියනලද සංසාරවට්ටයෙහි; අනිබ්බිසං, ඒ බොධිඥානය නොලබන්නෙම් ම; සන්ධාවිස්සං, ච්‍යුතිප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් නැවත නැවත ඇවිද්දෙම් ද-8.

ගහකාරක, ආත්මභාවසඞ්ඛ්‍යාත වූ මේ ගෙය කරන්නා වූ තෘෂ්ණා නැමැති වඩුව! දිට්ඨොසි, සර්වඥතාඥානය ප්‍රතිවෙධ කරන්නා වූ මා විසින් තෝ දූන් දක්නාලද්දේවිහි; පුන, නැවත; ගෙහං, ආත්මභාවසඞ්ඛ්‍යාත වූ ගෙයක්; න කාහසි, මට නොකරන්නෙහිය; තෙ, තාගේ; සබ්බා ඵාසුකා, සෙසු සියලු කෙලෙස් නැමැති පරාලයෝ, (හෙවත්) සියලු ගෘහොපකරණයෝ තාක්; භග්ගා, සර්වඥතාඥානය ප්‍රතිවෙධ කරන්නා වූ මා විසින් බිඳපියනලදහ; ගහකූටං, තා විසින් කරණලද මේ ආත්මභාවසඞ්ඛ්‍යාත වූ ගෘහයාගේ අවිද්‍යා නැමැති කැණිමඩල; විසඞ්ඛිතං, අග්‍රීදමාර්ගඥාන නැමැති පොරොව්න් පළා විසුරුවා පියනලද; චිත්තං, දූන් මාගේ සිත; විසඞ්ඛාරගතං, ආලම්බනකරණ වශයෙන් නිර්වාණයට වන්; තණ්හානං ඛයං, මම ද කාමතෘෂ්ණාදීන්ගේ ක්ෂයයයි කියනලද අර්හත්ඵලයට; අජ්ඣගා, පැමිණියෙම් විහි-9.

බ්‍රහ්මචරියං අචරිත්වා, ප්‍රව්‍රජ්‍යාවට යොග්‍ය වූ තරුණ වයස පැවිදිවගෙණ බඹසරවස් නොවැස; යොබ්බනෙ, නූපන් භොග උපදවන්නට ද උපන් භොග රක්නට ද යොග්‍ය වූ යෞවන වයසෙ: ධනං අලද්ධා, කෘෂිවණිජ්‍යාකර්මාන්තාදියෙන් ලැබියහැකි වූ ධනය ලැබනොගෙණ ප්‍රමාද ව විසූ අඥානජනයෝ, ඛීණමච්ඡෙ පල්ලලෙ, දියසුන් හෙයින් මසුන් නැති විලෙක මඩපිට හිඳ තැවෙන්නා වූ; ජිණ්ණකොඤ්චා ඉව, තොඩුරුඇති විලකට නැගී සන බලනැති පත්වගුලමහලුකොස්ලිහිණියන් මෙන්; අවඣායන්ති, තැවෙන්නාහුයි-10.

බ්‍රහ්මචරියං අචරිත්වා, ප්‍රව්‍රජ්‍යාවට යොග්‍ය වූ තරුණ වයස පැවිදිවගෙණ බඹසරවස් නොවැස; යොබ්බනෙ, නූපන් භොග උපදවන්නට ද උ

අත්තානං චෙ පියං ජඤ්ඤා රක්ඛෙය්‍ය නං සුරක්ඛිතං
තිණ්ණමඤ්ඤතරං යාමං පටිජග්ගෙය්‍ය පණ්ඩිතො–1.

අත්තානමෙව පඨමං පතිරූපෙ නිවෙසයෙ
අථඤ්ඤමනුසාසෙය්‍ය න කිලිස්සෙය්‍ය පණ්ඩිතො–2.

පත් භොග රක්නට ද යොග්‍ය වූ යෞවන වයස; ධනං අලද්ධා, කෘෂිවණික්කර්මාන්තාදියෙන් ලැබිබහැකි ධනය ලැබනොගෙණ ප්‍රමාද ව විසූ අඥානජනයෝ; චාපා, දුන්නෙන්; අතිඛිණා ඉව, හරණලද සැර මෙන්, (හෙවත්) දුන්නෙන් විදිනා ලද්දව වළනුනු සැර වේයන්ට බත් ව නුනු නැන ම තිබී දිරනස්නා මෙන්; පුරාණානි අනුත්ථුනං, පෙර මෙයේ කෑම්හ මෙසේ පුම්හ මෙසේ ඇන්දම්හ පැලැන්දම්හ යනාදීන් පෙර වුන් සුවසැපනට සොස්මින්; සෙනති, හොවින්–11.

ජරාවග්ගො එකාදසමො.

චෙ, ඉදින්; අත්තානං, ආත්මය; පියං ජඤ්ඤා, තමහට ප්‍රියයයි දන්නේ වී නම්; නං, ඒ ආත්මය; සුරක්ඛිතං රක්ඛෙය්‍ය, තුන්වයස ම සුරක්ෂිත කොට රක්නේයි, යමෙක් තමා රක්මි මතු මහල්තෙලෙහි සුපිහිත වූ දොර කවුළු ඇති ගර්භගෙට වැද සම්පන්න වූ ආරක්ෂා ඇති ව වසන්නේ ද පණිවාආදි අකුසලයෙහි යෙදිනි නම් හේ තමා රක්නා නම් නොවේ, යමෙක් වනාහි රුක්මුල් ආදි නිරාරක්ෂාස්ථානයෙක වසන්නේ ද පණිවාආදි අකුශලින් දුරු ව දානශීලාදි සුචරිතයෙහි යෙදිනි නම් හේ තමා රක්නා නම් වේ; එහෙයින්, පණ්ඩිතො, ප්‍රාඥ වූ පුරුෂ තෙම; තිණ්ණමඤ්ඤතරං යාමං, තුන්වයසින් එක්තරා වයසක; පටිජග්ගෙය්‍ය, අකුසලින් දුරු කොට ආත්මය රක්නේයි–1.

පඨමං, පළමු කොට; අත්තානං එව, තමා ම; පතිරූපෙ නිවෙසයෙ, සුදුසු ගුණයෙහි පිහිටුවන්නේය, යමෙක් අපිස්බැව් ආදි ගුණයකින් හෝ අරිවස් පිළිවෙත් ආදියකින් හෝ අනුන්ට අවවාදකරණු කැමැති වේ ද ඔහු විසින් පළමු කොට ඒ ගුණයෙහි පිහිටියයුතුයයි සේයි; අථ, ඉක්බිත්තෙන්; අඤ්ඤං, අනිකක්හට; අනුසාසෙය්‍ය, තමා පිහිටි ගුණයෙන් අනුශාසනා කරන්නේය; පණ්ඩිතො, මෙසේ කරන්නා වූ ප්‍රාඥ තෙම; න කිලිස්සෙය්‍ය, නොකෙලෙසෙන්නේයි, (හෙවත්) නො නැවෙන්නේයි—තමා පළමු කොට සුදුසු ගුණයෙහි පිළිවෙතෙහි නො පිහිටුවා පරහට අවවාද කරණ මහණ අනුන්ගෙන් නින්දාලබන හෙයින් කෙලෙස්නා නම් වෙයි සුදුසු ගුණයෙහි පිළිවෙතෙහි පිහිටා සිට පරහට අවවාද කරණ මහණ අනුන්ගෙන් ප්‍රශංසා ලබන හෙයින් නොකෙලෙසෙන්නේ නම් වෙයි සේයි–2.

අත්තානං චෙ තථා කයිරා යථඤ්ඤමනුසාසති
සුදන්තො වත දමෙථ අත්තා හි කිර දුද්දමො-3.
අත්තා හි අත්තනො නාථො කො හි නාථො පරො සියා
අත්තනාව සුදන්තෙන නාථං ලභති දුල්ලභං-4.
අත්තනාව කතං පාපං අත්තජං අත්තසම්භවං
අභිමත්ථති දුම්මෙධං වජිරංවස්මමයං මණිං-5.
යස්ස අච්චන්තදුස්සීල්‍යං මාලුවා සාලමිවොත්ථතා
කරොති සො තථත්තානං යථා නං ඉච්ඡතී දිසො-6

අඤ්ඤං, අනිකෙකුට; යථා අනුසාසති, පෙරයම අලුයම සක්මන් ක විශුතුය පස්සිවරණයන් කෙරෙන් සිත පිරිසිදු කටයුතුය යනාදින් යම් ලෙසක අනුශාසනා කෙරේ ද; අත්තානං, තමා ද; චෙ, ඉදින්; තථා කයිරා, එසේ ම පිළිවෙත් සරු කරන්නේ වී නම්; වත, එකාන්තයෙන්; සුදන්තො, තෙමේ මනා ව දැමුනේ; දමෙථ, අනුන් දමන්නේය; හි, යම් හෙයකින්; අත්තා, මේ ආත්මය නම්; දුද්දමො කිර, දමනය නො කොට හැකි ද, (හෙවත්) ආත්ම දමනය නම් උගහට ද එහෙයින් යම්ලෙසකින් ආත්මය දමනලද්දේ මනා කොට දමනලද්දේනම් වේ ද එලෙස දැමියයුතුයි-3.

අත්තනො, තමහට; අත්තා හි, ආත්මය ම; නාථො, පිහිට වන්නේය; පරො, අන්‍ය වූ; කො හි, කවරෙක්නම්; නාථො සියා, තමහට පිහිටවන්නේ ද, තමහට පිහිටනම් තෙමේමය අනික් කවරෙක් තම්හට පිහිට වේ දැයි යේයි; සුදන්තෙන, ෂඩින්ද්‍රියදමනයෙන් මනා කොට දැමුනා වූ; අත්තනා එව, තමා විසින් ම; දුල්ලභං, පරමදුල්ලභ වූ; නාථං, අර්හත්ඵලයයිකියනලද ප්‍රතිෂ්ඨාව; ලභති, ලබන්නේයි-4.

අත්තජං, තමා කෙරෙන් ම ජනිත වූ; අත්තසම්භවං, තමා කෙරෙන් ම උපන්නා වූ; අත්තනා එව කතං, තමා විසින් ම කරණලද්දා වූ; පාපං, ප්‍රාණවධාදි අකුශලකර්මය තෙම; අස්මමයං මණිං, පාෂාණමය වූ මැණික විද සිදුරු විසිදුරු කොට අපරිභොග කරන්නා වූ; වජිරං ඉව, පහණමය වූ විදුර මෙන්; දුම්මෙධං, පාපකාරී වූ ඒ අඥනයා; අභිමත්ථති, මඩනේයි, සතරඅපායෙහි ගලා දුක් දෙන්නේයි —— යම්සේ පහණමය වූ පහණින් ම උපන් විදුරු තමහට උත්පත්තිස්ථාන වූ පහණ මිණිය කා සිදුරුවිසිදුරු කොට කඩකඩ කොට අපරිභොග කෙරේ ද එසේ ම තමා කෙරෙන් ම උපන් අකුශලකර්මය ඒ පාපකාරී වූ අඥනයා සතරඅපායෙහි ගලා නසන්නේයි යනු භාවයි-5.

යස්ස, යම් පුද්ගලයකුගේ; අච්චන්තදුස්සීල්‍යං, එකාන්තයෙන් ම දුස්සීලභාවය; සාලං මාලුවා ඉව, සල්රුකක් වැලඳගෙණ සිටි මාලුවාලියක් මෙන්; ඔත්ථතං, ඒ දුස්සීලයා වැලඳගෙණ සිටියේ වේ ද; දිසො, එක්තරා එකකුගේ සතුරෙක්; නං, ඒ තමාගේ සතුරාට; යථා ඉච්ඡති

සුකරානි අසාධූනි අත්තනො අහිතානි ච
යං වෙ හිතං ච සාධුං ච තං වෙ පරමදුක්කරං-7.
යො සාසනං අරහතං අරියානං ධම්මජීවිනං
පටිකොසති දුම්මෙධො දිට්ඨිං නිස්සාය පාපිකං
ඵලානි කට්ඨකස්සෙව අත්තඝඤ්ඤාය ඵල්ලති-8.
අත්තනාව කතං පාපං අත්තනා සංකිලිස්සති
අත්තනා අකතං පාපං අත්තනාව විසුජ්ඣති
සුද්ධිඅසුද්ධිපච්චත්තං නාඤ්ඤොඤ්ඤං විසොධයෙ-9.

යම්සේ අනාථයෙක් කොට පිහිටු කැමති වේ ද; සො, ඒ දුස්සීලපුද්ගල ද; අත්තානං, තමහට; තථා කරොති, එසේම අනාථ කරන්නේ ඊ... යම් ගෘහස්ථයෙක් උපන්තැන්පටන් දශඅකුශලකර්මපථය කොරේ ද යම් ප්‍රව්‍රජිතයෙක් උපසම්පදා වූ දවස් පටන් ගරුකාපත්තිගට අවදී ද එසේ වූ දුස්සීලයාගේ නොයෙක් ජාතියෙහි පුරුදු කොට ආ සදෙර උපන් තෘෂ්ණා යයි කියනලද ඒ දුස්සීලභාවය සල්රුකක් වැලඳ සිටි මාලුවාලියක වැසි වස්නා කල ගොවු සේ උඩු බලා සිටි මාලුවා පත් දුරාගත් අතුබරින් ඒ සල්රුක බිඳ සුණු විසුණු කරන්නා මෙන් දුස්සීලපුද්ගලයා සුගතියෙන් චුත කොට සතරඅපායෙහි හෙලා සතුරෙකු මෙන් අනාථ කරන්නේය යනු භාවයි-6.

අසාධූනි, යම් කර්මයකගෙනයක් සාවද්‍ය හෙයින් අසාධුහු ද; අත්තනො අහිතානි ච, කරණලද්දාහු ද අපායසාධක බැවින් තමහට අහිතයෝ ද; එසේ වූ අකුශලකර්මයෝ, සුකරානි, වලනැනාට ගෙණයන දිය මෙන් සුවසේ කටහැක්කාහුයි; යං, යම් කර්මයක් කරණලද්දේ; හිතං ච, සුගතිසාධක බැවින් තමහට හිත ද; සාධු ච, නිරවද්‍ය බැවින් සාධු ද; තං, ඒ කුශලකර්මය; පරමදුක්කරං, පැදුම්දෙසට නතු මහගඟක් පෙරලා පැලදෙසට නතුකිරීමක් මෙන් අතිදුෂ්කරයි, කරන්නට ඉතා මනො පිළිවනි-7.

යො දුම්මෙධො, යම් අඥානපුද්ගලයෙක්; පාපිකං දිට්ඨිං නිස්සාය, තමහට වන ලාභසත්කාරහානියෙහි භයින් ලාමක වූ දෘෂ්ටිය නිසා; අරහතං, නිකෙලෙස් වූ; ධම්මජීවිනං, දැහැමින් ජීවත්වන සුලු වූ; අරියානං, බුද්ධාදිආර්යයන්ගේ; සාසනං, අනුශාසනාව; පටිකොසති, වළකා ද, ඔහුගේ ඒ පටිකොසනය ද ලාමක වූ ඒ දෘෂ්ටිය ද; කට්ඨකස්ස ඵලානි ඉව, හුනගස්හුගේ පල ගැන්ම මෙන්; අත්තඝඤ්ඤාය, ආත්මවධය පිණිස, (හෙවත්) තමහට විනාසය පිණිස; ඵල්ලති, පල ගන්නේයි, (හෙවත්) නිපදනේයි-8.

අත්තනා, යමක්හු නම් විසින් ම; පාපං, අකුශලකර්මයෙක්; කතං, කරණලද්දේ වේ ද, හෙතෙම සතරඅපායෙහි ඉපද දුක් අනුභව කරන්නේ;

අත්තදත්ථං පරත්ථෙන බහුනාපි න හාපයෙ
අත්තදත්ථමභිඤ්ඤාය සදත්ථපසුතො සියා ති-10.

අත්තවග්ගො ද්වාදසමො.

හීනං ධම්මං න සෙවෙය්‍ය පමාදෙන න සංවසෙ
මිච්ඡාදිට්ඨිං න සෙවෙය්‍ය න සියා ලොකවඩ්ඪනො-1.

අත්තනා එව, තෙමේ ම; සංකිලිස්සති, වෙසෙසින් කෙලෙසෙන්නේ ය, (හෙවත්) තැවෙන්නේ ය; අත්තනා, තමන් විසින්; පාපං, අකුශලකර්මයෙක්; අකතං, නො කරණලද්දේ වේ ද, හෙතෙම දුගතියට යන්නේ වේ ද අගතියට වැද නො යන්නේ ද; අත්තනා එව, තෙමේ ම; විසුජ්ඣති, විශුද්ධවන්නේ ය; සුද්ධි, කුශලකර්මසංඛ්‍යාත වූ ශුද්ධිය ද; අසුද්ධි, අකුශලකර්මසංඛ්‍යාත වූ අශුද්ධිය ද; පච්චත්තං, කුශලාකුශලකර්මයන් කළා වූ සත්වයන් තම තමන්ට ම වන්නේය, (හෙවත්) ඒ ඒ සත්වයන්ට ම විපාක දෙන්නේය; එහෙයින්, අඤ්ඤො, අනික් පුද්ගලයෙක්; අඤ්ඤං, අන් පුද්ගලයකුන්; න විසොධයෙ, ශුද්ධ කරන්නේ නොවේ-9.

බහුනාපි, බොහෝ ද වූ; පරත්ථෙන, පරාර්ථයට වඩා; අත්තදත්ථං, ආත්මාර්ථය; න හාපයෙ, නො පිරිහෙළන්නේය; අත්තදත්ථං, අර්හත්ඵලසංඛ්‍යාත ආත්මාර්ථය; අභිඤ්ඤාය, මට ආත්මාර්ථය නම් මෙමයයි විශිෂ්ට වූ ඥානයෙන් දැන; සදත්ථපසුතො සියා, අර්හත්ඵලාධිගමයයි කියනලද ස්වාර්ථයෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වන්නේයි [illegible]මම ස්වාර්ථය කරන්නෙම් වෙමි දැයි චෛත්‍යපරිසංඛාරණාදි සංස්කාරාදිය ද ආචාර්යය වත් උපාධ්‍යාය වත් ආගන්තුක වත් ගිලන් වත් ආදි වතාවත්ද නො පිරිහෙළියයුතුය අභිසමාචාරික වත් නුපුරා ආදිබ්‍රහ්මචරියය පුරන්නේය යනු නැත අභිසමාචාරික වත් පුරණ මහණ ම ආශ්‍රවක්ෂයාදියට පැමිණෙන්නේය එහෙයින් අභිසමාචාරික වත් පිරීම ද ස්වාර්ථ නම් වෙයි යම් මහණෙක් වනාහි අතිශයෙන් වඩනලද විදර්ශනා ඇති ව අද අද ම රහත්ඵලය පසක් කෙරෙමියි ප්‍රතිවෙධ ප්‍රාර්ථනා කෙරෙමින් වෙසේ ද ඔහු විසින් උපාධ්‍යාය වත් ආදිය නො පිරිහෙළා ද ආත්මාර්ථයෙහි ම නියුක්තවියයුතුය යනු භාවයි-10.

අත්තවග්ගො ද්වාදසමො.

හීනං ධම්මං, හීනසත්වයන් විසින් සෙවියයුතු බැවින් ද හීන වූ නරකාදියෙහි උපදවන හෙයින් ද හීන වූ රූපාදිපඤ්චකාමගුණධර්මය; න සෙවෙය්‍ය, නො සෙවුනේය; පමාදෙන, කුශලධර්මවිෂයෙහි ස්මෘතිවිප්‍රවාසයයි කියනලද ප්‍රමාදය හා; න සංවසෙ, එක් ව නො වසන්නේය, (හෙවත්) ප්‍රමාදය ද නො සෙවුනේය; මිච්ඡාදිට්ඨිං න සෙවෙය්‍ය, අනිත්‍යාදියට විරුද්ධ වූ ශාශ්වතොච්ඡේද දෘෂ්ටිය ද නො සෙවුනේය; ලොක

උත්තිට්ඨෙ නප්පමජ්ජෙය්‍ය ධම්මං සුචරිතං චරෙ
ධම්මචාරී සුඛං සෙති අස්මිං ලොකෙ පරම්හි ච-2.
ධම්මං චරෙ සුචරිතං න තං දුච්චරිතං චරෙ
ධම්මචාරී සුඛං සෙති අස්මිං ලොකෙ පරම්හි ච-3.
යථා බුබ්බුලකං පස්සෙ යථා පස්සෙ මරීචිකං
එවං ලොකං අවෙක්ඛන්තං මච්චුරාජා න පස්සති-4.
එථ පස්සථිමං ලොකං චිත්තං රාජරථූපමං
යත්ථ බාලා විසීදන්ති නත්ථි සඞ්ගො විජානතං-5.

වඩ්ඪනො න සියා, මෙසේ යථොක්ත වූ අකුශලාචාරය නො කිරීමෙන් ලොකවර්ධනය නො වන්නේයි, සසර නො වඩන්නේ යයි සේයි-1.

උත්තිට්ඨෙ, භික්ෂාටනයෙහි, (හෙවත්) ගෙපිළිවෙළින් දොරදොර සිට සිඟා ලැබියයුතු කොටසෙහිද හරෙහි; නප්පමජ්ජෙය්‍ය, පිණ්ඩචාරික වත නො පිරිහෙලා ගෙපිළිවෙළ නො ඉක්මවා දොරදොර සිට සිඟන බැවින් නො පමාවන්නේය; ධම්මං, එම භික්ෂාචර්‍ය්‍යාධර්මය; සුචරිතං චරෙ, එක්විසි අනෙසනෙන් දුරු ව සපදානචර්‍යාවෙන් සකස් කොට පුරුදු කරන්නේය; ධම්මචාරී, භික්ෂාචර්‍ය්‍යාධර්මයෙහි මනා ව පවත්නා සුලු මහණ; අස්මිං ලොකෙ, මේ ලොව්හි ද; පරම්හි ච, පරලොව්හි ද; සුඛං සෙති, සතරඉරියව්වෙහි ම සුවසේ වසන්නේයි-2.

ධම්මං, භික්ෂාචර්‍ය්‍යාධර්මය; සුචරිතං චරෙ, එක්විසි අනෙසනෙන් දුරු ව ගෙපිළිවෙළ නො ඉක්මවා දොරදොර සිට පිඩුසිඟීමෙන් මනා කොට පුරන්නේයි; තං, ඒ භික්ෂාචර්‍ය්‍යාධර්මය; දුච්චරිතං න චරෙ, වෙසියගොචරාදි අගොචරයෙහි හැසිරීම්වශයෙන් නපුරු කොට නුපුරන්නේයි; ධම්මචාරී, භික්ෂාචර්‍ය්‍යාධර්මයෙහි මනා ව පවත්නා සුලු මහණ; අස්මිං ලොකෙ, මේ ලොව්හි ද; පරම්හි ච, පරලොව්හි ද; සුඛං සෙති, සතරඉරියව්වෙහි ම සුවසේ වසන්නේයි-3.

බුබ්බුලකං, දියබුබුලක්; යථා පස්සෙ, ඉපදලා වහා නස්නේ යයි ද තුච්ඡ ය අසාර යයි ද යම්සේ බලා ද; මරීචිකං, පවනින් කම්පිත වූ හිරුරැස යයි කියනලද මිරිඟු; යථා පස්සෙ, ගන්නට නො හිසියයි යම්සේ බලා ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; ලොකං, ස්කන්ධායතනධාතුසඞ්ඛ්‍යාත ලොකය; අවෙක්ඛන්තං, ඉපදලා වහා නස්නේය තුච්ඡය අසාරය අනාත්මස්වභාවයෙන් ගන්නට නො හිසියයි නුවණැසින් බලන්නා වූ මහණු; මච්චුරාජා, මරණරජ තෙම; න පස්සති, තමහට අවිෂය වූ නිවන්පුරයට ගියහෙයින් නො දක්නේයි-4.

යත්ථ, යම් ආත්මභාවයෙක්හි; බාලා, අඥානජනයෝ; විසීදන්ති, පඞ්ක ප්‍රතිවිශයෙන් ගැලෙද්ද; විජානතං, නුවනැත්තවුන්ට; සඞ්ගො නත්ථි, යම් ආත්මභාවයෙක්හි රාගාදි කිසිසඞ්ගයෙක් නැද්ද; චිත්තං, රන්රිදී මුතුමැණික් ආදි සත්රුවනින් විසිතුරු වූ; රාජරථූපමං, රාජරථයක් වැනි

යො ච පුබ්බෙ පමජ්ජිත්වා පච්ඡා සො නප්පමජ්ජති
සො ඉමං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තොව චන්දිමා-6.
යස්ස පාපං කතං කම්මං කුසලෙන පිධීයති
සො ඉමං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තොව චන්දිමා-7.
අන්ධභූතො අයං ලොකො තනුකෙත්ථ විපස්සති
සකුණො ජාලමුත්තොව අප්පො සග්ගාය ගච්ඡති-8.
හංසාදිච්චපථෙ යන්ති ආකාසෙ යන්ති ඉද්ධියා
නීයන්ති ධීරා ලොකම්හා ජෙත්වා මාරං සවාහිනිං-9.

වූ, (හෙවත්) රජදරුවන් නැගෙන මිඟුල් රථයක් මෙන් වස්ත්‍රාභරණාදියෙන් විසිතුරු කරණලද; ඉමං ලොකං, සකන්ධාදි ලොකයයි කියනලද මේ ආත්මභාවය; ඵථ, මෙහි එව්; පස්සථ, බලව්-5.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; පුබ්බෙ, පූර්වභාගයෙහි; පමජ්ජිත්වා ච, වත්පිළිවෙත් පිරීමෙන් හෝ බණ හැදෑරීම් ආදියෙන් හෝ යොනිසොමනසිකාරයෙහි ප්‍රමාදව ද; සො, හෙතෙම; පච්ඡා, පසුව; නප්පමජ්ජති, මාර්ගඵල සුවයෙන් දවස් යවන්නේ යොනිසොමනසිකාරයෙහි නො පමා වේ ද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; අබ්භා මුත්තො, වලාපටලයකින් මුක්ත වූ; චන්දිමා ඉව, පූර්ණචන්ද්‍රයා අවකාශලොකය බබුලුවන්නා මෙන්; ඉමං ලොකං, සකන්ධාදිසඞ්ඛ්‍යාත වූ මේ ලොකය; පභාසෙති, ඥානාලොකයෙන් බබුලුවන්නේයි-6.

යස්ස, යම් පුද්ගලයකු විසින්; කතං, කරණලද; පාපං කම්මං, ප්‍රාණවධාදි අකුශලකර්මය; කුසලෙන, අර්හන්මාර්ගචිත්තසම්ප්‍රයුක්තචේතනා යයි කියනලද කුශලයෙන්; පිධීයති, පිහියේ ද, (හෙවත්) මුවාවේද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; අබ්භා මුත්තො, වලාපටලයකින් මුක්ත වූ; චන්දිමා ඉව, පූර්ණචන්ද්‍රයා අවකාශලොකය බබුලුවන්නා මෙන්; ඉමං ලොකං, සකන්ධාදිසඞ්ඛ්‍යාත වූ මේ ලොකය; පභාසෙති, ඥානාලොකයෙන් බබුලුවන්නේයි-7.

අයං ලොකො, මේ ලෞකිකමහාජන තෙම; අන්ධභූතො, නුවනැස් නැති හෙයින් අන්ධ වූයේය, දෙ ඇස් නැත්තේය; එත්ථ, මේ මහාජනයා අතුරෙහි; තනුකො, ස්වල්ප වූ සත්වයෙක් ම; විපස්සති, අනිත්‍යාදිවශයෙන් සකන්ධපඤ්චකය දක්නේය; ජාලමුත්තො සකුණො ඉව, දක්ෂ වූ ලිහිණිවැද්දකු විසින් දමනලද දැලට හසුව එයින් මිදී පලා යන වටුවකු මෙන් මාරජාලයෙන් වසනලද සත්වයන් අතුරෙන්; අප්පො, ස්වල්ප වූ කිසි සත්වයෙක් ම; සග්ගාය ගච්ඡති, සුඛාග්‍රහෙයින් ස්වර්ගයයි කියනලද සුගතියට ද නිර්වාණයට ද යන්නේයි-8.

හංසා, යම් හංසයෝ; ආදිච්චපථෙ යන්ති, සූර්යමාර්ගයෙහි, (හෙවත්) ආකාශයෙහි යෙති; ආකාසෙ යන්ති ඉද්ධියා, සුභාවිත වූ සතර ඍද්ධිපාද

ඒකං ධම්මං අතීතස්ස මුසාවාදිස්ස ජන්තුනො
විතිණ්ණපරලොකස්ස නත්ථි පාපං අකාරියං-10.
න වෙ කදරියා දෙවලොකං වජන්ති
බාලා හවෙ නප්පසංසන්ති දානං
ධීරො ච දානං අනුමොදමානො
තෙනෙව සො හොති සුඛී පරත්ථ-11.
පඨව්‍යා ඒකරජ්ජෙන සග්ගස්ස ගමනෙන වා
සබ්බලොකාධිපච්චෙන සොතාපත්තිඵලං වරං ති-12.

ලොකවග්ගො තෙරසමො.

ඥන් ඇති යොගීහු ඍද්ධියෙන් ආකාසයෙහි යෙති, යම්සේ මේ හංසයෝ කර්මවිපාකජ ඍද්ධියෙන් ආකාසයෙහි යෙද්ද එසේ ම සුභාවිත වූ ඡන්දඍද්ධිපාද දි චතුර්විධඍද්ධිපාදභාවනා ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයෝ භාවනාමයඍද්ධියෙන් ආකාසයෙහි යෙති යේදී; ධීරා, හෙතුසම්පන්න වූ කෘතාධිකාරප්‍රාඥයෝ; සවාහිණිං මාරං ජිත්වා, 'කාමා තෙ පඨමා සෙනා දුතියා අරති වුච්චති, යනාදීන් දක්වනලද මාරසෙනාව සහිත වූ වශවර්තිමාරයා පරදවා; ලොකම්හා, සංසාරවට්ටයයි කියනලද මේ ලොකයෙන්; නීයන්ති, නික්මෙන්නාහුයි, (හෙවත්) නිවණට පැමිණෙන්නාහුයි-9.

ඒකං ධම්මං අතීතස්ස, ඒකම වාක්‍යසත්‍යධර්මය ඉක්මූනා වූ; මුසාවාදිස්ස, දසබසකින් ඒකබසකුදු සැබෑ නොවනහෙයින් බොරු බොහෝ කොට කියන සුලු වූ; විතිණ්ණපරලොකස්ස, දිව්‍යමනුෂ්‍යසම්පත්තියට ද අවසාන නිර්වාණසම්පත්තියට ද හිමි නොවන හෙයින් හරණලද පරලෝ ඇති; ජන්තුනො, මෙබඳු සත්ත්වයා විසින්; අකාරියං, නො කොට හැකි වූ; පාපං, අකුසලයෙක් නම්; නත්ථි, නැති-10.

කදරියා, තදමසුරු සත්ත්වයෝ; වෙ, එකාන්තයෙන්; දෙවලොකං, දෙව්ලොවට; න වජන්ති, නො යන්නාහ; බාලා, මෙලෝ පරලෝ වැඩ නො දන්නා අඥානජනයෝ; හවෙ, එකාන්තයෙන්; දානං, අනුන් විසින් දෙනලද දානයට; නප්පසංසන්ති, කළ මේ යහපතැයි ප්‍රශංසාවක් නො කරන්නාහ; දානං, අනුන්විසින් දෙනලද දානය; අනුමොදමානො, අනුමොදන්වන්නා වූ; ධීරො, ප්‍රාඥ වූ; සො, ඒ පුරුෂ තෙමේ; තෙනෙව, ඒ දානානුමොදනාමය වූ කුශලකර්මයෙන්; පරත්ථ, පරලොව; සුඛී හොති, දිව්‍යසම්පත්ති අනුභව කරන්නේ කායිකචෛතසික සුවයෙන් සුඛිත වන්නේයි, සුවයට පැමිණෙන්නේයි-11.

පඨව්‍යා, මුළුපොළොව; ඒකරජ්ජෙන, ඒකරාජ්‍යයට ද වඩා, (හෙවත්) දෙදහසක් කොදෙව් පිරිවර කොට ඇති සතරමහත් ද්වීපයෙන් හොබනා මුළුසක්වළ ගැබ අධිපත්‍යය කරණ සක්විතිරජනුගේ ඒ ඓශ්වර්‍ය්‍යට

යස්ස ජිතං නාවජීයති ජිතමස්ස නො යාති කොචි ලොකෙ
තම්බුද්ධමනන්තගොචරං අපදං කෙන පදෙන නෙස්සථ-1.
යස්ස ජාලිනී විසත්තිකා තණ්හා නත්ථි කුහිඤ්චි නෙතවෙ
තම්බුද්ධමනන්තගොචරං අපදං කෙන පදෙන නෙස්සථ-2.

ද වඩා; සග්ගස්ස ගමනෙන වා, චාතුම්මහාරාජිකාදි සවිසිවැදෑරැම් ස්වර්ගයට යාමට ද වඩා; සබ්බලොකාධිපච්චෙන, නාගසුපර්ණවෛමානික ප්‍රෙතයන් හා සමග සියලු මේ ලොකයෙහි ආධිපත්‍යයට ද වඩා; සොතාපත්තිඵලං වරං, සෝවාන්ඵලය ම උතුම් වී කිම් හෙයකින් මෙතෙක් තන්හි ආධිපත්‍යය කොට ද සත්ත්ව තෙම නරකාදියෙන් නො මිදුණේ ම වේ ද සෝවාන්පුග්ගල් වනාහි පියනලද අපාය දොර ඇති බැවින් සත්වැනිදුව ලද අටවන භවයෙහි නො උපදිද එහෙයින් සකලලොකයෙහි ආධිපත්‍යයට ද වඩා සෝවාන්ඵලය ම උතුම්වැයි සේයි-12.

ලොකවග්ගො තෙරසමො.

යස්ස, යම් සම්‍යක්සම්බුද්ධයකුන් විසින්; ජිතං, දිනනලද රාගාදික්ලෙශජාතය; නාවජීයති, නැවත නො උපදනා හෙයින් නපුරැ කොට දිනනලද්ද නම් නො වේද, (හෙවත්) නො දිනුවා නම් නො වේ ද; අස්ස, ඒ සම්‍යක්සම්බුද්ධයා විසින්; ජිතං, ඒ ඒ මාර්ගයෙන් දිනනලද රාගාදික්ලෙශජාතය; ලොකෙ, ලොකයෙහි; කොචි, කිසි එක ද ක්ලෙශයෙක්; නො යාති, අනුව නොයේ ද, (හෙවත්) පසුපසින් ලුහු බැඳගෙණ නො යේ ද; අනන්තගොචරං, අනන්තාලම්බන වූ සර්වඥතාඥානවශයෙන් අපරියන්ත වූ ගොචර ඇති; අපදං, භවත්‍රයෙහි පරිභ්‍රමණයට කාරණ වූ රාගපදාදීන් අතුරෙන් එක ද පදයක් නැත්තා වූ; තං බුද්ධං, ඒ සම්‍යක්සම්බුද්ධයා; කෙන පදෙන, කවර පදයකින්, (නොහොත්) කවර කාරණයකින්; නෙස්සථ, ගෙණ යෙව් ද, තොපගේ වසනයට පමුණුවව් ද-1.

ජාලිනී, ශිවන වෙළඳනාසීගයෙන් දැලක් වැනි හෙයින් ජාලිනී නම් වූ; විසත්තිකා, රූපාදි පඤ්චාලම්බනයෙහි ආසක්තවිසක්තාවන හෙයින් විසත්තිකා නම් වූ; තණ්හා, රූපතෘෂ්ණාදි වූ තෘෂ්ණා තොමෝ; යස්ස, යම් සම්‍යක්සම්බුද්ධයකුන්; කුහිඤ්චි නෙතවෙ, කිසි භවයෙක්හි පමුණුවන්නට; නත්ථි, නැද්ද, (හෙවත්) සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් කිසි භවයකට ගෙණ යන්නට කිසි තෘෂ්ණාවක් නම් නැද්ද; අනන්තගොචරං, අනන්තාලම්බන වූ සර්වඥතාඥානවශයෙන් අපරියන්ත වූ ගොචර ඇති; අපදං, භවත්‍රයෙහි පරිභ්‍රමණයට කාරණ වූ රාගපදාදීන් අතුරෙන් එක ද පදයක් නැත්තා වූ; තං බුද්ධං, ඒ සම්‍යක්සම්බුද්ධයා; කෙන පදෙන, කවර පදයකින්, (නොහොත්) කවර කාරණයකින්; නෙස්සථ, ගෙණ යෙව් ද, තොපගේ වසනයට පමුණුවව් ද-2.

යෙ ඣානපසුතා ධීරා නෙක්ඛම්මූපසමෙ රතා
දෙවාපි තෙසං පිහයන්ති සම්බුද්ධානං සතීමතං-3.
කිච්ඡො මනුස්සපටිලාභො කිච්ඡං මච්චානජීවිතං
කිච්ඡං සද්ධම්මසවණං කිච්ඡො බුද්ධානං උප්පාදො-4.
සබ්බපාපස්ස අකරණං කුසලස්ස උපසම්පදා
සචිත්තපරියොදපනං එතං බුද්ධානසාසනං-5.
ඛන්ති පරමං තපො තිතික්ඛා නිබ්බාණං පරමං වදන්ති බුද්ධා
න හි පබ්බජිතො පරූපඝාති සමණො හොති පරං විහෙඨයන්තො-5.

යෙ ධීරා, යම් ප්‍රාඥයෙකෙනෙක්; ඣානපසුතා, ආලම්බනොපනිජ්ඣානලක්ඛණොපනිජ්ඣානවශයෙන් ද්විප්‍රකාර වූ ධ්‍යානයෙහි ආවර්ජනසමාපජ්ජනඅධිෂ්ඨානව්‍යුත්ථානප්‍රත්‍යවෙක්ෂණවශයෙන් යුක්තප්‍රයුක්තයෝ ද, (හෙවත්) සමාපත්ති ධ්‍යානභාවනාදෙක්හි නියුක්තයෝ ද; නෙක්ඛම්මූපසමෙ රතා, ක්ලෙශව්‍යුපශමනය නිර්වාණය යන මේ නෛෂ්ක්‍රම්‍යයෙහි ඇලුනාහු ද; සතීමතං, ස්මෘතිමත් වූ; තෙසං සම්බුද්ධානං, ඒ සම්‍යක්සම්බුද්ධවරයන්ට; දෙවාපි, දෙවියෝ ද මිනිස්සු ද; පිහයන්ති, කැමති වෙත්, අපිත් බුදුවූමෝ නම් යෙහෙකැයි බුදු බව කැමැති වන්නාහු ප්‍රාර්ථනා කෙරෙත්-3.

මනුස්සපටිලාභො, මිනිසත්බවපිළිලැබීම නම්; කිච්ඡො, මහව්‍යායාමයෙන් ලිහත්කුසලයෙන් පිළිලැබියයුතුබැවින් කෘච්ඡ්‍රය, දුර්ලභය; මච්චානං, සත්ත්වයන්ගේ; ජීවිතං, ජීවිතය, (හෙවත්) සත්ත්වයන්ගේ ජීවිකාව ද; කිච්ඡං, නිරන්තරයෙන් කෘෂිවාණිජ්‍යකර්මාන්තාදීන් කොට ජීවිකාව කරණ බැවින් ද ස්වල්පකාලයක් පවත්නා බැවින් ද කෘච්ඡ්‍රය, දුෂ්කරය; සද්ධම්මසවණං, සද්ධර්මශ්‍රවණය ද; කිච්ඡං, නොයෙක් කප්කොළ සුවහස්හි ධර්මදෙශකපුද්ගලයෙකු දුර්ලභ හෙයින් කෘච්ඡ්‍රය, දුර්ලභය; බුද්ධානං උප්පාදො, සම්‍යක්සම්බුද්ධවරයන්ගේ ඉපදීම ද; කිච්ඡො, කෘච්ඡ්‍රය, මහව්‍යායාමයෙන් අභිනීහාරය සමෘද්ධවන බැවින් ද සමෘද්ධ වූ අභිනීහාර ඇති මහාපුරුෂයන්ගේ උත්පත්තිය ද නොයෙක් කප්කෙළ සුවහසෙක්හිදු දුර්ලභ බැවින් කෘච්ඡ්‍රය, දුර්ලභයි-4.

සබ්බපාපස්ස අකරණං, කායාදිද්වාරත්‍රයෙන් සිදුවන්නා වූ ප්‍රාණවධාදි වූ සියලු අකුශලකර්මයන්ගේ නොකිරීම ද; කුසලස්ස උපසම්පදා, ගෙහැර මහණ වූ තැන් පටන් රහත්ඵලයට පැමිණෙන තැන් දක්වා සියලු ලෞකිකලොකොත්තරකුශලයන්ගේ ඉපදවීම ද, උපදවනලද කුසලයන්ගේ වැඩීම ද; සචිත්තපරියොදපනං, පංචනීවරණයන් කෙරෙන් තමාගේ සිත පිරිසුදුකිරීම ද යන; එතං, මේ සියල්ල; බුද්ධානං, සියලු බුදුවරයන්ගේ; සාසනං, අනුශාසනායි, අවවාදයි-5.

තිතික්ඛා ඛන්ති, පරාපකාරපරාපවාද ඉවසීමය යන සම්භාව්‍ය ආධිවාසනා ක්ෂාන්තියෙක් ඇද්ද හෝ තොම; පරමං තපො, ශීලාදිගුණධර්මයන්ට

අනූපවාදො අනූපඝාතො පාතිමොක්ඛෙ ච සංවරො
මත්තඤ්ඤුතා ච භත්තස්මිං පන්තඤ්ච සයනාසනං
අධිචිත්තෙ ච ආයොගො එතං බුද්ධානසාසනං-7.

න කහාපණවස්සෙන තිත්ති කාමෙසු විජ්ජති
අප්පස්සාදා දුඛා කාමා ඉති විඤ්ඤාය පණ්ඩිතො-8.

ප්‍රතිපක්ෂ වූ අකුශලධර්මයන් තවන හෙයින් මේ ශාසනයෙහි උත්තම වූ තපසෙක; බුද්ධා, සියලු බුද්ධප්‍රත්‍යෙකබුද්ධානුබුද්ධයෝ; නිබ්බාණං, ශාන්තිලක්ෂණ වූ නිර්වාණය; පරමං වදන්ති, ශාන්තප්‍රණීතාදිපර්‍ය්‍යායෙන් උත්තමයයි කියති; පරූපඝාතී, පරහට හිංසා කරණසුලු වූයේ, (හෙවත්) අනුන් දිවිනසනසුලු වූයේ; පබ්බජිතො න හොති 'පබ්බාජයමත්තනො මලං තස්මා පබ්බජිතොති වුච්චති, යන ප්‍රව්‍රජිතලක්ෂණ නැති හෙයින් පැවිදි නම් නොවෙයි; පරං විහෙඨයන්තො, පාණිප්‍රහාරාදියෙන් පරහට වෙහෙස දෙන්නේ ද; සමණො න හොති, 'සමිතත්තාහි පාපානං සමණොති පවුච්චති, යන ශ්‍රමණලක්ෂණ නැතිහෙයින් මහණ නම් නො වන්නේයි-6.

අනූපවාදො, ජාත්‍යාදීන් පරහට අක්‍රොශාදිවශයෙන් වචසින් උපවාදයක් නො කිරීම ද; අනූපඝාතො, පාණිප්‍රහාරාදිවශයෙන් පරහට කයින් උපඝාතයක් නො කිරීම ද; පාතිමොක්ඛෙ, ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරශීලයෙහි; සංවරො ච, සංවරය ද, (හෙවත්) රක්ෂාව ද; භත්තස්මිං, ආහාරයෙහි; මත්තඤ්ඤුතා ච, මාත්‍රඥ බව ද, (හෙවත්) අහර පිරිසෙයීමෙහි ද පිළිගැන්මෙහි ද වැළඳීමෙහි ද පරහට දීමෙහි ද පමණ දන්නා බව ද, (නොහොත්) දැහැමින් සෙමින් උපන් සතර ප්‍රත්‍යය පස්වීකා වළඳන බව ද; පන්තඤ්ච සයනාසනං, ජනවිවික්ත වූ ප්‍රාන්තසයනාසනයෙහි අභිරතිය ද, (හෙවත්) ගමට දුර වූ ගැඹුරු වල්හි වූ සෙනසුනෙහි ඇලීම ද; අධිචිත්තෙ, රූපාරූප අෂ්ටසමාපත්තියෙහි; ආයොගො ච, සතතයෙන් යෙදීම ද යන; එතං, මේ සියල්ල; බුද්ධානං, සියලු බුදුවරයන්ගේ; සාසනං, අනුශාසනායි, අවවාදයි-7.

කහාපණවස්සෙන, කාර්ෂාපණවර්ෂයෙනුදු, (හෙවත්) ආකාශය බලා අතපොළාපු කල්හි දෙලොස් යොදනක් තන්හි හින් පමණ වස්නා සත් රුවන් වැස්සෙනුදු; කාමෙසු, වස්තුකාමක්ලේශකාමයෙහි; තිත්ති, තෘප්ති තොම; න විජ්ජති, නො වන්නීය; කාමා, වස්තුකාමක්ලේශකාමයෝ; අප්පස්සාදා, ස්වප්නයෙන් පූ පැනක් මෙන් ආස්වාදරහිතයහ; දුඛා, දුක්ඛක්ඛන්ධසූත්‍රයෙහි ආ දුක්ඛයන්ගේ වශයෙන් බොහෝ දුක් ඇත්තාහ; පණ්ඩිතො, නුවණැති මහණ තෙම; ඉති විඤ්ඤාය, කාමයෝ ආස්වාදරහිත සහ බොහෝ දුක් ඇත්තාහයි, තමයේ දැන-8.

අපි දිබ්බෙසු කාමෙසු රතිං සො නාධිගච්ඡති
තණ්හක්ඛයරතො හොති සම්මාසම්බුද්ධසාවකො-9.
බහුං වෙ සරණං යන්ති පබ්බතානි වනානි ච
ආරාමරුක්ඛචෙත්‍යානි මනුස්සා භයතජ්ජිතා-10.
නෙතං ඛො සරණං ඛෙමං නෙතං සරණමුත්තමං
නෙතං සරණමාගම්ම සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති-11.
යො ච බුද්ධඤ්ච ධම්මඤ්ච සඞ්ඝඤ්ච සරණං ගතො
චත්තාරි අරියසච්චානි සම්මප්පඤ්ඤාය පස්සති-12.

දිබ්බෙසු කාමෙසු අපි, මනුෂ්‍යකාමයන් තබා දිව්‍ය වූ පඤ්චකාමයෙහි ද; සො, ඒ නුවණැති මහණ තෙම; රතිං, ඇල්මකට; නාධිගච්ඡති, නො පැමිණෙන්නේය; සම්මාසම්බුද්ධසාවකො, සම්‍යක්සම්බුද්ධයාගේ ශ්‍රාවක වූ නුවණැති මහණ තෙම; තණ්හක්ඛයරතො හොති; තෘෂ්ණාවගේ ක්ෂයානන්තරයෙහි උපන් හෙයින් තණ්හක්ඛය නම් වූ අර්හත්ඵලයෙහි ද තෘෂ්ණාක්ෂයට නිමිත්ත හෙයින් තණ්හක්ඛය නම් වූ නිර්වාණයෙහි ද අභිරත වන්නේයි ඒ පතමින් කැමැති ව වසන්නේයි-9.

භයතජ්ජිතා, රාජභයාදි ඒ ඒ භයින් තැතිගත්; බහු මනුස්සා, බොහෝ මිනිස්සු; (නොහොත්), භයතජ්ජිතා, රාජභයාදි ඒ ඒ භයින් තැතිගත් මනුස්සා, මිනිස්සු; බහු, බොහෝ වූ; පබ්බතානි, ඉසිගිලි වෙපුල්ල වෙභාරාදි පර්වතයන් ද; වනානි ච, මහාවන ගොසිංගසාලවනාදි වනයන් ද; ආරාම, වේළුවන ජීවකම්බවනාදි ආරාමයන් ද; රුක්ඛචෙත්‍යානි, උදේනචෛත්‍ය ගෝතමකචෛත්‍යාදි චෛත්‍යවෘක්ෂයන් ද; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; සරණං යන්ති ඒ ඒ භයින් මිදෙනු කැමැත්තාහු ද පුත්‍රලාභාදිය පතන්නාහු ද මොහු අපට සරණ හයි සරණ යන්නාහ, සරණ කොට සලකන්නාහ-10.

එතං සරණං, මෙකියනලද සියලු සරණය ම; ඛෙමං න, ක්ෂෙම නො වෙයි, නිරුපද්‍රව නිර්භය නො වෙයි; එතං සරණං, මෙකියනලද සියලු සරණය ම; න උත්තමං, මේ නිසා එකද සත්ත්වයෙක් ජාතිජරාමරණයෙන් නො මිදෙන හෙයින් උත්තම ද නො වෙයි; එතං සරණං ආගම්ම, මෙකියනලද පර්වතාදිසරණයට පැමිණ; සබ්බදුක්ඛා, සියලු සංසාර දුඃඛයෙන්; න මුච්චති, නො මිදෙන්නේය, සත්ත්වතෙම කිසිකලෙකත් නො මිදෙන්නේය-11.

යො ච, යම් ගෘහස්ථයෙක් වත් ප්‍රව්‍රජිතයෙක් වත්; බුද්ධං ච, සර්වඥධර්මයන් සර්වාකාරයෙන් මනා කොට දත් සම්‍යක්සම්බුද්ධයා ද; ධම්මං ච, ස්වාඛ්‍යාතාදි ගුණොපෙත නෛර්‍යාණික ධර්මය ද; සඞ්ඝං ච, සුප්‍රතිපන්නාදි ගුණගණසහිත අෂ්ටාර්‍යපුද්ගලසඞ්ඝයා ද; සරණං ගතො, සරණ ගියේ ද, (හෙවත්) මේ රත්නත්‍රය මට සරණ යයි මාර්ගාගතසරණගමනවශයෙන් සරණ යයි දන්නේ වේ ද; චත්තාරි අරියසච්චානි, චතුරාර්‍යසත්‍යයන්; සම්මා, මනාකොට; පඤ්ඤාය පස්සති, විදර්ශනාසහිත මාර්ගඥානයෙන් දක්නේ වේ ද-12.

දුක්ඛං දුක්ඛසමුප්පාදං දුක්ඛස්ස ච අතික්කමං
අරියඤ්චට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං දුක්ඛූපසමගාමිනං -13.
එතං ඛො සරණං ඛෙමං එතං සරණමුත්තමං
එතං සරණමාගම්ම සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති-14.
දුල්ලභො පුරිසාජඤ්ඤො න සො සබ්බත්ථ ජායති
යත්ථ සො ජායති ධීරො තං කුලං සුඛමෙධති-15.
සුඛො බුද්ධානං උප්පාදො සුඛා සද්ධම්මදෙසනා
සුඛා සඞ්ඝස්ස සාමග්ගී සමග්ගානං තපො සුඛො-16.

දුක්ඛං, ජන්මාදී ස්කන්ධ සංඛ්‍යාත දුඃඛසත්‍යය ද; දුක්ඛසමුප්පාදං, ඒ දුඃඛසත්‍යය උපදවන්නා වූ තෘෂ්ණාසංඛ්‍යාත සමුදයසත්‍යය ද; දුක්ඛස්ස, ඒ දුඃඛසත්‍යයාගේ; අතික්කමං ච, ඉක්මීමට කාරණ වූ නිර්වාණසංඛ්‍යාත නිරොධසත්‍යය ද; දුක්ඛූපසමගාමිනං, දුක්ඛනිරොධයට පමුණුවන්නා වූ; අරියං, උත්තම වූ; අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං ච, සම්‍යක්දෘෂ්ට්‍යාදි අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගසංඛ්‍යාත මාර්ගසත්‍යය ද, විනා කොට නුවණැසින් දක්නේ වේ ද-13.

එතං ඛො සරණං, රත්නත්‍රය සරණයාමය චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් මනා කොට දක්වා යන මේ සරණය; ඛෙමං, ක්ෂෙමය, නිර්භය; එතං සරණං, මේ කියනලද සරණය; උත්තමං, සර්වදුඃඛනිස්සරණයට කාරණ හෙයින් උත්තමය; එතං සරණං ආගම්ම, මේ සරණයට පැමිණ; සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති, සත්ත්ව තෙම සියලු සංසාර දුඃඛයෙන් මිදෙන්නේයි-14.

පුරිසාජඤ්ඤො, පුරුෂාජානෙය වූ, (හෙවත්) උත්තමපුරුෂ වූ සම්‍යක් සම්බුද්ධ තෙම; දුල්ලභො, දුර්ලභය, හස්ත්‍යාජානෙයාදීන් මෙන් සුලභ නො වන්නේය; සො, ඒ පුරුෂාජානෙය වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ තෙම; සබ්බත්ථ න ජායති, ප්‍රත්‍යන්තදෙශයෙහි ද නීචකුලයෙහි ද නූපදනා හෙයින් හැමතැන්හි ම උප දනේ නොවෙයි, මධ්‍යදෙශයෙහි ම උපදනේයි එහිදු මහාජනයා විසින් වැන්ද පිදියයුතු වූ ලොකසම්මත වූ ක්ෂත්‍රියබ්‍රාහ්මණකුලයෙහි ම උපදනේය එසේ උපදනා වූ ද; සො ධීරො, ඒ ප්‍රාඥ වූ සම්‍යක්සම්බුද්ධ තෙම; යත්ථ ජායති, යම් යම් ක්ෂත්‍රියබ්‍රාහ්මණකුලයෙක උපදනේ වේ ද; තං කුලං, ඒ කුලය; සුඛං එධති, සුවයට පැමිණෙන්නේයි, සැපතින් වැඩෙන්නේයි-15.

බුද්ධානං, සම්‍යක්සම්බුද්ධවරයන්ගේ; උප්පාදො, ඉපැද්ම; සුඛො, සුවය, යම් හෙයකින් බුදුවරයෝ ලොකයෙහි උපදනාහු සත්ත්වයන් ජාතිකාන්තාරාදියෙන් එතර කොට නිවන්පුරයෙහි පිහිටුවද්ද එහෙයින් ඔවුන්ගේ ලොකයෙහි ඉපැද්ම ලොව්ලොවුතුරු සුවයට කාරණ හෙයින් සුවය; සද්ධම්මදෙසනා, සද්ධර්ම දෙශනාව ද; සුඛා, සුවය, යම්හෙයකින් සද්ධර්මශ්‍රවණයට පැමිණි සත්ත්වයෝ ජාතිජරාමරණයන් මිදෙද්ද එහෙයින් සද්ධර්මදෙශනාව ද සුවයට කාරණ හෙයින් සුවය; සඞ්ඝස්ස, සඞ්ඝයාගේ; සාමග්ගී, සමගබැවි වූ එක්සිත් බැවි; සුඛා, සුවය, යම්හෙයකින් සඞ්ඝයාගේ සමග බව සියලු දෙව්මිනිසුන්ට

පූජාරහෙ පූජයතො බුද්ධෙ යදිව සාවකෙ
පපඤ්චසමතික්කන්තෙ තිණ්ණසොකපරිද්දවෙ - 17.
තෙ තාදිසෙ පූජයතො නිබ්බුතෙ අකුතොභයෙ
න සක්කා පුඤ්ඤං සඞ්ඛාතුං ඉමෙත්තමපි කෙනචි-18.

බුද්ධවග්ගො චුද්දසමො

පඨමකභාණවාරං.

හිත පිණිස සුව පිණිස වැඩේ ද එහෙයින් සඞ්ඝයාගේ සාමග්‍රිය සුවය; සමග්ගානං, සමග වූ භික්ෂූන්ගේ; තපො, තපස ද; සුඛො, සුවයි, සම්හෙයකින් භික්ෂූන්ගේ සමග බව බුද්ධවචනය උගන්නට ද ධුතාඞ්ගපරිහරණය කරන්නට ද මහණදම් කරන්නට ද පිළිවන් ද එහෙයින් සුවයයි සේයි-16.

පූජාරහෙ, පූජාහී වූ, (හෙවත්) ප්‍රත්‍යයපූජාවට ද ප්‍රතිපත්ති පූජාවට ද සුදුසු වූ; පපඤ්චසමතික්කන්තෙ, තෘෂ්ණාප්‍රපඤ්ච දෘෂ්ටිප්‍රපඤ්ච මානප්‍රපඤ්ච යන ත්‍රිවිධප්‍රපඤ්චයන් මනා කොට ඉක්මුනා වූ; තිණ්ණසොකපරිද්දවෙ, ඉක්මුනා වූ සොකපරිදෙව ඇති, (හෙවත්) ශොකපරිදෙවදුඃඛයෙන් එතර ව සිටියා වූ; බුද්ධෙ, බුදු පසේබුදුන් ද; යදිවා, නොහොත්; සාවකෙ, බුදුසව්වන් ද; පූජයතො, වන්දනමානනාදියෙන් ද චතුර්විධප්‍රත්‍යයෙන් ද යමෙක් පුදා ද-17.

නිබ්බුතෙ, රාගාදි කෙලෙස්ගිනි නිවීමෙන් නිවියන් ඇති; අකුතොභයෙ, කිසි භයකින් වත් අරමුණකින් වත් භය නැත්තා වූ; තාදිසෙ, එබඳු වූ, (හෙවත්) වෙකියනලද ගුණෙන් යුක්ත වූ; තෙ, ඒ බුදුපසේබුදු සව්වන්; පූජයතො, ජීවමානකල්හි ද පිරිනිවිකල්හී ද පුදන්නාහුගේ; පුඤ්ඤං, පින්කම්; ඉමං එත්තං (ඉති), මේ මේතෙකැයි; සඞ්ඛාතුං, ගණින්නට, (හෙවත්) බුද්ධාදීන් පුදන්නහුගේ කුසලවිපාකය ගණින්නට වත් කිරන්නට වත් මනන්නට වත්; කෙනචි අපි, දිව්‍යබ්‍රහ්මාදි කිසි පුද්ගලයෙකු විසිනුදු; න සක්කා, නො පිළිවනි-18.

බුද්ධවග්ගො චුද්දසමො.

පඨමකභාණවාරං.

සුසුඛං වත ජීවාම වෙරිනෙසු අවෙරිනො
වෙරිනෙසු මනුස්සෙසු විහරාම අවෙරිනො-1.
සුසුඛං වත ජීවාම ආතුරෙසු අනාතුරා
ආතුරෙසු මනුස්සෙසු විහරාම අනාතුරා-2.
සුසුඛං වත ජීවාම උස්සුකෙසු අනුස්සුකා
උස්සුකෙසු මනුස්සෙසු විහරාම අනුස්සුකා-3.
සුසුඛං වත ජීවාම යෙසං නො නත්ථි කිඤ්චනං
පීතිභක්ඛා භවිස්සාම දෙවා ආභස්සරා යථා-4.
ජයං වෙරං පසවති දුක්ඛං සෙති පරාජිතො
උපසන්තො සුඛං සෙති හිත්වා ජයපරාජයං-5.

වේරිනෙසු මනුස්සෙසු, ප්‍රාණවධාදි පඤ්චවිධවෛරයෙන් වෛරී වූ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි; අවෙරිනො, දුශ්චරිතවෛරයෙන් අවෛරී වූ අපි; මනුස්සෙසු, මනුෂ්‍යයන්; වෙරිනෙසු, පඤ්චදුශ්චරිතවෛරයෙන් වෛර ව පවත්නා කල්හි; අවෙරිනො විහරාම, දුශ්චරිතවෛරයෙන් අවෛරිව වසමෝ ද; එසේ වූ අපි, වත, ඒකාන්තයෙන්; සුසුඛං ජීවාම, ඉතා සුවසේ ජීවත්වමු–1.

ආතුරෙසු මනුස්සෙසු, ක්ලේශව්‍යාධියෙන් ආතුර වූ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි; අනාතුරා, ක්ලේශව්‍යාධියෙන් ආතුරනො ව පවත්නා වූ අපි; මනුස්සෙසු, මනුෂ්‍යයන්; ආතුරෙසු, ක්ලේශව්‍යාධියෙන් ආතුර ව පවත්නාකල්හි; අනාතුරා විහරාම, ක්ලේශව්‍යාධියෙන් ආතුර නො ව වසමෝ ද; එසේ වූ අපි, වත, ඒකාන්තයෙන්; සුසුඛං ජීවාම, ඉතා සුවසේ ජීවත්වමු-2.

උස්සුකෙසු මනුස්සෙසු. පඤ්චකාමගුණපරියෙසනයෙහි උත්සාහවත් වූ මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි; අනුස්සුකා, පඤ්චකාමගුණපරියෙසනයෙහි නිරුත්සාහ වූ අපි; මනුස්සෙසු, මනුෂ්‍යයන්; උස්සුකෙසු, පඤ්චකාමගුණපර්යෙසනයෙහි උත්සාහවත් ව පවත්නාකල්හි; අනුස්සුකා විහරාම, පඤ්චකාමගුණපරියෙසනයෙහි නිරුත්සාහ ව වසමෝ ද; එසේ වූ අපි, වත, ඒකාන්තයෙන්; සුසුඛං, ජීවාම, ඉතා සුවසේ ජීවත්වමු-3.

යෙසං නො, යම් බඳු වූ අපට; කිඤ්චනං නත්ථි, සත්වයන් මඩනා අර්ථයෙන් කිඤ්චන නම් වූ රාගාදි කිසි පළිබෝධයෙක් නැද්ද එසේ වූ අපි; වත; ඒකාන්තයෙන්; සුසුඛං ජීවාම, ඉතා සුවසේ ජීවත්වමු; ආභස්සරා දෙවා යථා, ආභස්සර බ්‍රහ්මයන් මෙන්; පීතිභක්ඛා භවිස්සාම, ප්‍රීතිය ම ආහාර කොට ඇත්තමෝ වමු, ප්‍රීතිය ම අනුභව කොට වසම්හයි සේයි-4.

ජයං, මෙරමා දිනන්නේ, (හෙවත්) දූ කෙළීමෙන් සටන් කිරීමෙන් යුක්ති බිණීම් ආදියෙන් අනුන් පරදවන්නේ; වෙරං පසවති, වෛර උපදවයි; වෛරීන් ඇති කෙරෙයි; පරාජිතො, අනුන් විසින් පරදවනලද්දේ; දුක්ඛං සෙති, කවර දවසෙක සතුරු පිටි දක්මිද්දෝ හෝයි සිතන්නේ සතරඉරියව්වෙහි ම දුකසේ වසන්නේය; උපසන්තො, සන්හුන් රාගාදික්ලෙශයන්

නත්ථි රාගසමො අග්ගි නත්ථි දොසසමො කලි
නත්ථි ඛන්ධාදිසා දුක්ඛා නත්ථි සන්තිපරං සුඛං-6.
ජිඝච්ඡාපරමා රොගා සඞ්ඛාරපරමා දුඛා
එතං ඤත්වා යථාභූතං නිබ්බාණං පරමං සුඛං-7.
ආරොග්‍යපරමා ලාභා සන්තුට්ඨිපරමං ධනං
විස්සාසපරමා ඤාති නිබ්බාණං පරමං සුඛං-8.

ඇති ක්ෂීණාශ්‍රව තෙම; ජයපරාජයං හිත්වා, ජයපරාජය දෙකම හැර; සුඛං සෙති, සතරඉරියව්වෙහි ම සුවසේ වසන්නේයි-5

රාගසමො අග්ගි, රාගය හා සම වූ ගින්නෙක්; නත්ථි, නැති, දුමක් වත් ගිනිසිලක් වත් අලුපුරක් වත් නො දක්වා ඇතුළතින් ම සිට සතුන් දවා භස්ම කරන්නට සමර්ථ වූ අනික් ගින්නක් නැති හෙයින් රාග ගින්න හා සම වූ අනික් ගින්නෙක් නැති; දොසසමො කලි, ද්වේෂය හා සම වූ අපරාධයෙක්, නත්ථි, නැති; ද්වේෂයාගේ අතිවරණාවස්ථාවක් නැති හෙයින් සියුම් ව උපන් ද්වේෂය නිසා ද ධනනාශීභූවෙන් පීඩිගෙණහෙයින් ද්වේෂය හා සම වූ අනික් අපරාධයෙක් නැති; ඛන්ධාදිසා දුක්ඛා, පඤ්චස්කන්ධයන් හා සම වූ දුක්ඛ කෙනෙක්; නත්ථි, නැති, පරිහරණය කරණලද්ද වූ ස්කන්ධයෝ යම්සේ දුක්ගු ද එසේ වූ අනික් දුක්ඛකෙනෙක් නැති; සන්තිපරං සුඛං, නිර්වාණය ට වැඩි අනික් සුවයෙක් නම්; නත්ථි, නැති; සෙසු සුව සුවනම් ම වෙයි පරම සුව නම් නො වෙයි නිර්වාණය වූ කලී සියලු සුවයට වඩා උතුම සුවයක් හෙයින් පරම සුවනම් වෙයි සේයි 6.

රොගා, අටඅනූවක් පමණ වූ සියලු රොගයෝ; ජිඝච්ඡාපරමා, ජිඝච්ඡා ව උතුම් කොට ඇත්තාහ, සෙසු රොගයෝ යාක් එකවරෙක පිළියම් කළ කල නස්නාහු හෝ වෙති යපි යන්නාහු හෝ වෙති සාදුක් නැමැති රොගය වූ කලී සතතයෙන් ම පිළියම් කටයුතු බැවින් ම සෙසු රොගයන්ට වඩා උතුම රොගනම් වෙයි; දුඛා, සියලු කායිකචෛතසික දුඃඛයෝ යාක්; සඞ්ඛාරපරමා, පඤ්චස්කන්ධයන් ප්‍රධාන කොට ඇත්තාහ; එතං, සාදුක් හා සම වූ රොගයෙක් නැත ස්කන්ධපරිහරණය හා සම වූ අනික් දුකෙක් නැත යන මේ දෙක; යථාභූතං ඤත්වා, වූ පරිද්දෙන් දැන, ප්‍රාඥයෝ නිවන් පසක් කෙරෙති එහෙයින්; නිබ්බාණං, නිර්වාණය තෙම; පරමං සුඛං, ස්කන්ධපරිහරණයයි කියනලද දුක් නැති හෙයින් උත්තම වූ සුවයෙකි-7.

ලාභා, සියලු ලාභයෝ තාක්; ආරොග්‍යපරමා, නිරෝග්‍ය බව ප්‍රධාන කොට- ඇත්තාහ, රොගීහු ලද ලාභයෝ ලාභනම් නොවෙත්නුයි නිරෝගී බව උතුම ම ලාභ නම් වෙයි; ධනං, ධනය තෙම; සන්තුට්ඨිපරමං, සන්තුෂ්ටිය ප්‍රධාන කොට ඇත්තේය, යම් ධනයෙක් තමා විසින් ලබනලද ද යම් ධනයෙක් තමා සතුද එයින් ම සතුටුවනබව සෙසු ධනයට වඩා උතුම් ධනයෙක; ඤාති, නෑයෝ නම්; විස්සාසපරමා, විශ්වාසය ප්‍රධාන කොට ඇත්තාහ, මවුපියෝ ද යමෙකු හා විශ්වාස නැත්නම් හෙතෙම නො නෑමය යමෙක් වනායි

පවිවෙකරසං පිත්වා රසං උපසමස්ස ච (1)
නිද්දරො හොති නිප්පාපො ධම්මපීතිරසං පිබං(2) -9.
සාහු දස්සනමරියානං සන්නිවාසො සදා සුඛො
අදස්සනෙන බාලානං නිච්චමෙව සුඛී සියා-10.
බාලසඞ්ගතචාරී හි දීඝමද්ධාන සොචති
දුක්ඛො බාලෙහි සංවාසො අමිත්තෙනෙව සබ්බදා,
ධීරො ච සුඛසංවාසො ඤාතීනංව සමාගමො-11.
තස්මා හි, ධීරඤ්ච පඤ්ඤඤ්ච බහුස්සුතඤ්ච ධොරය්හසීලං වතවන්තමරියං
තං තාදිසං සප්පුරිසං සුමෙධං භජෙථ නක්ඛත්තපථංව චන්දිමා
සුඛවග්ගො පණ්ණරසමො ති-12.

නො නැමුව ද විශ්වාස ඒ නම් ශ්‍රේ උතුම් නෑය; නිබ්බාණං, නිර්වාණය; පරමං සුඛං. උතුම් වූ සුවයෙකි, යම් හෙයකින් නිවන් හා සම වූ සුවයෙක් නැද්ද එහෙයින් නිර්වාණය උතුම් සුවයෙකි 8.

පවිවෙකරසං, කායචිත්තවිවෙකයෙන් උපන් සුඛසොමනස්සයයි කියනලද රසය ද; උපසමස්ස ච රසං, කෙලශව්‍යුපශමයයි කියනලද නිර්වාණයාගේ රසය ද; පිත්වා, බී, දුඃඛසත්‍යය පරිජ්ඤනනාදීන් කෙරෙමින් ආලම්බනකරණයෙන් ද ප්‍රත්‍යක්ෂකරණයෙන් ද අනුභව කොට; ධම්මපීතිරසං පිබං, නවලොකොත්තරධර්මවශයෙන් උපන් ප්‍රීතිරසය බොන්නා වූ ක්ෂීණාශ්‍රව මහණ තෙම; නිද්දරො හොති, මේ උභයරසපානයෙන් රාගදරථාදීන් නැති හෙයින් පීඩා රහිත ද වන්නේය; නිප්පාපො හොයි, නිෂ්පාප ද වන්නේයි-9.

අරියානං, බුද්ධාදිආර්‍ය්‍යයන්ගේ; දස්සනං, දැක්ම; සාධු, මැනවි, බුදු පසේ බුදු සව්වග යන සත්පුරුෂයන් මසසින් දැක්ම ද නුවනැසින් දැක්ම ද යහපත; හුදක් දර්ශනය මතු නොවෙයි, සන්නිවාසො, ඔවුන් හා සමග එකතැන විසීම ද, ඔවුන් වැඳ පුදා ගැන්ම ද වතාවත් කොට ගැන්ම ද; සදා, හැමකල්හි ම; සුඛො, සුවය; බාලානං, මෙලෝ පරලෝ වැඩ නොදන්නා වූ අඥනයන්ගේ; අදස්සනෙන, නො දැක්ම හෙතු කොට ගෙණ; නිච්චං එව, සතතයෙන් ම; සුඛී සියා, සත්ව තෙම සුඛිත වන්නේය-10.

හි, එසේමැයි; බාලසඞ්ගතචාරී, බාලයන් හා එක්ව ඇවිදිනා සුලු වූ ජේ; දීඝං අද්ධානං, දීර්ඝකාලයක්; සොචති, ශොක කරන්නේයි, බාලයා හා යහලු වූ ජේ උමං බිඳිනට වර මං පහරණට වර යනාදීන් ඒ ඒ නො කටයුත්තෙහි යොදන ලදු ව ඔහු හා සමග ඒ ඒ වරද කරන්නේ මෙලොව අත් පා කැපීම් ආදියට ද පරලොව නරකදුක් ආදියට ද පැමිණ බොහෝ කලක් සොස්නේයි; බාලෙහි සංවාසො, බාලයන් හා එක්ව විසීම; අමිත්තෙන ඉව, කඩුගත් අත් ඇති පසමිතුරෙකු හා සමග වාසයක් මෙන්; සබ්බදා, හැමකල්හි ම; දුක්ඛො, දුක; ධීරො ච, ප්‍රාඥ වනාහි; ඤාතීනං සමාගමො ඉව, ප්‍රිය වූ නෑයන්ගේ සමාගමයක් මෙන්; සුඛ සංවාසො, සුව වූ සහවාසය ඇත්තේය-11.

තස්මාහි එහෙයින්, (හෙවත්) යම් හෙයකින් නුවනනැත්තවුන් හා සහවාස

---

1 උපසමෙස්ස ච. 2 පිපං.

අයොගෙ යුඤ්ජමත්තානං යොගස්මිං ච අයොජයං
අත්ථං හිත්වා පියග්ගාහී පිහෙතත්තානුයොගිනං-1.
මා පියෙහි සමාගඤ්ඡි අප්පියෙහි කුදාචනං
පියානං අදස්සනං දුක්ඛං අප්පියානඤ්ච දස්සනං-2.
තස්මා පියං න කයිරාථ පියාපායො හි පාපකො
ගන්ථා තෙසං න විජ්ජන්ති යෙසං නත්ථි පියාප්පියං-3.

ස දුක් ද නුවනැත්තවුන් හා සහවාසය සුව ද එහෙයින්; ධීරඤ්ච, ධෘතිසම්පන්න වූ ධීරයා ද; පඤ්ඤඤ්ච, ලෞකිකලොකොත්තරප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූ ප්‍රාඥයා ද; බහුස්සුතඤ්ච, ආගමාධිගමසම්පන්න වූ බහුශ්‍රැතයා ද; ධොරය්හසීලං, රහත්ඵලයට පමුණුවන ප්‍රතිපත්තිධුරය උසුලන සුළු බැවින් ධුරවහන සීලයා ද; වතවන්තං, ශීලව්‍රතයෙන් ද ධූතාඞ්ගව්‍රතයෙන් ද යුක්ත වූ ව්‍රතසම්පන්නයා ද; ආරියං, කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ ආර්‍ය්‍යයා ද යන; සුමෙධං, සුන්දර වූ ප්‍රඥා ඇති; තාදිසං, එබඳු වූ; තං සප්පුරිසං, ඒ සත්පුරුෂයා; නක්ඛත්තපථං චන්දිමා ඉව, නිර්මල වූ ආකාශපථය සෙවුනා වූ චන්ද්‍රයා මෙන්; භජෙථ, සෙවුනේයි-12.

සුඛවග්ගො පණ්ණරසමො.

අත්තානං, තමා; අයොගෙ, නො යෙදියයුතු වූ වෙසියගොචරාදි ෂඩ්විධ අගොචරසෙවනයයි කියනලද අයොනිසොමනස්කාරයෙහි; යුඤ්ජං, යොදන්නා වූ ද; යොගස්මිං, කියනලද අයොනිසොමනස්කාරයට විපරීත වූ සතිපට්ඨාන නොවරයයි කියනලද යොනිසොමනස්කාරයෙහි; අයොජයං ච, නො යෙදෙන්නා වූ ද පුද්ගල තෙම; අත්ථං හිත්වා, පැවිදි වූ තැන පටන් හික්මියයුතු වූ අධිශීලාදිශික්ෂාත්‍රයසඞ්ඛ්‍යාත අර්ථය හැරපියා; පියග්ගාහී, පඤ්චකාමගුණයයි කියනලද ප්‍රියය ම ගන්නා සුළු වූයේ; අත්තානුයොගිනං, ආත්මාර්ථයෙහි යෙදුනවුන්; පිහෙති, පතන්නේය... තමාගේ විප්‍රතිපත්තිය හෙතු කොට ගෙණ ශාසනයෙන් ච්‍යුත ව ගිහිභාවයට පැමිණියේ පසු ව යම් කෙනෙක් ආත්මාර්ථයෙහි යෙදී ශීලාදිගුණසම්පාදනය කොට දෙවිමිනිසුන්ගෙන් පූජාසත්කාරලැබෙද්ද ඔවුන් දැක මමත් මෙබඳුවිම්නම් යෙහෙකැයි මෙසේ ඔවුන් පතන්නේයි, කැමතිවන්නේයයි සේයි-1.

පියෙහි, ප්‍රිය වූ පුත්‍රදාරද්‍රව්‍යසගවමහිෂාදිසත්ත්වයන් හා ද ස්වර්ණරජතමණිමුක්තාදිසංස්කාරයන් හා ද; අප්පියෙහි, අප්‍රියයන් හා ද; කුදාචනං, කිසිකාලෙක්හිදු, (හෙවත්) එකවරෙක ද; මා සමාගඤ්ඡි, තෘෂ්ණාසංස්තවවශයෙන් සමාගමය නො කරන්නේයි; කුමක් පිණිසද යත්, පියානං, ප්‍රිය වූ සත්ත්වයන්ගේ ද සංස්කාරයන්ගේ ද; අදස්සනං, වියොගවසයෙන් නො දැක් ම; දුක්ඛං, දුකා; අප්පියානං, අප්‍රිය වූ සත්ත්වයන්ගේ ද සංස්කාරයන්ගේ ද; දස්සනං, සමීපයට එළඹීම් වශයෙන් දැක්ම ද; දුක්ඛං, දුකි-2.

තස්මා, ඒහෙයින්, සම්හෙසකින් ප්‍රියයන්ගේ නො දැක්ම ද අප්‍රියයන්ගේ දැක්ම ද යන මේ දෙක ම දුක ද එහෙයින්; පියං න කයිරාථ, කිසි සත්ත්වයෙකු වත් සංස්කාරයක් වත් ප්‍රිය නො කරන්නේයි; හි, එසේමැයි; පියාපායො, ප්‍රිය

පියතො ජායතී සොකො පියතො ජායතී භයං
පියතො විප්පමුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං - 4.
පෙමතො ජායතී සොකො පෙමතො ජායතී භයං
පෙමතො විප්පමුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං - 5.
රතියා ජායතී සොකො රතියා ජායතී භයං
රතියා විප්පමුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං - 6.

වූ සත්වයන්ගේ ද සංස්කාරයන්ගේ ද වියොගය; පාපකො, ලාමකයි; යෙසං, යම් ක්ෂීණාශ්‍රවකෙනෙකුන්ට; පියාපියං නත්ථි, ප්‍රියාප්‍රියවස්තුයෙකුදු නැද්ද; තෙසං, ඔවුන්ට; ගන්ථා න විජ්ජන්ති, අභිධ්‍යාකායග්‍රන්ථාදී චතුර්විධකායග්‍රන්ථයෝ ද නැත්තාහුයි, ඔවුන්ගේ සන්තානයෙහි නො පවත්නාහුයි — යම් කෙනෙකුන්ට ප්‍රියවස්තුවෙක් නැද්ද ඔවුන්ට අභිධ්‍යාකායග්‍රන්ථය ප්‍රහීණ වෙයි යම් කෙනෙකුන්ට අප්‍රිය වස්තුවෙක් නැද්ද ඔවුන්ට ව්‍යාපාදකායග්‍රන්ථය ප්‍රහීණවෙයි, ඔවුන් දෙදෙනා ප්‍රහීණ වූ කල්හි ඉතිරි දෙදෙන ම ප්‍රහීණ ම වෙති එහෙයින් කිසි වස්තුවක් තමහට ප්‍රිය ද අප්‍රිය ද නො කටයුතුය යනු භාවයි-**3**.

සොකො, සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම්කිසි සොකයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; **පියතො ජායති**, ප්‍රිය වූ ම සත්වයෙකු වත් සංස්කාරයක් වත් නිසා උපදනේය; භයං, එසේ ම සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම්කිසි භයෙක් උපදනේ ද හෙතෙම; පියතො ජායති, ප්‍රිය වූ සත්වයෙකු වත් සංස්කාරයක් වත් නිසා උපදනේය; එහෙයින්, පියතො විප්පමුත්තස්ස, ප්‍රිය වස්තුවෙන් මුක්ත වූ සිත් ඇත්තාහට, සොකො නත්ථි, කිසි සොකයෙක් නැත; භයං, භය තෙම; කුතො, කොයින් ම වේ ද, ප්‍රිය වස්තූන් නිසා උපදනා භයෙක් කැලම නැතැයි සේයි-**4**.

සොකො, සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි සොකයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; පෙමතො ජායති, පුත්‍රදාරාදීන් කෙරෙහි කළ ප්‍රෙමය නිසා ම උපදනේය; භයං, එසේ ම සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි භයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; පෙමතො ජායති, පුත්‍රදාරාදීන් කෙරෙහි කළ ප්‍රෙමය නිසා ම උපදනේය; එහෙයින්, පෙමතො විප්පමුත්තස්ස, පුත්‍රදාරාදීන් කෙරෙහි කළ ප්‍රෙමයෙන් මුක්ත වූ සිත් ඇත්තාහට; සොකො නත්ථි, කිසි සොකයෙක් නැත; භයං, භය තෙම; කුතො, කොයින් ම වේ ද, ප්‍රෙමය නිසා උපදනා භයෙක් කැලම නැතැයි සේයි-**5**.

සොකො, සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි සොකයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; රතියා ජායති, පඤ්චකාමගුණරතිය නිසා උපදනේය; භයං, එසේ ම සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි භයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; රතියා ජායති, පඤ්චකාමගුණරතිය නිසා උපදනේය; එහෙයින්, රතියා විප්පමුත්තස්ස, පඤ්චකාමගුණරතියෙන් මුක්ත වූ සිත් ඇත්තාහට; සොකො නත්ථි, කිසි සොකයෙක් නැත; භයං, භය තෙම; කුතො, කොයින් ම වේ ද, පඤ්චකාමගුණරතිය නිසා උපදනා භයෙක් තෙම කැලම නැතැයි සේයි **6**.

කාමතො ජායතී සොකො කාමතො ජායතී භයං
කාමතො විප්පමුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං -7.
තණ්හාය ජායතී සොකො තණ්හාය ජායතී භයං
තණ්හාය විප්පමුත්තස්ස නත්ථි සොකො කුතො භයං -8.
සීලදස්සනසම්පන්නං ධම්මට්ඨං සච්චවාදිනං
අත්තනො කම්මකුබ්බානං තං ජනො කුරුතෙ පියං -9.
ඡන්දජාතො අනක්ඛාතෙ මනසා ච ඵුටො සියා
කාමෙසු ච අප්පටිබද්ධචිත්තො උද්ධංසොතොති වුච්චති -10.

සොකො, සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි සොකයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; කාමතො ජායති, වස්තුකාමක්ලේශකාමය යන ද්විප්‍රකාර වූ කාමයන් නිසා ම උපදනේය; භයං, එසේ ම සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි භයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; කාමතො ජායති, වස්තුකාමක්ලේශකාමය යන ද්විප්‍රකාර වූ කාමයන් නිසා ම උපදනේය; එහෙයින්, කාමතො විප්පමුත්තස්ස, වස්තුකාමක්ලේශකාමයෙන් මුක්ත වූ සිත් ඇත්තාහට; සොකො නත්ථි, සොකයෙක් නැත; භයං, භය තෙම; කුතො, කොයින් ම වේ ද, වස්තුකාමක්ලේශකාමය නිසා උපදනා භයෙක් කැලම නැතැයි සේයි -7.

සොකො, සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි සොකයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; තණ්හාය ජායති, සදෙර උපදනා කාමතෘෂ්ණාව නිසා ම උපදනේය; භයං, එසේ ම සංසාරවට්ටය මුල් කොට ඇති යම් කිසි භයෙක් උපදනේ වේ ද හෙතෙම; තණ්හාය ජායති, සදෙර උපදනා කාමතෘෂ්ණාව නිසා ම උපදනේය; එහෙයින්, තණ්හාය විප්පමුත්තස්ස, තෘෂ්ණාවෙන් මුක්ත වූ සිත් ඇත්තාහට; සොකො නත්ථි සොකයෙක් නැත; භයං, භය තෙම; කුතො කොයින් ම වේ ද, කාමතෘෂ්ණාව නිසා උපදනා භයෙක් කැලම නැතැයි සේයි-8

සීලදස්සනසම්පන්නං, චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙන් ද මාර්ගඵල සම්ප්‍රයුක්ත වූ සම්‍යග්දෘෂ්ටියෙන් ද යුක්ත වූ; ධම්මට්ඨං, නවලොකොත්තරධර්මයෙහි පිහිටියා වූ, (හෙවත්) නිවන් පසක් කරණලද නවලොවුතුරා දහම් ඇති; සච්චවාදිනං, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් පරිඥා ප්‍රහානාදි සොළොස් ආකාරයෙන් පසක් කළ හෙයින් සත්‍යඥානයෙන් සත්‍යවාදී වූ; අත්තනො කම්මං කුබ්බානං, ත්‍රිවිධ වූ ශික්ෂාපූරණයයි කියනලද තමාගේ කාර්‍ය්‍යය කරන්නා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවපුද්ගලයා; ජනො, ලෞකිකමහාජන තෙම; පියං කුරුතෙ, ප්‍රිය කරන්නේයි, ඔහු දක්නා මෙනා; කැමැතිවන්නේය, චතුර්විධප්‍රත්‍යයපූජාවෙන් පුදනු කැමති වන්නේයි-9.

අනක්ඛාතෙ, නිර්වාණයෙහි, (හෙවත්) අසර්වඥයන් විසින් කරණලදැයි කියාවත් නිලය පීතය දීර්ඝය හ්‍රස්වය වෘත්තය චතුරශ්‍රයයි කියා වත් නො කියනලද හෙයින් අනක්ඛාත නම් වූ නිර්වාණයෙහි; ඡන්දජාතො, යම් මහණෙක් කර්තුකාමතාවසයෙන් උපන් ඡන්දය ඇත්තේ ද, (හෙවත්) නිවන් පසක්කිරීමෙහි බලවත් උත්සාහයට පැමිණියේ වේ ද; මනසා ච ඵුටො සියා, යට තුන්මග තුන්

චිරප්පවාසිං පුරිසං දූරතො සොත්ථිමාගතං
ඤාතිමිත්තා සුහජ්ජා ච අභිනන්දන්ති ආගතං-11.
තථෙව කතපුඤ්ඤම්පි අස්මා ලොකා පරං ගතං
පුඤ්ඤානි පටිගණ්හන්ති පියං ඤාතීව ආගතං ති-12.

පියවග්ගො සොළසමො.

කොධං ජහෙ විප්පජහෙය්‍ය මානං සඤ්ඤොජනං සබ්බමතික්කමෙය්‍ය
තං නාමරූපස්මිං අසජ්ජමානං අකිඤ්චනං නානුපතන්ති දුක්ඛා-1

පලසිතින් පිරුණේත් වේ ද; කාමෙසු ච අප්පටිබද්ධචිත්තො, අනාගාමිමාර්ගයාගේ වශයෙන් රූපාදිපංචකාමයෙහි ද නො ඇලුනුසිත්ඇත්තේ වේ ද; උද්ධංසොතොති වුච්චති, මෙසේ වූ මහණ තෙම අවිහයෙහි ඉපද එතැන්පටන් ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් අකණිෂ්ඨක නම් බ්‍රහ්මලොකයට යන්නේ උඩුබලා පැවැති ප්‍රතිසන්ධිශ්‍රොතස් ඇති හෙයින් උද්ධංසොත යයි කියනුලැබේ - 10.

චිරප්පවාසිං පුරිසං, බොහෝකලක් විදෙසයට ගියා වූ පුරුෂයෙකු; දූරතො, දුරු රටෙකින්; සොත්ථිං ආගතං, වෙළඳාම් හෝ රාජසෙවය හෝ කොට ලබනලද ලාභ ඇති ව සමෘද්ධ වූ කාර්‍ය්‍ය ඇති ව නිරුපද්‍රව ව සුවසේ ආවාහු දැක; ඤාතී, නෑයෝ ද; මිත්තා, දුටු අඳුනන මිත්‍රයෝ ද; සුහජ්ජා ච, ළෙ ඇති යහළුවෝ ද; ආගතං, ඔහුගේ ඊමට; අභිනන්දන්ති, සම්සේ සතුටුවෙද්ද, (හෙවත්) ආබව යහපත යනාදි වූ ප්‍රියවචනයෙන් ද සිපගැන්මෙන් ද දෙහොත් නාගා වැඳීමෙන් ද නොයෙක් පඬුරු එළවීමෙන් ද සම්සේ සාදර කෙරෙද්ද-11.

තථා එව, එපරිද්දෙන් ම; කතපුඤ්ඤම්පි, දානශීලාදිවශයෙන් කරණලද පින්කම් ඇති පුරුෂයා ද; අස්මා ලොකා, මෙලොවින් මිය; පරං ගතං, පරලොවට ගියහු; පුඤ්ඤානි, මව්පිය තන්හි සිටියා වූ ඔහු විසින් කරණලද කුසලයෝ; ආගතං පියං, දුරසිට ආ ප්‍රිය නෑයක්හු පිළිගන්නා වූ; ඤාතී ඉව, සෙසු නෑයන් මෙන්; පටිගණ්හන්ති, දිව්‍ය වූ ආයුවර්ණසුඛයශසආධිපත්‍යය දිව්‍ය වූ රූපශබ්දගන්ධරසස්ප්‍රෂ්ටව්‍ය යන මේ දසවැදෑරුම් වූ පඬුරු ගෙණ අවුත් පිළිගන්නාහුයි - 12.

පියවග්ගො සොළසමො.

කොධං, යම්කිසි ක්‍රොධකාරණයකින් උපන් සර්වප්‍රකාර වූ ම ක්‍රොධය; ජහෙ, දුරු කරන්නේය; මානං, නවවිධ වූ ම මානය; විප්පජහෙය්‍ය, විශෙෂයෙන් ම පහ කරන්නේය; සබ්බං සඤ්ඤොජනං, කාමරාග සංයොජනාදි සියලු දසවිධ සංයොජනය; අතික්කමෙය්‍ය, ඉක්මෙන්නේය; නාමරූපස්මිං, නාමරූප දෙක්හි; අසජ්ජමානං, මාගේ රූපය මාගේ වෙදනාය යනාදීන් ඇලුම් නො කරන්නාවූ, අකිඤ්චනං, රාගාදි කෙලෙසුන් නැති හෙයින් අකිඤ්චන වූ; තං, ඒ පුද්ගලයා; දුක්ඛා, කායිකචෛතසිකදුඃඛයෝ; නානුපතන්ති, අනුව නො පවත්නාහුයි-1.

යො වෙ උප්පතිතං කොධං රථං භන්තං ව ධාරයෙ
තමහං සාරථිං බ්‍රෑමි රස්මිග්ගාහො ඉතරො ජනො-2.
අක්කොධෙන ජිනෙ කොධං අසාධුං සාධුනා ජිනෙ
ජිනෙ කදරියං දානෙන සච්චෙන අලිකවාදිනං-3.
සච්චං භණෙ න කුජ්ඣෙය්‍ය දජ්ජා අප්පස්මිම්පි යාචිතො (1)
එතෙහි තීහි ඨානෙහි ගච්ඡෙ දෙවාන සන්තිකෙ-4.
අහිංසකා යෙ මුනයො නිච්චං කායෙන සංවුතා
තෙ යන්ති අච්චුතං ඨානං යත්ථ ගන්ත්වා න සොචරෙ-5.

යො, යම් පුද්ගලයෙක් තෙම; වෙ, එකාන්තයෙන් උප්පතිතං කොධං, යම් කිසි ක්‍රොධ කාරණයකින් උපන්නා වූ ක්‍රොධය; භන්තං රථං ඉව, භ්‍රාන්ත වූ රථයක් මෙන්, (හෙවත්) අතිවෙගයෙන් දුවන්නා වූ රථයක් වලකවලකා තමා කැමැති තැනකට මෙහෙයන දක්ෂ වූ රථාචාය්‍ර්‍යයෙකු මෙන්; ධාරයෙ, නිග්‍රහණී ද, වලකා ද; තං, ඒ පුද්ගලයා; අහං, මම; සාරථිං බ්‍රෑමි, රථාචාය්‍ර්‍ය යයි කියමි; ඉතරො ජනො, රජ යුවරජ ආදීන්ගේ අන්‍ය වූ සාරථිජන තෙම; රස්මිග්ගාහො, රශ්මිග්‍රාහක නම් වෙයි, (හෙවත්) රැහැණ් ගන්නා නම් වෙයි උත්තම රථාචාය්‍ර්‍ය නම් නො වෙයි සේයි-2.

කොධං, ක්‍රොධී පුද්ගලයා; අක්කොධෙන, ක්‍රොධ නො කිරීමෙන්; ජිනෙ, දිනන්නේය; අසාධුං, අසාධු පුද්ගලයා, (හෙවත්) ගුණනපුරු තැනැත්තහු; සාධුනා, සාධුගුණයෙන්; ජිනෙ, දිනන්නේය; කදරියං, තද මසුරු පුද්ගලයා; දානෙන, තමා සතු දෙය දීමෙන්; ජිනෙ, දිනන්නේය; අලිකවාදිනං, බොරු කියන පුද්ගලයා; සච්චෙන, සැබෑ කීමෙන්; ජිනෙ, දිනන්නේය 3.

සච්චං භණෙ, සත්‍යවචනයක් ම කියන්නේය; න කුජ්ඣෙය්‍ය, පරහට නො කිපෙන්නේය; යාචිතො, ඉල්වනලදුයේ, (හෙවත්) සිල්වතුන් අවුත් ගෙදොර සිටිනා සිටිකල්හි සිල්වත්හු මට දෙවයි නො ඉල්වන්නාහු ද 'උද්දිස්ස අරියා තිට්ඨන්ති එසා අරියාන යාචනා, යනු හෙයින් බික උදෙසා දොර දොර සිටිනා බැවින් අයිහෙයින් ඉල්වන්නෝ නම්ම වෙත්නුයි යාචිතො යි කියනලදී; අප්පස්මිම්පි, දෙයධම්මය ස්වල්ප කල්හිදු; දජ්ජා, එයින් මදදෙයකුදු දෙන්නේය; එතෙහි තීහි ඨානෙහි, බොරු නො කීමය ක්‍රොධ නො කිරීමය මදින් මදක් දීමය යන මෙතුන් කාරණයෙන්; දෙවානං සන්තිකෙ, දෙවියන් සමීපයට, (හෙවත්) දෙව්ලොවට; ගච්ඡෙ, ප්‍රතිසන්ධිවශයෙන් යන්නේයි, දෙව්ලොව උපදනේයි සේයි-4.

යෙ මුනයො, මොනෙය්‍ය ප්‍රතිපදාවෙන් මාර්ගඵලයට පැමිණියා වූ යම් අශෛක්ෂමුනිකෙනෙක් , (හෙවත්) යම් ක්ෂීණාශ්‍රවකෙනෙක්; අහිංසකා, අනුන්ට හිංසාවක් නො කෙරෙද්ද; නිච්චං, සතතයෙන්; කායෙන සංවුතා, කයින් සංවෘතයෝ ද, (හෙවත්) තුන්දොර සංවරයෙන් යුක්තයෝ ද; තෙ, ඒ අ

---

1 දජ්ජාප්පස්මිම්පි.

සදා ජාගරමානානං අහොරත්තානුසික්ඛිනං
නිබ්බාණං අධිමුත්තානං අත්ථං ගච්ඡන්ති ආසවා - 6.
පොරාණමෙතං අතුල නෙතං අජ්ජතනාමිව
නින්දන්ති තුණ්හිමාසිනං නින්දන්ති බහුභාණිනං
මිතභාණිනම්පි නින්දන්ති නත්ථි ලොකෙ අනින්දිතො - 7.
නචාහු නච භවිස්සති නචෙතරහි විජ්ජති
එකන්තං නින්දිතො පොසො එකන්තංවා පසංසිතො - 8.
යඤ්චෙ විඤ්ඤූ පසංසන්ති අනුවිච්ච සුවෙසුවෙ
අච්ඡිද්දවුත්තිං මෙධාවිං පඤ්ඤාසීලසමාහිතං - 9.

ශෛක්ෂ්‍යභික්ෂූහු; යාන්ති ගතා, යම් තැනකට ගොස්; න සොචරෙ, සත්වයෝ ශොක නො කෙරෙද්ද; අච්චුතං, චුතිරහිත වූ; තං ඨානං, අමෘතමහානිර්වාණ සඞ්ඛ්‍යාත වූ ඒ ස්ථානයට; යන්ති, ආලම්බනකරණවසයෙන් පැමිණෙන්නාහුයි - 5.

සදා, හැමකල්හි ම; ජාගරමානානං, ක්ලේශනිද්‍රාවෙන් නො නිදන්නා වූ; අහොරත්තං, දිවාරාත්‍රියෙහි; අනුසික්ඛිතං, ත්‍රිවිධශික්ෂාවෙහි හික්මෙන්නා වූ; නිබ්බාණං අධිමුත්තානං, ක්ලේශපරිනිර්වාණයෙහි ඇලුනා වූ යොගාවචර යන්ට; ආසවා, කාමාශ්‍රවාදිචතුරාශ්‍රවයෝ; අත්ථං ගච්ඡන්ති, නැස්මට යන්නාහුයි - 6.

අතුල, අතුලය; එතං, නින්දාපසංසනය යන මේ; පොරාණං, පුරාතන; එතං, මේ; න අජ්ජතනං ඉව, අද වූ දෙයක් මෙන් නොවෙයි, දැන් වූ දෙයක් නො වෙයි සේයි; තුණ්හිමාසිනං අපි, තුෂ්ණීම්භූත ව උන්නාහුට ද; නින්දන්ති, මේ ගොළුවෙකු මෙන් බිහිරෙකු මෙන් කිසිවක් නො දන්නෙකු මෙන් මුවෙන් නො බැණ ම වැදහුන්නේ යයි නින්දා කෙරෙත්; බහුභාණිනං අපි, බොහෝ කොට බණනසුල්ලහට ද; නින්දන්ති, මේ සුළඟින් සැලෙන මාල්ලමක් මෙන් කරකරයා දෙඩා ම යෙයි මූගේ කථාපරියන්තයෙක් නැත මේ කිමෙක්දැයි නින්දා කෙරෙති; මිතභාණිනම්පි, මද කොට බණනසුල්ලහට ද; නින්දන්ති, මේ තමාගේ බස රත්රන් මසුරන් කොට සිතායි එක් දෙබසක් කියාලා එතෙකින් මුයෙන් නොබිණේ යයි නින්දා කෙරෙති; (එහෙයින්) ලොකෙ, මේ සත්වලොකයෙහි; අනින්දිතො, සර්වප්‍රකාරයෙන් අනින්දිත සත්වයෙක් නම්; නත්ථි, නැති - 7.

එකන්තං, එකාන්තයෙන්; නින්දිතො පොසො, නින්දා කරණලද පුරුෂයෙක් හෝ; එකන්තං, එකාන්තයෙන්; පසංසිතො වා, ප්‍රශංසාකරණලද පුරුෂයෙක් හෝ; නචාහු, අතීතයෙහි ද නොවීය; නච භවිස්සති, අනාගතයෙහි ද නො වන්නේයි; එතරහි ච, දැන් වර්තමානකාලයෙහි ද; න විජ්ජති, නැත්තේයි - 8.

චෙ, ඉදින්; විඤ්ඤූ, බාලයන්ගේ නින්දාව ද ප්‍රශංසාව ද අප්‍රමාණ බැවින් ප්‍රාඥයෝ; සුවෙසුවෙ, දවස දවස; අනුවිච්ච, විමසා නින්දාවට ද ප්‍රශංසාවට ද

නෙක්ඛං ජම්බොනදස්සෙව කො තං නින්දිතුමරහති
දෙවාපි තං පසංසන්ති බ්‍රහ්මුනාපි පසංසිතො - 10.

කායප්පකොපං රක්ඛෙය්‍ය කායෙන සංවුතො සියා
කායදුච්චරිතං හිත්වා කායෙන සුචරිතං චරෙ - 11.

වචීපකොපං රක්ඛෙය්‍ය වාචාය සංවුතො සියා
වචීදුච්චරිතං හිත්වා වාචා(1) සුචරිතං චරෙ - 12.

මනොපකොපං රක්ඛෙය්‍ය මනසා සංවුතො සියා
මනොදුච්චරිතං හිත්වා මනසා සුචරිතං චරෙ - 13.

කාරණය දැන; යං, යමක්හට; පසංසන්ති, ප්‍රශංසා කෙරෙද්ද අච්ඡිද්දවුත්තිං, අච්ඡිද්‍ර වූ ශික්ෂාවෙහි පවත්නා වූ, (නොහොත්) අච්ඡිද්‍ර වූ ජීවිතවෘත්ති ඇත්තා වූ; මෙධාවිං, ධර්මෞජසප්‍රඥාසඞ්ඛ්‍යාත වූ විදර්ශනාඥානයෙන් සමන්විත වූ; පඤ්ඤාසීලසමාහිතං, ලෞකිකලොකොත්තරප්‍රඥාවෙන් ද චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙන් ද සමන්විත වූ; තං, ඔහු - 9.

ජම්බොනදස්ස නෙක්ඛං ඉව, ජාම්බොනදකනකපූජයකට මෙන්; නින්දිතුං, නින්දා කරන්නට; කො අරහති, කවරෙක් සුදුසු ද; තං, ඒ මහණුට; දෙවාපි, දෙවියෝ ද නුවණැති මිනිස්සු ද; පසංසන්ති, ප්‍රශංසා කෙරෙති, බ්‍රහ්මුනාපි, දෙව්මිනිසුන් හබා දසදහසක් සක්වළ පවත්නා ආනුභාව ඇති මහාබ්‍රහ්මයා විසිනුදු; පසංසිතො, ප්‍රශංසා කරණලද්දේ ම වේ - 10.

කායප්පකොපං රක්ඛෙය්‍ය, ප්‍රාණවධාදිත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතය රක්නේය (හෙවත්) ත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතයෙන් දුරු වන්නේය; (2) කායෙන සංවුතො සියා, කායවාරයෙන් දුශ්චරිතප්‍රවේශය වළකා පිහිත වූ කායවාරය ඇති වන්නේය; කායදුච්චරිතං හිත්වා, කායවාරයෙන් සිදුවන ත්‍රිවිධදුශ්චරිතය දුරු කොට; කායෙන සුචරිතං චරෙ, කායවාරයෙන් සුචරිතය පුරන්නේයි - 11.

වචීපකොපං රක්ඛෙය්‍ය, මෘෂාවාදාදිචතුර්විධවාග්දුශ්චරිතය රක්නේය, (හෙවත්) චතුර්විධවාග්දුශ්චරිතයෙන් දුරු වන්නේය; වාචාය සංවුතො සියා, වාග්වාරයෙන් දුශ්චරිතප්‍රවේශය වළකා පිහිත වූ වාග්වාරය ඇති වන්නේය; වචීදුච්චරිතං හිත්වා, වාග්වාරයෙන් සිදුවන චතුර්විධදුශ්චරිතය දුරු කොට; වාචාය සුචරිතං චරෙ, වාග්වාරයෙන් සුචරිතය පුරන්නේය - 12.

මනොපකොපං රක්ඛෙය්‍ය, අභිධ්‍යාදිත්‍රිවිධමනොදුශ්චරිතය රක්නේය, (හෙවත්) ත්‍රිවිධමනොදුශ්චරිතයෙන් දුරු වන්නේය; මනසා සංවුතො සියා, මනොවාරයෙන් දුශ්චරිතප්‍රවේශය වළකා පිහිත වූ මනොවාර ඇති වන්නේය; මනොදුච්චරිතං හිත්වා, මනොවාරයෙන් සිදුවන ත්‍රිවිධදුශ්චරිතය දුරු කොට; මනසා සුචරිතං චරෙ, මනොවාරයෙන් සුචරිතය පුරන්නේය - 13.

---

1 වාචාය. 2 ත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතය දුරු කොට.

කායෙන සංවුතා ධීරා අථො වාචාය සංවුතා
මනසා සංවුතා ධීරා තෙ වෙ සුපරිසංවුතා ති-14.

කොධවග්ගො සත්තරසමො.

පණ්ඩුපලාසොවදානිසි යමපුරිසාපි ච තං උපට්ඨිතා
උය්‍යොගමුඛෙ ච තිට්ඨසි පාථෙය්‍යම්පි ච තෙ න විජ්ජති-1.
සො කරොහි දීපමත්තනො ඛිප්පං වායම පණ්ඩිතො භව
නිද්ධන්තමලො අනඞ්ගණො දිබ්බං අරියභූමිමෙහිසි-2.
උපනීතවයො ච දානිසි සම්පයාතොසි යමස්ස සන්තිකෙ (1)
වාසොපි ච තෙ නත්ථි අන්තරා පාථෙය්‍යම්පි ච තෙ න විජ්ජති-3.

යෙ ධීරා, යම් ප්‍රාඥකෙනෙක්; කායෙන සංවුතා, ප්‍රාණවධාදීන් නො කරන්නාහු කායද්වාරයෙන් සංවෘතයෝ ද, සුපිහිත වූ කායද්වාර ඇත්තෝ ද; අථො, නැවත; වාචාය සංවුතා. මෘෂාවාදාදිය නො කියන්නාහු වාග්ද්වාරයෙන් සංවෘතයෝ ද, සුපිහිත වූ වාග්ද්වාර ඇත්තෝ ද; මනසා සංවුතා, අභිධ්‍යාදීන් නොඋපදවන්නාහු මනොද්වාරයෙන් සංවෘතයෝ ද, සුපිහිත වූ මනොද්වාර ඇත්තෝ ද; තෙ ධීරා, ඒ ප්‍රාඥයෝ; වෙ, එකාන්තයෙන්; සුපරිසංවුතා, මනාකොට රක්ෂිතගොපිත වූ පිහිත වූ තුන්දොර ඇත්තාහුයි-14.

කොධවග්ගො සත්තරසමො.

ඉදානි, දැන්; පණ්ඩුපලාසො ඉව අසි, පැසී විලික්ෂ ව බිම හෙන්නට සිටි පරණලාපතක් මෙන් විහි; යමපුරිසාපි ච තං උපට්ඨිතා, යමදූතයෝ ද තට එළඹ සිටියාහ, (හෙවත්) මරණ තට එළඹ සිටියේය; උය්‍යොගමුඛෙ ච තිට්ඨසි, විනාසමුඛයෙහි ද පහරිණ මුඛයෙහි ද සිටියෙහිය; තෙ, තට; පාථෙය්‍යම්පි ච, මාර්ගොපකරණයකුදු; න විජ්ජති, නැති; ගමැති මිනිසුන්ගේ දූපාපූපලුණු (2) සාල්බත් ආදි වූ මාර්ගොපකරණ මෙන් පරලොව යන්නා වූ තට සපයා තුබූ කුසල් නැමැති මාර්ගොපකරණයෙක් ද නැති-1.

සො [ත්වං], ඒ තෝ; අත්තනො. තමහට, දීපං කරොහි, ප්‍රතිෂ්ඨාවක් කර, නැව බුන් කල්හි පිහිටවන දිවයිනක් මෙන් තට කුසල් නැමැති පිහිටක් කරන්නෙහි දු; ඛිප්පං වායම, වහා ම වීර්‍ය්‍ය කර; පණ්ඩිතො භව, තට කුසල් නැමැති පිහිට කිරීමෙහි නුවනැති ව අන්ධබාල නො ව; නිද්ධන්තමලො, රාගාදීන් සන්තානයෙන් පහකළබැවින් නසනලද රාගාදිමල ඇත්තෙහි; අනඞ්ගණො, එහෙයින් ම රාගාදි අඞ්ගනරහිත වූයෙහි; දිබ්බං, දිව්‍යානුභාවයෙන් යුක්ත වූ, (නොහොත්) ශොභාමත් වූ; අරියභූමිං, ආර්‍ය්‍යයන්ට වාසස්ථාන වූ ශුද්ධාවාසභූමියට; එහිසි, පැමිණෙන්නෙහිය-2.

ඉදානි, දැන්; උපනීතවයො ච අසි, ගියා වූ වයස් ඇත්තෙහි ද විහි, තුන්වයස ඉක්ම මරණමුඛයෙහි සිටියෙහි; යමස්ස සන්තිකෙ සම්පයාතො අසි, යම

---

1 සන්තිකං. 2 පූපුළු.

සො කරොහි දීපමත්තනො ඛිප්පං වායම පණ්ඩිතො භව
නිද්ධන්තමලො අනඞ්ගණො න පුන ජාතිජරං උපෙහිසි-4.
අනුපුබ්බෙන මෙධාවී ථොකථොකං ඛණෙ ඛණෙ
කම්මාරො රජතස්සෙව නිද්ධමෙ මල මත්තනො-5.
අයසාව මලං සමුට්ඨිතං තදුට්ඨාය තමෙව ඛාදති
එවං අතිධොනචාරිනං සකකම්මානි නයන්ති දුග්ගතිං-6.
අසජ්ඣායමලා මන්තා අනුට්ඨානමලා ඝරා
මලං වණ්ණස්ස කොසජ්ජං පමාදො රක්ඛතො මලං-7.

ත සමීපයට (හෙවත්) මරණමුඛයට පැමිණියෙහි, මරුමුවට යන්ට සැරහී සිටියේවෙහි; තෙ, තට; අන්තරා, අතුරෙහි; වාසොපි ච නත්ථි, වාසයකුදු නැත, යම්සේ මග යන්නාහු අතරමග ලැගලැග යෙද්ද එසේ ම පරලොවට යන්නාවූ තට අතරමග ලැග්මෙකුදු නැත; තෙ, තට; පාථෙය්‍යම්පි ච න විජ්ජති, මාර්ගොපකරණයෙකුදු නැත, ගමන් යන මිනිස්හු යම්සේ මාර්ගොපකරණ සපයාගණිද්ද පරලොව යන්නා වූ තා විසින් එලෙස සපයාගත් කුශලසඞ්ඛ්‍යාත මාර්ගොපකරණයෙකුදු නැත-3.

සො [ත්වං], ඒ තෝ; අත්තනො, තට; දීපං කරොහි, පිහිටක් කරන්නෙහිදු; ඛිප්පං වායම, වහාම වීර්‍ය්‍ය කර; පණ්ඩිතො භව, කුසල් කිරීමෙහි නුවණැති ව අඥබාල නොව; නිද්ධන්තමලො, රාගාදීන් සන්තානයෙන් පහකළ බැවින් නසනලද රාගාදිමල ඇත්තෙහි; අනඞ්ගණො, එහෙයින් ම රාගාදි අඞ්ගණරහිතවූයෙහි; පුන, නැවත; ජාතිජරං, ජාතිජරා ව්‍යාධිමරණයට; න උපෙහිසි, නො එළඹෙන්නෙහි යි-4.

අනුපුබ්බෙන, පිළිවෙළින්; මෙධාවී, ධර්මෞජසප්‍රඥාවෙන් සමන්විත වූ ප්‍රාඥ තෙම; ඛණෙ ඛණෙ, ක්ෂණක්ෂණයෙහි, ලද ලද අවකාසයෙහි; ථොක ථොකං, මඳමඳ කොට, (හෙවත්) මදින් මදින් කුසල් කරන්නේ; රජතස්ස, ස්වර්ණයාගේ ආගන්තුක වූ කෘත්‍රිම දොෂය දවන්නා වූ; කම්මාරො ඉව, ස්වර්ණකාරයෙකු මෙන්, නැවත නැවත තවතවා තළතළා ක්‍රමක්‍රමයෙන් ස්වර්ණයාගේ දොෂය පහකරන්නා වූ ස්වර්ණකාරයෙකු මෙන්; අත්තනො, තමාගේ; මලං, රාගාදිමලය; නිද්ධමෙ, දුරු කරන්නේයි-5.

අයසාව, යකඩින් ම; සමුට්ඨිතං, නැංගා වූ; මලං, මලය; තදුට්ඨාය, එයින් ම නැගී; තමෙව, එම යකඩ; ඛාදති, යම්සේ කාද; එවං, එසේ ම; අතිධොනචාරිනං, සතරපසය පස්විකා පරිභොග කරණ ප්‍රඥාවෙන් ඉක්මුනුහු, (හෙවත්) සතරපසය නො පස්විකා වළඳකරණ මහණුහු; සකකම්මානි, ස්වකීය වූ ඒ පාපකර්මයෝ, (හෙවත්) තමා සතන්හි උපන්නා වූ තෘෂ්ණාසඞ්ඛ්‍යාත අකුශලකර්මයෝ, දුග්ගතිං න යන්ති, ඔහු දුගතියට පමුණුවන්නාහුයි-6.

මන්තා, හදාරණලද ශාස්ත්‍රයෝ; අසජ්ඣායමලා, නො පිරිවීම මල කොට ඇත්තාහ, හදාළ බණ වත් ශාස්ත්‍ර වත් නො පිරිවීමෙන් අනුයොගය නො කිරීමෙන් නශ්නේ හෝය නිරන්තරව නො වැටහෙන්නේ හෝය; ඝරා, ගෘ

මලිත්ථියා දුච්චරිතං මච්ඡෙරං දදතො මලං
මලා වෙ පාපකා ධම්මා අස්මිං ලොකෙ පරම්හි ච-8.
තතො මලා මලතරං අවිජ්ජාපරමං මලං
එතං මලං පහත්වාන නිම්මලා හොථ භික්ඛවො-9.
සුජීවං අහිරිකෙන කාකසූරෙන ධංසිනා
පක්ඛන්දිනා පගබ්භෙන සංකිලිට්ඨෙන ජීවිතං-10.

හයෝ; අනුට්ඨානමලා, අනුට්ඨානය වීයෑම නො කිරීම මල කොට ඇත්තාහු පුරුෂයා වීයෑම කොට සුන්බුන් තැන් තර නො කිරීමෙන් ගෙය නස්නේ ය; (නොහොත්) ගෘහවාසීහු, අනුට්ඨානමලා, කෘෂිවණික්කර්මාන්තාදියෙහි වීයෑම නො කිරීම මල කොට ඇත්තාහ; වණ්ණස්ස, ශරීර වර්ණයට; කොසජ්ජං, කුසීත බව; මලං, මලය; කුසීත බැවින් නැහැවීම් හිස්දෙවීම් ආදිය නො කිරීම ශරීර වර්ණයට කිලිටෙක; රක්ඛතො, කෙත්වත්ගවසරක් ආදී යම් කිසිවක් රක්නාහට; පමාදො, ප්‍රමාදවීම මලං, මලය, නොයම් රක් නාහු ප්‍රමාද වශයෙන් නිදියදී කෙලියදී හූරු කුරුළු නෙරිම්වුන් ආදීන් විසින් නොයෙක් අලෙයිවන හෙයින් ද ගවයන් රක්නාහු ප්‍රමාද ව නිදියදී කෙලියදී ගවයන් දියෙන් නැසීයන හෙයින් ද දිවියන් කාපියන හෙයින් ද සොරුන් ගෙණියන හෙයින් ද අනුන්ගේ හැල්කෙත් ආදිය කෑමෙන් නස්නාහෙයින් ද තමා ද නොයෙක් දඬුමුඬු ආදියට පැමිණෙන බැවින් ද රක්නහුට ප්‍රමාදය කිලිටෙක-7.

ඉත්ථියා, ස්ත්‍රියට; දුච්චරිතං, දුශ්චරිතය, ධූර්තවීම; මලං, මලය, ධූර්ත වූ ස්ත්‍රිය ස්වාමියා ගෙන් නෙර පියන්නේය මවුපියෝ ද කුලාචාර නැත්තියයි ඇසින් දක්නාත් නො කැමැති ව ගෙන් නෙර පියන්නාහ එ හෙයින් ධූර්තවීම ස්ත්‍රීටය කිලිටෙක; දදතො, දන් දෙන්නාහට; මච්ඡෙරං, මසුරු සිත; මලං, මලය; කුඹුරු සානා කල ලාබත් ආදිය දෙමි සිතා පසුව නොයම්නිපන් කල මසුරුම ලයෙන් මඩනාලදු ව දානචෙතනා පමණකුදු නූපදවන්නේය දිව්‍යමනුෂ්‍යසම්පත්තීන් ද නිර්වාණසම්පත්තීන් ද පිරිහෙන්නේය එහෙයින් දන් දෙන්නාහුට මසුරු සිත් කිලිටෙක; පාපකා ධම්මා, අකුශලධර්මයෝ; අස්මිං ලොකෙ, මෙ ලොව ද; පරම්හි ච, පරලොව ද; වෙ, එකාන්තයෙන්; මලා, මලයෝයි-8.

භික්ඛවෙ, මහණෙනි; තතො මලා, ඒ සියලු මලට වඩා; මලතරං, අධික තරමලයක් තොපට කීයම්; අවිජ්ජා, දුක්ඛාදි අට තන්හි පැවැත්තා වූ අඥාන යයි කියනලද අවිද්‍යා තොමෝ; පරමං මලං, උත්තම වූ මලයෙක; එතං මලං පහත්වාන, මේ අවිද්‍යා නැමැති මලය අර්හන්මාර්ගඥානයෙන් ප්‍රහීණ කොට; නිම්මලා හොථ, නිර්මලවව්-9.

අහිරිකෙන, පාපයෙහි හිරිඔතප් නැත්තා වූ; කාකසූරෙන, ගසා කෑමෙහි සුරුකවුඩෙකු වැනි වූ; ධංසිනා; අනුන්ගේ ගුණමකු වූ; පක්ඛන්දිනා, එ ගෙන් එගෙට දිවන සුලු වූ; පගබ්භෙන, කායපාගබ්භියාදීන් යුක්ත හෙයි

හිරිමතා ච දුජ්ජීවං නිච්චං සුචිගවෙසිනා
අලීනෙනාප්පගබ්භෙන සුද්ධාජීවෙන පස්සතා-11.
යො පාණමතිපාතෙති මුසාවාදං ච භාසති
ලොකෙ අදින්නං ආදියති පරදාරං ච ගච්ඡති-12.
සුරාමෙරයපානඤ්ච යො නරො අනුයුඤ්ජති
ඉධෙවමෙසො ලොකස්මිං මූලං ඛණති අත්තනො-13.
ඒවං භො පුරිස ජානාහි පාපධම්මා අසඤ්ඤතා
මා තං ලොභො අධම්මො ච චිරං දුක්ඛාය රන්ධයුං-14.

න් බුහුපි වූ; සඞ්කිලිට්ඨෙන, සකිලිටු වූ ආජීව ඇති මහණකු විසින්; ජීවිතං, ජීවත්වම; සුජීවං, සුවසේ කටහැක්කේයි-10.

හිරිමතා ච, පාපයෙහි හිරිඔතප් ඇත්තා වූ; නිච්චං, සතතයෙන්, සුචිගවෙසිනා, සුචි වූ කායකර්මාදිය සොයන සුලු වූ; අලීනෙන, ජීවිතවෘත්තියෙහි නො ඇලුනා වූ; අප්පගබ්භෙන, කායප්‍රාගල්භාදිප්‍රාගල්භරහිත වූ; සුද්ධාජීවෙන, එක්විසි අනෙස්ෂනතන් දුරු ව ගෙපිළිවෙළින් පිඩු සිඟා ඇවිද ජීවත්වන හෙයින් පිරිසුදු වූ ආජීව ඇති; පස්සතා, එම පිරිසිදු වූ ආජීවය සාර කොට දක්නා වූ ලජ්ජී මහණු විසින්; දුජ්ජීවං, ජීවත්විම දුකි, ඒ රූක්ෂජීවිකායෙන් ජීවත්වන්නේ නම් වේ-11.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; පාණං අතිපාතෙති, යම් කිසි සත්ත්වයකු සාහත්ථිකාදි සපියෝග්අතුරෙන් එක්තරා පියෝගයෙකින් ජීවිතෙන්ද්‍රියයෙන් චුත කෙරේ ද; මුසාවාදං ච භාසති, වෛරමාහට වන වැඩ නසන්නා වූ අසීහජක බොරු කියා ද; ලොකෙ, මේ සත්ත්වලොකයෙහි; අදින්නං, වස්තුස්වාමීහු විසින් කයින් හෝ වචසින් හෝ නො දෙනලද පරසන්තක වස්තුව; ආදියති, ථෙය්‍යාවහාරාදි පස්විසිඅවහාරයෙන් එක්තරා අවහාරයකින් සොරාගණී ද; පරදාරං ච ගච්ඡති, අනුන්විසින් රක්ෂිත ගොපිත වූ ස්ත්‍රීන් කරා යේද-12.

යො නරො, යම් පුරුෂයෙක්; සුරාමෙරයපානඤ්ච, රහමෙර පීමෙහි ද; අනුයුඤ්ජති, නැවත නැවත යෙදේද, එසො, මෙබඳු පුද්ගල තෙම; ඉධ එව ලොකස්මිං, පරලෝ තබා මෙලොවදී ම; අත්තනො මූලං ඛණති, තමාගේ ප්‍රතිෂ්ඨාමූලය කණින්නේයි — ග්‍රාමක්ෂෙත්‍රවස්තුද්‍රව්‍යසිද්ධගවමහිෂධනධාන්‍යාදි යම් ප්‍රතිෂ්ඨාමූලයකින් පිහිටා ද එසේ වූ ප්‍රතිෂ්ඨාමූලය කෘෂිවණික්කර්මාන්තාදි සුදුස්සෙහි නො යොද උකස්තිබ්බෙන් විකිණීමෙන් වෙයින්ට දීමෙන් ඒ වියදම් කොට රා පීමෙන් මස්කෑමෙන් තමා කළ වරදට දඬ දීමෙන් නසාපියා අනාථ ව අසරණ ව බැගෑ ව ඇවිදිනේ යයි කීසේයි-13.

භො පුරිස, පච්චෙ ශීලාදිකර්මයෙහි නියුක්ත වූ භවත් පුරුෂය; පාපධම්මා, ලාමක වූ අකුශලධර්මයෝ; අසඤ්ඤතා, නො වැළකිය හැක්කාහයි; එවං ජානාහි, මෙසේ දනු; ලොභො, විසම වූ ලොභය ද; අධම්මො ච, ද්වේෂය ද යන මේ අකුසලමූලයෝ දෙදෙන; තං, තා; චිරං, බොහෝ කලක්; දුක්ඛාය, නරකාදි දුකට; මා රන්ධයුං, නහමක් පවතිත් වා, නහමක් පමුණුවත් වා-14.

දදාති (1) වෙ යථාසද්ධං යථාපසාදනං ජනො
තත්ථ සො මඞ්කු යො භොති (2) පරෙසං පානභොජනෙ
න සො දිවා වා රත්තිං වා සමාධිං අධිගච්ඡති-15.
යස්ස චෙතං සමුච්ඡින්නං මූලඝච්චං (3) සමූහතං
සවෙ දිවා වා රත්තිං වා සමාධිං අධිගච්ඡති-16.
නත්ථි රාගසමො අග්ගි නත්ථි දොසසමො ගහො
නත්ථි මොහසමං ජාලං නත්ථි තණ්හාසමා නදී-17.

ජනො, රූක්ෂ වූ ද ප්‍රණීත වූ ද යම් කිසිවක් දෙන්නා වූ ජන තෙම; යථාසද්ධං, ශ්‍රද්ධාවට අනුරූපපරිද්දෙන්; යථාපසාදනං, ස්ථවිරනවමධ්‍යමාදීන් කෙරෙහි උපන් තමාගේ ප්‍රසාදයට අනුරූප පරිද්දෙන්; පරෙසං, අනුන්ට; දදාති, දෙන්නේය; තත්ථ පානභොජනෙ, ඒ පානභොජනයෙහි; යො, යම් මහණෙක්; මඞ්කු හොති, මාවිසින් මඳෙක් ලබනලද රූක්ෂදෙයක් ලබනලදැයි දොම්නස් වේද; සො, ඒ මහණ තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; දිවා වා, දවලෙක වත්; රත්තිං වා, රාත්‍රියෙක වත්; සමාධිං, උපචාරසමාධිඅර්පණාසමාධියකට වත් මාර්ගසමාධිඵලසමාධියකට වත්; න අධිගච්ඡති, නො පැමිණෙන්නේයි-15

යස්ස ච, යම් මහණෙකු විසින් වනාහි; එතං, මේ මඞ්කුභාවයයි කියනලද අකුසලය; සමුච්ඡින්නං, මනා කොට සිඳිනලද ද; මූලඝච්චං සමූහතං, අවිද්‍යාතෘෂ්ණා නැමැති කෙලශමූලය අනාගාමිමාර්ගයෙන් මනා කොට නසනලද ද; සො, ඒ මහණ තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; දිවා වා, දවල් වත්; රත්තිං වා, රාත්‍රියෙහි වත්; සමාධිං, උපචාරසමාධිඅර්පණාසමාධියට ද මාර්ගසමාධිඵලසමාධියට ද; අධිගච්ඡති, පැමිණෙන්නේයි-16.

රාගසමො අග්ගි, රාගය හා සම ගින්නෙක්; නත්ථි, නැත, දුම් වත් ගිනිසිළු වත් සාලඟුරු වත් නො දක්වා ඇතුළත්හි ම සිට සතුන් දවා හළු කරන්නට සමර්ථ වූ අනික් ගින්නක් නැති හෙයින් රාගය හා සම ගින්නෙක් නැත; දොසසමො ගහො, ද්වෙෂය හා සම වූ ගැන්මෙක්; නත්ථි, නැත, යක්ෂරාක්ෂසයන්ගේ ගැන්ම කිඹුලුන් මෝරුන්ගේ ගැන්ම සිංහව්‍යාඝ්‍රයන්ගේ ගැන්ම යනාදි ගැනුම්හු තාක් එකජාතියෙක ම දුක් දෙන්නාහ ද්වෙෂ නැමැති ගැන්ම වනාහි එලෙස ගන්නේ නොවෙයි ද්වෙෂය හා සම වූ ගැන්මෙක් නැත; මොහසමං ජාලං, සතුන් හාත්පසින් බඳනා වලඳනා කාරණයෙන් මොහසම වූ දැලෙක්, නත්ථි, නැත; තණ්හාසමා නදී, තෘෂ්ණාව හා සම වූ ගඟාවෙක්; නත්ථි, නැත; ගඞ්ගා යමුනා ආදි සෙසු ගඟාවන්ගේ පිරුණු කලෙකුදු අඩුකලෙකුදු වියලිකලෙකුදු පෙණෙන්නේය තෘෂ්ණාව පිරුණු කලෙක් වත් වියලිකලෙක් වත් නැති හෙයින් හැමකල්හි ම ඌනව පෙණෙනුයි නො පිරෙණ අර්ථයෙන් තෘෂ්ණාව හා සම වූ ගඟාවෙක් නම් නැති-17.

---

1 දදන්ති. 2 තත්ථ සො මඞ්කුභාවං වා. 3 මූලඝච්ජං.

සුදස්සං වජ්ජං අඤ්ඤෙසං අත්තනො පන දුද්දසං
පරෙසං හි සො වජ්ජානි ඔපුණාති යථාභුසං
අත්තනො පන ඡාදෙති කලිංව කිතවා සඨො-18.

පරවජ්ජානුපස්සිස්ස නිච්චං උජ්ඣානසඤ්ඤිනො
ආසවා තස්ස වඩ්ඪන්ති ආරා සො ආසවක්ඛයා-19.

ආකාසෙ පදං නත්ථි සමණො නත්ථි බාහිරෙ
පපඤ්චාභිරතා පජා නිප්පපඤ්චා තථාගතා-20.

ආකාසෙ පදං නත්ථි සමණො නත්ථි බාහිරෙ
සඞ්ඛාරා සස්සතා නත්ථි නත්ථි බුද්ධානං ඉඤ්ජිතං-21.

මලවග්ගො අට්ඨාරසමො.

අඤ්ඤෙසං, අනුන්ගේ; වජ්ජං, අණුමාත්‍ර වූ වරද; සුදස්සං, සුවසේ දක්කහැක්ක; අත්තනො පන, තමාගේ වූ කලී මහත් වරදද; දුද්දසං, නො පෙණෙන්නේය; සො, ඒ අනුන්ගේ වරද සොයන පුද්ගල තෙම; පරෙසං වජ්ජානි, ස්වල්ප වූ ද අනුන්ගේ දොෂයන්; භුසං යථා, උස්තැනක සිට රෑඩු බොල් පොළන්නා වූ එකක්නු මෙන්; ඔපුණාති, පොළන්නේය, හගා පාන්නේය; අත්තනො පන, තමාගේ වූ කලී මහත් වරදද පැමි කරන්නේයි, වළහන්නේයි; කුමක්මෙන්ද යත්, කිතවා, කොළපැලලි ආදියෙන්; කලිං, ශරීරය මුවා කරන්නා වූ; සඨො ඉව, ලිහිණි වැද්දා මෙනි 18.

පරවජ්ජානුපස්සිස්ස, අනුන්ගේ වරද දක්නා සුලු වූ; නිච්චං, සතතයෙන්; උජ්ඣානසඤ්ඤිනො, අනුන්ගේ රන්ධ්‍රගවෙසී බැවින් උජ්ඣානසංඥීහට, උදහන සුලු වූ; තස්ස, ඒ මහණුට; ආසවා වඩ්ඪන්ති, කාමාදි ආශ්‍රවයෝ වඩනාහ, ධ්‍යානාදීන් අතුරෙන් එකධර්මයෙක් නො වඩනේය එහෙයින්; සො, ඒ මහණ තෙම; ආසවක්ඛයා, රහත්පලයෙන්; ආරා, දුරැයි-19.

ආකාසෙ, ආකාශයෙහි, පදං නත්ථි, මේ පියය මෙබඳු වර්ණයෙක් ඇත්තේය මෙබඳු සටහන් ඇත්තේයයි පැණවියයුතු පියයෙක් නැත; බාහිරෙ, බාහිර සස්නෙහි; සමණො නත්ථි, මාර්ගස්ථ ඵලස්ථ මහණෙක් නම් නැත; පජා, මේ සත්වලොක සඞ්ඛ්‍යාත වූ ප්‍රජා තොම; පපඤ්චාභිරතා, තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටි ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුනාය; තථාගතා, සර්වඥවරයෝ; නිප්පපඤ්චා, බොධිමූලයෙහි දීම සියලු ප්‍රපඤ්චයන් ම ප්‍රහීණකළ හෙයින් නිෂ්ප්‍රපඤ්චයෝයි, ප්‍රපඤ්චරහිතයෝයි-20

ආකාසෙ පදං නත්ථි, ආකාශයෙහි මේ පියය මෙබඳු වර්ණයෙක් ඇත්තේය මෙබඳු සටහනෙක් ඇත්තේ යයි පැණවියයුතු පියයෙක් නැත; බාහිරෙ, බාහිර සස්නෙහි; සමණො නත්ථි, මාර්ගස්ථ ඵලස්ථ මහණෙක් නම් නැත, සස්සතා, ශාශ්වත වූ නිත්‍ය ව පවත්නා වූ; සඞ්ඛාරා නත්ථි, ස්කන්ධයෙක් නම් නැත; බුද්ධානං, සම්‍යක්සම්බුද්ධවරයන්ට; ඉඤ්ජිතං නත්ථි, තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටි

න තෙන හොති ධම්මට්ඨො යෙනත්ථං සහසා නයෙ
යො ච අත්ථං අනත්ථඤ්ච උභො නිච්ඡෙය්‍ය පණ්ඩිතො-1.
අසාහසෙන ධම්මෙන සමෙන නයතී පරෙ
ධම්මස්ස ගුත්තො මෙධාවී ධම්මට්ඨොති පවුච්චති-2.
න තෙන පණ්ඩිතො හොති යාවතා බහු භාසති
ඛෙමී අවෙරී අභයො පණ්ඩිතොති පවුච්චති-3.
න තාවතා ධම්මධරො යාවතා බහු භාසති
යො ච අප්පම්පි සුත්වාන ධම්මං කායෙන පස්සති
සවෙ ධම්මධරො හොති යො ධම්මං නප්පමජ්ජති-4.

බුදුවරයන්·අතුරෙහි යම් ඉජිතයක් නිසා සංස්කාරයෝ ශාස්වතයහයි ගණිද්ද එසේ වූ එක ද ඉජිතයෙක් නැති-21.

මලවග්ගො අට්ඨාරසමො.

යෙන, යම් කාරණයෙකින්; අත්ථං, විනිශ්චය කටයුතු වූ අර්ථය, (හෙවත්) විනිශ්චය කොට දතයුතු වූ ජයපරාජය; සහසා නයෙ, ඡන්දාගති ආදියෙහි පිහිටා සාහසයෙන් මුසාවාදයෙන් විනිශ්චය කෙරේ ද බොරු කීමෙන් ජයපරාජයට පමුණුවා ද; තෙන, එපමණ කාරණයකින්; ධම්මට්ඨො න හොති, රජුන් විසින් විනිශ්චයධර්මයෙහි සිටුවන ලද්දේ ද විනිශ්චයධර්මයෙහි පිහිටියා නම් නොවෙයි; පණ්ඩිතො, නුවනැත්තා වූ; යො ච, යමෙක් වනාහි; අත්ථං, විනිශ්චය කටයුතු වූ භූත වූ කාරණය ද; අනත්ථඤ්ච, අභූත වූ කාරණය ද යන; උභො, දෙක; නිච්ඡෙය්‍ය, නිශ්චය කෙරේ ද, (හෙවත්) නියම කොට කියා ද-1.

අසාහසෙන, අසාහසයෙන්, නිබොරු තෙපුලෙන්; ධම්මෙන, විනිශ්චයධර්මයෙන්; සමෙන, අපරාධ වූ පරිද්දෙන්; පරෙ, අනුන්; නයති, ජයපරාජයට පමුණුවා ද; ධම්මස්ස, විනිශ්චයධර්මයා විසින්; ගුත්තො, රක්නාලද්ද වූ; මෙධාවී, නුවනැති පුරුෂ තෙම; ධම්මට්ඨො ඉති, විනිශ්චයධර්මයෙහි පිහිටියේ යයි; පවුච්චති, කියනුලැබේ-2.

යාවතා, යම් පමණ කාරණයෙකින්; බහුභාසති, සභාමැද ආදියෙහි අත්තුක්කංසන පරවම්භනවසයෙන් බොහෝ කොට බෙණේ ද; තෙන, ඒ කාරණයෙන්; පණ්ඩිතො න හොති, පණ්ඩිත නම් නොවෙයි; ඛෙමී, යමෙක් වනාහි තෙමේ ක්ෂෙමී වේ ද; අවෙරී, පඤ්චදුශ්චරිතවෛරයන් නැතිහෙයින් වෛර නැත්තේ ද; අභයො, පඤ්චවෛරයන් කෙරෙන් භය නැත්තේ ද, (නොහොත්) අනුන් නොබවා ද හෙතෙම; පණ්ඩිතො ඉති පවුච්චති, පණ්ඩිතයයි කියනුලැබේ-3.

යාවතා, බණ හැදෑරීම් පිරිවීම් දෙසීම් ආදි යම් පමණ කාරණයෙකින්; බහුභාසති, බොහෝ කොට බෙණේ ද; තාවතා, එපමණ කාරණයෙකින්; ධම්මධරො න, ධර්මධර නම් නොවෙයි, වංශානුරක්ෂක නමුදු ප්‍රවෙණිපාලක න

න තෙන ථෙරො හොති යෙනස්ස පලිතං සිරො
පරිපක්කො වයො තස්ස මොඝජිණ්ණොති වුච්චති-5.

යම්හි සච්චං ච ධම්මො ච අහිංසා සඤ්ඤමො දමො
ස වෙ වන්තමලො ධීරො ථෙරො ඉති පවුච්චති-6.

න වාක්කරණමත්තෙන වණ්ණපොක්ඛරතාය වා
සාධුරූපො නරො හොති ඉස්සුකී මච්ඡරී සඨො-7.

මුදු නොවෙයි; යො ච, යමෙක් වනාහි; අප්පම්පි සුත්වාන, මදදෙයකුදු අසා ධර්මය දැන අර්ථය දැන ධර්මානුධර්මයට පැමිණ; කායෙන, නාමකායයෙන් දුඃඛාදීන් පිරිසිඳ දත්තේ චතුස්සත්‍යධර්මයන්; පස්සති, දකී ද; සො, ඒ මහණ තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; ධම්මධරො හොති, ධර්මධර නම් වෙයි, යො, යම් මහණෙක්; ධම්මං, චතුස්සත්‍යධර්මයෙහි; නප්පමජ්ජති, වඩනලද විදර්ශනා ඇති ව අද අද ම රහත්පලය ගණිමියි ප්‍රතිවෙධය කැමැතිවෙමින් වෙසේ ද හෙද ධර්මධර නම් වේ-4.

යෙන, යම් වයොවෘද්ධකාරණයෙකින්; අස්ස, ඔහුගේ, සිරො, හිස; පලිතං හොති, පලිත වේ ද, හිස නරව යේ ද; තෙන, ඒ නරනැගි කාරණයෙන්; ථෙරො න හොති, ස්ථවිර නම් නො වෙයි; තස්ස, ඔහුගේ; වයො, වයස; පරිපක්කො හොති, පරිපාකයට මුහුකුළුබවට පැමිණියේ වෙයි; මොඝජිණ්ණොති වුච්චති, හෙතෙම ඇතුළත්හි ශීලාදිස්ථවිරකරණධර්මයන් නැතිහෙයින් තුච්ඡජීර්ණය යි කියනුලැබේ-5.

යම්හි, යම් පුද්ගලයකුහු කෙරෙහි වනාහි; සච්චං, සොළොස් ආකාරයෙකින් ප්‍රතිවෙධ කරණලද සත්‍යස ද; ධම්මො ච, ප්‍රඥාවෙන් ප්‍රතිවෙධකරණලද නවලොකොත්තරධර්මය ද; අහිංසා, කිසිවක්හට හිංසා නො කිරීමෙන් අහිංසා වද, (හෙවත්) මෛත්‍රී කරුණා මුදිතා උපෙක්ෂා ද; සඤ්ඤමො, කායවාක් සංයමය ද, (හෙවත්) ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරශීලය ද; දමො, ඉන්ද්‍රිය දමනය යි කියනලද ඉන්ද්‍රියසංවරශීලය ද යන මේ ගුණ ඇද්ද; වන්තමලො, අග්‍රීදමාර්ගඥානමුඛයෙන් වමනය කරණලද රාගාදිමල ඇති; ධීරො, ධෘතිසම්පන්න වූ; සො, ඒ මහණ තෙම; ථෙරො ඉති පවුච්චති, ශාසනයෙහි ස්ථවිරභාවය කරන්නාවූ මේ ගුණධර්මයෙන් යුක්ත හෙයින් ස්ථවිරය යි කියනු ලැබේ-6.

වාක්කරණමත්තෙන, ඒකනාදස්වරශිතනස්වරගදගදස්වරකාකස්වර නොව ගම්භීරතාදිවශයෙන් ලක්ෂණසම්පන්න තෙපුල් ඇති පමණකින් හෝ; වණ්ණපොක්ඛරතාය වා, ශරීරවර්ණය යහපත්බැවින් හෝ; ඉස්සුකී, පරලාභාදියෙහි ඊර්ෂ්‍යාසිත් ඇති; මච්ඡරී, ආවාසමාත්සර්‍ය්‍යාදිපඤ්චවිධමාත්සර්‍ය්‍යයෙන් සමන්විත වූ; සඨො, කෛරාටිකපක්ෂය භජනයකිරීමෙන් වඤ්චක වූ; නරො, නර තෙම; සාධුරූපො න හොති, සාධු වූ ස්වරූප ඇත්තේ නො වෙයි-7.

යස්ස චෙතං සමුච්ඡින්නං මූලඝච්චං සමූහතං
ස වන්තදොසො මෙධාවී සාධුරූපොති වුච්චති-8.
න මුණ්ඩකෙන සමණො අබ්බතො (1) අලිකං භණං
ඉච්ඡාලොභසමාපන්නො සමණො කිං භවිස්සති-9.
යො ච සමෙති පාපානි අණුංථූලානි සබ්බසො
සමිතත්තා හි පාපානං සමණොති පවුච්චති-10.
න තෙන භික්ඛු හොති යාවතා භික්ඛතෙ පරෙ
විස්සං ධම්මං සමාදාය භික්ඛු හොති න තාවතා-11.
යොධ පුඤ්ඤඤ්ච පාපඤ්ච බාහෙත්වා බ්‍රහ්මචරියවා
සඞ්ඛාය ලොකෙ චරති සවෙ භික්ඛූති වුච්චති-12.

යස්ස, යමෙක්හු විසින් වනාහි; එතං, මේ ඊර්ෂ්‍යාදිදොෂජාතය; සමුච්ඡින්නං, මනා කොට සිඳිනාලද ද; මූලඝච්චං සමූහතං, අවිද්‍යාතෘෂ්ණාදික්ලෙශමූලය හා සමග අර්හත්මාර්ගඥානයෙන් නසනලද ද; වන්තදොසො, අර්හත්මාර්ගඥාන යෙන් නසනලද ඊර්ෂ්‍යාදිදොෂ ඇති; මෙධාවී, ධර්මොජඃප්‍රඥාවෙන් යුක්ත වූ සො, ඒ පුද්ගල තෙම; සාධුරූපොති වුච්චති, සාධුසිරූප ඇත්තේ යයි කියනු ලැබේ-8.

අබ්බතො, ශීලව්‍රතධූතාඞ්ගව්‍රතයෙන් විරහිත වූ; අලිකම්භණං, බොරු කිය න්නා වූ පුද්ගල තෙම; මුණ්ඩකෙන, හිසමුඩුපමණකින්; සමණො න, ශ්‍රමණ නම් නොවෙයි; ඉච්ඡාලොභසමාපන්නො, අසම්ප්‍රාප්ත අරමුණෙහි ඉච්ඡායෙ න් ද සම්ප්‍රාප්ත අරමුණෙහි ගෙධයෙන් ද සමන්විත වූයේ; කිං සමණො භවි ස්සති, කෙසේ නම් ශ්‍රමණ වේ ද, ඒ මහණ නම් නො වෙයි සේයි-9.

යො ච, යමෙක් වනාහි; අණුංථූලානි, අණු වූ ද මහත් වූ ද; පාපානි, අකුසල යන්; සබ්බසො, සර්වප්‍රකාරයෙන්; සමෙති, අර්හත්මාර්ගඥානයෙන් සමුච්ඡෙද කෙරේ ද; පාපානං, අකුසලයන්; සමිතත්තා හි, සන්හිඳුවනලද බව හෙතු කොටගෙණ; සමණොති පවුච්චති, ශ්‍රමණ යයි කියනු ලැබේ-10.

යාවතා, යම් පමණකින්; පරෙ භික්ඛතෙ, අනුන් සිඟා ද, (හෙවත්) යම් කාරණයකින් අනුන්ගේ දොරදොර සිඟාසිඟා ද; තෙන, ඒ කාරණයෙන්; භි ක්ඛු න හොති, භික්ෂු නම් නොවේ, විස්සං ධම්මං සමාදාය, විෂම වූ පාපධර්මය සමාදන් ව, (නොහොත්) දුර්ගන්ධවහණය කරන්නා වූ කායකර්මාදිධර්මය සමාදන් ව වසන්නේ; තාවතා, එපමණකින්, (හෙවත්) දොර දොර සිඟා සිඟ න පමණකින්; භික්ඛු න හොති, භික්ෂු නම් නොවේ-11.

ඉධ, මේ ශාසනයෙහි; යො, යම් මහණෙක්; පුඤ්ඤඤ්ච, කුසලය ද; පාප ඤ්ච, අකුසලය ද යන මේ දෙකම; බාහෙත්වා, මාර්ගබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යායෙන් දුරු කොට; බ්‍රහ්මචරියවා, මාර්ගබ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යායෙන් යුක්ත වේ ද; ලොකෙ, ස්කන්ධාදිලොකයෙහි සර්වධර්මයන්; සඞ්ඛාය, නුවණින් සලකා; චරති, හැසි

---

1 අබ්බුතො.

න මොනෙන මුනී හොති මූළ්හරූපො අවිද්දසු
යො ච තුලංව පග්ගය්හ වරමාදාය පණ්ඩිතො-13.
පාපානි පරිවජ්ජෙති ස මුනී තෙන සො මුනී
යො මුනාති උභො ලොකෙ මුනී තෙන පවුච්චති-14.
න තෙන අරියො හොති යෙන පාණානි හිංසති
අහිංසා සබ්බපාණානං අරියොති පවුච්චති-15.
න සීලබ්බතමත්තෙන බාහුසච්චෙන වා පුන
අථ වා සමාධිලාභෙන විවිත්තසයනෙන වා-16.

හේද. (හෙවත්) මොහු අධ්‍යාත්මික වූ ස්කන්ධයෝය මොහු බාහිර වූ ස්කන්ධයෝ යයි සියලු ධර්මයන් දුන වෙසේ ද; සො, හෙතෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; සිද්ධූති වුච්චති, මාර්ගඥානයෙන් සිඳනා වූ සකලක්ලේශයන් ඇතිහෙයින් සිදුළු යි කියනු ලැබේ-12.

මූළ්හරූපො, මුළු වූ තුච්ඡ වූ ස්වරූප ඇති: අවිද්දසු, අඥාන පුද්ගල තෙම; මොනෙන, තුෂ්ණීම්භූතවීමෙන්, මුවෙන්නො බැණලත් පමණකින්; මුනි න හොති, මුනි නම් නොවෙයි; පණ්ඩිතො, ප්‍රාඥ වූ; යො ච, යම් කිසි පුද්ගලයෙක් වනාහි; තුලං ඉව පග්ගය්හ, ඉදිතුලාවක් ගෙණ සිටි එකක්හු මෙන්, (හෙවත්) තරාදියක් ගෙණ කිරන්නට සිටි එකක්හු මෙන්; වරමාදාය, ගතයුතු වූ උතුම් දෙය ගෙණ වෙසේ ද — යම්සේ තරාදියක් ගෙණ කිරියයුතු දෙය කිරන්නා වූ පුරුෂ තෙම වැඩි දෙය හැරපියා අඩු දෙය බහාලා කිරා ද එපරිද්දෙන් ම හැරියයුතු අකුසල් හැර ගියා ගතයුතු වූ කුසල් පුරන්නේ ශීල සමාධි ප්‍රඥා විමුක්ති විමුක්ති ඥානදර්ශන යයි කියනලද උත්තම වූ කුශලධර්මය ගෙණ-13.

පාපානි පරිවජ්ජෙති, දුරු කටයුතු වූ අකුසලයන් දුරු කෙරේ ද සො හෙතෙම: මුනි, මුනි නම් වේ. කුමක් හෙයින් ද යත්, සො, හෙතෙම; තෙන, ඒ යට කියනලද කාරණයෙන්; මුනි, මුනි නම් වේ, ඒ එසේමැයි; යො, යමෙක් තෙම: උභොලොකෙ, අධ්‍යාත්මිකබාහ්‍ය වූ ස්කන්ධාදිඋභයලොකයන්, මුණාති, මොහු අධ්‍යාත්මික වූ ස්කන්ධයහ මොහු බාහ්‍ය වූ ස්කන්ධයහ යි මේ උභය ලොකයන් තරාදියට නගා කිරන්නක්හු මෙන් නුවනින් පිරිසිඳ දනී ද; [illegible] කාරණයෙන්; සො, හෙතෙම; මුනි පවුච්චති, මුනි යයි කියනු ලැබේ-14.

යෙන, යම් කාරණයකින්; පාණානි හිංසති, ප්‍රාණීන් නසා ද, ප්‍රාණීන්ට හිංසා කෙරේ ද; තෙන, ඒ කාරණයෙන්; අරියො න හොති, ආර්ය නම් නො වේයි; සබ්බපාණානං, සියලු සත්වයන්ට; අහිංසා, පාණිප්‍රහාරාදියෙන් හිංසා නො කිරීම් [illegible] මෛත්‍රීභාවනා ආදියෙන් පැවති බැවින් හිංසායෙන් දුරු ව සිටින්නේ; අරියොති පවුච්චති, ආර්ය යයි කියනු ලැබේ-15.

සීලබ්බතමත්තෙන, චතුපාරිශුද්ධිශීලමාත්‍රයකින් හෝ ධුතාංග [illegible] මාත්‍රයකින් හෝ; පුන, නැවත; බාහුසච්චෙන වා, ත්‍රිපිටකධරමාත්‍රයකින් හෝ;

ඵුසාමි නෙක්ඛම්මසුඛං අපුථුජ්ජනසෙවිතං
භික්ඛු විස්සාසමාපාදි අප්පත්තො ආසවක්ඛයං ති–17.

ධම්මට්ඨවග්ගො එකූනවීසතිමො.

මග්ගානට්ඨඞ්ගිකො සෙට්ඨො සච්චානං චතුරො පදා
විරාගො සෙට්ඨො ධම්මානං ද්විපදානඤ්ච චක්ඛුමා–1.
එසෙව මග්ගො නත්ථඤ්ඤො දස්සනස්ස විසුද්ධියා
එතංහි තුම්හෙ පටිපජ්ජථ මාරස්සෙතං පමොහනං (1)–2.

අථ වා, නොහොත්; සමාධිලාභෙන, සවිතර්කසවිචාරසමාධිය අවිතර්කසවිචාරසමාධිය අවිතර්කඅවිචාරසමාධිය යන ත්‍රිවිධසමාධිලාභයෙන් හෝ, (හෙවත්) රූපාරූපඅෂ්ටසමාපත්තිලාභී පමණකින් හෝ; විවිත්තසයනෙන වා, විවිත්තශයනයෙන් හෝ, (හෙවත්) ගණසඞ්ගණිකායෙන් වෙන් ව කායවිවෙකයෙන් යුක්ත වසී විමි පමණකින් හෝ; [න, භවද්භික්ෂුව ස්වල්පයයි නො දක්නාසුතුයි, සුඛිතයෙමියි නො සිතියැතුයි]–16.

අපුථුජ්ජනසෙවිතං, පෘථග්ජනයන් විසින් නො සෙවුනාලද; නෙක්ඛම්ම සුඛ, නෛෂ්ක්‍රම්‍ය සුඛය, (හෙවත්) අනාගාමිඵල සුවය; ඵුසාමි, නාමකායයෙන් ස්පර්ශ කෙරෙමියි හෝ; භික්ඛු, මහණ; ආසවක්ඛය, අප්පත්තො, අර්හත් ඵලයට නො පැමිණියා වූ තෝ, විස්සාසං, භවයෙහි විශ්වාසයට; මා අපාදි, නහමක් පැමිණ, (හෙවත්) මහණ අනාගාමිඵලයට පැමිණියා වූ ද තෝ ඉදින් රහත්ඵලයට නො පැමිණියෙහි වී නම් ශීලසමාධ්‍යාදිගුණයෙන් යුක්ත වූ මට භවය ලුහුඩු ව ගියේ වේ දැයි භවයෙහි විශ්වාසයක් නො කර යම්සේ ස්වල්ප වූ ද ගූථය දුර්ගන්ධ ද එසේ ම ස්වල්ප වූ ද භවය දුක්ඛමය යනු භාවයි–17.

ධම්මට්ඨවග්ගො එකූනවීසතිමො.

මග්ගානං, ජඞ්ඝමාර්ගශකටමාර්ගවාෂ්පවිද්දෘෂ්ටිගතමාර්ගාදිමාර්ගයන් අතුරෙන්; අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො, සම්‍යග්දෘෂ්ට්‍යාදිඅෂ්ටාංගයක්මාර්ගය; සෙට්ඨො, මිථ්‍යාදෘෂ්ට්‍යාදි අෂ්ටමිථ්‍යාමාර්ගයන් ප්‍රහීණ කරණබැවිනුදු නිර්වාණය අරමුණුකෙරෙමින් චතුස්සත්‍යයෙහි දුඃඛපරිඥානාදිකෘත්‍යසාධක බැවිනුදු ශ්‍රෙෂ්ඨය, උත්තමය; සච්චානං, වාක්සත්‍යය සම්මුතිසත්‍යය දෘෂ්ටිසත්‍යය පරමාර්ථසත්‍යය යන මේ සත්‍යයන් අතුරෙන්; චතුරො පදා, දුඃඛසත්‍යය සමුදයසත්‍යය නිරොධසත්‍යය මාර්ගසත්‍යය යන මේ සත්‍යපදයෝ සතරදෙන; සෙට්ඨා. තථ අවිතථ යනාදි ස්වභාවයෙන් ශ්‍රෙෂ්ඨයහ; ධම්මානං, ප්‍රත්‍යයසම්භූත වූ ද අසම්භූත වූ ද සියලුධර්මයන් අතුරෙන්; විරාගො, නිර්වාණසංඛ්‍යාත වූ විරාගධර්මය; සෙට්ඨො, ශ්‍රෙෂ්ඨය; ද්විපදානං, දිව්‍යමනුෂ්‍යප්‍රභෙද ඇති සියලු ද්විපදසත්ත්වයන්ට; චක්ඛුමා, බුදුඇස් ආදි පස්ඇස් ඇති තථාගත තෙම; සෙට්ඨො, ශ්‍රෙෂ්ඨ යි–1.

දස්සනස්ස, මාර්ගඵලසංඛ්‍යාතදර්ශනයාගේ; විසුද්ධියා, විශුද්ධිය පිණිස; එ

---

1 මාරසෙනප්පමද්දනං.

එතඤ්හි තුම්හෙ පටිපන්නා දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සථ
අක්ඛාතො වෙ මයා මග්ගො අඤ්ඤාය සල්ලසන්ථනං-3.

තුම්හෙහි කිච්චං ආතප්පං අක්ඛාතාරො තථාගතා
පටිපන්නා පමොක්ඛන්ති ඣායිනො මාරබන්ධනා-4.

සබ්බෙ සඞ්ඛාරා අනිච්චාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා-5.

සො එව මග්ගො, යම් මාර්ගයෙක් මාවිසින් උත්තමය යි කියනලද ද මෙම මගය; අඤ්ඤො නත්ථි, අනික් මගෙක් නැති, මාර්ගඵලසඞ්ඛ්‍යාතදර්ශනයාගේ විශුද්ධියට උපායනම් මේ මගය අනික් උපායෙක් නැතැයි සේයි; තුම්හෙ, තෙපි; එතම්හි, මේ මාර්ගයෙහි ම; පටිපජ්ජථ, පිළිපදු ව; එතං, මේ අෂ්ටාඞ්ගික මාර්ගය; මාරස්ස පමොහනං, මාරයා මුළා කරන්නේයි 'කාමා තෙ පඨමා සෙනා දුතියා අරති වුච්චති' යනාදීන් දක්වනලද කෙලෙස් නැමැති මාරසෙනා ව හා සහිත වූ දිව්‍යපුත්‍රමාරයා වචා කරන්නේ යි සේයි-2.

එතම්හි පටිපන්නා, මේ අෂ්ටාඞ්ගිකමාර්ගයට පිළිපන්නා වූ; තුම්හෙ, තෙපි; දුක්ඛස්ස, සියලු වෘත්තදුඃඛය; අන්තං කරිස්සථ, අන්ත කරව්, ක්ෂය කොට පියව්; සල්ලසන්ථනං, සියලු රාගාදිශල්‍යයන් මඩනා වූ, (නොහොත්) රාගාදි උල් උදුරන්නා වූ මේ ආර්‍ය්‍යමාර්ගය; අඤ්ඤාය, අනුශ්‍රවානුමානාදියක් නැති ව ප්‍රත්‍යක්ෂඥානයෙන් ම දැන; මග්ගො, නිවණට පමුණුවන්නා වූ මේ ආර්‍ය්‍යමාර්ගය; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; මයා, මාවිසින්; අක්ඛාතො, කියනලද-3.

තුම්හෙහි, මහණෙනි දූන් තොප විසින්; ආතප්පං, කෙලෙසුන් තවන හෙයින් ආතප්ප යි කියනලද සම්‍යක්ප්‍රධානවීර්‍ය්‍යය; කිච්චං, ඒ ආර්‍ය්‍යමාර්ගාධිගමය පිණිස කටයුතුයි; තථාගතා, සර්වඥවරයෝ; අක්ඛාතාරො, නිවණට පමුණුවනමග හුදක් කියන්නාහු ම වෙති, අප අල්වාගෙණ නිවණට පමුණුවන්නාහු නොවෙති; පටිපන්නා, තථාගතයන් විසින් වදාරණලද ලෙස පිළිපන්නා වූ; ඣායිනො, ආලම්බනොපනිධ්‍යානලක්ෂණොපනිධ්‍යානවශයෙන් ද්විප්‍රකාර වූ ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යායී වූ, (හෙවත්) සමථවිදර්ශනාභාවනායෙහි නියුක්ත වූ යොගාවචරයෝ; මාරබන්ධනා, ත්‍රෛභූමිකවෘත්තය යි කියනලද මාරබන්ධනයෙන්; පමොක්ඛන්ති, මිදෙන්නාහුයි-4.

සබ්බෙ සඞ්ඛාරා, කාමභවාදියෙහි උපදවන්නා වූ ස්කන්ධයන යි කියනලද සියලු සංස්කාරයෝ; අනිච්චා ඉති, ඒ ඒ භවයෙහි ම ඉපද නස්නා හෙයින් අනිත්‍යය හයි; යදා, යම් කලෙක්හි; පඤ්ඤාය, විදර්ශනාප්‍රඥාවෙන්; පස්සති, දකී ද; අථ, එකල්හි දුක්ඛෙ, මේ ස්කන්ධපරිහරණීය යි කියනලද දුඃඛයෙහි; නිබ්බින්දති, සිඛාප්‍රාප්ත වූ ව්‍යුත්ථානගාමිනීවිදර්ශනාවශයෙන් කලකිරෙන්නේය, එසේ කලකිරුණේ දුක්ඛපරිඥාදිවසයෙන් සත්‍යප්‍රතිවෙධය කරන්නේය එ හෙයින්; එසො, මේ සංස්කාරයන් කෙරෙහි නිර්වේදය; විසුද්ධියා, නිර්මල බවට, (නොහොත්) නිර්වාණයට; මග්ගො, මාර්ගයෙකි, කාරණය යි සේයි-5.

සබ්බෙ සඞ්ඛාරා දුක්ඛාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා-6.
සබ්බෙ ධම්මා අනත්තාති යදා පඤ්ඤාය පස්සති
අථ නිබ්බින්දති දුක්ඛෙ එස මග්ගො විසුද්ධියා-7.
උට්ඨානකාලම්හි අනුට්ඨහානො යුවා බලී ආලසියං උපෙතො
සංසන්නසඞ්කප්පමනො කුසීතො පඤ්ඤාය මග්ගං අලසො න වින්දති-8.
වාචානුරක්ඛී මනසා සුසංවුතො කායෙන ච අකුසලං න කයිරා
එතෙ තයො කම්මපථෙ විසොධයෙ ආරාධයෙ මග්ගං ඉසිප්පවෙදිතං-9.

සබ්බෙ සඞ්ඛාරා, භවත්‍රයපර්‍යාපන්න වූ සියලු සංස්කාරධර්මයෝ; දුක්ඛා ඉති, උදයව්‍යයෙන් පෙළෙන හෙයින් දුඃඛය හයි; යදා, යම් කලෙක්හි; පඤ්ඤාය, විදර්ශනාප්‍රඥාවෙන්; පස්සති, දකී ද, අථ, එකල්හි; දුක්ඛෙ, මේ ස්කන්ධපරිහරණය යි කියනලද දුඃඛයෙහි; නිබ්බින්දති, සිඛාප්‍රාප්තවූ ව්‍යුත්ථානගාමිනීවිදර්ශනාවශයෙන් කලකිරෙන්නේය, එසේ කලකිරුණේ දුඃඛපරිඥාඥානාදි වශයෙන් සත්‍යප්‍රතිවෙධ කරන්නේය එහෙයින්; එසො, මේ සංස්කාරයන් කෙරෙහි නිර්වේදය; විසුද්ධියා, නිර්මලබවට, (නොහොත්) නිර්වාණයට; මග්ගො, මාර්ගයෙකි, කාරණය යි සේයි-6.

සබ්බෙ ධම්මා, සියලු ධර්මයෝ (හෙවත්) නිවන් [පණත්] සහිත වූ සියලු පඤ්චස්කන්ධ ම; අනත්තා ඉති, තමා වසඟයෙහි නො පවත්නා හෙයින් අනාත්මය හයි; යදා, යම් කලෙක්හි; පඤ්ඤාය, විදර්ශනාඥානයෙන්; පස්සති, දකී ද; අථ, එකල්හි; දුක්ඛෙ, මේ ස්කන්ධපරිහරණය යි කියනලද දුඃඛයෙහි; නිබ්බින්දති, සිඛාප්‍රාප්ත වූ ව්‍යුත්ථානගාමිනීවිදර්ශනාවශයෙන් කලකිරෙන්නේය, එසේ කලකිරුණේ දුඃඛපරිඥාඥානාදිවශයෙන් සත්‍යප්‍රතිවෙධය කරන්නේය එහෙයින්; එසො. මේ සංස්කාරයන් කෙරෙහි නිර්වේදය; විසුද්ධියා, නිර්මල බවට, (නොහොත්) නිර්වාණයට; මග්ගො, මාර්ගයෙකි, කාරණය යි සේයි 7.

උට්ඨානකාලම්හි, වීර්‍ය්‍ය කරන්ට සුදුසු වූ කල්හි; අනුට්ඨහානො, වීර්‍ය්‍ය නො කරන්නා වූ මහණ තෙම; යුවා, ප්‍රථම යෞවනයෙහි සිටියේ ද; බලී, කායබල සම්පන්න වූයේ ද; ආලසියං උපෙතො, ඉඳින් ආලස්‍යයෙන් යුක්ත වූයේ ද, බඩ පුරා බත් වළඳා පියා කියි මහණදම් නො කොට වැදහෝනේ ම වේ ද; සංසන්නසඞ්කප්පමනො, කාමවිතර්කාදිත්‍රිවිධවිතර්කයන් විසින් මනා කොට ම සට ගලනලද සම්‍යක්සඞ්කල්පනා සිත් ඇති, කුසීතො, කුසීත වූ; අලසො, අලස වූ ඒ මහා මැලියා; පඤ්ඤාය මග්ගං, ප්‍රඥාවෙන් දක්කයුතු වූ ආර්‍ය්‍යමාර්ගය; න වින්දති, නො ලබන්නේය; (නොහොත්) පඤ්ඤාය ලෞකික-ලොකොත්තර ප්‍රඥාවට; මග්ගං, උපායක් න වින්දති නො ලබන්නේයි-8.

වාචානුරක්ඛී, යම් පුද්ගලයෙක් මෘෂාවාදාදිචතුර්විධවාග්දුශ්චරිතයන් දුරු කිරීමෙන් වචසරක්නා සුලුවේ ද; මනසා සුසංවුතො, අභිධ්‍යාදි ත්‍රිවිධමනොදුශ්චරිතයන් දුරු කිරීමෙන් මනසින් සුසංවෘත වේ ද, සුපිහිත වූ මනො

යොගා වෙ ජායතී භූරි අයොගා භූරිසඞ්ඛයො
එතං ද්වෙධාපථං ඤත්වා භවාය විභවාය ච
තථත්තානං නිවෙසෙය්‍ය යථා භූරි පවඩ්ඪති-10.
වනං ඡින්දථ මා රුක්ඛං වනතො ජායතී භයං
ඡෙත්වා වනඤ්ච වනථඤ්ච නිබ්බනා හොථ භික්ඛවො-11.
යාවං හි වනථො න ඡිජ්ජති අණුමත්තොපි නරස්ස නාරිසු
පටිබද්ධමනොව තාව සො වච්ඡො ඛීරපකොව මාතරි-12.

දුශ්චරිත ඇත්තේ වේ ද; කායෙන ච අකුසලං න කයිරා, ප්‍රාණවධාදිත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතයන් දුරු කිරීමෙන් කයින් අකුසලය නො කරන්නේ වේද; එතෙ තයො කම්මපථෙ විසොධයෙ, කායවාග්දුශ්චරිතවනසඞ්ඛ්‍යාත වූ මේ කර්මපථයන් තුන්දෙනා පිරිසිදු කරන්නේ වේ ද, ඒ පුද්ගල තෙම; ඉසිප්පවෙදිතං, ශීලසමාධ්‍යාදිපඤ්චවිධධර්මස්කන්ධයන් එසනය කළා වූ බුද්ධාදිසෘෂිවරයන් විසින් ප්‍රතිවෙධය කරණලද; මග්ගං, ආර්‍ය්‍යමාර්ගය; ආරාධයෙ, සිඬකරන්නේ යි, බුදු පසේබුදු මහරහතුන් විසින් ප්‍රතිවෙධ කරණලද ආර්‍ය්‍යමාර්ගයට පැමිණෙන්නේය යි සේයි 9,

යොගා, පඨවිකසිණාදි අටතිස් අරමුණෙහි යොනිසොමනස්කාරයෙහි යෙදීම හෙතු කොටගෙණ; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; භූරි, ලෞකිකලොකොත්තරප්‍රඥා තොම; ජායති, උපදනීය; අයොගා, උක්තප්‍රකාරභාවනාමනස්කාරයෙහි නො යෙදීම හෙතු කොට ගෙණ; භූරිසඞ්ඛයො, ලෞකිකලොකොත්තරප්‍රඥාවගේ විනාසය වෙයි; භවාය විභවාය ච, වැඩ පිණිස ද අවැඩ පිණිස ද පවත්නා වූ; එතං ද්වෙධාපථං ඤත්වා, යොගය ද අයොගය ද යන මේ දෙමග දැන; යථා භූරි පවඩ්ඪති, යම් ප්‍රකාරයකින් ප්‍රඥාව වඩී ද; තථා, එපරිද්දෙන්; අත්තානං, තමා; නිවෙසෙය්‍ය, යොනිසොමනස්කාරයෙහි පිහිටුවන්නේයි-10

භික්ඛවො, මහණෙනි; වනං ඡින්දථ, රාගාදිකෙලෙස් වනය කපව්; මා රුක්ඛං, වනය කපව වනය කපව යි කීහෙයින් වැලිත් රුක් නො කපව්; කෙලෙස් නැමැති වනය කැපීමෙහි ප්‍රයොජන කිමයත්, වනතො, රාගාදික්ලෙශවනයෙන්; භයං ජායති, ජාතිභයාදි භය උපදනේයි. යම්සේ පියව්වනයෙන් සිංහාදිභය වේ ද එසේ ම කෙලෙස්වනය නිසා ජාතිභයාදි සියලු භය උපදනේයි එසේ හෙයින්; වනඤ්ච, භවොත්පත්තිසාධක වූ මහත් කෙලෙස් නැමැති වනය ද; වනථඤ්ච, ප්‍රවෘත්තිවිපාකදායක වූ කුඩලප වූ කෙලෙස් නැමැති වනථය ද, (නොහොත්) වනඤ්ච, පළමු කොට උපදනා කෙලෙස් නැමැති වනය ද; වනථඤ්ච, පසුව උපදනා කෙලෙස්නැමැති වනථය ද; ඡෙත්වා, අර්හත්මාර්ගඥාන නැමැති ශස්ත්‍රයෙන් කපා; නිබ්බනා හොථ, කෙලෙස්වන රහිත වව්-11.

නරස්ස, පුරුෂයාගේ; නාරීසු, ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි; අණුමත්තොපි, අණුලප මාත්‍ර ද වූ; වනථො, කෙලෙස් නැමැති වනථයෙක්, (හෙවත්) තෘෂ්ණාලවයෙක්; යාවං හි, යම්තාක්කල්; න ඡිජ්ජති, නො සිඳේ ද; තාව, ඒතාක්කල්;

උච්ඡින්ද සිනෙහමත්තනො කුමුදං සාරදිකංව පාණිනා
සන්තිමග්ගමෙව බ්‍රෑහය නිබ්බාණං සුගතෙන දෙසිතං-13.
ඉධ වස්සං වසිස්සාමි ඉධ හෙමන්තගිම්හිසු
ඉති බාලො විචින්තෙති අන්තරායං න බුජ්ඣති-14.
තං පුත්තපසුසම්මත්තං බ්‍යාසත්තමනසං නරං
සුත්තං ගාමං මහොඝොව මච්චු ආදාය ගච්ඡති-15.

සො, ඒ පුරුෂ තෙම; මාතරි, මව කෙරෙහි ප්‍රෙමයෙන් ඇලුනු; ඛීරපකො ව වච්ඡො ඉව, කිරිබොනලමා වස්සෙකු මෙන්, පටිබද්ධමනොව (හොති), ස්ත්‍රීන් කෙරෙහි ප්‍රතිබද්ධසිත් ඇත්තේ ම වේ-12.

සාරදිකං, වප්සිල්දෙමසය යි කියනලද සරත්කාලයෙහි වූ; කුමුදං, කුමුදු මලක්; පාණිනා ඉව, අතින් නෙළා උදුරන්නාක්හු මෙන්; අත්තනො, තමාගේ; සිනෙහං, තෘෂ්ණාසංඛ්‍යාත වූ ස්නෙහය; උච්ඡින්ද, අර්හත්මාර්ගඥානයෙන් උපුටාපිය, මුලින් ම සිඳපිය; සන්තිමග්ගමෙව, නිර්වාණයට පමුණුවන්නා වූ අෂ්ටාංගිකමාර්ගය ම; බ්‍රෑහය වඩ, තමාගේ සන්තානයෙහි උපදව, කුමක් හෙයින් ද යත්, නිබ්බාණං, නිර්වාණය; සුගතෙන, තථාගතයා විසින්; දෙසිතං, යම්හෙයකින් ශාන්තය ප්‍රණීතය ශාශ්වතය යනාදි විසින් දෙසනලද්දේ ද; එහෙයින් ඒ නිර්වාණට පමුණුවන්නා වූ අෂ්ටාංගිකමාර්ගය ම උපදව 13.

වස්සං, වර්ෂාසාරමස; ඉධ වසිස්සාමි, මේ මේ කටයුතු කෙරෙමින් මෙතැන්හි ම වෙසෙමි; හෙමන්තගිම්හිසු, හිමන්සාරමස ද ගිම්හන්සාරමස ද; ඉධ වසිස්සාමි, මේ මේ කටයුතු කෙරෙමින් මෙතැන්හි ම වෙසෙමි; ඉති, මෙසේ; බාලො, මෙලෝ පරලෝ වැඩ නො දන්නා වූ අඥානපුද්ගල තෙම; විචින්තෙති, නොයෙක් පරිද්දෙන් සිතන්නේයි; අන්තරායං න බුජ්ඣති, අසෝ කල අසෝද අසෝ තැනදී අසෝ වයස මියෙමි අතුරෙහි තමහට වන ජීවිතාන්තරාය නොදන්නේයි-14.

පුත්තපසුසම්මත්තං, දරුවන් කාරණ කොටගෙණ ද ගවමහිසාදීන් කාරණ කොටගෙණ ද වෙසෙසින් මත් වූ, (හෙවත්) මාගේ දරුවෝ රූ ඇත්තෝය බල ඇත්තෝය නුවනැත්තෝය සියලු කටයුත්තෙහි දක්ෂයෝය යි මෙසේ දරුවන් නිසා ද මාගේ ගොන් බලසම්පන්නයෝය නිරොගිය බර ඉයිලිය හෙති මාගේ දෙනුන් අභිරූපයෝය බොහෝ කිරි ඇත්තියෝ යයි මෙසේ ගවයන් නිසා ද ඉතා මත් වූ; බ්‍යාසත්තමනසං, නොලද් වස්තු පැතීම් වසයෙන් ද ලද් වස්තුයෙහි බලවත් ගෙධවශයෙන් ද නොයෙක් පරිද්දෙන් රූපාදිපංචකාමයෙහි විශෙෂයෙන් ලග්න වූ සිත් ඇති; තං නරං, ඒ පුරුෂයා; සුත්තං ගාමං, නිද්‍රාවට පැමිණි සත්වසමූහයා, (නොහොත්) නිදන්නා වූ ගම්වැසි ජනයා මුහුදට ගෙණ යන්නා වූ; මහොඝො ඉව, දෙකුන්යොදනක් පැතිර යන ගැඹුරු මහවතුරක් මෙන්; මච්චු, මරණ තෙමේ; ආදාය, හැරගෙණ; ගච්ඡති, යන්නේයි, අපාය මහමුහුදට පමුණුවන්නේයි-15.

න සන්ති පුත්තා තාණාය න පිතා නාපි බන්ධවා
අන්තකෙනාධිපන්නස්ස නත්ථි ඤාතීසු තාණතා-16.
එතමත්ථවසං ඤත්වා පණ්ඩිතො සීලසංවුතො
නිබ්බාණගමනං මග්ගං ඛිප්පමෙව විසොධයෙ ති-17.

මග්ගවග්ගො වීසතිමො.

මත්තාසුඛපරිච්චාගා පස්සෙ චෙ විපුලං සුඛං
චජෙ මත්තාසුඛං ධීරෙ සම්පස්සං විපුලං සුඛං-1.
පරදුක්ඛූපධානෙන යො අත්තනො සුඛමිච්ඡති
වෙරසංසග්ගසංසට්ඨො වෙරා සො න පරිමුච්චති-2.

අන්තකෙන, මරුහු විසින්; අධිපන්නස්ස, මඩනාලද සත්වයාහට; තාණාය, රක්ෂාව පිණිස; පුත්තා, දූය පුත්‍රය යන දරුවෝ; න සන්ති, නො වන්නා හ; පිතා, වැදූ පියා ද; න, රක්ෂාව පිණිස නො වන්නේය; අපි, වැලි: බන්ධවා, සෙසු නන්මල්බෑබුහුහන්නෑදිමයිල්ආදි නෑයෝ ද; න, රක්ෂාව පිණිස නො වන්නාහ. මෙකියනලද සියල්ලෝ ම සෙසු දවස් බත්පිළී දීම් ආදියෙන් කෘෂිවාණිජ්‍යකර්මාන්තරාජසේවාදිකයවත් නැංවීමෙන් සත්වයාහට උපකාරී ව ද මියන වේලෙහි කිසි උපායකිනුදු මරණ වළකන්ට අසමර්ථහෙයින් රක්ෂාව පිණිස නො වන්නාහ එහෙයින්; ඤාතීසු, නෑයන් කෙරෙහි; තාණතා, පිහිටවියයුතුබවෙක්; නත්ථි, නැති-16.

එතං අත්ථවසං ඤත්වා, මරුහු විසින් මඩනාලද සත්වයාහට නෑයන් පිහිට වන්නට අසමර්ථබවය යි කියනලද මේ කාරණය දැන; පණ්ඩිතො, නුවනැති මහණ තෙම; සීලසංවුතො, චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙන් රක්ෂිතගොපිත වූ යේ; නිබ්බාණගමනං මග්ගං, නිර්වාණට යනමග, අරීඅටඟිමග; ඛිප්පමෙව, වහාම; විසොධයෙ, පිරිසිදු කරන්නේයි-17.

මග්ගවග්ගො වීසතිමො.

මත්තාසුඛපරිච්චාගා, ස්වල්පමාත්‍ර වූ සුවයක් හැරීම හෙතු කොටගෙණ; චෙ, ඉදින්. විපුලං සුඛං, උදාර වූ නිර්වාණ සුඛය; පස්සෙ, යම්හෙයකින් දක්නේ වේ ද එහෙයින්; විපුලං සුඛං සම්පස්සං, උදාර වූ නිර්වාණසුඛය දක්නා කැමැත්තා වූ, ධීරෙ, ප්‍රාඥ පුද්ගල තෙම; මත්තාසුඛං චජෙ, ඒ ස්වල්ප වූ සුඛය හරණේයි — එක් බත්තලියක් සරගා අනුභව කරන්නා හට මෙලොව ස්වල්ප වූ සම්සුවයෙක් උපදී ද ඒ සුවය හැර එදවස් පෙහෙවන්නහුට හෝ දන්දෙන්නහුට හෝ විපුල වූ සම් නිවන් සුවයෙක් ලැබේ ද ඒ නිවන් සුවය කැමැති පුරුෂ තෙම ස්වල්ප වූ ඒ සුවය දුරු කරන්නේ යයි සේයි-1.

පරදුක්ඛූපධානෙන, අනුන් මරා තන්‍රා අනුන් ගැත්ත ගෙණ මෙසේ පරහට දුක්දීමෙන්; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; අත්තනො, තමහට; සුඛං ඉච්ඡති, සුව

යං හි කිච්චං තදපවිද්ධං අකිච්චං පන කයිරති
උන්නළානං පමත්තානං තෙසං වඩ්ඪන්ති ආසවා-3
යෙසඤ්ච සුසමාරද්ධා නිච්චං කායගතාසති
අකිච්චන්තෙ න සෙවන්ති කිච්චෙ සාතච්චකාරිනො
සතානං සම්පජානානං අත්ථං ගච්ඡන්ති ආසවා-4.
මාතරං පිතරං හන්ත්වා රාජානො ද්වෙ ච ඛත්තියෙ
රට්ඨං සානුචරං හන්ත්වා අනීඝො යාති බ්‍රාහ්මණො-5.

කැමැත්තේ ද; සො; ඒ පුද්ගල තෙම; වෙරසංසග්ගසංසට්ඨො, බිණුවහට පෙරලා බිණීමය ගැසුවහට පෙරලා ගැසීමය යනාදී විසින් ඔවුනොවුන්ට කරණලද වෛරසංසර්ගයෙන් මිශ්‍රවූයේ; වෙරා, වෛරයෙන්; න පරිමුච්චති, නො මිදෙන්නේයි, වෛරවශයෙන් සතතයෙන් දුකට පැමිණෙන්නේයි-2.

යං හි, යමෙක් තෙම; කිච්චං, මහණුන් විසින් කටයුතු ද, (භගවත්) අපරිමාණ ශීලස්කන්ධගොපනය අරණ්‍යවාසය ධූතාඞ්ගපරිහරණය භාවනාරාමතාය යනාදි වූ යමෙක් මහණුන් විසින් කටයුතු ද; තං, ඒ; අපවිද්ධං, යම් කෙනෙකුන් විසින් හැරපියන ලද ද; අකිච්චං පන, මහණුන් විසින් නො කටයුතුවූ ශරීරමණ්ඩනය පාත්‍රචීවරාදිපරිෂ්කාරමණ්ඩනය යන මේ අකාරිය වනාහි; කයිරති, කරණුලැබේ ද; උන්නලානං, නූවනලද මානනල ඇති; පමත්තානං, ස්මෘතිවිප්‍රවාසයෙන් ප්‍රමාද වූ; තෙසං, ඒ පුද්ගලයන්ට; ආසවා, කාමාශ්‍රවාදිචතුරාශ්‍රවයෝ; වඩ්ඪන්ති, වඩනාහුයි-3.

යෙසඤ්ච, යම් පුද්ගලකෙනෙකුන් විසින් වනාහි; කායගතාසති, කායික ස්මෘති භාවනා තොමෝ; නිච්චං, සතතයෙන්; සුසමාරද්ධා, මනා කොට වඩනාලද ද; කිච්චෙ, මහණුන් විසින් කටයුතු වූ සීලපරිපූරණය ධූතාඞ්ගපරිහරණය භාවනාරාමතාය යන මෙහි; සාතච්චකාරිනො, සතතකාරී වූ, සතතක්‍රියා ඇත්තා වූ; තෙ, ඔහු; අකිච්චං න සෙවන්ති, ශරීරමණ්ඩනපරිෂ්කාරමණ්ඩනාදි අකෘත්‍යය නො සෙවිනාහු; සතානං, සිහි ඇත්තා වූ; සම්පජානානං, චතුසම්පජඤ්ඤවශයෙන් සම්ප්‍රජනකාරී වූ; තෙසං, ඒ පුද්ගලයන්ට; ආසවා, කාමාශ්‍රවාදිචතුරාශ්‍රවයෝ ම; අත්ථං ගච්ඡන්ති, පරික්ෂයට යන්නාහුයි-4.

මාතරං, තෘෂ්ණා නැමැති මව ද; පිතරං, අස්මිමාන නැමැති පියා ද; ද්වෙ ඛත්තියෙ රාජානො ච, ශාශ්වතදෘෂ්ටිය උච්ඡෙදදෘෂ්ටිය යන ක්ෂත්‍රිය රජුන් දෙදෙනා ද; හන්ත්වා, අර්හත්මාර්ගඥාන නැමැති ඛඩ්ගයෙන් නසා; සානුචරං, නන්දිරාගය යි කියනලද අයකැමියා හා සහිත වූ; රට්ඨං, ද්වාදශායතනය යි කියනලද රටත්; හන්ත්වා, අර්හත්මාර්ගඥාන නැමැති ඛඩ්ගයෙන් නසා; බ්‍රාහ්මණො, බාහිතපාපී වූ ක්ෂීණාශ්‍රව තෙම; අනීඝො යාති, නිදුක් ව නිවන්පුරට යන්නේයි — මෙහි 'තණ්හා ජනෙති පුරිසං' යි වදාළහෙයින් ධාතුයෙහි සත්වයන් උපදවන හෙයින් තෘෂ්ණා තොමෝ මවු නම් වුව අසෝ රජහුගේ

මාතරං පිතරං හන්ත්වා රාජානො ද්වෙ ච සොත්ථියෙ
වෙය්‍යග්ඝපඤ්චමං හන්ත්වා අනීඝො යාති බ්‍රාහ්මණො-6.

සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති සදා ගොතමසාවකා
යෙසං දිවා ච රත්තො ච නිච්චං බුද්ධගතාසති-7.

සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති සදා ගොතමසාවකා
යෙසං දිවා ච රත්තො ච නිච්චං ධම්මගතාසති-8.

අසෝ රජාමාත්‍යයාගේ පුත්‍රයෙකි පියා නිසා පුතුට මානය උපදනා හෙයින් නවවිධ වූ අස්මිමානය පියා නම් වියයි, සියලු ලෝවැස්සා රජහු භජනයක රන්නා මෙන් සියලු දෘෂ්ටිහු තාක් ශාස්වතොච්ඡෙදදෘෂ්ටීන් දෙදෙනා භජනය කෙරෙත් නුයි ශාස්වතොච්ඡෙද දෘෂ්ටීන් දෙදෙනා ක්‍ෂත්‍රිය රජුන් දෙදෙනෙක් නම් වූ ය, චක්‍ෂුරායතනාදි දොළොස් ආයතනයෝ පතල අර්ථයෙන් රටක් වැනි හෙයින් රට නම් වූය, ඔවුන් නිසා පවත්නා වූ නන්දිරාගය රටින් අය නගන අය කැමියෙකු වැනි හෙයින් අනුචර නම් විය යි දතයුතු-5.

මාතරං, තෘෂ්ණා නැමැති මව ද; පිතරං, අස්මිමාන නැමැති පියා ද; ද්වෙ ච සොත්ථියෙ රාජානො, ශාස්වතදෘෂ්ටිය උච්ඡෙදදෘෂ්ටිය යන බ්‍රාහ්මණ රජුන් දෙදෙනා ද; හන්ත්වා, අග්‍රමාර්ගඥාන නැමැති ඛඩ්ගයෙන් නසා; වෙය්‍යග්ඝපඤ්චමං හන්ත්වා, විචිකිත්සානීවරණය පස්වනු කොට ඇති කාමච්ඡන්දාදිනීවරණපඤ්චකය අග්‍රමාර්ගඥාන නැමැති ඛඩ්ගයෙන් සිඳිනැති කොට නසා; බ්‍රාහ්මණො, බාහිතපාපී වූ ක්‍ෂීණාශ්‍රව බ්‍රාහ්මණ තෙම; අනීඝො යාති, නිදුක් ව නිවන්පුරට යන්නේයි— ව්‍යාඝ්‍රසඤ්චාර ඇති භය සහිත වූ නො බැස්සහැකි වූ මග වෙය්‍යග්ඝ නම් වෙයි, විචිකිත්සානීවරණය ද ඒ හා සදෘශ හෙයින් වෙය්‍යග්ඝ නම් වෙයි, ඒ වෙය්‍යග්ඝය පස්වනු වූයේ මේ කාමච්ඡන්දාදි සතරනුයි කාමච්ඡන්දාදිනීවරණපඤ්චකය වෙය්‍යග්ඝපඤ්චම නම් වේ-6.

යෙසං, යම් තථාගතශ්‍රාවක කෙනෙකුන්ට; දිවා ච, දිවාභාගයෙහි ද; රත්තො ච, රාත්‍රිභාගයෙහි ද; නිච්චං, සතතයෙන්; බුද්ධගතාසති, 'ඉති පි සො භගවා අරහං' යනාදි වූ ප්‍රභෙදඇති බුදු ගුණ අරබයා උපදනා වූ සති තොමෝ ඇද්ද; ගොතමසාවකා, ගෞතමගොත්‍ර ඇති බුදුන්ගේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ; සදා, හැමකල්හි ම; සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති, බුදුගුණ සිහින් සලකාගෙණ ම නිදාපුබුදිනා හෙයින් සුප්‍රබුද්ධ ව ප්‍රබුදිනාහු යි, යෙහෙන් නිදා යෙහෙන් පුබුදිනාහ යි සේයි— (මතු කියන ගාථා සයෙහිදු වෙනස් පදය තබා සෙසු පදයෙහි අර්ථ මෙම නයින් දතයුතු.)-7.

ධම්මගතාසති, 'ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො' යනාදි වූ ප්‍රභෙද ඇති සපර්යාප්ති නවලොකොත්තරධර්මය අරබයා උපදනා සති තොමෝ ඇද්ද-8.

සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති සදා ගොතමසාවකා
යෙසං දිවා ච රත්තො ච නිච්චං සඞ්ඝගතා සති-9.
සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති සදා ගොතමසාවකා
යෙසං දිවා ච රත්තො ච නිච්චං කායගතා සති-10.
සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති සදා ගොතමසාවකා
යෙසං දිවා ච රත්තො ච අහිංසාය රතො මනො-11.
සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති සදා ගොතමසාවකා
යෙසං දිවා ච රත්තො ච භාවනාය රතො මනො-12.
දුප්පබ්බජ්ජං දුරභිරමං දුරාවාසා ඝරා දුඛා
දුක්ඛො' සමානසංවාසො දුක්ඛානුපතිතද්ධගූ
තස්මා න චද්ධගූ සියා දුක්ඛානුපතිතො සියා-13.

සඞ්ඝගතාසති, 'සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසඞ්ඝො' යනාදි වූ ප්‍රභෙද ඇති සඞ්ඝගුණය අරබයා උපන් සති තොමෝ ඇද්ද-9.

කායගතාසති, ද්වත්‍රිංසාකාරවසයෙන් හෝ නවසීවථිකාවසයෙන් හෝ චතුධාතුවවත්ථානවසයෙන් හෝ අජ්ඣත්තනීලකසිණාදිරූපධ්‍යානවශයෙන් හෝ කය අරබයා උපදනා සති තොමෝ ඇද්ද-10.

යෙසං, යම් තථාගතශ්‍රාවක කෙනෙකුන්ගේ; මනො, සිත; දිවාච, දිවා භාගයෙහි ද; රත්තො ච, රාත්‍රිභාගයෙහි ද; නිච්චං, සතතයෙන්; අහිංසාය රතො, 'සො කරුණාසහගතෙන චෙතසා එකං දිසං ඵරිත්වා විහරති' යනාදි නයින් කියනලද කරුණාභාවනායෙහි ඇලිනි ද; තෙ ගොතමසාවකා, ගෞතම ගොත්‍ර ඇති බුදුන්ගේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ; සදා, හැමකල්හි ම; සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති, කරුණාභාවනා සිතින් ගෙණ නිඳ, එම සිතින් ගෙණ පුබුදිනා හෙයින් සුප්‍රබුද්ධ ව පුබුදිනාහයි, යෙහෙන් නිඳ, යෙහෙන් පුබුදිනාහ යි යේයි-11.

යෙසං, යම් තථාගතශ්‍රාවකකෙනෙකුන්ගේ; මනො, සිත; දිවා ච, දිවාභාගයෙහි ද; රත්තො ච, රාත්‍රිභාගයෙහි ද; නිච්චං, සතතයෙන්; භාවනාය රතො, මෛත්‍රීභාවනායෙහි ඇලිනි ද; තෙ ගොතමසාවකා, ගෞතමගොත්‍ර ඇති බුදුන්ගේ ඒ ශ්‍රාවකයෝ; සදා, හැමකල්හි ම; සුප්පබුද්ධං පබුජ්ඣන්ති, මෛත්‍රීභාවනාව සිතින් ගෙණ නිඳ, එම සිතින් ගෙණ පුබුදිනා හෙයින් සුප්‍රබුද්ධ ව පුබුදිනාහුයි, යෙහෙන් නිඳ, යෙහෙන් පුබුදිනාහ යි යේයි-12.

දුප්පබ්බජ්ජං, මද වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ භොගසම්පත්තිය ද ඥාතිජනයා ද හැරපියා මේ බුදුසස්නෙහි ලදී මහණවීම දුක, හෙවත් උගහටය; දුරභිරමං, එසේ පැවිදි වූ වාහු පිරිසිදු භික්ෂාචර්‍යාවෙන් ජීවිතවෘත්තිය අපරිමාණ වූ ශීලස්කන්ධය රක්ෂාකිරීමෙන් ධර්මානුධර්මප්‍රතිපත්තිපූරණවශයෙන් ශාසනයෙහි සිත ඇලවීම දුක, උගහටය; ඝරා, ගෘහයෝ; දුරාවාසා, දුක් වූ වාස ඇත්තාහ, වසන්නට නො පිළිවන්හ යම්හෙයකින් ගිහිගෙයි වසන්නහු විසින් රාජකාරිය කටයුතු ද තමහට ඉසුරු ව සිටියවුන්ට කළමනාකාරිය කටයුතු ද

සද්ධො සීලෙන සම්පන්නො යසො භොගසමප්පිතො
යං යං පදෙසං භජති තත්ථ තත්ථෙව පූජිතො-14.
දූරෙ සන්තො පකාසෙන්ති හිමවන්තොව පබ්බතො
අසන්තෙත්ථ න දිස්සන්ති රත්තිඛිත්තා යථා සරා-15.

පරිජනයාහට ද ධාර්මිකශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන්ට ද සංග්‍රහකටයුතු දී එසේ සාල්ති ගෘහවාසය සිල්කාලයක් මෙන් ද මහමුහුද මෙන් ද නො පිරිය හැකි ද එහෙයින් ම ගෘහවාසයෝ; දුබා, දුක්ඛ, උහහටයත; අසමානසංවාසො, ජාති ගොත්‍රකුලභොගාදියෙන් සමානව ද තෝ කවරෙක්හි ද මම කවරෙකිම් දැයි යනාදීන් බැණ විවාදකරණ සුලු ගිහිය සීලාචාරබාහුසච්චාදියෙන් සමානව ද තෝ කවරෙක්හි ද මම කවරෙකිම් ද යනාදීන් බැණ විවාදකරණ සුලු වූ ප්‍රව්‍රජිතයෝය යන මේ අසමාන වූ අදහස් ඇත්තාවුන් හා එක්ව විසීම; දුක්ඛා, දුක, උහහටය; අධිගු, යම් කෙනෙක් සසරවට නැමැති අදන්මගට පැමිණියෝ ද; දුක්ඛානුපතිතා, ඔහු ඒ සංසාරදුක්ඛයා විසින් අනුව යන ලද්ද, නම් වෙති; තස්මා, ඒ කාරණයෙන්; අධගු නච සියා, සසර නැමැති අදන්මගට නො පැමිණෙන්නේය; දුක්ඛානුපතිතො නච සියා, ඒ සංසාරදුක්ඛයා විසින් අනුව යනලද්දේ නො ද වන්නේයි-13.

සද්ධො, රත්නත්‍රය ඇදහීම ලක්ෂණ කොට ඇත්තා වූ ද කර්මඵල හැදහීම ලක්ෂණ කොට ඇත්තා වූ ද ලෞකිකලෞකොත්තරශ්‍රද්ධායෙන් සමන්විත වූ; සීලෙන සම්පන්නො, අගාරික ශීලයෙන් සමන්විත වූ; යසොභොගසමප්පිතො, අනාථපිණ්ඩිකාදීන්ගේ පිරිවර බඳු වූ අගාරිකයසසින් ද ධනධාන්‍යය සප්තවිධ වූ ආර්‍යධනය යන මේ ද්විවිධ භොගසම්පත්තීන් ද යුක්ත වූ කුලපුත්‍රතෙම; යං යං පදෙසං භජති, පූර්වදිග්ආදීන් අතුරෙන් යම් යම් ප්‍රදෙශයකට එළඹියේ වේ ද; තත්ථ තත්ථෙව, ඒ ඒ තන්හි ම; පූජිතො, දිව්‍යමනුෂ්‍යයන් විසින් නොයෙක් පඬුරු එළවීමෙන් මහත් ලාභසත්කාරයෙන් පුදනුලබන්නේයි-14.

සන්තො, පූර්වබුද්ධවරයන් කෙරෙහි දානසීලාදිවසයෙන් කෘතාධිකාර වූ උත්සන්නකුශලමූලයන් ඇති භාවිත වූ භාවනා ඇති සාධුහු; දූරෙ, දුරසිටියාහු ද; හිමවන්තො පබ්බතො ඉව, තුන්දහසක් යොදුන් අයම්විතර ඇති පන්සියයක් යොදුන් උස ඇති සුවාසූදහසක් කූළින් සැදුම්ලද හිමාලයපර්වතය මෙන්; පකාසෙන්ති, බුදුනුවනට ප්‍රකට වෙති, පහළ වෙති; ඉධ, මේ ලොකයෙහි; අසන්තො, මෙලොව ම ගරු කොට සිතන්නා හළුවා වූ පරලොව ඇයි ප්‍රත්‍යෙක්ෂයන් ප්‍රසන්න වූ ජීවිකාර්ථී ව පැවිදි වූ බාලපුද්ගලයෝ; රත්තිඛිත්තා සරා යථා, චතුරඞ්ගසමන්විතඝනාන්ධකාරරාත්‍රියෙහි වලන්දිශරයක් මෙන්; න දිස්සන්ති, නො පෙණෙන්නාහුයි, එබඳු වූ පූර්ව හෙතුවක් නැතිහෙයින් බුදුන්ගේ දකුණු දනමඬල සමීපයෙහි උන්නාහු ද බුදුනුවනට හමුනොවන්නාහුයි යෝයි-15.

ඒකාසනං ඒකසෙය්‍යං ඒකො චරමතන්දිතො
ඒකො දමයමත්තානං වනන්තෙ රමිතො සියා ති-15.

පකිණ්ණකවග්ගො ඒකවීසතිමො.

අභූතවාදී නිරයං උපෙති යො වාපි කත්වා න කරොමීති(1) චාහ
උභො පි තෙ පෙච්ච සමා භවන්ති නිහීනකම්මා මනුජා පරත්ථ-1.
කාසාවකණ්ඨා බහවො පාපධම්මා අසඤ්ඤතා
පාපා පාපෙහි කම්මෙහි නිරයං තෙ උපපජ්ජරෙ-2.

ඒකාසනං, උදකලා ඉඳ ම සෙවිනේය, ගණසඞ්ගණිකාවෙන් දුරු ව ද කෙලෙශ සඞ්ගණිකාවෙන් දුරුනුවූ ව හොත් හුදකලා උන්නා නම් නො වෙයි භික්ෂූන් දහසක් මැද ද මූලකර්මස්ථානය නො හැර එම මනස්කාරයෙන් යුක්ත ව හුන් තානුගේ හිඳීම ඒකාසන නම් වෙයි එසේ වූ ඒකාසනය සෙවිනේයි; ඒකසෙය්‍යං, උදකලා හෙවීම සෙවිනේයි, ගණසඞ්ගණිකාවෙන් දුරු ව ද කෙලෙශසඞ්ගණිකාවෙන් දුරුනු වූව හොත් හුදකලා හොත්තා නම් නො වෙයි ලොවාමහපාය වැනි මහපායක ද භික්ෂූන් දහසක් මැද පණවනලද විසිතුරුපසතුරුණු සන්වයින්·ඇති මාහැඟි යහන්හි සිහි එලවා දකුණැලයෙන් මූලකර්මස්ථානයෙන් සෙදී හොත්තාහුගේ සෙය්‍යාව ඒකසෙය්‍යා නම් වෙයි එසේ වූ ඒකසෙය්‍යාව සෙවිනේය; අතන්දිතො, ජඞ්ඝාබලයෙන් පිඬු සිඟා ජීවත් වන බැවින් අකුසීත ව; ඒකො චරං, සතරඉරියව්වෙහි ම හුදකලා ව පවත්මින්; අත්තානං, තමා; ඒකො දමයං, රාත්‍රිස්ථානදිවාස්ථානාදියෙහි කර්මස්ථානයෙහි යෙදී උදකලාව ම තමා දමන්නා වූ මහණ තෙම; වනන්තෙ රමිතො සියා, ස්ත්‍රීපුරුෂ ශබ්දාදියෙන් විවික්ත වූ ගැඹුරුවල්හි ම අභිරතවන්නේයි, ඇලෙන්නේයි, උදකලාව වැසමුත් ආකීර්ණ විහාරීව තමා දමන්නට නො පිළිවන් වන්නේයි-16.

පකිණ්ණකවග්ගො ඒකවීසතිමො.

අභූතවාදී, මෙරමාගේ දෙෂයක් නො දැක නො අසා ම පරහට අභ්‍යාඛ්‍යානය පිණිස නො කී නො කළ දෙය කී කළහ යි බොරු කියන පුද්ගල තෙම; නිරයං උපෙති, නරකයට යන්නේයි; අපි, නැවත; යො, යමෙක්; කත්වා, පව්කම් කොට; න කරොමීති චාහ, නො කෙළෙමි කියා ද, හෙද නරකයට යන්නේය; නිහීනකම්මා, ලාමක වූ ක්‍රියා ඇති; තෙ උභොපි මනුජා, ඒ මිනිස් සුදෙදෙන ම; පෙච්ච, මෙයින් මිය; පරත්ථ, පරලොව දී; සමා භවන්ති, නරකයෙහි උත්පත්තිය හෙතු කොට ගෙණ ගතිවශයෙන් සමවන්නාහුයි, ගතිවසයෙන් මේ දෙදෙන සමවූව ද විපාකානුභවනවසයෙන් වෙනස ඇති බැවින් යමක්හු විසින් බොහෝ පව්කම්කරණලද්දේ වී නම් බොහෝ කලක් නරකයෙහි පැසෙයි යමක්හු විසින් මද පවක්කරණලද්දේ වී නම් ඒ මද කලක් පැසෙයි යන මොවුන්ගේ වෙනසයි-1.

කාසාවකණ්ඨා, කාෂායවස්ත්‍රයෙන් වෙළනලද ග්‍රීවා ඇති, (හෙවත්) දස

---

1 න කරොමීති.

සෙය්‍යො අයොගුළො භුත්තො තත්තො අග්ගිසිඛූපමො
යඤ්චෙ භුඤ්ජෙය්‍ය දුස්සීලො රට්ඨපිණ්ඩං අසඤ්ඤතො-3.

චත්තාරි ඨානානි නරො පමත්තො ආපජ්ජතී පරදාරූපසෙවී
අපුඤ්ඤලාභං න නිකාමසෙය්‍යං නින්දං තතීයං නිරයං චතුත්ථං-1.

අපුඤ්ඤලාභො ච ගතී ච පාපිකා භීතස්ස භීතාය රතී ච ථොකිකා
රාජා ච දණ්ඩං ගරුකං පණෙති තස්මා නරො පරදාරං න සෙවෙ-5.

රුවෙහි ලූ කසාකඩ ඇති; පාපධම්මා, මහණපිළිවෙත නොසෙදූනු හෙයින් ලාමකස්වභාව ඇති; අසඤ්ඤතා, කායවාක්සංයමරහිත වූ පුද්ගලයෝ; බහවො, බොහෝ වූය; තෙ පාපා, ඒ ලාමකපුද්ගලයෝ; පාපෙහි කම්මෙහි, තමාවිසින් කරණලද පාපකර්මයෙන්; නිරයං, නරකයෙහි; උපපජ්ජරෙ, උපදනාහුයි-2.

දුස්සීලො, භින්නශීලහෙයින් සිල්නැත්තා වූ; අසඤ්ඤතො, කායවාක් සංයමරහිත වූ පුද්ගල තෙම; රට්ඨපිණ්ඩං, රටවැස්සන් විසින් සැදැහැයෙන් දෙන ලද අහර; චෙ, ඉදින්; භුඤ්ජෙය්‍ය, මමත් ශ්‍රමණයෙමි ප්‍රතිඥා කොට වලඳන්නේ වේ ද එයට වඩා; තත්තො, දිලිසුනා වූ; අග්ගිසිඛූපමො, ගිනිසිලක් වැනි වූ; අයොගුළො, යවට; භුත්තො, වලඳනලද්දේ; සෙය්‍යො, උතුමයි; කුමක් හෙයින් ද යත්, ලෝගුලගිළුපසයෙන් එක ම අත්බැවක දන්නේය දුස්සීලයා වනාහි ශ්‍රද්ධාදෙය වූ අහර වළඳා නොයෙක් ජාතිශතසහස්‍රයෙහි නරකයෙහි පැසෙන්නේය එහෙයිනි-3.

පරදාරූපසෙවී, පරස්ත්‍රීන් සෙවනය කරණ සුලු වූ; පමත්තො නරො, ප්‍රමාදශීලි වූ පුරුෂ තෙම; අපුඤ්ඤලාභං, පළමු වන වූ අකුශලප්‍රතිලාභය ද; න නිකාමසෙය්‍යං, දෙවන වූ නිකාමසෙය්‍යාව නො ලැබීම ද (හෙවත්) කැමැති පරිද්දෙන් වැදහෙවීම නො ලදින් ස්වල්ප වූ ම කලක් වැදහෙවීම ද; තතියං, තුන්වන වූ; නින්දං, මෙ ලොව ලබන නින්දාව ද; චතුත්ථං, සතරවන වූ; නිරයං, අපුණ්‍යප්‍රතිලාභයෙන් සිද්ධවන්නා වූ නරකොත්පත්තිය ද යන; චත්තාරි ඨානානි, මේ දුක්ඛකාරණයන් සතරදෙනාට; ආපජ්ජති, පැමිණෙන්නේයි-4.

අපුඤ්ඤලාභො ච, මෙසේ පරිද්දෙන් ඒ පුරුෂයාහට වේ අකුශලප්‍රතිලාභය ද; පාපිකා ච ගති, ඒ අකුශලප්‍රතිලාභයෙන් සිද්ධවන්නා වූ නරකොත්පත්ති සඞ්ඛ්‍යාත වූ ලාමකගතිය ද යම්හෙයකින් වේ ද; භීතස්ස, භයපත් වූ පුරුෂයාගේ; භීතාය, භයපත් වූ ස්ත්‍රිය හා සමග සංසර්ගයෙන් උපදනා වූ; රතී ච, කාමරතිය ද; ථොකිකා, සිත් සේ පවත්නට නො පිළිවන් බැවින් ස්වල්ප වන්නීය; රාජා ච, රජ ද; ගරුකං දණ්ඩං පණෙති, යම් හෙයකින් අත් පා කැපීම් ආදිවශයෙන් ගරු වූ දඬුවම යොදන්නේ ද; තස්මා, ඒ කාරණයෙන්; නරො, පුරුෂ තෙම; පරදාරං න සෙවෙ, පරස්ත්‍රීසෙවනය නො කරන්නේයි-5.

කුසො යථා දුග්ගහිතො හත්ථමෙවානුකන්තති
සාමඤ්ඤං දුප්පරාමට්ඨං නිරයායුපකඩ්ඪති-6.
යං කිඤ්චි සිථිලං කම්මං සඞ්කිලිට්ඨඤ්ච යං වතං
සඞ්කස්සරං බ්‍රහ්මචරියං න තං හොති මහප්ඵලං-7.
කයිරා චෙ[1] කයිරාථෙනං දළ්හමෙනං පරක්කමෙ
සිථිලො හි පරිබ්බාජො භිය්‍යො ආකිරතෙ රජං-8.
අකතං දුක්කතං සෙය්‍යො පච්ඡා තපති දුක්කතං
කතඤ්ච සුකතං සෙය්‍යො යං කත්වා නානුතප්පති-9.

කුසො, යම් කිසි කරතණ්ණයෙක්; දුග්ගහීතො, වරදවා ගන්නාලද්දේ, (හෙවත්) නො පිටට අදනාලද්දේ; හත්ථමෙව, ගත්අත ම, යථා අනුකන්තති, යම්සේ කපා ද එපරිද්දෙන් ම; සාමඤ්ඤං, ශ්‍රමණභාවය ද, (හෙවත්) මහණදම් ද; දුප්පරාමට්ඨං, ඛණ්ඩසීලාදිවසයෙන් වරදවා ගන්නාලද්දේ; නිරයාය, නරකයට; උපකඩ්ඪති, අදනේ යි; ඔහු නරකයෙහි උපදවන්නේය යි සේයි-6.

සිථිලං, පසුබැස බැස සිථිල කොට කරණලද; යං කිඤ්චි කම්මං, යම්කිසි කුශලකර්මයෙක් ඇද්ද; සඞ්කිලිට්ඨං, වෛශ්‍යවීථිආදිඅගොචරයෙහි හැසිරීමෙන් සකිලුටු වූ; යං වතං, ශීලසඞ්ඛ්‍යාත වූ යම් ව්‍රතයෙක් ඇද්ද, (නොහොත්); සඞ්කිලිට්ඨං, ඉච්ඡාවෙන් මඩනාලද්දු ව මේ නිසා ලොකයා මට සම්භාවනා කෙරෙති ලාභාසාවෙන් කරණහෙයින් සකිලුටු වූ; යං වතං, ආරණ්‍යකාදි යම් ධුතාඞ්ගව්‍රතයෙක් ඇද්ද; සඞ්කස්සරං, ශඞ්කාවෙන් යුක්ත ව හැසිරියයුතු වූ, (හෙවත්) පොහෝපවුරුණුආදිය පිණිස රැස් වූ සඞ්ඝයා දැක එකාන්තයෙන් මොහු මාගේ හසර දැන මට උපොෂ්පථණීය කර්ම කරන්නට රැස්වූවහු යි මෙසේ තමා විසින් ශඞ්කාවෙන් යුක්ත ව ඇවිද්ද යුතු වූ ද යම් කිසිවක්හු විසින් විහාරයෙහිදී කරණලද අනාචාරයක් දැක මේ අනාචාරය කෙළේ වූ කලී මේ මහණය යි මෙසේ අනුන් විසින් සැකකටයුතු වූ ද පැවතුම් ඇති හෙයින් ශඞ්කාවෙන් යුක්ත ව හැසිරියයුතු වූ; යං බ්‍රහ්මචරියං, යම් මහණදමෙක් ඇද්ද; තං, ඒ සියල්ල; මහප්ඵලං න හොති, ප්‍රතිසන්ධිප්‍රවෘත්තිවිපාකවශයෙන් මහත්ඵල ඇත්තේ නොවේ-7.

චෙ, ඉදින්; කයිරා, යම් කුශලකර්මයක් කරන්නේ වී නම්; කයිරාථ එවං, කරන්නේ මය; එනං, ඒ කුශලකර්මය ද; දළ්හං, තර කොට ම; පරක්කමෙ, අවස්ථිත වූ සමාදාන ඇති ව ම කරන්නේය, කුමක් හෙයින් ද යත්, යම්හෙයකින්; සිථිලො, ඛණ්ඩාදිභාවයට පමුණුවනලද; පරිබ්බාජො, ශ්‍රමණධර්මය; භිය්‍යො, වඩාලා ම, බොහෝ කොට ම; රජං, රාගාදිරජස; ආකිරතෙ, ඔහුගේ සන්තානයෙහි වත්කරන්නේ වේ ද එහෙයිනි-8.

දුක්කතං, සාවද්‍ය වූ දුඃඛවිපාක වූ අකුශලකර්මය; අකතං, නො කරණලද්දේ ම; සෙය්‍යො, උත්තම යි, කුමක් හෙයින් ද යත්; දුක්කතං, අකුශලකර්මය

---

1 කයිරචෙ,

නගරං යථා පච්චන්තං ගුත්තං සන්තරබාහිරං
එවං ගොපෙථ අත්තානං ඛණො වෙ මා උපච්චගා
ඛණාතීතා හි සොචන්ති නිරයම්හි සමප්පිතා-10.
අලජ්ජිතායෙ ලජ්ජන්ති ලජ්ජිතායෙ න ලජ්ජරෙ
මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං-11.
අභයෙ ච භයදස්සිනො භයෙ ච අභයදස්සිනො
මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං-12.

තොම්; පච්ඡා තපති, පසුව සිහිකළවිටෙක් පාසා මෙලොව උපදනා විපිළිසර
තැවිල්ලෙන් ද පරලොව අපායතැවිල්ලෙන් ද තවන්නේය එහෙයින්; යං
කත්වා, යම් කර්මයක් කොට; පච්ඡා, පසුව; න අනුතප්පති, මෙලොව ද පර
ලොව ද නො තැවේ ද; සුකතං, එසේ වූ කුශලකර්මය; කතං, කරණලද්දේ;
සෙය්‍යො, උතුම් යි-9.

පච්චන්තං, ප්‍රත්‍යන්තයෙහි වූ, (හෙවත්) රට කෙළවර පිහිටි; සන්තරබාහි
රං, බාරප්‍රාකාරාදිය තර කිරීමෙන් ඇතුළත හා සහිත කොට දොරටු අටලු ප
දනම් අගල ආදි තරකිරීමෙන් පිටත සහිත කොට, (හෙවත්) ඇතුළතින් පි
ටතින්; ගුත්තං, සොරුන් නො වැද්දහැකිසේ රක්නාලද; නගරං, නුවරෙ
ක්; යථා, යම්සේ ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; අත්තානං, ආත්මය, (හෙවත්)
තොපගේ සිත; ගොපෙථ, රක්කු, (හෙවත්) චක්ෂුරාදි සදොර පියාලා සිහි
නැමැති දොරටුගොව්වා එලවා සිටුවාලා බාහිරායතනයන් සදෙනා විසින් අ
ධ්‍යාත්මිකායතනයන් සදෙනාහට උපඝාතනයක් නො වනලෙස සකස් කොට
සිත රක්කු; හි, යම්හෙයකින්; ඛණාතීතා, බුද්ධොත්පාදක්ෂණය ඉක්මුනාහු;
නිරයම්හි සමප්පිතා, නරකයෙහි ඉපද; සොචන්ති, බොහෝකලක් සොක
කෙරෙද්ද එහෙයින්; ඛණො, අෂ්ටදුෂ්ටක්ෂණයෙන් විනිර්මුක්ත වූ පරම දු
ර්ලභ වූ බුද්ධොත්පාදක්ෂණය තොම; වෙ, ඒකාන්තයෙන් ම; මා උපච්චගා, න
හමක් ඉක්මේවා-10.

අලජ්ජිතායෙ ලජ්ජන්ති, භික්ෂාභාජනයෙහි රජස්වගුලේ වී නම් සියුම්සියුම්
ප්‍රාණීන් දිවි නැසුවා නම් වම්හයි පාපයෙහි ලජ්ජාවෙන් භික්ෂාභාජනය වසා
ගෙණ ඇවිදිනා ආජීවකයන් මෙන් ලජ්ජා නො කටයුතු තැන්හි යමෙක් ල
ජ්ජාකෙරෙද්ද; ලජ්ජිතායෙ න ලජ්ජරෙ, ලජ්ජාස්ථානය වැසුමෝ නම් අපගේ
තපස් බිඳියෙයි පාපයෙහි ලජ්ජායෙන් රහස්පියස නො වසා ඇවිදිනා නිග
ණ්ඨයන් මෙන් යමෙක් ලජ්ජා කටයුතු තැන්හි ලජ්ජා නො කෙරෙද්ද; මි
ච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා, ලජ්ජා නො කළමනා තන්හි ලජ්ජාකිරීමය ලජ්ජා කටයුතු
තන්හි ලජ්ජා නො කිරීමය යන මේ තුච්ඡ වූ විපරීත වූ දෘෂ්ටිය ගෙණ වසන්
නා වූ; සත්තා, අඥනසත්වයෝ; දුග්ගතිං ගච්ඡන්ති, නරකාදි සතර අපායට
යන්නාහුයි-11.

අභයෙ ච භයදස්සිනො, රජස් නම් ප්‍රාණීහුය ඉදින් භික්ෂාභාජනයෙහි ර
ජස් වගුලේ වී නම් සියුම් ප්‍රාණීන් දිවි නැසුවා නම් වම්හයි පාපයෙහි භයින්

අවජ්ජෙ වජ්ජමතිනො වජ්ජෙ චාවජ්ජදස්සිනො
මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති දුග්ගතිං-13.

වජ්ජඤ්ච වජ්ජතො ඤත්වා අවජ්ජඤ්ච අවජ්ජතො
සම්මාදිට්ඨිසමාදානා සත්තා ගච්ඡන්ති සුග්ගතිං ති-14.

නිරයවග්ගො ද්වාවීසතිමො

අහං නාගොව සඞ්ගාමෙ චාපාතො පතිතං සරං
අතිවාක්‍යං තිතික්ඛිස්සං දුස්සීලො හි බහුජ්ජනො-1.

භික්ෂාභාජනය වසාගෙණ ඇවිදිනා ආජීවකයන් මෙන් භය නො කළමනා තන්හි භය දක්නා සුළු වූ; භයෙ ච අභයදස්සිනො, ලජ්ජාස්ථානය වැසුමෝ නම් අපගේ තපස් බිඳියන්නේය යි පාපයෙහි භයින් රහස්පියෙස නො වසා ඇවිදිනා නිගණ්ඨයන් මෙන් භයකළමනා තන්හි අභය දක්නා සුළු වූ; මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා, මෙසේ තුච්ඡ වූ විපරීත වූ දෘෂ්ටිය ගෙණ වසන්නා වූ; සත්තා, අඥානසත්වයෝ; දුග්ගතිං ගච්ඡන්ති, නරකාදි වූ දුර්ගතියට යන්නාහුයි-12.

අවජ්ජෙ, දශවස්තුක වූ සම්‍යග්දෘෂ්ටිය ඒ සම්‍යග්දෘෂ්ටියට උපනිශ්‍රය වූ ධර්මය යන මේ නිරවද්‍යයෙහි; වජ්ජමතිනො, මේ සාවද්‍යය යන බුද්ධි ඇත්තා වූ ද; වජ්ජෙ ච, දශවස්තුක වූ මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය ඒ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට උපනිශ්‍රය වූ ධර්මය යන මේ සාවද්‍යයෙහි; අවජ්ජදස්සිනො, නිරවද්‍යය යි දක්නා සුළු වූ; මිච්ඡාදිට්ඨිසමාදානා, මෙසේ තුච්ඡ වූ විපරීතදෘෂ්ටිය ගෙණ වසන්නා වූ; සත්තා, අඥාන සත්වයෝ; දුග්ගතිං ගච්ඡන්ති, නරකාදි දුර්ගතියට යන්නාහු යි-13.

වජ්ජඤ්ච වජ්ජතො ඤත්වා, දශවස්තුකමිථ්‍යාදෘෂ්ටිය ඒ මිථ්‍යාදෘෂ්ටියට උපනිශ්‍රය වූ ධර්මය යන මේ වරද වරදහෙයින් දැන; අවජ්ජඤ්ච අවජ්ජතො, දශවස්තුක වූ සම්‍යග්දෘෂ්ටිය ඒ සම්‍යග්දෘෂ්ටියට උපනිශ්‍රය වූ ධර්මය යන මේ නිරවද්‍යය නිරවද්‍යහෙයින්; ඤත්වා, දැන; සම්මාදිට්ඨිසමාදානා, මිථ්‍යාදෘෂ්ටිය හැර සම්‍යග්දෘෂ්ටිය මනා කොට ගන්නා වූ; සත්තා, නුවණැති සත්වයෝ; සුග්ගතිං ගච්ඡන්ති, දිව්‍යමනුෂ්‍යලොකය යි කියනලද සුගතියට යන්නාහුයි-14.

නිරයවග්ගො ද්වාවීසතිමො.

හි, සම්හෙයකින්; බහුජ්ජනො, මේ ලෞකිකමහාජන තෙම; දුස්සීලො, දුස්සීලද සීලසංවරයක් නැත්තේද එහෙයින්; සඞ්ගාමෙ, යුද්ධභූමියෙහි; චාපාතො පතිතං සරං, දුන්නෙන් මුදානා ව අවුත් තමා ඇඟ හුනු ශරතාක් ඉවසන්නා වූ; නාගො ඉව, සංග්‍රාමාවචර වූ සුශික්ෂිත ඇතකු මෙන්; අහං, මම; අතිවාක්‍යං, බොහෝදෙනා විසින් අෂ්ටානාර්‍ය්‍යව්‍යවහාරවශයෙන් බණිනලද පරුෂවචන තාක්; තිතික්ඛිස්සං, ඉවසම්, (හෙවත්) ක්ෂමා කෙරෙම්-1.

දන්තං නයන්ති සමිතිං දන්තං රාජාභිරූහති
දන්තො සෙට්ඨො මනුස්සෙසු යොතිවාක්‍යං තිතික්ඛති-2.
වරමස්සතරා දන්තා ආජානීයා ච සින්ධවා
කුඤ්ජරා ච මහානාගා අත්තදන්තො තතො වරං-3.
නහි එතෙහි යානෙහි ගච්ඡෙය්‍ය අගතං දිසං
යථාත්තනා සුදන්තෙන දන්තො දන්තෙන ගච්ඡති-4.
ධනපාලකො නාම කුඤ්ජරො කටුකප්පභෙදනො දුන්නිවාරයො
බද්ධො කබලං න භුඤ්ජති සුමරති නාගවනස්ස කුඤ්ජරො-5.

දන්තං, දමුනු ඇතකු අසකු ම; සමිතිං, දියකෙළි උයන් කෙළි ආදියෙහි බොහෝ දෙනා රැස් වූ තැනට; නයන්ති, රථාදිය යොදා පමුණුවන්නාහ; රාජා, රජ ද; දන්තං, දමුනු ඇතකුට ම; අභිරූහති, නැඟෙන්නේය එහෙයින්; යො යමෙක් තෙම; අතිවාක්‍යං, අනුන් බිණූ පරෙස් තෙපුල්; තිතික්ඛති, ඉවසා ද, ක්‍ෂමා කෙරේ ද; සො, හෙතෙම; මනුස්සෙසු, මිනිසුන් අතුරෙහි; සෙට්ඨො, උත්තමයි-2.

අස්සතරා, කොටළුවනට ද, වෙළඹකුස උපන් අශ්වරජයෝ ද; දන්තා, දමුනාහු ම; වරං, උත්තමයහ; ආජානීයා ච, අශ්වදමකයා විසින් කරණලද ශික්‍ෂණය දන්නට වහා සමර්ථහෙයින් ද පිට උන්නාහුගේ අදහස් දන්නා හෙයින් ද ආජනෙය නම් වූ අශ්වයෝ ද; දන්තා, දමුනාහු ම; වරං, උත්තමයහ; සින්ධවා, සින්ධුදෙශයෙහි උපන්හෙයින් සින්ධව නම් වූ සෛන්ධව අශ්වයෝ ද; දන්තා, දමුනාහු ම; වරං, උත්තමයහ; මහානාගා, මහානාගයහ යි කියනලද; කුඤ්ජරා ච, ඇත්තු ද; දන්තා. දමුනාහු ම; වරං, උත්තමයහ; තතො, ඔවුන් හැමදෙනාට වඩා; අත්තදන්තො, චතුර්විධආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙන් ආත්මය දමනලද්දේ, (නොහොත්) චතුර්විධආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙන් තමා දමුයේ; වරං, උත්තම යි-3.

දන්තො, චතුර්විධආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙන් දමුනු මහණ තෙම; දන්තෙන, පූර්වභාගයෙහි ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් දමුනා වූ; සුදන්තෙන, අපරභාගයෙහි ආර්‍ය්‍යමාර්ගභාවනායෙන් මනා ව දමුනා වූ; අත්තනා, චිත්තය කරණ කොට ගෙණ; අගතං දිසං, ස්වප්නයෙනුත් නොගියවිරූ හෙයින් අගත නම් වූ නිර්වාණ නැමැති දිගට; යථා ගච්ඡති, යම්සේ යේ ද; තථා, එසේ ම; එතෙහි යානෙහි, මේ ඇත් අස් ආදි යානාවෙන්; නහි ගච්ඡෙය්‍ය, නො යන්නේයි-4.

ධනපාලකො නාම, ධනපාලකය යන නමක් ඇති; කුඤ්ජරො, මාතුපොසක ඇත් තෙම; කටුකප්පභෙදනො, දෙකන්සිලින් වැහෙන තීව්‍ර වූ මද ඇත්තේ; දුන්නිවාරයො, කිසිවකුහු විසින් නො වැළකිය හැකි වූයේ; බද්ධො, ඇත්හලට ගෙණවුත් විසිතුරු පටකඩතිරයෙන් පරික්‍ෂෙප කරණලද්දේ; කබලං න භුඤ්ජති, උඩ බඳනාලද විසිතුරු වියන් ඇති සුවඳපිරිබඩ ගන්නාලද භූමියෙහි ඇර සිටුවනලද්දේ රජහු විසින් එලවනලද නොයෙක් රසවුලෙන් යුක්ත වූ රාජභොජනය පවා මාතෘවියොගයෙන් දුක්ඛිතහෙයින් නො කන්නේය මව

මිද්ධී යදා හොති මහග්ඝසො ච නිද්දායිතා සම්පරිවත්තසායී
මහාවරාහොව නිවාපපුට්ඨො පුනප්පුනං ගබ්භමුපෙති මන්දො-6.
ඉදං පුරෙ චිත්තමචාරි චාරිකං යෙනිච්ඡකං යත්ථකාමං යථාසුඛං
තදජ්ජහං නිග්ගහෙස්සාමි යොනිසො හත්ථිප්පභින්නං විය අඞ්කු
අප්පමාදරතා හොථ සචිත්තමනුරක්ඛථ [සග්ගහො-7.
දුග්ගා උද්ධරථත්තානං පඞ්කෙ සන්නොව කුඤ්ජරො-8

හැරපියා කනුමැලිය එබඳු රාජභොජනයෙන් කිසිවක් කනු නො කැමැතිවිය; කුඤ්ජරො, ඒ මාතුපොසක ඇත් තෙම; නාගවනස්ස සුමරති, මම වසන්නා වූ නාගවනය ම සිහිකරන්නේ යි —පුත්‍රවියොගයෙන් දුක්ඛිත වූ අන්ධ වූ මාගේ මෑනියෝ කණුකටු පයින් මැඩගෙණ බොන්නට පැන් නො ලදින් ම චොර නම් වනයෙහි හඬා ඇවිදිතිය මාතුපස්ථානධර්මය නො පිරෙණකල මේ රාජභොජනය අනුභව කිරීමෙන් මට කම් කිම් ද ඒ මාතුපස්ථානධර්මය මට පිරෙන්නේ ඒ නාගවනයෙහිදීම ය යි නාගවනය සිහිකෙරෙයි යනු භාවයි-5.

යදා, යම් කලෙක්හි; මිද්ධී හොති, පුරුෂ තෙම මිද්ධබහුල වේ ද, (හෙවත්) ථිනමිද්ධයෙන් මඩනා ලැබේ ද; මහග්ඝසො ච, තමාගේ ජඨරාග්නියෙහි පමණ නො දන ආහාරහත්ථක අලංසාටක තත්‍රවට්ටක කාකමාසක භුත්තවමිතක බමුණන් මෙන් බොහෝ කොට කා ද; නිවාපපුට්ඨො, කුඩුදඹුකඩතිසුඩු කැඳ දෙවුන් දිය ආදිශූකරභක්තයෙන් බාලකලපටන් පොෂණය කරණලද; මහාවරාහො ඉව, ස්ථූල වූ ශරීරඇති මහගම්හූරෙකු මෙන්; නිද්දායිතා, හුන්තැන සිටිතැන නිදන්නේ ම වේ ද; සම්පරිවත්තසායී, ස්ථූල වූ ශරීර ඇතිහෙයින් අනික් ඉරියව්වකින් පවත්නට අසමර්ථ ව පෙරලී පෙරලී වැදහෝනේ වේ ද, එකල්හි ඒ පුරුෂ තෙම අනිත්‍යය දුඃඛය අනාත්මය යි කියනලද තිලකුණු මෙනෙහි කොට නො ගෙන්නේය තිලකුණු මෙනෙහි නො කිරීමෙන්; මන්දො, ප්‍රඥාරහිත වූ සේ; පුනප්පුනං, නැවත නැවත; ගබ්භං, මවු කුසට; උපෙති, එළඹෙන්නේ යි, මවු කුස වසීමෙන් නො මිදෙන්නේ යි-6.

ඉදං චිත්තං, අනවස්ථිත වූ මේ චිත්තය; පුරෙ, මෙයින් පූර්වයෙහි; යෙනිච්ඡකං, රූපාදි අරමුණෙහි ලොභාදි යම් ආකාරයෙකින් පවත්නා කැමැත්තේ ද; යත්ථකාමං, රූපාදි යම් අරමුණෙක්හි පවත්නා කැමැත්තේ වේ ද; යථාසුඛං, යම්සේ පවත්නාහට සුවද එලෙස පවත්නා හෙයින් සුවසේ; චාරිකං අචාරි, බොහෝකලක් චාරිකාව කෙළේ ද, සැරිසරාඇවිද්දේ ද; තං, ඒ සිත; අජ්ජ, අද; අහං, මම; යොනිසො, නුවනින්; පභින්නං හත්ථිං, ගිලිහෙන මද ඇති ඇතක්හු නිගන්නා; අඞ්කුසග්ගහො විය, දක්ෂ වූ හස්ත්‍යාචාර්යයෙක්හු මෙන්; නිග්ගහෙස්සාමි, නිගණ්ණීම්, (හෙවත්) වළකම්-7.

අප්පමාදරතා හොථ, මහණෙනි ස්මෘතිඅවිප්‍රවාසයයි කියනලද නොපමාබව ඇලෙව්; සචිත්තමනුරක්ඛථ, රූපාදි නානාලම්බනයෙහි දිවන්නා වූ තොපගේ සිත එයින් වළකා මනා කොට රකුව්; පඞ්කෙ සන්නො කුඤ්ජරො ඉව, හැ

සචෙ ලභෙථ නිපකං සහායං සද්ධිං චරං සාධුවිහාරි ධීරං
අභිභුය්‍ය සබ්බානි පරිස්සයානි චරෙය්‍ය තෙනත්තමනො සතීමා-9.
නො චෙ ලභෙථ නිපකං සහායං සද්ධිං චරං සාධුවිහාරි ධීරං
රාජාව රට්ඨං විජිතං පහාය එකො චරෙ මාතඞ්ගරඤ්ඤෙව නාගො-10.
එකස්ස චරිතං සෙය්‍යො නත්ථි බාලෙ සහායතා
එකො චරෙ නච පාපානි කයිරා
අප්පොස්සුක්කො මාතඞ්ගරඤ්ඤෙව නාගො[1]-11.

බුරුමඩෙහි ගැලුනු බාවෙරු නම් ඇතු අතින් පයින් ව්‍යායාම් කොට ඒ මඩින් නැගී ගොඩ පිහිටියා මෙන්; අත්තානං, කෙලශපඞ්කයෙහි ගැලීගිය තොප; දුග්ගා, ඒ කෙලෙස් දුදුලෙන්; උද්ධරථ, යොනිසොමනස්කාරයෙන් යුක්ත ව වීය්‍යී කොට ගොඩනගව්-8.

නිපකං, ප්‍රඥාවත් වූ; සද්ධිං චරං, තමා හා සමග වසන්නට නිසි වූ; සාධුවිහාරිං, යහපත් වූ වාසඇති; ධීරං, ධෛය්‍යීසම්පන්න වූ; සහායං, කල්‍යාණමිත්‍රයෙකු; සචෙ, ඉදින්; ලභෙථ, ලද්දේ වී නම්; සබ්බානි පරිස්සයානි, සිංහව්‍යාඝ්‍රාදි ප්‍රකටඋපද්‍රව ද රාගමෙෂාදි අප්‍රකටඋපද්‍රව ද යන සියලු උපද්‍රවයන්; අභිභුය්‍ය, මැඩ; තෙන, ඒ කල්‍යාණමිත්‍රයා හා සමග; අත්තමනො, සතුටුසිත් ඇතිව; සතිමා, සිහිනුවණින් යෙදී; චරෙය්‍ය, වසන්නේයි-9.

නිපකං, ප්‍රඥාවත් වූ; සද්ධිං චරං, තමා හා සමග වසන්ට නිසි වූ; සාධුවිහාරිං, යහපත් වූ වාස ඇති; ධීරං, ධෛය්‍යීසම්පන්න වූ; සහායං, කල්‍යාණමිත්‍රයෙකු; නොචෙ ලභෙථ, ඉදින් නො ලද්දේ වී නම්; විජිතං, දිනනලද, (හෙවත්) අතට පැමිණි; රට්ඨං පහාය, රට හැරපියා, රාජ්‍යසම්පත් නම් ප්‍රමාදයට කාරණයයි රජසිරිමෙහි ආදීනව දැක අතට පැමිණි රට හැරපියා එකලාව වනයට වැද තාපසප්‍රව්‍රජ්‍යාවට එළඹි; රාජා ඉව, මහාජනක රජහු මෙන් ද; අරඤ්ඤෙ, ඇත්මුල හැරපියා මේ රක්ෂිතවනයෙහි උදකලාව වසන්නා වූ; මාතඞ්ගො නාගො ඉව, මාතඞ්ග යන නම් ඇති මේ පාරිලෙය්‍යක ඇතු මෙන් ද; එකො චරෙ, ගණියා හැර එකලාව වසන්නේ යි-10.

එකස්ස, හුදකලාහුගේ; චරිතං, වාසය; සෙය්‍යො, උත්තමය; බාලෙ, මෙලෝ පරලෝ වැඩ නො දන්නා අඥානයා කෙරෙහි; සහායතා, සහායබැව්, (හෙවත්) චූලශීලය මජ්ඣිමශීලය මහාසීලය දශකථාවස්තුය තෙලෙස්ධුතාඞ්ගගුණය විදර්ශනාඥානය චතුර්විධමාර්ගඵලය ත්‍රිවිද්‍යාවය ෂඩභිඥාය අමෘතමහානිර්වාණය යන මේ සහායබැව්; නත්ථි, නැති, ඒ බාලයා නිසා මෙකියනලද සහායබැව් ලැබිය නො හැකියි එහෙයින්; එකො චරෙ, ගණියා හැර එකලාව වසන්නේය; පාපානි, ස්වල්පමාත්‍ර වූ ද අකුසලකෙනෙකුන්; නච කයිරා, නොම කරන්නේය; අරඤ්ඤෙ, ගණියා හැර මේ රක්ෂිතවනයෙහි හුදකලාව වසන්නා වූ; මාතඞ්ගො නාගො ඉව, මාතඞ්ග යන නම් ඇති

---

[1] ගමෙකා අරඤ්ඤං මාතඞ්ගො ව නාගො.

අත්ථම්හි ජාතම්හි සුඛා සහායා තුට්ඨී සුඛා යා ඉතරීතරේන
පුඤ්ඤං සුඛං ජීවිතසඞ්ඛයම්හි සබ්බස්ස දුක්ඛස්ස සුඛං පහාණං-12.
සුඛා මත්තෙය්‍යතා ලොකෙ අථො පෙත්තෙය්‍යතා සුඛා
සුඛා සාමඤ්ඤතා ලොකෙ අථො බ්‍රහ්මඤ්ඤතා සුඛා-13.
සුඛං යාව ජරා සීලං සුඛා සද්ධා පතිට්ඨිතා
සුඛො පඤ්ඤාය පටිලාභො පාපානං අකරණං සුඛංති-14.

නාගවග්ගො තෙවීසතිමො.

මේ පාරිලෙය්‍යකඇතු මෙන්; අප්පොස්සුක්කො, ගණපරිහරණයෙහි නිරුත්සාහ ව; චරෙ, වසන්නේ යි-11.

අත්ථම්හි ජාතම්හි, ප්‍රව්‍රජිතයන්ගේ චීවරකරණ පාත්‍රපචනාදි වූ හෝ ගිහින්ගේ කෘෂිවනිජ්‍යාකර්මාන්තාදි වූ හෝ කිසි ප්‍රයොජනයක් උපන් කල්හි; සහායා, ඒ කටයුත්ත සපයන්ට සමර්ථ වූ සහායයෝ; සුඛා, සුවදායක; ඉතරීතරෙන, හීන් වූ ද ප්‍රණීත වූ ද මඳ වූ ද බොහෝ වූ ද තමාසතු යම්කිසි පසයෙකින් උපදනා වූ; යා තුට්ඨි, යම් තුෂ්ටියෙක් ඇද්ද; සා, ඒ තුෂ්ටි තොමෝ; සුඛා, සුවය; ජීවිතසඞ්ඛයම්හි, මරණාසන්නකාලයෙහි; පුඤ්ඤං, කැමැති පරිද්දෙන් විපුල කොට කරණලද කුශලකර්මය; සුඛං, සුවය; සබ්බස්ස දුක්ඛස්ස, සියලු සංසාර දුඃඛයාගේ; පහාණං, ප්‍රහාණය, (හෙවත්) අර්හත්ඵලය; සුඛං, සුවයි-12.

ලොකෙ, මේ සත්වලොකයෙහි; මත්තෙය්‍යතා, මවුන් කෙරෙහි මනා පිළිවෙත් ඇතිබැව්; සුඛා, සුවය; අථො, නැවත; පෙත්තෙය්‍යතා, පියන්කෙරෙහි මනා පිළිවෙත් ඇතිබැව්; සුඛා, සුවය; ලොකෙ, මේ සත්වලොකයෙහි; සාමඤ්ඤතා, ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි මනා පිළිවෙත් ඇතිබැව්; සුඛා, සුවය; අථො, නැවත; බ්‍රහ්මඤ්ඤතා, බාහිතපාප වූ බුදු පසේබුදු මහරහත්හු යන ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි මනා පිළිවෙත් ඇතිබැව්; සුඛා, සුවයි-13.

සීලං, පඤ්චශීලඅෂ්ටාඞ්ගශීලදශශීලාදි ප්‍රභෙද ඇති ශීලය; යාවජරා, ජරාවයස දක්වා; සුඛං, සුවය, මිණිකොඬොල් මුත්හර මෙවුල්දම් ආදි සෙසු ආභරණයෝ ද විසිතුරු පැහැ ඇති නොයෙක් වස්ත්‍රජාතීහු ද ඒ ඒ වයස සිටියවුන්ට ම හොබනාහ තරුණයන්ගේ අලඞ්කාරයෝ වෘද්ධයන්ට ද වෘද්ධයන්ගේ අලඞ්කාරයෝ තරුණයන්ට ද නො හොබනාහ පඤ්චශීල අෂ්ටාඞ්ගශීල දශශීලාදි වූ අලඞ්කාරය වනාහි තරුණයන්ට ද වෘද්ධයන්ට ද හොබනේය ඒහෙයින් ශීලය ජරාවයස දක්වා සුවය; සද්ධා, ලෞකිකලොකොත්තරවශයෙන් ද්විප්‍රකාර වූ ශ්‍රද්ධා තොමෝ; පතිට්ඨිතා, නිශ්චලව පිහිටවීම; සුඛා, සුවය; පඤ්ඤාය පටිලාභො, ලෞකිකලොකොත්තර ප්‍රඥාවගේ ප්‍රතිලාභය ද; සුඛො, සුවය; පාපානං අකරණං, මාර්ගයෙන් සමුච්ඡින්න හෙයින් සියලු පාපයන්ගේ නො කිරීම; සුඛං, සුවයි-14.

නාගවග්ගො තෙවීසතිමො.

මනුජස්ස පමත්තචාරිනො තණ්හා වඩ්ඪති මාලුවා විය
සො පලවතී හුරාහුරං ඵලමිච්ඡං ව වනස්මිං වානරො-1.
යං එසා සහතී ජම්මී තණ්හා ලොකෙ විසත්තිකා
සොකා තස්ස පවඩ්ඪන්ති අභිවට්ඨං ව බීරණං-2.
යො චෙ තං සහතී ජම්මිං තණ්හං ලොකෙ දුරච්චයං
සොකා තම්හා පපතන්ති උදබින්දුව පොක්ඛරා-3.
තං වො වදාමි භද්දං වො යාවන්තෙත්ථ සමාගතා
තණ්හාය මූලං ඛණථ උසීරත්ථොව බීරණං
මා වො නලං ව සොතොව මාරො භඤ්ජි පුනප්පුනං-4.

පමත්තචාරිනො, ස්මෘතිවිප්‍රවාසලක්ෂණ වූ ප්‍රමාදයෙන් ප්‍රමාදචාරී වූ; මනුජස්ස, පුරුෂයාහට; තණ්හා, සදොර උපදනා රූපතෘෂ්ණාදිවශයෙන් ෂට්ප්‍රකාර වූ තෘෂ්ණා තොමෝ; මාලුවා විය, රුකක් වෙළඳිමින් වැඩෙන මාලුවාලියක ඒ රුකට විනාසයට වඩනාක් මෙන් ඒ පුද්ගලයාහට විනාසය පිණිස; වඩ්ඪති, වඩනීය; සො, තෘෂ්ණාවසග වූ ඒ පුද්ගල තෙමේ; වනස්මිං, වනයෙහි; ඵලමිච්ඡං, අඹදඹ ඈ නොයෙක් පල කැමැත්ව රුකින් රුකට පනින්නා වූ; වානරො ඉව, වඳුරකු මෙන්; හුරාහුරං, භවයෙන් භවයට; පලවති, පනින්නේයි, (හෙවත්) දිවන්නේයි-1.

ජම්මී, ලාමක වූ; විසත්තිකා, රූපාදි සඅරමුණෙහි ආසක්තාවිසක්තා හෙයින් විසත්තිකාය යන නම් ඇති, [එසා] තණ්හා, ෂඩ්වාරික වූ [මේ] තෘෂ්ණා තොමෝ; යං, යම් පුද්ගලයකු; සහති, අභිභවනය කෙරේ ද, මැඩ පවත් ද; තස්ස, ඒ පුද්ගලයාහට; අභිවට්ඨං, මහවැස්සෙන් නැවත නැවත වස්නාලද, (හෙවත්) තෙමනලද; බීරණං ඉව, ගොටකැණ වඩනා මෙන්; සොකා, වට්ට මූලක වූ සොකයෝ; වඩ්ඪන්ති, වඩනාහුයි-2.

ජම්මිං, ලාමක වූ; දුරච්චයං, ඉක්මපිය නො හැකි වූ; එතං තණ්හං, ෂඩ්වාරික වූ මේ තෘෂ්ණාව; යො ච, යම් පුද්ගලයෙක් වනාහි; සහති, මැඩ පවත් ද; තම්හා, ඒ පුද්ගලයා කෙරෙන්; සොක, වට්ටමූලක වූ සොකයෝ; පොක්ඛරා, පොකුරුපතින් ගිලිහෙන්නා වූ; උදබින්දු ඉව, දියබිඳු මෙන්; පපතන්ති, ගිලිහෙන්නාහු යි, පහවන්නාහු යි-3.

යාවන්තෙත්ථ, යම් පමණකෙනෙක්; එත්ථ, මෙතැන්හි; සමාගතා, රැස් වූ ද ඒ තොප හැමදෙනාහට; භද්දං හොතු, වැඩ වේව යි මේ කපිලමත්ස්‍යයාහට මෙන් අවැඩෙක් නො වේව යි; තං, ඒ කාරණයෙන්; වො, තොප හැමදෙනහට; වදාමි, මේ අවවාදය කියමි, හේ කිමෙක් ද යත්; උසීරත්ථො බීරණං ඉව, සුවඳහොට මුලින් ප්‍රයොජන ඇති එකැත්තු මහ හුදැල්ලකින් බෙරුතණ කණින්නාක් මෙන්; තණ්හාය මූලං ඛණථ, භවොත්පත්තියට ප්‍රධාන කාරණ වූ ෂඩ්වාරික තෘෂ්ණාවගේ මූලය යි කියනලද අවිද්‍යාව අර්හත්මාර්ගඥානය යි කියනලද මහ හුදැල්ලෙන් කණිනු; නලං ඉව, ගංතෙර හටගත් රණ්හුණපදු

යථාපි මූලෙ අනුපද්දවෙ දළ්හෙ ඡින්නොපි රුක්ඛො පුනරෙව රූහති
එවම්පි තණ්හානුසයෙ අනූහතෙ නිබ්බත්තතී දුක්ඛමිදං පුනප්පුනං-5.
යස්ස ඡත්තිංසතිසොතා මනාපසවනා භුසා
වාහා වහන්ති දුද්දිට්ඨිං සඞ්කප්පා රාගනිස්සිතා-6.
සවන්ති සබ්බධී සොතා ලතා උබ්භිජ්ජ තිට්ඨති
තඤ්ච දිස්වා ලතං ජාතං මූලං පඤ්ඤාය ඡින්දථ-7.

රත් හෝ බටහුණුපඳුරක් හෝ කැණහෙණ යන්නා වූ; සොතො ඉව, මහා වෙගයෙන් ආ ගංවතුරක් මෙන්; මාරෙ, ක්ලේශමාරය මෘත්‍යුමාරය දිව්‍යපුත්‍රමාරය යි යන ත්‍රිවිධ වූ මාරතෙම; වො, තොප ඇමදෙන; පුනප්පුනං, නැවත නැවත; මාභඤ්ජි, නහමක් බිඳ්වා - 4.

යථාපි, යම්සේ; මූලෙ, වෘක්ෂයාගේ පළමහාමූලය; අනුපද්දවෙ, ඡේදනප්‍රලනකෘමිවෙධාදී එක්තරා උපද්‍රවයකින් උපද්‍රවයකට නො පැමිණි කල්හි; දළ්හෙ, එහෙයින් ම ස්ථිරතර කල්හි; ඡින්නොපි රුක්ඛො, අගින් සපතල ඡින්න වූ ද නුගඇසතු ආදි වනස්පතිවෘක්ෂය; පුනරෙව, නැවත ද; රූහති, ශාඛාප්‍රශාඛාවශයෙන් හටගන්නේ ම වේ ද; එවම්පි, එහෙයින් ම; තණ්හානුසයෙ, තෘෂ්ණාසඞ්ඛ්‍යාතඅනුසය, (හෙවත්) කාරණ ලාභයක් ඇති කල්හි මූසිකාදිවිෂයක් මෙන් නැවත නැවත සන්තානයෙහි උපදනට නිසි වූ කාමරාගභවරාගානුසය; අනූහතෙ, අර්හන්මාර්ගඥානයෙන් සිඳ නො පියනලද කල්හි; ඉදං දුක්ඛං, ඒ ඒ භවයෙහි ජාතිජරාව්‍යාධිමරණය යි කියනලද මේ දුක්ඛජාතය; පුනප්පුනං, නැවත නැවත; නිබ්බත්තති, උපදනේ මැයි-5.

යස්ස, යම් පුද්ගලයක් හට; ඡත්තිංසතිසොතා, චක්ෂුරාදිඅධ්‍යාත්මිකායතනයන් විෂය කොට පවත්නා වූ තෘෂ්ණාවිචරිතයෝ අටළොස්දෙනය රූපාදිබාහිරායතනයන් විෂය කොට පවත්නා වූ තෘෂ්ණාවිචරිතයෝ අටළොස්දෙනය යන මේ තෘෂ්ණාවිචරිතයන් වසයෙන් සතිස්වැදෑරුම් වූ තෘෂ්ණාශ්‍රොතසින් සමන්විත වූ; මනාපසවනා, මනාප වූ රූපාදි අරමුණෙහි ශ්‍රවත්ව පවත්නා වූ තෘෂ්ණා තොම; භුසා, බලවත් ව උපදී ද; දුද්දිට්ඨිං, විපන්න වූ දෘෂ්ටි ඇතිබැවින් නුවණ නැති ඒ පුද්ගලයා; රාගනිස්සිතා, ධ්‍යානයක් වත් විදර්ශනාවක් වත් ඇසිරු නො කොට රාගය ඇසිරු කළා වූ; සඞ්කප්පා, විතර්කයෝ; වාහා, නැවත නැවත උපදනා බැවින් බලවත්වූවාහු; වහන්ති, අපායට පමුණුවන්නාහු යි-6.

සොතා, තෘෂ්ණාශ්‍රොතස්හු, (හෙවත්) තෘෂ්ණා නැමැති ගඟාප්‍රවාහයෝ; සබ්බධි, චක්ෂුරාදීන්ගේ වශයෙන් රූපාදි සඅරමුණෙන් ද කාමභවාදි සියලු භවයෙන් ද ශ්‍රවත් වනහෙයින් ද වැහෙන හෙයින් හැමතැන්හි ම පවත්නාහු නම් වෙති; ලතා, භවයෙන් ගවය වළඳනා අර්ථයෙන් ද ගිවන අර්ථයෙන් ද ලතා නම් වූ ඒ තෘෂ්ණා තොමෝ; උබ්භිජ්ජ, සදොරින් ඉපද; තිට්ඨති, රූපාදි සඅරමුණෙහි සිටියිය, (හෙවත්) පවතියිය; ජාතං, එසේ උපන්නා වූ; තඤ්ච

සරිතානි සිනෙහිතානි ච සොමනස්සානි භවන්ති ජන්තුනො
තෙ සාතසිතා සුඛෙසිනො තෙ වෙ ජාතිජරූපගා නරා-8.
තසිණාය පුරක්ඛතා පජා පරිසප්පන්ති සසො ව බාධිතො [1]
සංයොජනසඞ්ගසත්තා දුක්ඛමුපෙන්ති පුනප්පුනං චිරාය-9.
තසිණාය පුරක්ඛතා පජා පරිසප්පන්ති සසොව බාධිතො
තස්මා තසිණං විනොදයෙ භික්ඛු ආකඞ්ඛී [2] විරාගමත්තනො-10.

ලතං, ඒ තෘෂ්ණාලතාව වනාහි; දිස්වා, 'එසෙසා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති' යි මෙසේ උත්පත්තිස්ථානවශයෙන් දැක; පඤ්ඤාය, මාර්ගප්‍රඥාවෙන් [මූලං] ඡින්දථ, වෙනෙහි හටගත් පියවිලියක් සැතකින් කපන එකකු මෙන් මුලින් ම සිඳියව්-7.

සරිතානි, රූපාදි අරමුණෙහි විසිර පතළා වූ ද; සිනෙහිතානි ච, උපභොගපරිභොගවස්තුයෙහි පැවැත්තා වූ තෘෂ්ණාස්නෙහයෙන් ස්නෙහිත වූ ද; (හෙවත්) ගල්වනලද්දා වූ ද; සොමනස්සානි, සොම්නස්හු; ජන්තුනො, තෘෂ්ණාවශිකසත්ත්වයාහට; භවන්ති, වන්නාහ; තෙ, ඒ තෘෂ්ණාවශික සත්ත්වයෝ; සාතසිතා, සුඛ සොම්නස් ඇසුරු කළාහු; සුඛෙසිනො, කායිකචෛතසික සුවසොයනසුලු වෙති; තෙ නරා, එබඳු වූ සත්ත්වයෝ; වෙ, එකාන්තයෙන්; ජාතිජරූපගා, ජාතිජරාව්‍යාධිමරණයට පැමිණෙන්නාහු ම වෙත්නුයි, ජාතිජරාවට පැමිණෙන්නො නම් වෙත්-8.

තසිණාය, ත්‍රාසය උද්වෙගය කරණ අර්ථයෙන් තසිණාය යි කියනලද තෘෂ්ණාව විසින්; පුරක්ඛතා, පිරිවරණලද්දා වූ, (හෙවත්) වලඳනාලද්දා වූ; පජා, මේ සත්ත්වයෝ, සාවැද්දා විසින්; බාධිතො, බඳනාලද; සසො ඉව, සාවෙකු මෙන්, (හෙවත්) දැල බැඳුනු සාවෙකු මෙන්; පරිසප්පන්ති, සැපෙන්නාහ, භය පත් වන්නාහ; සංයොජනසඞ්ග, දසවිධ සංයොජනසඞ්ගයෙන් ද රාගසඞ්ගාදි සප්තවිධසඞ්ගයෙන් ද; සත්තා, බැඳුනාහු, (හෙවත්) වලඳනාලද්දාහු; චිරාය, බොහෝ කලක්; පුනප්පුනං, නැවත නැවත; දුක්ඛං, ජාතිජරාව්‍යාධිමරණ දුක්ඛයට; උපෙන්ති, පැමිණෙන්නාහු යි 9.

තසිණාය, ත්‍රාසය උද්වෙගය උපදවන අර්ථයෙන් තසිණාය යි කියනලද තෘෂ්ණාව විසින්; පුරක්ඛතා, පිරිවරණලද්දා වූ, (හෙවත්) වලඳනාලද්දා වූ; පජා, මේ සත්ත්වයෝ; බාධිතො, සාවැද්දා විසින් බඳනලද; සසො ඉව, සාවෙකු මෙන්, (හෙවත්) දැල බැඳුනු සාවෙකු මෙන්; පරිසප්පන්ති, සැපෙන්නාහ, භය පත් වන්නාහ; තස්මා, එහෙයින්; අත්තනො, තමාහට; විරාගං, රාගවිගමනය, (හෙවත්) නිර්වාණය; ආකඞ්ඛී, කැමැතිවන්නා වූ; භික්ඛු, මහණ තෙම; තසිණං, ඖදාරික වූ තෘෂ්ණාව; විනොදයෙ, අර්හත්මාර්ගඥානයෙන් ප්‍රහීණ කරන්නේ යි-10.

---

1 බන්ධිතො. 2 ආකඞ්ඛ.

යො නිබ්බනථො වනාධිමුත්තො වනමුත්තො වනමෙව ධාවති
තං පුග්ගලමෙව පස්සථ මුත්තො බන්ධනමෙව ධාවති-11.
න තං දළ්හං බන්ධනමාහු ධීරා යදායසං දාරුජං බබ්බජඤ්ච
සාරත්තරත්තා මණිකුණ්ඩලෙසු පුත්තෙසු දාරෙසු ච යා අපෙක්ඛා-12.
එතං දළ්හං බන්ධනමාහු ධීරා ඔහාරිනං සිථිලං දුප්පමුඤ්චං
එතම්පි ඡෙත්වාන පරිබ්බජන්ති අනපෙක්ඛිනො කාමසුඛං පහාය-13.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; නිබ්බනථො, ගිහිභාවයෙහි ආලය යි කියනලද වනථය හැර පැවිදි වූ බැවින් තෘෂ්ණාරහිත වූයේ; වනාධිමුත්තො, විහාරය යි කියනලද තපොවනයෙහි ඇලුනේ; වනමුත්තො, ගිහිබන්ධනය යි කියන ලද තෘෂ්ණාවනයෙන් මුක්තවූයේ; වනමෙව ධාවති, නැවත ගිහිබන්ධනය යි කියනලද තෘෂ්ණාවනයට ම දිවේ ද; මුත්තො, ගිහිබන්ධනයෙන් මුක්තවූයේ; බන්ධනමෙව ධාවති, නැවත ඒ ගිහිබන්ධනයට ම දිවේ ද; තං පුග්ගලං, ඒ පුද්ගලයා; එවං පස්සථ, ව්‍යසනයට පැමිණියාහු මෙසේ බලව්-11.

ආයසං, යකඩින් කරණලද්දා වූ ද; දාරුජං, දඬෙන් කරණලද්දා වූ ද; බබ්බජඤ්ච, බබුස්තණින් කරණලද්දා වූ ද; යං, යම් බන්ධනයෙක් ඇද්ද නොහොත්; යං, යම් බන්ධනයෙක්; ආයසං, යකඩින් කරණලද ද; දාරුජං, යම් බන්ධනයෙක් දඬෙන් කරණලද ද; බබ්බජඤ්ච, යම් බන්ධනයෙක් බබුස්තණින් කරණලද ද; තං බන්ධනං, ඒ සියලු බන්ධනය ම; ධීරා, ප්‍රාඥයෝ; න දළ්හමාහු, කඩු ආදියෙන් කැපිය හැකිබැවින් දැඩි වූ බන්ධනයෙකැයි නො කියති; මණිකුණ්ඩලෙසු, ඉන්ද්‍රනීල මහානීලාදිමාණික්‍යයෙහි ද කුණ්ඩලාභරණයෙහි ද, (නොහොත්) මැණිකින් විසිතුරු වූ කුණ්ඩලාභරණයෙහි ද; සාරත්තරත්තා, අතිසයින් සංරක්ත ව ඇලුනා වූ ද (නොහොත්); සාරත්තරත්තා, මිණිකොඩොල් ආදින්ගේ සාර බව හෙතු කොටගෙණ අතිසයෙන් ම ඇලුනා වූ ඒ රාගය ද; පුත්තෙසු, දරුවන් කෙරෙහි ද; දාරෙසු ච, අඹුවන් කෙරෙහි ද; යා අපෙක්ඛා, යම් අපෙක්ෂාවෙක් ඇද්ද, (හෙවත්) යම් තෘෂ්ණාවෙක් ඇද්ද ඒ තෘෂ්ණාව ද යන-12.

එතං, මේ කෙලශබන්ධනය; ධීරා, බුද්ධාදිප්‍රාඥයෝ; දළ්හං බන්ධනං ආහු, ශස්ත්‍රාදීයෙන් කැපිය නො හැකි හෙයින් ස්ථිර වූ බන්ධනයෙකැයි කියති; ඔහාරිනං, සත්වයන් සතරඅපායෙහි ඇද හෙලා ගෙණ යට බලාගෙණ යන්නා වූ; සිථිලං, බැඳීතැන සිවි සම්මස් නො සිඳ ලේ නො සොල්වා බැඳිබව ද නො දන්වා ථලපථජලපථආදියෙහි සියලු කර්මාන්තයන්ට අවසර දෙනහෙයින් ලිහිල් වූ; දුප්පමුඤ්චං, ලොභවසයෙන් එක්වරක ද උපන් කෙලශබන්ධනය බැහැගත් තැනින් කට හරවා ගත නො හැකි කැස්බකු මෙන් ගලවාගත නො හැකිහෙයින් උනා හැර පිය නො හැකි වූ; එතම්පි, මේ කෙලශබන්ධනය ද; ඡෙත්වාන, ඥානඛඩ්ගයෙන් කපා; අනපෙක්ඛිනො, වස්තුකාම කෙලශකාමයෙහි අපෙක්ෂාරහිත වූ වාහූ; කාමසුඛං පහාය, කාමසුඛය හැර; පරිබ්බජන්ති, නුවනැත්තාහු පැවිදිවන්නාහු යි-13.

යෙ රාගරත්තානුපතන්ති සොතං සයං කතං මක්කටකොව ජාලං
එතම්පි ඡෙත්වාන වජන්ති ධීරා අනපෙක්ඛිනො සබ්බදුක්ඛං පහාය-14.
මුඤ්ච පුරෙ මුඤ්ච පච්ඡතො මජ්ඣෙ මුඤ්ච භවස්ස පාරගූ
සබ්බත්ථ විමුත්තමානසො න පුන ජාතිජරං උපෙහිසි-15. [1]
විතක්කපමථිතස්ස ජන්තුනො තිබ්බරාගස්ස සුභානුපස්සිනො
භිය්‍යො තණ්හා පවඩ්ඪති එසො ඛො දළ්හං කරොති බන්ධනං-16.
විතක්කූපසමෙ ච යො රතො අසුභං භාවයති සදා සතො
එසඛො ව්‍යන්තිකාහිති එසච්ඡෙජ්ජති මාරබන්ධනං-17.

රාගරත්තා, රාගයෙන් රත් වූ ද්වෙෂයෙන් දුෂ්ට වූ මොහයෙන් මූඪ වූ; යෙ, යම් සත්වකෙනෙක්; සයං කතං ජාලං, තමා විසින් කරණලද දැල අනුව පවත්නා වූ එහි ම වැද හෝනා වූ; මක්කටකො ඉව, මකුළුවා මෙන්; සයං කතං, තමා විසින් කරණලද්ද වූ තමුන් ම උපදවා ගත්තා වූ; සොතං, තෘෂ්ණා ශ්‍රොතස ඉක්මෙන්නට උගහට වූවාහු ම තෘෂ්ණාවතුරෙහි; අනුපතන්ති, හෙද් ද, බහු තෘෂ්ණාශ්‍රොතස ඉක්මවන්නට නො පොහොසත් වන්නාහ; ධීරා, ප්‍රාඥයෝ වනාහි; එතම්පි ඡෙත්වාන, මෙසේ ඉක්මවන්නට උගහට වූ මේ තෘෂ්ණා ශ්‍රොතස පවා සිඳ පියා; අනපෙක්ඛිනො, වස්තුකාමක්ලෙශකාමයෙහි නිරාලසව; සබ්බදුක්ඛං පහාය, රහත්මගින් සියලු සසරදුක් පහ කොට; වජන්ති, නිවන්පුරයට යන්නාහුයි-14.

පුරෙ, අතීත වූ පඤ්චස්කන්ධයන් කෙරෙහි ප්‍රවෘත්ත වූ තෘෂ්ණාව; මුඤ්ච, හරැ; පච්ඡතො, අනාගත වූ පඤ්චස්කන්ධයන් කෙරෙහි පවත්නා වූ තෘෂ්ණාව ද; මුඤ්ච, හරැ; මජ්ඣෙ, වර්තමාන වූ පඤ්චස්කන්ධයන් කෙරෙහි පවත්නා වූ තෘෂ්ණාව ද; මුඤ්ච, හරැ; භවස්ස පාරගූ, මෙසේ කල්හි ත්‍රිවිධභවයාගේ පාරයට පැමිණියා වූ තෝ; සබ්බත්ථ විමුත්තමානසො, ස්කන්ධධාත්වායතනය යි යන ප්‍රභෙදඇති සියලු ප්‍රත්‍යයසමුත්පන්නධර්මයන් කෙරෙන් මිදුනු සිත් ඇත්තෙහි; පුන, නැවත; ජාතිජරං, ජාතියට ජරාවට; න උපෙහිසි, නො පැමිණියෙහි වී[2]-15.

විතක්කපමථිතස්ස, කාමවිතර්කව්‍යාපාදවිතර්කවිහිංසාවිතර්කත්‍රය යි යන ත්‍රිවිධවිතර්කයන් විසින් මථනාලද්ද වූ; තිබ්බරාගස්ස, තීව්‍ර වූ කාමරාග ඇති; සුභානුපස්සිනො, ඉෂ්ටාලම්බනයෙහි සිත විහිද අත්ලපත්ල යහපත තනබඩතුරැ යහපත දත්මුව යහපත යනාදීන් නිමිත්තානුව්‍යඤ්ජනග්‍රහණය කොට විසභාග අරමුණු සුභවසයෙන් බලන සුලු වූ; ජන්තුනො, සත්වයාහට; භිය්‍යො, බොහෝකොට ම; තණ්හා, ෂඩ්ද්වාරික වූ තෘෂ්ණා තොම; පවඩ්ඪති, වඩනීය; එසො ඛො, මේ පුද්ගල වනායි; බන්ධනං, තෘෂ්ණා නැමති බන්ධනය; දළ්හං කරොති, තර කරන්නේයි-16.

යො, යම් මහණෙක්; විතක්කූපසමෙ රතො, කාමවිතර්කාදිත්‍රිවිධවිතර්කයන්ගේ ව්‍යුපශමය යි කියනලද උද්ධුමාතකාදි දසඅසුභාලම්බනයෙහි උපන් ප්‍රථ

---

1 එසිනො. 2 නො පැමිණෙන්නේයි.

නිට්ඨඞ්ගතො අසන්තාසී වීතතණ්හො අනඞ්ගණො
අච්ඡිජ්ජ[1] භවසල්ලානි අන්තිමොයං සමුස්සයො-18.
වීතතණ්හො අනාදානො නිරුත්තිපදකොවිදො
අක්ඛරානං සන්නිපාතං ජඤ්ඤා පුබ්බපරානි ච
සවෙ අන්තිමසාරීරො මහාපඤ්ඤො මහාපුරිසොති වුච්චති-19.

මධ්‍යානයෙහි ඇලුණේ වේ ද; සදා, හැමකල්හි ම; සතො, සිහි ඇතිවූයේ; අසුභං භාවයති, ඒ අසුභධ්‍යානය උපදවා ද, වඩා ද; එසො ඛො, මේ මහණ වනාහි; ව්‍යන්තිකාහිති, භවත්‍රයෙහි උපදනා නිසාන්‍යිස යි කියනලද තෘෂ්ණාව පහකරන්නේය, නසන්නේය; එසො මේ මහණ තෙම; මාරබන්ධනං, ත්‍රෛභූමිකවෘත්තසඞ්ඛ්‍යාතමාරබන්ධනය; ඡෙජ්ජති, අර්හද්මාර්ගඥාන නැමැති ශස්ත්‍රයෙන් කපන්නේයි-17.

නිට්ඨඞ්ගතො, යම් මහණෙක් තෙම අර්හත්ඵලසඞ්ඛ්‍යාතනිෂ්ඨාවට පැමිණියේ වේ ද, මේ බුද්ධශාසනයෙහි පැවිදිවූවන්ගේ නිෂ්ඨාව නම් අර්හත්ඵලය යි ඒ නිෂ්ඨාවය යි කියනලද අර්හත්ඵලය තමා සතන්හි ඉපදවීමෙන් නිෂ්ඨාවට පැමිණියේ වේ ද; අසන්තාසී, තමා සතන්හි උපදනා රාගාදිසන්ත්‍රාසයක් නැතිහෙයින් ද ජීවිතනිකාන්තිය ප්‍රහීණහෙයින් සිංහව්‍යාඝ්‍රාදීන් කෙරෙන් වන සන්ත්‍රාසයක් නැතිහෙයින් ද සන්ත්‍රාසරහිත ද, භය නැත්තේ ද; වීතතණ්හො, පහවූ කාමතෘෂ්ණාභවතෘෂ්ණාවිභවතෘෂ්ණා ඇත්තේ වේ ද; අනඞ්ගණො, එහෙයින් ම රාගාද්‍යඞ්ගනරහිත ද, (හෙවත්) නිකෙලෙශී ද; භවසල්ලානි, භවගාමී වූ සියලු රාගාදිකෙලෙශසල්‍යයන්; අච්ඡිජ්ජ, අර්හද්මාර්ගඥානශස්ත්‍රයෙන් කපාපි ද, (හෙවත්) රාගාදි වූ ඒ සියලු කෙලෙස්හුල් තාක් උදුරා හැරපි ද ඒ මහණහුගේ; අයං, මේ පවත්වමින් සිටිදෙහය; අන්තිමො සමුස්සයො, අන්තිම ආත්මභාවය යි, මෙබඳු මහණ භවපරියන්තයෙහි සිටිහෙයින් ඊහට මතුභවයෙහි පිළිසිඳෙක් නැත්තුයි මේ පවත්වමින් සිටි ආත්මභාවය නම් කෙළවර ආත්මභාවය යි සේයි-18.

වීතතණ්හො, යම් මහණෙක් අර්හද්මාර්ගයෙන් පහකරණලද භවතෘෂ්ණා ඇත්තේ ද; අනාදානො, ස්කන්ධාදියෙහි ආත්මාත්මීයවශයෙන් ග්‍රහණයක් නැත්තේ ද; නිරුත්තිපදකොවිදො, නිරුක්තියෙහි ද සෙසුතුන්පදයෙහි ද දක්ෂ ද, (හෙවත්) සිවුපිළිසිඹියාවෙහි දක්ෂ ද; අක්ඛරානං සන්නිපාතං, අක්ෂරයන්ගේ සන්නිපාතය යි කියනලද අක්ෂරසමුදාය ද; පුබ්බපරාණි ච, පූර්වාක්ෂරපරාක්ෂරයන් ද; ජඤ්ඤා, දන්නේ වේ ද, (හෙවත්) පූර්වාක්ෂරයෙන් පරාක්ෂරය දැනගන්නේ වේ ද පරාක්ෂරයෙන් පූර්වාක්ෂරය දැනගන්නේ වේ ද පූර්වාක්ෂර පෙණේ නම් පරාක්ෂරය නො පෙණේ නම් මේ පූර්වාක්ෂරයට මේ පරාක්ෂරය වියයුතුය යි පූර්වාක්ෂරයෙන් පරාක්ෂරය දැනගණී ද පරාක්ෂරය පෙණේ නම් පූර්වාක්ෂර නො පෙණේ නම් මේ පරාක්ෂරයට මේ පූර්වාක්ෂරය විය යුතුය යි පරාක්ෂරයෙන් පූර්වාක්ෂරය දැනගණී ද; අන්ති

---

1 අච්ඡිද.

සබ්බාභිභූ සබ්බවිදූහමස්මි සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො
සබ්බඤ්ජහො තණ්හක්ඛයෙ විමුත්තො සයං අභිඤ්ඤාය කමුද්දිසෙය්‍යං-20.
සබ්බදානං ධම්මදානං ජිනාති සබ්බං රසං ධම්මරසො ජිනාති
සබ්බං රතිං ධම්මරතී ජිනාති තණ්හක්ඛයො සබ්බදුක්ඛං ජිනාති-21.

මසාරීරො, අන්තිම ශරීරයෙහි පිහිටියා වූ; සො, ඒ මහණ තෙම; වෙ, එකාන්තයෙන්; මහාපඤ්ඤො, මහත් වූ අර්ථධර්මනිරුක්තිප්‍රතිභානප්‍රතිසංයුක්ත වශයෙන් සිවුපිළිසිඹියාවන් ද මහත් වූ ශීලස්කන්ධාදි පඤ්චවිධධර්මස්කන්ධයන් ද පිරිසිඳ දන්නා වූ ප්‍රඥාවෙන් සමන්විත හෙයින් මහත්ප්‍රඥා ඇත්තේය යි ද; මහාපුරිසො ඉති, සකලක්ලේශයන් කෙරෙන් විමුක්ත වූ සිත් ඇතිහෙයින් මහාපුරුෂය යි ද; වුච්චති, කියනු ලැබේ-19.

අහං, මම; සබ්බාභිභූ අස්මි, සියලු ත්‍රෛභූමිකධර්මයන් අභිභවනය කෙළෙම් වෙමි; සබ්බවිදූ අස්මි, සියලු චාතුර්භූමිකධර්මයන් සර්වාකාරයෙන් මනා කොට මම දත්තේ වෙමි, සබ්බෙසු ධම්මෙසු අනූපලිත්තො, සියලු ත්‍රෛභූමිකධර්මයෙහි තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිලෙපයෙන් අනුපලිප්තයෙමි, නො ඇලුනෙමි; සබ්බඤ්ජහො, සියලු ත්‍රෛභූමිකධර්මයන් පහ කොට සිටියෙමි; තණ්හක්ඛයෙ විමුත්තො, තෘෂ්ණාක්ෂය යි කියනලද අර්හත්ඵලයෙහි අශෛක්ෂවිමුක්තිවශයෙන් විශෙෂයෙන් ඇලිනිමි; සයං අභිඤ්ඤාය, අභිඥෙය්‍යාදී වූ ප්‍රභෙද ඇති චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් මම ම ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දැන; කං උද්දිසෙය්‍යං, අනික්කවරක්හු මේ මාගේ උපාධ්‍යාය යි වත් ආචාර්‍ය්‍ය යි වත් කියම්ද-20.

ධම්මදානං, ලාභසත්කාරාදියෙහි නිරපෙක්ෂ ව හිතාධ්‍යාශයෙන් සටත් පිරිසෙයින් සතරපද ගාථාවකින් අනුමෙවෙනි වසයෙන් පවත්වනලද්දා වූ ධර්මදානය තෙම; සබ්බදානං ජිනාති, අන්නදානපානදානාදි සියලු දශවිධදානවස්තුපරිත්‍යාගය දනන්නේය, ඉදින් යමෙක් සක්වළගැබ මුළුල්ලෙහි බඹලොව දක්වා දනින් දන ගසා වැඩහුන් බුදු පසේබුදු මහරහතුන්ට කෙහෙල්ගප් වැනි සිවුරු දන්දුන්නේ වී නම් පාත්‍ර පුරා ප්‍රණීත පිණ්ඩපාත දන්දුන්නේ වී නම් එසේ ම පාත්‍ර පුරා තෙල්මී සකුරු ආදි ගිලන්පස බෙහෙත්සත්පිරිකර දන්දුන්නේ වී නම් මහාවිහාරය බඳු වූ නොයෙක් ලක්ෂ ගණන්විහාර කරවා දුන්නේ වී නම් ලෝවාමහපාය බඳු නොයෙක් ලක්ෂගණන් ප්‍රාසාද කරවා දුන්නේ වී නම් ඒ සියලු දනට ද වඩා අනේපිඬු මහසිටානන් ජෙතවනවිහාරය උදෙසා කරණලද සිවුපණස් කෙළක් පමණ ධනපරිත්‍යාගයට ද වඩා ධර්මාශොක රජ්ජුරුවන් සුවාසූදහසක් විහාර උදෙසා කරණලද සයානු කෙළක් පමණ ධනපරිත්‍යාගයට ද වඩා සටත්පිරිසෙයින් සතරපද ගාථාවකින් අනුමෙවෙනි වසයෙන් පවත්වනලද ධර්මදානය ම උත්තම ය යි සේයි කුමක් හෙයින් ද.යත් මෙතිනාක් පින් කරන්නාහු බණ අසා ම කරන්නාහ නො අසා කරන්නාහු නො වෙත් එහෙයින් ධර්මදානය ම උත්තමයි; ධම්මරසො, සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකධර්මය නවලොකොත්තරධර්මය යන මේ ධර්මරසය ම; සබ්බං රසං ජිනාති, ලොකයෙහි පවත්නා ලවණාම්ලතික්තකටුකකෂායමධු

හනන්ති[6] භොගා දුම්මෙධං නො වෙ පාරගවෙසිනො
භොගතණ්හාය දුම්මෙධො හන්ති අඤ්ඤෙව අත්තනං-22.
තිණදොසානි ඛෙත්තානි රාගදොසා අයං පජා
තස්මා හි වීතරාගෙසු දින්නං හොති මහප්ඵලං-23.

රස යන සියලු රසතාක් දිනන්නේයි, කුමක් හෙයින් ද යත් උඩත්පිරිසෙයින් දෙවියන්ගේ සුධාභොජනරසය ද සත්වයන් සංසාරවෘත්තියෙහි හෙලා දුක් අනුභව කිරීමට පසවන්නේය ධර්මරසය වනාහි සත්වයන් අජරාමරභාරණ හෙයින් සියලු රසයන්ට උත්තම රස නම් වේ; ධම්මරති, ලාභසත්කාරාදියෙහි නිරපෙක්ෂ ව නිස්සරණාධ්‍යාසයෙන් ධර්මදෙශනා කරන්නාහට ද මේ ඉගෙණ අනුන් තෙප්ලෙහි දෙස් කියමි මාගේ තෙප්ලෙහි අනුන් කී දෙස් මෙසෙයින් මුදමි මට ලාභසත්කාර උපදවමි මෙසේ අලගද්දූපපර්‍යාප්තියට නො පමුණුවා පර්‍යාප්තිද්‍ධරණයෙන් ප්‍රතිපත්ති පූරා අධිගම සිද්ධ කෙරෙමි යන නිස්සරණාධ්‍යාසයෙන් අසන්නහුට ද උපදනා ප්‍රීතිය යි කියනලද ධර්මරති තොමෝ; සබ්බං රතිං ජිනාති, පුත්‍රරතිධීතෘරති ආදි වූ සියලු රතිතාක් දිනන්නීය; තණ්හක්ඛයො, සියලු තෘෂ්ණාවන් ක්ෂය කරණහෙයින් තෘෂ්ණාක්ෂය යි කියනලද අර්හත්මාර්ගඥානාවසානයෙහි උපදනා වූ අර්හත්ඵලය තෙම; සබ්බදුක්ඛං ජිනාති, සියලු සංසාරදුඃඛය අභිභවනය කරණහෙයින් සියලු දුක්තාක් පරදවන්නේ යි-21.

භොගා, වස්ත්‍රාභරණාදිඋපභොගවස්තූහු ද දාසිදාසගවමහිෂාදිපරිභොගවස්තූහු ද; දුම්මෙධං, අඥානපුද්ගලයා; හනන්ති, නසන්නාහ; නො වෙ පාරගවෙසිනො, නිවන් නැමැති පරතෙර සොයන සුළු වූ ප්‍රාඥ පුද්ගලයන් නො නසන්නාහුයි, යම්හෙයකින් අඥාන පුද්ගල තෙම ප්‍රාණවධාදියෙන් උමං බිඳීම් මං පැහැරීම් ආදියෙන් තුලාකූටමානකූටාදියෙන් භොගපරියෙසනය කරන්නේ බොහෝ අකුසල් රැස් කෙරේ ද එහෙයින් භොගයෝ ඔහු නසන්නාහු නම් වෙති ප්‍රාඥ පුද්ගලයෝ වනාහි ධාර්මික වූ කෘෂිවණික්කර්මාන්තාදියෙන් භොගපරියෙසනය කරන්නාහු අකුසල් රැස් නො කෙරෙත් නුයි භොගයෝ ඔවුන් නො නසන්නාහු නම් වෙති යේයි; දුම්මෙධො, අඥානපුද්ගල තෙම; භොගතණ්හාය, උපභොගපරිභොගවස්තුවෙහි උපන් තෘෂ්ණාව හෙතු කොට ගෙණ බොහෝ පව් රැස් කොට; අත්තානං, තමා; අඤ්ඤෙ ඉව, අනුන් නසන එකක්හු මෙන්; හනති, නසන්නේ යි, තමා අපායෙහි හෙලන්නේ යි-22.

'ඛෙත්තානි, ඇල්කෙත් ආදි වූ ක්ෂෙත්‍රයෝ; තිණදොසානි, යම්සේ මාරතු කුඩුමැට් ආදි තණ දෙස් කොට ඇත්තාහු ද එසේ ම; අයං පජා, මේ මනුෂ්‍ය ප්‍රජාව ද; රාගදොසා, රාගදෝෂ කොට ඇත්තිය; තස්මා, එහෙයින්; වීතරාගෙසු, පහ වූ කාමරාගරූපරාගඅරූපරාග ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ට; දින්නං, දෙනලද දානය; මහප්ඵලං හොති, මහත්ඵල වන්නේයි, ප්‍රත්‍යක්ෂවිපාකප්‍රවෘත්තිවිපාකවශයෙන් මහත්ඵලමහානිසංස වන්නේයි-23.

---

[6] නිහනන්ති.

තිණදොසානි ඛෙත්තානි දොසදොසා අයං පජා
තස්මා හි වීතදොසෙසු දින්නං හොති මහප්ඵලං-24.
තිණදොසානි ඛෙත්තානි මොහදොසා අයං පජා
තස්මා හි වීතමොහෙසු දින්නං හොති මහප්ඵලං-25.
තිණදොසානි ඛෙත්තානි ඉච්ඡාදොසා අයං පජා
තස්මා හි විගතිච්ඡෙසු දින්නං හොති මහප්ඵලන්ති-26.

තණ්හාවග්ගො චතුවීසතිමො.

චක්ඛුනා සංවරො සාධු සාධු සොතෙන සංවරො
ඝාණෙන සංවරො සාධු සාධු ජිව්හාය සංවරො-1.

ඛෙත්තානි, ඇල්කෙත් ආදි වූ ක්ෂෙත්‍රයෝ; තිණදොසානි, යම්සේ මාරතු කුඩුමැටි ආදි වූ තෘණදෝෂ කොට ඇත්තාහු ද එසේම; අයං පජා, මේ මනුෂ්‍ය ප්‍රජාව ද; දොසදොසා, ද්වේෂය දෝස් කොට ඇත්තීය; තස්මා හි එහෙයින්; වීතදොසෙසු, පහ වූ ද්වේෂඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ට; දින්නං, දෙනලද දානය; මහප්ඵලං හොති, මහත්ඵල වන්නේයි, ප්‍රතිසන්ධිවිපාකප්‍රවෘත්තිවිපාකවශයෙන් මහත්ඵලමහානිසංස වන්නේයි 24.

ඛෙත්තානි, ඇල්කෙත් ආදි වූ ක්ෂෙත්‍රයෝ; තිණදොසානි, යම්සේ මාරතු කුඩුමැටි ආදි වූ තෘණදෝෂ කොට ඇත්තාහු ද එසේම; අයං පජා, මේ මනුෂ්‍ය ප්‍රජාව ද; මොහදොසා, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් දැක්ක නොදී මුවා කොට සිටිනා අඥානලක්ෂණ වූ මෝහය දෝෂ කොට ඇත්තීය; තස්මා හි, ඒ කාරණයෙන්; වීතමොහෙසු, අර්හත්මාර්ගයෙන් පහකරණලද මෝහ ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ට; දින්නං, දෙනලද දානය; මහප්ඵලං හොති, මහත්ඵල වන්නේයි, ප්‍රතිසන්ධිවිපාක ප්‍රවෘත්තිවිපාකවශයෙන් මහත්ඵලමහානිසංස වන්නේයි 25.

ඛෙත්තානි, ඇල්කෙත් ආදි වූ ක්ෂෙත්‍රයෝ; තිණදොසානි, යම්සේ මාරතු කුඩුමැටි ආදි වූ තෘණ දෝෂ කොට ඇත්තාහු ද එසේ ම; අයං පජා, මේ මනුෂ්‍යප්‍රජාව ද; ඉච්ඡාදොසා, නොලද ලාභපැතීමය ලද ලාභයෙහි බලවත්ගෙධය යන ඉච්ඡා දෝෂ කොට ඇත්තීය; තස්මා හි, ඒ කාරණයෙන්; විගතිච්ඡෙසු, අර්හත්මාර්ගයෙන් පහකරණලද තෘෂ්ණා ඇති ක්ෂීණාශ්‍රවයන්ට; දින්නං, දෙනලද දානය; මහප්ඵලං හොති, මහත්ඵල වන්නේයි, ප්‍රතිසන්ධිවිපාකප්‍රවෘත්තිවිපාකවශයෙන් මහත්ඵලමහානිසංස වන්නේයි-26.

තණ්හාවග්ගො චතුවීසතිමො.

චක්ඛුනා සංවරො, චක්ෂුර්ද්වාරයට ඉෂ්ට වූ ද අනිෂ්ට වූ ද රූපාරම්මණයක් හමුවූ කල්හි යොනිසො අවජුන් පැවැත්වීමෙන් ජවනක්ෂණයෙහි ලොභද්වේෂමොහ නූපදවා ලොභාදිපාපධර්මයන් කෙරෙන් තමාගේ සිත රැක් ම; සාධු, යහපත; සොතෙන සංවරො, ශ්‍රොත්‍රද්වාරයට ඉෂ්ට වූ ද අනිෂ්ට වූ ද ශබ්දාලම්බනයක් හමුවූ කල්හි යොනිසො අවජුන් පැවැත්වීමෙන් ජවනක්ෂණයෙහි

කායෙන සංවරො සාධු සාධු වාචාය සංවරො
මනසා සංවරො සාධු සාධු සබ්බත්ථ සංවරො
සබ්බත්ථ සංවුතො භික්ඛු සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති-2
හත්ථසඤ්ඤතො පාදසඤ්ඤතො වාචාය සඤ්ඤතො සඤ්ඤතුත්තමො
අජ්ඣත්තරතො සමාහිතො එකො සන්තුසිතො තමාහු භික්ඛුං-3.

ලොභද්වෙෂමොහ නූපදවා ලොභාදිපාපධර්මයන් කෙරෙන් තමාගේ සිත රැක්ම; සාධු, යහපත; ඝාණෙන සංවරො, ඝ්‍රාණද්වාරයට ඉෂ්ට වූ ද අනිෂ්ට වූ ද ගන්ධාලම්බනයක් හමුවූ කල්හි යොනිසො අවජුන් පැවැත්වීමෙන් ජවනක්ෂණයෙහි ලොභද්වෙෂමොහ නූපදවා ලොභාදිපාපධර්මයන් කෙරෙන් තමාගේ සිත රැක්ම; සාධු, යහපත; ජිව්හාය සංවරො, ජිව්හාද්වාරයට ඉෂ්ට වූ ද අනිෂ්ට වූ ද රසාලම්බනයක් හමුවූ කල්හි යොනිසො අවජුන් පැවැත්වීමෙන් ජවනක්ෂණයෙහි ලොභද්වෙෂමොහ නූපදවා ලොභාදිපාපධර්මයන් කෙරෙන් තමාගේ සිත රැක්ම; සාධු, යහපති 1.

කායෙන සංවරො, කායප්‍රසාදය යන කායද්වාරයට ඉෂ්ට වූ ද අනිෂ්ට වූ ද ස්පෘෂ්ටව්‍යාලම්බනයක් හමු වූ කල්හි යොනිසො අවජුන් පැවැත්වීමෙන් ජවනක්ෂණයෙහි ලොභද්වෙෂමොහ නූපදවා ලොභාදිපාපධර්මයන් කෙරෙන් තමාගේ සිත රැක්ම ද කායවිඥප්තිය යි කියනලද කායද්වාරයෙන් ජවනක්ෂණයෙහි සිද්ධවන ප්‍රාණවධ අදත්තාදාන කාමමිථ්‍යාචාරයෙන් දුරු ව තමාගේ සිත රැක්ම; සාධු, යහපත; වාචාය සංවරො, වචීවිඥප්තිය යි කියනලද වචීද්වාරයෙන් සිද්ධවන මෘෂාවාදපෛශුන්‍යපරුෂවචනසම්ප්‍රලාපයෙන් දුරු ව තමාගේ සිත රැක්ම; සාධු, යහපත; මනසා සංවරො, මනොද්වාරාවර්ජනයට අනන්තරප්‍රත්‍යය වූ භවාංගය යි කියනලද මනොද්වාරයෙන් ජවනක්ෂණයෙහි සිද්ධවන අභිධ්‍යාව්‍යාපාදමිථ්‍යාදෘෂ්ටියෙන් දුරු ව තමාගේ සිත රැක්ම; සාධු යහපත; සබ්බත්ථ සංවරො, චක්ෂුරාදි සදොර ම සංවරය; සාධු, යහපත; සබ්බත්ථ සංවුතො භික්ඛු, සදොර ම රක්ෂිතගොපිත වූ සිත් ඇති මහණ තෙම; සබ්බදුක්ඛා පමුච්චති, සියලු සංසාරදුඃඛයෙන් මිදෙන්නේයි 2.

යො, යම් ක්ෂීණාශ්‍රවපුද්ගලයෙක්; හත්ථසඤ්ඤතො, අත්කෙළවීම් ආදියක් නැතිහෙයින් ද අතින් අනුන් පැහැරීම් ආදියක් නැතිහෙයින් ද අතින් සඤ්ඤත ද; පාදසඤ්ඤතො, පාසැලීම් ආදියක් නැතිහෙයින් ද පයින් අනුන් පැහැරීම් ආදියක් නැතිහෙයින් ද පයින් සඤ්ඤත ද; වාචාය සඤ්ඤතො, මුසාවාදාදිය නො කියන හෙයින් වචසින් සඤ්ඤත ද; සඤ්ඤතුත්තමො, හිස් සැලීම් බැමබිඳීම් ආදි කායවිකාරයක් නැතිහෙයින් කයින් සඤ්ඤත ද; අජ්ඣත්තරතො, ගොචරජ්ඣත්තාය යි කියනලද ස්මෘතිප්‍රස්ථානාදිකර්මස්ථාන භාවනායෙහි ඇලිහී ද; සමාහිතො, උපචාරසමාධිඅර්පණසමාධියෙන් සමාහිත ද; එකො, සතරඉරියව්වෙහි ම එකවිහාරී ද; සන්තුසිතො, විදර්ශනාරම්භයෙහි පටන් තමාගේ අධිගමයෙන් සතුටු ද, නොහොත් චීවරාදි චතුර්විධප්‍රත්‍යයෙහි යථාලාභසන්තොසාදියෙන් සතුටු ද; තං, ඔහු; භික්ඛුං ආහු, බුද්ධාදී ප්‍රාඥයෝ භින්න වූ ක්ලෙශයන් ඇතිහෙයින් භික්ෂුය යි කියත්-3.

යො මුඛසඤ්ඤතො භික්ඛු මන්තභාණී අනුද්ධතො
අත්ථං ධම්මඤ්ච දීපෙති මධුරං තස්ස භාසිතං-4.

ධම්මාරාමො ධම්මරතො ධම්මං අනුවිචින්තයං
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු සද්ධම්මා න පරිහායති-5.

සලාභං නාතිමඤ්ඤෙය්‍ය නාඤ්ඤෙසං පිහයං චරෙ
අඤ්ඤෙසං පිහයං භික්ඛු සමාධිං නාධිගච්ඡති-6.

අප්පලාභොපි චෙ භික්ඛු සලාභං නාතිමඤ්ඤති
තං වෙ දෙවා පසංසන්ති සුද්ධාජීවිං අතන්දිතං-7.

යො භික්ඛු, යම් මහණෙක්; මුඛසඤ්ඤතො, අනුන්ට ජාත්‍යාදීයෙන් ගටා නො බණින බැවින් ද මුසාවාදාදිය නො කියන බැවින් ද මුඛයෙන් සඤ්ඤත ද; මන්තභාණී, අර්ථානර්ථපරීක්ෂා කොට නුවණින් යෙදී බණින සුලු ද; අනුද්ධතො, සන්හුන්නිවිසිත් ඇත්තේ ද; අත්ථං, පාළි අර්ථය ද; ධම්මඤ්ච, පාළිය ද; දීපෙති, පරිමඬල වූ පදව්‍යඤ්ජනයෙන් මනා කොට ප්‍රකාශ කෙරේ ද; තස්ස, ඒ මහණහුගේ; භාසිතං, වචනය; මධුරං, මධුර නම් වේ-4.

ධම්මාරාමො, සමථවිදර්ශනාධර්මය වාසස්ථාන කොට ඇති; ධම්මරතො, ඒ සමථවිදර්ශනාධර්මයෙහි ඇලුනා වූ; ධම්මං අනුවිචින්තයං, ඒ සමථවිදර්ශනාධර්මය නැවත නැවත මෙනෙහි කරන්නා වූ; ධම්මං අනුස්සරං, ඒ සමථවිදර්ශනාධර්මය නැවත නැවත සිහිකරන්නා වූ; භික්ඛු, මහණ තෙම; සද්ධම්මා න පරිහායති, සත්තිස් බොධිපාක්ෂිකනවලොකොත්තරධර්මය යි කියනලද සද්ධර්මයෙන් නො පිරිහෙන්නේයි-5.

සලාභං, ස්වකීය වූ ලාභය, (හෙවත්) උච්චනීචකුලයෙහි ගෙපිළිවෙළින් දොරදොර සිට සිඟා ලැබිය යුතුහෙයින් තමාසතු මද වූ ද බොහෝ වූ ද රූක්ෂ වූ ද ප්‍රණීත වූ ද ලාභය; නාතිමඤ්ඤෙය්‍ය, අවඥා නො කරන්නේයි, ඒ ලාභය හෙලා නො දක්නේය; අඤ්ඤෙසං, අනුන්ගේ බොහෝ වූ ප්‍රණීත වූ ලාභය; පිහයං, ප්‍රාර්ථනාකෙරෙමින්, කැමැතිවෙමින්; න චරෙ, නො ඇවිදිනේය; අඤ්ඤෙසං පිහයං භික්ඛු, අනුන්ගේ චීවරාදිලාභය පතන්නා වූ මහණ තෙම; සමාධිං නාධිගච්ඡති, උපචාරසමාධියට වත් අර්පණාසමාධියට වත් නො පැමිණෙන්නේයි-6.

අප්පලාභොපි භික්ඛු, විපුල වූ ප්‍රණීත වූ චීවරපිණ්ඩපාතාදිචතුර්විධප්‍රත්‍යයට ලාභී නො වූ ද මහණ තෙම; චෙ, ඉදින්; සලාභං, උච්චනීචකුලයෙහි ගෙපිළිවෙළින් දොරදොර සිට සිඟා ලබනලද තමාගේ ලාභය; නාතිමඤ්ඤති, අවඥා නො කෙරේ ද, හෙලා නො දකී ද; සුද්ධාජීවිං, සාර වූ ජීවිකා ඇතිබැවින් පිරිසිදු වූ ජීවිකාඇති; අතන්දිතං, ජඞ්ඝාබල නිසා ජීවත්වන බැවින් අකුසීත වූ; තං, ඒ මහණුට; දෙවාපි, දෙවියෝ ද; වෙ, එකාන්තයෙන්; පසංසන්ති, ප්‍රශංසාකෙරෙත්, ස්තුතිකෙරෙති යේ යි-7.

සබ්බසො නාමරූපස්මිං යස්ස නත්ථි මමායිතං
අසතා ච න සොචති ස වෙ භික්ඛූති වුච්චති-8.
මෙත්තාවිහාරී යො භික්ඛු පසන්නො බුද්ධසාසනෙ
අධිගච්ඡෙ පදං සන්තං සඞ්ඛාරූපසමං සුඛං-9.
සිඤ්ච භික්ඛු ඉමං නාවං සිත්තා තෙ ලහුමෙස්සති
ඡෙත්වා රාගඤ්ච දොසඤ්ච තතො නිබ්බානමෙහිසි-10.
පඤ්ච ඡින්දෙ පඤ්ච ජහෙ පඤ්ච චුත්තරි භාවයෙ
පඤ්චසඞ්ගාතිගො භික්ඛු ඔඝතිණ්ණොති වුච්චති-11.

යස්ස, යම් ක්ෂීණාශ්‍රවපුද්ගලයක්හට; නාමරූපස්මිං, නාමරූපදෙක්හි, (හෙවත්) රූප වෙදනා සඤ්ඤා සඞ්ඛාර විඤ්ඤාණය යන පඤ්චස්කන්ධයෙහි; සබ්බසො, සර්වප්‍රකාරයෙන් ම, මමායිතං නත්ථි, මමඤ්චයෙක් නැද්ද මමය මාගේ යයි ආත්ම ආත්මීය වශයෙන් ගැන්මෙක් නැද්ද; අසතා ච න සොචති, ඒ නාමරූපදෙක නටකලත් නටබව හෙතු කොටගෙණ සොක නො කෙරේ ද, නස්නා ස්වභාව වූ ධර්මය නටැයි සිතත්මුත් මාගේ රූපය නට වෙදනාසඤ්ඤාසඞ්ඛාරයෝ නටග විඤ්ඤාණය නටැයි මෙසේ චින්තදුක්ඛයට නො පැමිණේ ද; සො, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවපුද්ගල තෙම; භික්ඛූති වු[illegible]ති, භින්න වූ ක්ලෙශයන් ඇතිහෙයින් භික්ෂුව යි කියනු ලැබේ-8.

. යො භික්ඛු, යම් මහණෙක්; මෙත්තාවිහාරී, මෛත්‍රීකර්මස්ථානයෙහි පරිකර්ම කිරීමෙන් ද ත්‍රික චතුෂ්කධ්‍යාන ඉපදවීමෙන් ද මෛත්‍රීවිහාර ඇත්තේ ද; බුද්ධසාසනෙ, සර්වඥශාසනයෙහි; පසන්නො, අචලශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්තහෙයින් ප්‍රසන්න ද, මෙබඳු මහණ තෙම; සඞ්ඛාරූපසමං, සියලු සංස්කාරයන් සන්සිඳුවන්නා වූ; සුඛං, අත්‍යන්ත සුඛ වූ; සන්තං පදං, ශාන්ත වූ නිර්වාණය; අධිගච්ඡෙ, ලබන්නේයි, ශාන්ත වූ නිර්වාණයට පැමිණෙන්නේය යි සේයි-9

භික්ඛු, මහණ; ඉමං නාවං, කාමවිතර්කමිථ්‍යාවිතර්කාදිජලයෙන් පරිත වූ තාගේ මේ ශරීර නැමැති නැවට වත් මිථ්‍යාවිතර්කජලය; සිඤ්ච, ඉසපිය; තෙ, තාවිසින්; සිත්තා, චක්ෂුරාදී ඒ ඒ සිදුරු සංවර නැමැති ඇණ ගසා ඇල වාලා[1] ඇතුළටවන් මිථ්‍යාවිතර්ක නැමැති ජලය ඉස පියනලද්ද වූ මේ ශරීර නැමැති නෞකා තොම; ලහු, සැහැල්ලුව, (නොහොත්) වහා ම; එස්සති, සංසාරසාගරයෙහි නො ඇලී නිවන්පුරයට පැමිණෙන්නේයි; රාගඤ්ච, රාගබන්ධනය ද; දොසඤ්ච, ද්වෙෂබන්ධනය ද; ඡෙත්වා, අර්හත්මාර්ගඥාන නැමැති ශස්ත්‍රයෙන් කපාහැර; තතො, ඉක්බිත්තෙන්; නිබ්බානං එහිසි, නිරුපධිශෙෂනිර්වාණයට පැමිණෙන්නේයි-10.

පඤ්ච ඡින්දෙ, යටදිසාව යයි කියනලද කාමධාතුවට[2] පමුණුවනහෙයින් බර මහාගිය නම් වූ සත්කායදෘෂ්ටිවිචිකිච්ඡාශීලබ්බතපරාමාසකාමරාගව්‍යාපාදය යන සංයොජනයන් පස්දෙනා පය බැඳී රැහැනක් ශස්ත්‍රයකින් කපන පුරුෂයෙකු

---

1 හැසවාලා, වසාලා. [2] සතරඅපායට. (මේ විමසියයුතුයි.)

ඣාය භික්ඛු මා ච පමාදෙ, මා තෙ කාමගුණෙ භමස්සු චිත්තං
මා ලොහගුලං ගිලි පමත්තො මා කන්දි දුක්ඛමිදන්ති ඩය්හමානො-12.

නත්ථි ඣානං අපඤ්ඤස්ස පඤ්ඤා නත්ථි අඣායතො
යම්හි ඣානඤ්ච පඤ්ඤා ච ස වෙ නිබ්බාණසන්තිකෙ-13.

සුඤ්ඤාගාරං පවිට්ඨස්ස සන්තචිත්තස්ස භික්ඛුනො
අමානුසී රතී හොති සම්මා ධම්මං විපස්සතො-14.

මෙන් ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගාදී යට තුන්මඟින් කපන්නේය; පච ජහෙ, උඩ දිසාව යයි කියනලද රූපාරූපධාතූන්ට [1] පමුණුවන හෙයින් උද්ධම්භාගිය නම් වූ රූපරාග අරූපරාග මාන උද්ධච්ච අවිජ්ජා යන සංයොජනයන් පස්දෙනා ග්‍රීවයෙහි බැඳි රැහැණක් ශස්ත්‍රයකින් කපන පුරුෂයෙකු මෙන් අර්හත්මාර්ගයෙන් සිඳ දුරු කරන්නේය; පච උත්තරිභාවයෙ, උද්ධම්භාගිය සංයොජනයන් පස්දෙනාගේ ප්‍රහාණය පිණිස ශ්‍රද්ධාදි ඉන්ද්‍රියයන් පස්දෙනා අධික කොට වඩන්නේය; පච සඞ්ගාතිගො භික්ඛු, මෙසේ කළ කල්හි රාගසඞ්ගය ද්වෙෂසඞ්ගය මොහසඞ්ගය මානසඞ්ගය දෘෂ්ටිසඞ්ගය යන සඞ්ගයන් පස්දෙනා ඉක්මුනු මහණ තෙම; ඔඝතිණ්ණො ඉති වුච්චති, කාමෞඝාදි සතරමහවතුරෙන් එතරවිය යි කියනු ලැබේ-11.

භික්ඛු, මහණ; ඣාය, ආලම්බනොපනිධ්‍යානලක්ෂණොපනිධ්‍යානවශයෙන් ද්විවිධ වූ ධ්‍යානය වඩ; මා පමාදෙ, කායකර්මාදි ත්‍රිවිධසුචරිතයෙහි පමා බවට නො පැමිණ, ධ්‍යානභාවනායෙහි ද ත්‍රිවිධසුචරිතධර්මයෙහි ද ප්‍රමාද විහාරිබවට නො පැමිණෙයි සේයි; තෙ චිත්තං, තාගේ සිත; කාමගුණෙ, පස්කම්කොටස්හි; මා භමස්සු, නහමස්බවවයි; පමත්තො, ධ්‍යානභාවනායෙහිද ත්‍රිවිධ වූ සුචරිතයෙහිද ප්‍රමාද වූ ලේ, පචකාමගුණයෙහි ගිජු වූ යෙහි; ලොහගුලං මාගිලී, නරකයෙහි ඉපද ලොහොගුල නො ගිල; ඩය්හමානො, නරකගින්නෙහි දම්න් පැලහෙමින්; ඉදං දුක්ඛන්ති, මේ දුකැයි; මාකන්දී, නහමක් හඬ-12.

අපඤ්ඤස්ස, ධ්‍යානොත්පාදක වූ වීර්‍යසම්ප්‍රයුක්ත වූ ප්‍රඥාව නැත්තාහට; ඣානං නත්ථි, ධ්‍යාන නම් නැත; අඣායතො, භාවනා නො කරන්නාහට; පඤ්ඤා, 'සමාහිතො යථාභූතං පජානාති' කියනලද ලක්ෂණ ඇති ප්‍රඥා තොම; නත්ථි, නැත; යම්හි, යම් පුද්ගලයක්හු කෙරෙහි; ඣානඤ්ච, ධ්‍යානය ද; පඤ්ඤා ච, ප්‍රඥාව ද යන මේ දෙක ඇද්ද; සො, ඒ පුද්ගල තෙම; වෙ, ඒකාන්තයෙන්; නිබ්බාණසන්තිකෙ, නිර්වාණයට සමීප ව සිටියේ ම වේ-13.

සුඤ්ඤාගාරං පවිට්ඨස්ස, ශූන්‍යාගාරයට වන්නා වූ, (හෙවත්) ජනවිවික්ත ස්ථානයෙක්හි කර්මස්ථාන මෙනෙහි කෙරෙමින් උන්නා වූ; සන්තචිත්තස්ස, නිවිසිත් ඇත්තා වූ; ධම්මං, රූපාරූපධර්මයන්; සම්මා, මනා කොට; විපස්සතො, අනිත්‍යාදිවශයෙන් විශෙෂයෙන් බලන්නා වූ; භික්ඛුනො, මහණහට; අමානුසීරතී හොති, විදර්ශනායෙහි අභියොගයක් නැති අන්ධ පෘථග්ජන වූ ලෞකිකජනයා විසින් ලැබිය නො හැකි වූ විදර්ශනාසඞ්ඛ්‍යාත වූ අමානුසික වූ ප්‍රීති ද අෂ්ටසමාපත්තිසඞ්ඛ්‍යාත දිව්‍යරතිය ද වන්නී යි, උපදිනී යි සේයි-14.

---

1 දෙව්ලොවට. (මේ භාවය විමසියයුතුයි.)

යතො යතො සම්මසති ඛන්ධානං උදයබ්බයං
ලභතී පීතිපාමොජ්ජං අමතං තං විජානතං-15.
තත්‍රායමාදි භවති ඉධ පඤ්ඤස්ස භික්ඛුනො
ඉන්ද්‍රියගුත්ති සන්තුට්ඨී පාතිමොක්ඛෙ ච සංවරො
මිත්තෙ භජස්සු කල්‍යාණෙ සුද්ධාජීවෙ අතන්දිතෙ-16.
පටිසන්ථාරවුත්‍යස්ස ආචාරකුසලො සියා
තතො පාමුජ්ජබහුලො දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සති-17.

යතො යතො, යම් යම් කලෙක්හි, (හෙවත්) අටතිස් අරමුණෙන් එක්තරා අරමුණෙක්හි පිරිසම්කරණ මහණ පෙරවරු පස්වරු ආදී වූ යම් කිසිකලෙක්හි; ඛන්ධානං, රූපාදිපඤ්චස්කන්ධයන්ගේ; උදයබ්බයං, 'අවිජ්ජාසමුදයා රූපසමුදයො' යනාදීන් පස්විසිආකාරයකින් උදය ද 'අවිජ්ජානිරොධා රූපනිරොධො' යනාදීන් පස්විසිආකාරයකින් ව්‍යය ද; සම්මසති, සම්මර්ශනය කෙරේ ද, සලකා ද එකල්හි; පීතිපාමොජ්ජං ලභති, මෙසේ සමපණස් ආකාරයෙන් ස්කන්ධයන්ගේ උදව්‍යය සලකන මහණ යම් ධර්මප්‍රීතියක් යම් ධර්මප්‍රමොද්‍යයක් ලබා ද; තං, ඒ සප්‍රත්‍යය වූ නාමරූපධර්මයන් ප්‍රකට ව වැටහෙන කල්හි උපන්නා වූ ප්‍රීතිප්‍රමොද්‍යය; විජානතං, නුවනැත්තවුන්ට; අමතං, අමෘතමහා නිර්වාණයට පමුණුවන හෙයින් අමෘත නම් වේ-15.

ඉධ, මේ බුද්ධශාසනයෙහි; පඤ්ඤස්ස භික්ඛුනො, නුවනැති මහණහුට; තත්‍ර, ඒ පඤ්චස්කන්ධයන්ගේ උදයව්‍යය සම්මර්ශනයෙහි; අයං ආදි භවති, මේ චතුපාරිශුද්ධිශීලය පූර්වස්ථානයෙහි වේ, පූර්වකාරණය වේ (හේ කවරේ ද යත්); ඉන්ද්‍රියගුත්ති, චක්ෂුරාදි සදොරට හමු වූ රූපාදි සඅරමුණෙහි ලොභ ද්වෙෂ මොහ නූපදවා යොනිසො අවජුන් පැවැත්වීමය යන ඉන්ද්‍රියසංවරසීලය ද; සන්තුට්ඨී, චීවරාදිචතුර්විධප්‍රත්‍යයෙහි යථාලාභසන්තොෂය යථාබලසන්තොෂය යථාසාරුප්පසන්තොෂය ද; පාතිමොක්ඛෙ ච සංවරො, ප්‍රාතිමොක්ෂශීලසඞ්ඛ්‍යාත වූ ප්‍රධානශීලයෙහි පරිපූර්ණකාරී බව ද යන මෙයි, එහෙයින් මේ චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙහි පිහිටා; සුද්ධාජීවෙ, එක්විසිඅනෙස්නෙන් දුරු ව සාර වූ ජීවිකා ඇතිබැවින් පිරිසිදු වූ ආජීවඇති; අතන්දිතෙ, ජඞ්ඝාබලය නිසා ජීවිකාව කරණහෙයින් අකුසීත වූ; කල්‍යාණෙ මිත්තෙ භජස්සු, දශකථාවස්තුලාභී වූ කල්‍යාණ මිත්‍රයන්සේවනය කර-16.

පටිසන්ථාරවුත්‍යස්ස, අන්තෙවාසිකසද්ධිවිහාරිකයන්ට ද සපැමිණි ආගන්තුකයන්ට ද ධර්මපටිසන්ථාර ආමිසපටිසන්ථාර කිරීමෙහි සම්පන්න වූ ප්‍රවෘත්ති ඇතිබැවින් පටිසන්ථාරසීලී වූ, සඞ්ග්‍රහකරණ සුලූ වූ; ආචාරකුසලො, සියලු වත්පිළිවෙත් යන ආචාරයෙහි දක්ෂ වූ; තතො පාමුජ්ජබහුලො සියා, ඒ පටිසන්ථාරයෙහි පැවැත්මෙන් ද ආචාරයෙහි දක්ෂවීමෙන් ද උපන් ධර්මප්‍රමොද්‍යයෙන් ද ප්‍රීතිබහුල වූ යේ වන්නේය; දුක්ඛස්සන්තං කරිස්සසි, සියලු සංසාරදුක්ඛය ක්ෂය කරන්නේහි යි-17.

වස්සිකා විය පුප්ඵානි මද්දවානි පමුඤ්චති
එවං රාගඤ්ච දොසඤ්ච විප්පමුඤ්චෙථ භික්ඛවො-18.
සන්තකායො සන්තවාචො සන්තවා සුසමාහිතො
වන්තලොකාමිසො භික්ඛු උපසන්තොති වුච්චති-19.
අත්තනා චොදයත්තානං පටිමාසෙ අත්තමත්තනා
සො අත්තගුත්තො සතිමා සුඛං භික්ඛු විහාහිසි-20.
අත්තා හි අත්තනො නාථො අත්තා හි අත්තනො ගති
තස්මා සඤ්ඤමයත්තානං අස්සං භද්‍රංව වාණිජො-21.

මද්දවානි, පරව මලාගියා වූ; පුප්ඵානි, පුෂ්පයන්; වස්සිකා විය පමුඤ්චති, වස්සිකාලතා තොම යම්සේ තුවටුයෙන් මුදා ද, ඊයේ පිපිමල් අද පරව ගියකල දැසමන්ලියය ඒ පරමල්තාක් තුවටුයෙන් මුදා යම්සේ බිම හෙලාපියා ද; එවං, එපරිද්දෙන් ම; භික්ඛවො, මහණෙනි; රාගඤ්ච, රාගය ද; දොසඤ්ච, ද්වේෂය ද; විප්පමුඤ්චෙථ, තොපගේ සන්තානයෙන් මුදා හැරපියව්-18.

සන්තකායො, ප්‍රාණිවධාදි ත්‍රිවිධකායදුශ්චරිතයෙන් දුරු වූ හෙයින් ශාන්ත වූ කායද්වාර ඇති; සන්තවාචො, මෘෂාවාදාදි චතුර්විධවාග්දුශ්චරිතයෙන් දුරු වූ හෙයින් ශාන්ත වූ වාග්ද්වාර ඇති; සන්තවා, අභිධ්‍යාදි ත්‍රිවිධමනොදුශ්චරිතයෙන් දුරු වූ හෙයින් ශාන්ත වූ මනොද්වාර ඇති; සුසමාහිතො, කායාදිද්වාරත්‍රය ම මනා කොට පිහිටි හෙයින් ඉතා සමාහිත වූ; වන්තලොකාමිසො භික්ඛු, චතුර්විධආර්‍යමාර්ගඥානමුඛයෙන් වමනය කරණලද පඤ්චකාමගුණසංඛ්‍යාත ලොකාමිස ඇති මහණ තෙම; උපසන්තොති වුච්චති, සන්තානයෙහි රාගාදීන් සන්හුන් බව හෙතු කොට ගෙණ අතිසයින් ශාන්ත යයි කියනුලැබේ-19.

අත්තනා, තෝ ම; අත්තානං, තට; චොදය, චොදනාකරණ මහණ මෙබඳු නෛර්‍යාණික වූ බුද්ධශාසනයෙහි මහණ වූ තාවිසින් මේ කායදුශ්චරිතය කළ සේ නපුරු වේ ද මේ වාග්දුශ්චරිතය කීසේ නපුරු වේ ද මේ මනොදුශ්චරිතය සිතූසේ නපුරු වේදැයි, තෝ ම තට චොදනා කර; අත්තානං, තා; අත්තනා, තෝ ම; පටිමාසෙ, විමසා කීම හෝ රෑ දවල්හි ම වත්පිළිවෙත්කරන්නාහට බණ හදාරන්නාහට කමටහන්හි යෙදෙන්නාහට ඉක්මෙද්දෝ හෝ නො එසේ වූවාහට ඉක්මෙද්දෝහෝයි තෝ ම තා පරීක්ෂා කර; භික්ඛු, මහණ; සො ත්වං, ඒ තෝ; අත්තගුත්තො, තාවිසින් ම රක්නා ලද්දෙහි; සතිමා, එළඹසිටි සිහිඇතිබැවින් සිහිමත්වූයෙහි; සුඛං විහාහිසි, සතරඉරියව්වෙහි ම සුවයෙන් වසන්නෙහි යි-20.

හි, යම් හෙයකින්; අත්තා, පුද්ගල තෙමේ ම; අත්තනො, තමහට; නාථො, පිහිට වේ ද; හි, යම් හෙයකින්, අත්තා, පුද්ගල තෙමේ ම; අත්තනො, තමහට; ගති, පිළිසරණ ද; තස්මා, එහෙයින්, (හෙවත්) තමා ම තමහට පිහිටවන හෙයින් තමා ම තමහට පිළිසරණවනහෙයින්; භද්‍රං අස්සං. සින්ධුදෙශයෙහි උපන් වර්ණජවබලසම්පන්න වූ උත්තම වූ අශ්වාජානෙයකු පොෂණය කරන්නා වූ, (හෙවත්) මොහු නිසා බොහෝ ලාභ ලබමි යි බහු ප්‍රජානස්ථාන

පාමොජ්ජබහුලො භික්ඛු පසන්නො බුද්ධසාසනෙ
අධිගච්ඡෙ පදං සන්තං සඞ්ඛාරූපසමං සුඛං-22.
යො හවෙ දහරො භික්ඛු යුඤ්ජති බුද්ධසාසනෙ
සො ඉමං ලොකං පභාසෙති අබ්භා මුත්තො ව චන්දිමාති-23.

භික්ඛුවග්ගො පඤ්චවීසතිමො.

ඡින්ද සොතං පරක්කම්ම කාමෙ පනුද බ්‍රාහ්මණ
සඞ්ඛාරානං ඛයං ඤත්වා අකතඤ්ඤූසි බ්‍රාහ්මණ-1.
යදා ද්වයෙසු ධම්මෙසු පාරගූ හොති බ්‍රාහ්මණො
අථස්ස සබ්බෙ සංයොගා අත්ථං ගච්ඡන්ති ජානතො-2.

විෂමස්ථානයෙහි ඇවිද්ද නොදී තුන් වේලෙහි නහවා කවා පොවා රක්ෂා කරණ; වාණිජො ඉව, අස්වෙළඳෙකු මෙන්; අත්තානං, තමා; සඤ්ඤමය, කායාදි මාරත්‍රයෙන් අකුසලුන් වැද්දනොදී මනා කොට රක්ෂා කර-21.

පාමොජ්ජබහුලෝ, පියවියෙන් ම බුදුන්කෙරෙහි සන්තොෂබහුල වූ; බුද්ධසාසනෙ, බුදුන්ගේ අනුශාසනායෙහි; පසන්නො, ප්‍රසන්න වූ; භික්ඛු, මහණ තෙම; සඞ්ඛාරූපසමං, සියලු සංස්කාරයන් සන්හිඳුවන්නා වූ; සුඛං, එහෙයින් ම ඒකාන්ත සුව වූ; සන්තං පදං, අත්‍යන්තශාන්ත වූ නිර්වාණයට; අධිගච්ඡෙ, පැමිණෙන්නේයි-22.

දහරෝ, ලදරු වූ; යො භික්ඛු, යම් මහණෙක්; බුද්ධසාසනෙ, බුදුන්ගේ අනුශාසනායෙහි, (හෙවත්) කමටහන්හි, යුඤ්ජති, යෙදේ ද; සො, ඒ මහණ තෙම; අබ්භා මුත්තො, වලාපටලයෙකින් මුක්ත වූ; චන්දිමා ඉව, පූර්ණචන්ද්‍රයා අවකාසලොකය බබුලුවන්නාක් මෙන්; ඉමං ලොකං, ස්කන්ධාදිසඞ්ඛ්‍යාත වූ මේ ලොකය; හවෙ, ඒකාන්තයෙන්; පභාසෙති, ඥාණාලොකයෙන් බබුලුවන්නේ යි-23.

භික්ඛුවග්ගො පඤ්චවීසතිමො.

බ්‍රාහ්මණ, බමුණ; පරක්කම්ම, ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වූ සම්‍යක්ප්‍රධානය යි කියන ලද වීර්‍ය්‍ය කොට; සොතං, අනාදිමත්කාලයෙහි අවිච්ඡින්න ව පැවැත්තා වූ තෘෂ්ණා නැමැති දියවතුර; ඡින්ද, සිඳපිය; කාමෙ පනුද, ඒ තෘෂ්ණා ශ්‍රොතස සිඳිනා පිණිස වස්තුකාමක්ලෙශකාමයන් සන්තානයෙන් පහකර; බ්‍රාහ්මණ, බමුණ; සඞ්ඛාරානං ඛයං ඤත්වා, පඤ්චස්කන්ධයන්ගේ ක්ෂණිකනිරොධ සන්තතිනිරොධවශයෙන් ම වන්නා වූ විනාශය විදර්ශනාඥානයෙන් දැන; අකතඤ්ඤූ අසි, මෙසේ කල්හි තෝ රත්රිදී ආදි කිසිවෙකින් වත් ශක්‍රබ්‍රහ්මාදි කිසිකෙනෙකුන් විසින් වත් නො කරණලද හෙයින් අකත නම් වූ නිර්වාණය ආලම්බනකිරීම් වශයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දැන් මෙන් අකෘතඥ නම් වන්නේහි යි-1.

බ්‍රාහ්මණො, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණ තෙම; යදා, යම් කලෙක්හි; ද්වයෙසු ධම්මෙසු, සමථවිදර්ශනාවශයෙන් විවිධ වූ ධර්‍මයෙහි; පාරගූ හොති, අභිඥාපාරගාදිවශයෙන් පරතෙරට පැමිණියේ වේ ද; අථ, එකල්හි; ජානතො, දුඃඛ

යස්ස පාරං අපාරං වා පාරාපාරං න විජ්ජති
වීතද්දරං විසංයුත්තං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං-3.
ඣායිං විරජමාසීනං කතකිච්චං අනාසවං
උත්තමත්ථං අනුප්පත්තං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං-4.
දිවා තපති ආදිච්චො රත්තිං ආභාති චන්දිමා
සන්නද්ධො ඛත්තියො තපති ඣායී[1] තපති බ්‍රාහ්මණො
අථ සබ්බමහොරත්තිං බුද්ධො තපති තෙජසා-5.

සත්‍යය පරිඥෙය්‍යය සමුදයසත්‍යය ප්‍රහාතව්‍යය යනාදීන් චතුරාය්‍යසත්‍යයන් සත්‍යඥානකෘත්‍යඥානාදිවශයෙන් මනා කොට දන්නා වූ; අස්ස, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව බ්‍රාහ්මණයාගේ; සබ්බෙ සංයොගා, සංසාරවෘත්තයෙහි යොදන්නට සමර්ථ වූ කාමසංයොගාදි සියලු සංයොගයෝ; අත්ථං ගච්ඡන්ති, ක්ෂයට පැමිණෙන්නාහුයි-2.

යස්ස, යම් ආය්‍යශ්‍රාවකයක්හට; පාරං, අධ්‍යාත්මික වූ චක්ෂුරාදිෂඩායතන යයි කියනලද පාරය ද, (හෙවත්) එතර ද; අපාරං වා, බාහිර වූ රූපාදිෂඩායතන යයි කියනලද අපාරය ද, (හෙවත්) මෙතෙර ද, පාරාපාරං, අධ්‍යාත්මිකබාහිරායතන යයි කියනලද පාරය ද අපාරය ද, (හෙවත්) එතෙර ද මෙතෙර ද;[2] න විජ්ජති, මම යයි වත් මාගේ යයි වත් ගැන්මක් නැතිහෙයින් නැද්ද; වීතද්දරං, පහ වූ කෙලශපීඩා ඇති; විසංයුත්තං, සකලක්ලෙශයන් කෙරෙන් විනිර්මුක්ත වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බාහිතපාපයන් ඇති හෙයින් බ්‍රාහ්මණ යයි කියමි-3.

ඣායිං, ආලම්බනොපනිධ්‍යානලක්ෂණොපනිධ්‍යානවශයෙන් ද්විවිධ වූ ධ්‍යානයෙන් ධ්‍යායී වූ, සමථවිදර්ශනාභාවනායෙහි යුක්තප්‍රයුක්ත වූ; විරජං, රාගාදි රජස් නැත්තා වූ; ආසීනං, වෙනෙහි උදකලාව හුන්නා වූ, (හෙවත්) ගැඹුරුවල්හි උදකලාව වසන්නා වූ; කතකිච්චං, චතුර්විධආය්‍යමාර්ගයෙන් කරණලද පරිඥාදිෂොඩශවිධකෘත්‍යඇති හෙයින් කෘතකෘත්‍ය වූ; අනාසවං, චතුර්විධආය්‍යමාර්ගයන්ට නිසිනිසි පරිද්දෙන් ප්‍රහීණකරණලද චතුරාශ්‍රවයන් ඇතිහෙයින් අනාශ්‍රව වූ; උත්තමත්ථං අනුප්පත්තං, උත්තමාර්ථ යයි කියනලද අර්හත්ඵලයට පැමිණියා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බාහිත වූ පාපයන් ඇතිහෙයින් බ්‍රාහ්මණ යයි කියමි-4.

ආදිච්චො, සූය්‍යයා; දිවා තපති, දවල් ම දිලියෙන්නේය, රෑ නො දිලියෙන්නේය; චන්දිමා, චන්ද්‍රයා; රත්තිං ආභාති, අභ්‍රමහිකධූමරජොරාහු යන පංචොපක්ලෙශයන් විනිර්මුක්ත වූයේ රාත්‍රියෙහි ම දිලියෙන්නේය, දවල් නො දිලියෙන්නේය; ඛත්තියො, රජතෙම; සන්නද්ධො තපති, රන්රුවණින් විසිතුරු වූ සර්වාභරණයෙන් සැරසී සිවුරඟසෙනඟින් පිරිවරණලද්දේ ම දිලියෙන්නේය, හොබනේය අප්‍රසිද්ධ වෙශයෙන් සිටියේ නො හොබනේය; බ්‍රාහ්මණො, ක්ෂීණාශ්‍රව තෙම; ඣායී තපති, ගණසඞ්ගණිකායෙන් වෙන් ව සමාපත්තියට

---

1 ඣායිං. 2 මේ අර්ථව්‍යාඛ්‍යානය පණ්ඩිතයන් විසින් විමසියයුතුයි.

බාහිතපාපොති බ්‍රාහ්මණො සමචරියා සමණොති වුච්චති
පබ්බාජයමත්තනො මලං තස්මා පබ්බජිතොති වුච්චති-6.
න බ්‍රාහ්මණස්ස පහරෙය්‍ය නාස්ස මුඤ්චෙථ බ්‍රාහ්මණො
ධී බ්‍රාහ්මණස්ස හන්තාරං තතො ධී යස්ස මුඤ්චති-7.
න බ්‍රාහ්මණස්සෙතදකිඤ්චි සෙය්‍යො
යදා නිසෙධො මනසො පියෙහි
යතො යතො හිංසමනො නිවත්තති
තතො තතො සම්මතිමෙව දුක්ඛං-8.

සමවන්නේ ම දිලියෙන්නේය, හොබනේය ගණිසහිකාවෙන් යුක්ත වූ යේ නො හොබනේය; අථ, නැවත; සබ්බං අහොරත්තිං, සියලු දිවාරාත්‍රියෙහි; බුද්ධො, සම්‍යක්සම්බුද්ධ තෙම; තෙජසා, සරණතෙජස ගුණතෙජස ඥනතෙජස පුණ්‍යතෙජස ධර්මතෙජස යන පඤ්චවිධතෙජසින්; තපති, දිලියෙන්නේයි-5.

යස්මා, යම්හෙයකින්; බාහිතපාපොති, සන්තානයෙන් බාහ්‍යකරණලද පාපධර්මයන් ඇත්තේනුයි; බ්‍රාහ්මණොති වුච්චති, බ්‍රාහ්මණ යයි කියනුලැබේද; සමචරියා, කායවිෂමාදියෙන් දුරු ව සියලු අකුසලයන් සන්හිඳුවා වසන හෙයින්; සමණොති වුච්චති, ශ්‍රමණ ය යි කියනුලැබේ ද; යස්මා, යම්හෙයකින්; අත්තනො මලං, තමාගේ රාගාදිමල; පබ්බාජයති, තදඞ්ගාදිවසයෙන් පහ කෙරේ ද; තස්මා, එහෙයින්; පබ්බජිතොති වුච්චති, ප්‍රව්‍රජිත ය යි කියනුලැබේ-6.

බ්‍රාහ්මණො, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණ තෙම; බ්‍රාහ්මණස්ස, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණයෙකු වත් එක්තරා ජාතිබ්‍රාහ්මණයෙකු වත්; න පහරෙය්‍ය, අතින්පයින් දඬෙන් සැතින් නො පහරන්නේය; බ්‍රාහ්මණො, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණ තෙම; අස්ස, ඒ තමා පහළ පුද්ගලයාහට; න මුඤ්චෙථ, කොප නො කරන්නේයි; බ්‍රාහ්මණස්ස හන්තාරං ධි, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණයා අතින් පයින් දඬෙන් සැතින් පහරන්නාහට නින්දා කෙරෙමි, ගර්හා කෙරෙමි; යො, යමෙක් තෙම; අස්ස, ඒ තමා පහළතැනැත්තහුට; මුඤ්චති, කොප කෙරේ ද; තතො, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා පහළතැනැත්තහුට වඩා; තස්ස ධි, ඕහට නින්දා කෙරෙමි, ගර්හා කෙරෙමි-7.

එතං, පාණිප්‍රහාරාදියෙන් පහළ තැනැත්තහුට පෙරලා නො පැහැරීමය ජාත්‍යාදියෙන් ගටා බිණුවහුට පෙරලා නො බිණීමය යන මේ; බ්‍රාහ්මණස්ස, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණයාහට; කිඤ්චිසෙය්‍යො න, ස්වල්පමාත්‍ර වූ ශ්‍රෙයසෙක් නො වේ; (නොහොත්) යදා, යම්කලෙක්හි; මනසො පියෙහි, ක්‍රොධිපුද්ගලයාගේ මනසට ප්‍රිය වූ ක්‍රොධචිත්තොත්පාදයෙන්; යො නිසෙධො, යම් වැළැක්මෙක් ඇද් ද, ක්‍රොධකාරණයෙන් උපදනා වූ ප්‍රතිසඞ්ඛ්‍යානයාගේ යම් වැළැක්මෙක් යම් නිග්‍රහයෙක් ඇද්ද; එතං, මේ ක්‍රොධනිග්‍රහය; බ්‍රාහ්මණස්ස, ක්ෂීණාශ්‍රවබ්‍රාහ්මණයාහට; අකිඤ්චිසෙය්‍යො න, ස්වල්පමාත්‍ර වූ ශ්‍රෙයසෙක් නො වේ, මහත් වූ ම ශ්‍රෙයසෙකි; යතො යතො, යම් යම් කාරණයෙකින්; හිංසමනො, ක්‍රොධචිත්තය; නිවත්තති, අනාගාමිමාර්ගයෙන් සමුච්ඡෙදයට යන්නේ නවතී ද; තතො තතො, ඒ ඒ කාරණයෙන්; දුක්ඛං, සියලු සංසාරදුක්ඛය; සම්මතිමෙව, සංසිඳෙන්නේ ම වේ-8.

යස්ස කායෙන වාචාය මනසා නත්ථි දුක්කටං
සංවුතං තීහි ඨානෙහි තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-9.
යම්හා ධම්මං විජානෙය්‍ය සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං
සක්කච්චං තං නමස්සෙය්‍ය අග්ගිහුත්තං ව බ්‍රාහ්මණො-10.
න ජටාහි න ගොත්තෙන න ජච්චා හොති බ්‍රාහ්මණො
යම්හි සච්චඤ්ච ධම්මොච සො සුචී සො ච බ්‍රාහ්මණො-11.
කිං තෙ ජටාහි දුම්මෙධ කිං තෙ අජිනසාටියා
අබ්භන්තරං තෙ ගහනං බාහිරං පරිමජ්ජසි-12.

යස්ස, යම් පුද්ගලයකුහට; කායෙන, කයින් සිදුවන්නා වූ ද; වාචාය, වචසින් සිදුවන්නා වූ ද; මනසා, මනසින් සිදුවන්නා වූ ද; දුක්කතං, සාවද්‍ය දුඃඛ විපාක වූ අපායගාමී වූ අකුශලකර්මයෙක්; නත්ථි, නැද්ද; තීහි ඨානෙහි, මේ තුන්තැනින්, (හෙවත්) මේ තුන්දොරින් වදනා අකුශලයන්ගේ නිවාරණය පිණිස; සංවුතං, පිහිත වූ රක්ෂිතගොපිත වූ දොර ඇති; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-9.

යම්හා, හීනමධ්‍යමොත්තම වූ සර්වජනවර්ගමධ්‍යම වූ හෝ යමකුහු කෙරෙන්; සම්මාසම්බුද්ධදෙසිතං, සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් විසින් දෙසනලද්දා වූ; ධම්මං, පර්‍යාප්තිධර්මය; විජානෙය්‍ය, යම් පුද්ගලයෙක් දත්තේ වී නම්, (හෙවත්) යම් පුද්ගලයෙක් සම්‍යක්සම්බුද්ධයන් විසින් දෙසනලද පාළිධර්මයෙන් යටත්පිරිසෙයින් එක් ගාථාවකුදු ගාථාර්ථයෙකුදු යමකුහු කෙරෙන් දත්තේ වී නම්; තං, ඒ ආචාරීහු; අග්ගිහුත්තං බ්‍රාහ්මණො ඉව, අග්නිහොත්‍රයට පූජාකරණ බමුණෙකු මෙන්, (හෙවත්) ගිනිදෙවියාහට සකස් කොට පරිහරණය කිරීමෙන් බලිකර්ම කිරීම් ආදීන් පූජාකරණ බමුණකු මෙන්; සක්කච්චං, සකස් කොට; නමස්සෙය්‍ය, නමස්කාර කරන්නේ යි, සතරඉරියව්වෙහි ම ඔහු වසනදිගට ද ආදර ඇති ව සකස් කොට වඳනේ යි-10.

ජටාහි, වලඳනාලද ජටාවන් කරණ කොට ගෙණ; බ්‍රාහ්මණො න හොති, බ්‍රාහ්මණ නම් නො වෙයි; ගොත්තෙන, කෞශික[1] කාශ්‍යපාදී ප්‍රසිද්ධ ගොත්‍ර කරණ කොට ගෙණ ද; බ්‍රාහ්මණො න හොති, බ්‍රාහ්මණ නම් නො වෙයි; ජච්චා, උත්තම වූ ධානජාතිකුල ය යි කියනලද ජාතිය කරණ කොට ගෙණ ද; බ්‍රාහ්මණො න හොති, බ්‍රාහ්මණ නම් නො වෙයි, වැලි කෙසේ බ්‍රාහ්මණ නම් වේද යත්; යම්හි, යම් පුද්ගලයකුහු කෙරෙහි; සච්චඤ්ච, චතුරාර්‍යසත්‍යයන් ප්‍රතිවෙධ කොට සිටි සත්‍යඥානය ද; ධම්මො ච, නවලොකොත්තරධර්ම ද ඇද්ද; සො සුචී, හෙතෙම සුචි නමුදු වෙයි; සො ච බ්‍රාහ්මණො; හෙතෙම බ්‍රාහ්මණ නමුදු වේ-11.

දුම්මෙධ, නුවණනැත්ත; තෙ, තට; ජටාහි, බඳනාලද කෙල ජටා වෙන්; කිං, ප්‍රයොජන කිම් ද; තෙ, තට; අජිනසාටියා, හඳනාලද කෙල අජිනචර්ම

---

1 කෞණ්ඩන්‍ය.

පංසුකූලධරං ජන්තුං කිසං ධමනිසන්ථතං
එකං වනස්මිං ඣායන්තං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං–13.
නචාහං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි යොනිජං මත්තිසම්භවං
භොවාදිනාම සො හොති සචෙ හොති සකිඤ්චනො
අකිඤ්චනං අනාදානං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං 14.
සබ්බසංයොජනං ඡෙත්වා යො වෙ න පරිතස්සති
සඞ්ගාතිගං විසංයුත්තං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං–15.

මයසාම්කාවෙන්, (හෙවත්) තියඇති අඳුන්දිවිසම්න්; කිං, ප්‍රයොජන කිම් ද; තෙ, තාගේ; අබ්භන්තරං, ඇතුළත, ගහණං, රාගාදිකෙලෙසුන් විසින් ගැව සීගත්තේය එතකුදු උවත්; බාහිරං පරිමජ්ජසි, ඇතුළෙන් සිළුටු නොව පිට තින් සිළුටු වූ ඇත්බෙටි අස්බෙටි ආදිය මෙන් ඇතුළෙන් පිරිසිදුනුවූ තෝ ජ වාජිනවාකචීරාදි හැඳුස් පිරිකරින් පිටත ම පිරිමදනෙහි, පිටතම සිළුටු කරන් නෙහි යි–12.

පංසුකූලධරං, සුසානසඞ්කාරකූටාදියෙන් හවුලාගත් රෙදිකඩින් කොටග ත්පවුල්සිවුරු දරන්නා වූ; [1] කිසං, රූක්‍ෂප්‍රතිපත්තිපිරිමෙන් කෘශ වූ ශරීර ඇති; ධමනිසන්ථතං, ඉපිලපෙණෙනහරවැලින් ගැවසීගත් ශරීර ඇති; වනස්මිං, ජනවිවික්ත වූ ගැඹුරු මහවල්හි; එකං, හුදකලාව; ඣායන්තං, භා වනා කරන්නා වූ; තං, ඒ ක්‍ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියම්[2]- 13.

යොනිජං, මවගේ යොනිමාර්ගයෙන් උපන්නා වූ; මත්තිසම්භවං, බැමිණි මව්කුස උපන්නාහට එපමණකින්; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං, බ්‍රාහ්මණ ය යි; න චා බ්‍රෑමි, නො කියම්; සචෙ, ඉදින්; සකිඤ්චනො හොති, යමෙක් බ්‍රාහ්මණජාති ඇති වත් රාගාදිපළිබොධසහිත වී නම්, රාගාදිකෙලෙස්පළිබොධ ඇත්තේ වී නම්; සො, හෙතෙම; භොවාදී නාම හොති, ආමන්ත්‍රණාදිකාලයෙහි දුටුදුටුවන් ට භො භො ය යි කියමින් ඇවිදිනා හෙයින් භොවාදී නම් වෙයි, බ්‍රාහ්මණ නම් නො වෙයි එහෙයින්; අකිඤ්චනං, රාගාදි කිසිපළිබොධයක් නැත්තා වූ; අනාදා නං, කාමූපාදානාදිචතුරුපාදානයන් අතුරෙන් කිසි උපාදානයක් තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි වශයෙන් නො ගන්නා වූ; තං, ඒ ක්‍ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියම්–14.

සබ්බසංයොජනං ඡෙත්වා, කාමරාගසංයොජනාදි සියලු දසවිධසංයොජන යන් ඒ ඒ මාර්ගයට අනුරූප පරිද්දෙන් චතුර්විධආර්‍ය්‍යමාර්ගයෙන් සමුච්ඡෙද ය කොට සිටි හෙයින්; යො, යම් ක්‍ෂීණාශ්‍රව පුද්ගලයෙක්; වෙ, එකාන්තයෙ න්; න පරිතස්සති, ජීවිතනිකන්තිරහිත හෙයින් නො බා ද, කිසි සත්ව සංස්කා ර කෙනෙකුන් කෙරෙහි භය නො කෙරේ ද; සඞ්ගාතිගං, රාගසඞ්ගාදිසප්ත විධසඞ්ගයන් ඉක්මුනා වූ; විසංයුත්තං, රාගාදිසකලක්ලේශයන් කෙරෙන් වියු

---

1 පසුල්සිවුරු දරන්නාවූ. 2 මෙහි 'ජන්තුං, යන පෙදෙහි අර්ථ නො පෙණේ.

ඡෙත්වා නද්ධිං වරත්තඤ්ච සන්දාමං සහනුක්කමං
උක්ඛිත්තපළිඝං බුද්ධං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං–16.
අක්කොසං වධබන්ධඤ්ච අදුට්ඨො යො තිතික්ඛති
ඛන්තීබලං බලානීකං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං–17.
අක්කොධනං වතවන්තං සීලවන්තං අනුස්සුතං
දන්තං අන්තිමසාරීරං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං–18.
වාරි පොක්ඛරපත්තෙව ආරග්ගෙරිව සාසපො
යො න ලිම්පති[1] කාමෙසු තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං–19.

සන වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව පුද්ගලයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බෲමි, බ්‍රාහ්මණයා යි කියමි–15.

නද්ධිං, පරාපකාරය නැවත නැවත සිත්හි ලා වෙළන ස්වභාවයෙන් පව තනා ක්‍රොධ නැමැති දළවර ද; වරත්තඤ්ච, සඳියත් සංසාරයෙහි බඳනා ස්වභාව වූ තෘෂ්ණා නැමැති වරපට ද; සහනුක්කමං, කාරණලාභයක් ඇතිකල්හි සන්තානයෙහි නැවත නැවත පවත්නාහෙයින් අනුක්‍රම නම් වූ කාමරාගාදිඅනුසයන් සත්දෙනා හා සහිත වූ; සන්දාමං[2], ද්වාෂෂ්ටිදෘෂ්ටි නැමැති මහදම ද; ඡෙත්වා, ඒ ඒ මාර්ගයෙන් සමුච්ඡෙදය කොට සිටියා වූ; උක්ඛිත්තපළිඝං, අභිද්‍යාර්ගලන නැමැති හස්තයෙන් උදුරා හරණලද අවිද්‍යා නැමැති හිදිබාව ඇති; බුද්ධං, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් තත්වූ පරිද්දෙන් දත්තා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බෲමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි–16.

අක්කොසං, ජාත්‍යාදියෙන් ගටා බණින්නා වූ දශවිධආක්‍රොශය ද; වධබන්ධඤ්ච, පාණිප්‍රහාරාදිහස්තපාදච්ඡෙදාදි වධය ද අන්දුබන්ධනරජ්ජුබන්ධනාදිබන්ධනය ද යන මේ සියල්ල; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; අදුට්ඨො, ද්වෙෂයෙන් දූෂිත නොවූයේ, (හෙවත්) නො කිපියේ; තිතික්ඛති, ඉවසා ද; ඛන්තිබලං ක්ෂාන්තිබල කොට ඇති; බලානීකං, නැවත නැවත උපදනා වූ ක්ෂාන්තිබලඅණි කොට ඇති (නොහොත්) ඛන්තිබලං බලානීකං, ක්ෂාන්තිබලය ම බල කොට ඇති; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බෲමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි–17.

අක්කොධනං, ක්‍රොධ නැත්තා වූ, ආක්‍රොශ කළවුන් කෙරෙහි නො කිපෙන්නා වූ; වතවන්තං, ධුතාඞ්ගව්‍රතයෙන් සමන්විත වූ; සීලවන්තං, චතුපාරිශුද්ධිශීලයෙන් සිල්වත් වූ; අනුස්සුතං, තෘෂ්ණාස්‍රාවයෙන් තෙත් නො වන්නා වූ; දන්තං, චක්ෂුරාදිෂඩින්ද්‍රියදමනයෙන් දමුනා වූ; අන්තිමසාරීරං, භවපරියන්තයෙහි සිටිහෙයින් අන්තිමශරීර ඇති; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව පුද්ගලයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බෲමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි–18.

පොක්ඛරපත්තෙ වාරි ඉව, පියුම්පතෙහි නො ඇලෙන දියබින්දු මෙන් ද; ආරග්ගෙ සාසපොරිව, හිදිකටුඅග නො රඳන අබඇට මෙන් ද; යො, යම් ප්‍ර

1 න ලිප්පති. 2 සන්දානං.

යො දුක්ඛස්ස පජානාති ඉධෙව ඛයමත්තනො
පන්නභාරං විසංයුත්තං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-20.
ගම්භීරපඤ්ඤං මෙධාවිං මග්ගාමග්ගස්ස කොවිදං
උත්තමත්ථං අනුප්පත්තං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-21.
අසංසට්ඨං ගහට්ඨෙහි අනාගාරෙහි චූභයං
අනොකසාරිං අප්පිච්ඡං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-22.
නිධාය දණ්ඩං භූතෙසු තසෙසු ථාවරෙසු ච
යො න හන්ති න ඝාතෙති තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-23.

ද්ගලයෙක්; කාමෙසු, වස්තුකාමක්ලේශකාම දෙක්හි; න ලිම්පති, නො ඇලේ ද; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව පුද්ගලයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං, බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-19.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; ඉධෙව, ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ මේ ම ආත්මභාවයෙහි, අත්තනො, තමාගේ; දුක්ඛස්ස, ස්කන්ධදුඃඛයාගේ; ඛයං, විනාශය; පජානාති, දනී ද, මේ ජාතියෙහි ම මාගේ ස්කන්ධදුඃඛය නිරුද්ධ වන්නේය යි දනී ද; පන්නභාරං, බහා තබනලද ස්කන්ධභාර ඇති; විසංයුත්තං, සියලු කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුනා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි - 20.

ගම්භීරපඤ්ඤං, ගැඹුරු වූ ස්කන්ධායතනයෙහි පැවැත්තා වූ ප්‍රඥාවෙන් සමන්විත වූ; මෙධාවිං, ධර්මෞජසප්‍රඥාව ය යි කියනලද විදර්ශනාඥානයෙන් මෙධාවි වූ; මග්ගාමග්ගස්ස කොවිදං, මේ දුගතියට මගය මේ සුගතියට මගය මේ නිවණට මගය යි මෙසේ මාර්ගාමාර්ගයෙහි දක්ෂ වූ; උත්තමත්ථං අනුප්පත්තං, රහත්ඵල ය යි කියනලද උත්තමාර්ථයට පැමිණියා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි - 21

ගහට්ඨෙහි, ගිහිමිනිසුන් හා ද; අනාගාරෙහි ච, ප්‍රව්‍රජිතයන් හා ද යන; උභයං, දෙපක්ෂයෙහි ඇත්තවුන් හා; අසංසට්ඨං, දර්ශනසංසර්ගය ශ්‍රවණසංසර්ගය සමුල්ලාපසංසර්ගය පරිභොගසංසර්ගය කායසංසර්ගය යන පඤ්චවිධසංසර්ගය නැත්තා වූ; අනොකසාරිං, ආලයසඤ්චාරයක් නැත්තා වූ, (හෙවත්) තෘෂ්ණා නැමැති ගිහි හැසිරීමක් නැත්තා වූ; අප්පිච්ඡං, ප්‍රත්‍යයගෙධයක් නැතිහෙයින් චතුර්විධප්‍රත්‍යයෙහි ඉච්ඡාරහිත වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි-22.

තසෙසු, තෘෂ්ණාසන්ත්‍රාසයෙන් සහිත වූ ද; ථාවරෙසු ච, තෘෂ්ණාසන්ත්‍රාස රහිත හෙයින් නිශ්චල වූ ද; භූතෙසු, සියලු සතුන් විෂයෙහි; දණ්ඩං, කායදණ්ඩය; නිධාය, බහා තබා, (හෙවත්) දණ්ඩනය දුරු කොට; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; න හන්ති, කිසි සතෙක්හු තෙමේ ත් නො මරා ද; න ඝාතෙති, අනුන් ලවා ත් නො මරවා ද; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි-23.

අවිරුද්ධං විරුද්ධෙසු ආත්තදණ්ඩෙසු නිබ්බුතං
සාදානෙසු අනාදානං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං-24.
යස්ස රාගො ච දොසො ච මානො මක්ඛො ච පාතිතො
සාසපොරිව ආරග්ගා තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං-25.
අකක්කසං විඤ්ඤාපනිං ගිරං සච්චං උදීරයෙ
යාය නාභිසජෙ කඤ්චි තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං-26.
යොධ දීඝං වා රස්සං වා අණුං ථූලං සුභාසුභං
ලොකෙ අදින්නං නාදියති තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං-27.

විරුද්ධෙසු, අඝාතවසයෙන් සත්වයන් කෙරෙහි විරුද්ධ වූ ලෞකික මහාජනයා අතුරෙහි; අවිරුද්ධං, ආඝාතයක් නැතිහෙයින් අවිරුද්ධ වූ; ආත්තදණ්ඩෙසු, පරහිංසායෙන් නො වැළකිහෙයින් පරහිංසා පිණිස ගන්නාලද දඬු ඇති ලෞකිකමහාජනයා අතුරෙහි; නිබ්බුතං, නිවිසිත් ඇති; සාදානෙසු, පඤ්චස්කන්ධයන් මමය මාගේය යි ගන්නා වූ ලෞකික මහාජනයා අතුරෙහි; අනාදානං, පඤ්චස්කන්ධයන් මමය මාගේ ය යි ගැන්මක් නැත්තා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-24.

යස්ස, යම් පුද්ගලයක්හු විසින්; රාගො ච,. කාමරාගරූපරාගඅරූපරාග වශයෙන් ත්‍රිවිධ වූ රාගය ද; දොසො ච, මේ සත්හු නසිත්ව යි යනාදීන් යම්කිසි අරමුණෙක්හි යම්කිසි ආකාරයෙකින් ගැටීමෙන් උපදනා වෙෂය ද; මානො, 'සෙය්‍යස්ස සෙය්‍යො හමස්මි, යනාදීන් උන්නතිවසයෙන් පවත්නා වූ නවවිධ මානය ද; මක්ඛො ච, අනුන් විසින් කරණලද උපකාර මැකීම ලකුණු කොට ඇති මක්ඛය ද, ආරග්ගා, ඉඳිකටුඅග නො රඳා එයින් හිලිහෙන්නා වූ; සාසපොරිව, අබඇටක් මෙන්; පාතිතො, හෙලනලද ද, ඒ ඒ මාර්ගයෙන් පහකරණලද ද; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-25.

යාය, යම් වාචාවක් කරණකොට ගෙණ; කඤ්චි, කිසි පුද්ගලයක්හු; නාභිසජෙ, නුකුප්පවා ද, කිසිවක්හුගේ සිත කෝපයෙහි ලගන නො කරවා ද එබඳු වූ; අකක්කසං, කර්කශ නොවූ, මටසිලුටු වූ; විඤ්ඤාපනිං, මෙලොව පරලොව වැඩ හඟවන්නා වූ; සච්චං ගිරං, සැබෑතෙපුල්; උදීරයෙ, යමෙක් කියන්නේ වේ ද; තං, ඒ පුද්ගලයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-26.

යො, යම් පුද්ගලයෙක්; ඉධ, මේ සත්වලොකයෙහි; දීඝං වා රස්සං වා, වස්ත්‍රාභරණාදීන්ගේ වසයෙන් දික් වූ හෝ ලුහුඬු වූ හෝ; අණුං ථූලං, මණිමුක්තාදීන්ගේ වසයෙන් අනුවූ හෝ ස්ථූල වූ හෝ; සුභාසුභං, මාහැඟි නො මාහැඟි වස්තූන්ගේ වසයෙන් යහපත් වූ හෝ නපුරු වූ හෝ; අදින්නං, පරසන්තක වස්තුවක්; නාදියති, සොරසිතින් නො ගණී ද; තං, ඒ පුද්ගලයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-27.

ආසා යස්ස න විජ්ජන්ති අස්මිං ලොකෙ පරම්හි ච
නිරාසයං විසංයුත්තං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-28.

යස්සාලයා න විජ්ජන්ති අඤ්ඤාය අකථංකථී
අමතොගධං අනුප්පත්තං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-29.

යොධ පුඤ්ඤඤ්ච පාපඤ්ච උභො සඞ්ගං උපච්චගා
අසොකං විරජං සුද්ධං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-30.

චන්දංව විමලං සුද්ධං විප්පසන්නමනාවිලං
නන්දීභවපරික්ඛීණං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-31.

යස්ස, යම් පුද්ගලයක්හට; අස්මිං ලොකෙ, මෙ ලොව ද; පරම්හි ච, පර ලොව ද; ආසා න විජ්ජන්ති, ආසාවෝ නැද්ද, මනුෂ්‍යලොකසම්පත්තියෙහි වත් දිව්‍යලොකසම්පත්තියෙහි වත් ආසා නැද්ද; නිරාසයං, තෘෂ්ණාරහිත වූ; විසංයුත්තං, සියලු කෙලෙසුන්කෙරෙන් මුක්ත වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-28.

යස්ස, යම් පුද්ගලයක්හට; ආලයා න විජ්ජන්ති, මෙලෝ පරලෝ රූපාදීන් විෂය කොට පවත්නා වූ තෘෂ්ණාවෝ නැද්ද; අඤ්ඤාය, බුද්ධාදිවස්තූන් අටදෙනා වූපරිද්දෙන් දැන, (හෙවත්) යථාභූතවශයෙන් දත්හෙයින්; අකථංකථී, කථංකථාරහිත ද, බුද්ධාදි අටතැන්හි විචිකිත්සාව නැත්තේ ද; අමතොගධං, අමෘත යයි කියනලද නිර්වාණයට බැස; අනුප්පත්තං, ඒ නිර්වාණයට පැමිණියා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණය යි කියමි-29.

ඉධ, මේ සත්වලොකයෙහි; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; පුඤ්ඤඤ්ච, කුසලය ද; පාපඤ්ච, අකුසලය ද යන මේ, උභො, දෙකම; උපච්චගා, පසකොට සිටියේ ද, (හෙවත්) ක්ලෙශසඞ්ඛ්‍යාතපෙව්කල්‍යයෙන් විද්‍යමාන වූ ද කුසලයන් විපාකදීමට අසමර්ථහෙයින් කුසලයන් ද අර්හත්මාර්ගයෙන් සකලක්ලෙශයන් ප්‍රහීණකළහෙයින් අකුසලයන් ද යන මේ උභයපක්ෂයම නසාපී ද; සඞ්ගං උපච්චගා, රාගසඞ්ගාදි සප්තවිධසඞ්ගය ඉක්මී ද; අසොකං, සොකරහිත වූ; විරජං, රාගාදිරජස් නැත්තා වූ; සුද්ධං, රාගාදිඋපක්ලෙශවිගමනයෙන් පරිසුද්ධ වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-30.

චන්දං ඉව, අභ්‍රමහිකාධූමරජොරාහුය යන පඤ්චවිධ උපක්ලෙශයෙන් විනිර්මුක්ත වූ පූර්ණචන්ද්‍රයා මෙන්; විමලං, නිර්මල වූ; සුද්ධං, රාගාදිකෙලෙස්මල විගමනයෙන් පරිසුද්ධ වූ; විප්පසන්නං, ගැඹුරු වූ මහවිලක් මෙන් විශෙෂයෙන් ම ප්‍රසන්න වූ; අනාවිලං, ක්ලෙශකාලුෂ්‍ය නැතිහෙයින් නො කැලඹුනු සිත්ඇති; නන්දීභවපරික්ඛීණං, භවයෙහි නන්දනයකරණ හෙයින් නන්දීභව යයි කියනලද භවතෘෂ්ණාව ක්ෂය කළා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-31.

යො ඉමං පළිපථං දුග්ගං සංසාරං මොහමච්චගා
තිණ්ණො පාරගතො ඣායී අනෙජො අකථංකථී
අනුපාදාය නිබ්බුතො තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං - 32.
යොධ කාමෙ පහත්වාන අනාගාරො පරිබ්බජෙ
කාමභවපරික්ඛීණං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං - 33.
යොධ තණ්හං පහත්වාන අනාගාරො පරිබ්බජෙ
තණ්හාභවපරික්ඛීණං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං - 34.
හිත්වා මානුසකං යොගං දිබ්බං යොගං උපච්චගා
සබ්බයොගවිසංයුත්තං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං - 35.

යො. යම් මහණෙක්; ඉමං පළිපථං, මේ රාගාදිකෙලෙස් නැමැති කල්ලමඩ සහිත මාර්ගය ද; දුග්ගං, මේ කෙලෙස්නැමැතිදුර්ගය ද; සංසාරං, සංසාරවෘත්තය ද; මොහං, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් ප්‍රතිවෙධ කළ නො දෙන මොහය ද; අච්චගා, ඉක්මි ද; තිණ්ණො, කාමොඝාදි සතරමහවිතුරෙන් එතරවී ද; පාරගතො, නිර්වාණ යයි කියනලද පාරයට පැමිණියේ වේ ද; ඣායී, ආලම්බනොපනිධ්‍යානලක්ෂණොපනිධ්‍යානවශයෙන් ධ්‍යායී ද, (හෙවත්) සමථවිදර්ශනාභාවනායෙහි ප්‍රයුක්තප්‍රයුක්ත ද; අනෙජො, එජාසඞ්ඛ්‍යාතතෘෂ්ණාරහිත ද; අකථංකථී, බුද්ධාදි අටතන්හි උපදනා සංසයක් නැතිහෙයින් කථංකථාරහිත ද, හෙවත් බුද්ධාදි අටතන්හි උපදනාසංසය ලක්ෂණ වූ විචිකිත්සාව නැත්තේ වේ ද; අනුපාදාය නිබ්බුතො, කාමූපාදානාදීන් නැතිහෙයින් කිසි කෙලශයෙකුදු තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිවශයෙන් මමය මාගේ ය යි නො ගෙණ කෙලශපරිනිර්වාණයෙන් නිවීගී ද; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා ; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-32.

ඉධ, මේ සත්වලොකයෙහි; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; කාමෙ පහත්වාන, වස්තුකාමක්ලෙශකාමයන් පහ කොට; අනාගාරො පරිබ්බජෙ, ගෙය හැර මහණ වේ ද; කාමභවපරික්ඛීණං, වස්තුකාමක්ලෙශකාමයන් ද කාමභවරූපභවඅරූපභවයන් ද ක්ෂය කළා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-33.

ඉධ, මේ සත්වලොකයෙහි; යො, යම් පුද්ගලයෙක්; තණ්හං පහත්වාන, ෂඩ්ද්වාරික වූ රූපතෘෂ්ණාදි තෘෂ්ණා දුරු කොට; අනාගාරො, ගෙය නැති ව; පරිබ්බජෙ, පැවිදි වේ ද; තණ්හාභවපරික්ඛීණං, තෘෂ්ණාව ද භවය ද ක්ෂය කළා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-34.

[ඉධ, මේ සත්වලොකයෙහි;] යො, යමෙක්; මානුසකං යොගං, මනුෂ්‍ය ලොකයෙහි ආයුසය ද, මානුසක වූ පචකාමය ද; හිත්වා, හැර, එහි නිකාන්ති පහ කිරීම්වසයෙන් හැර; දිබ්බං යොගං උපච්චගා, දිව්‍ය වූ ආයුසය ද දිව්‍ය වූ පචකාමගුණය ද ඉක්මුනේ වේ ද; සබ්බයොගවිසංයුත්තං, කාමයොගාදි සියලු යොගයන් කෙරෙන් වෙන් වූ, තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-35.

හිත්වා රතිඤ්ච අරතිඤ්ච සීතිභූතං නිරූපධිං
සබ්බලොකාභිභුං වීරං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-36.
චුතිං යො වෙදි සත්තානං උපපත්තිඤ්ච සබ්බසො
අසත්තං සුගතං බුද්ධං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-37.
යස්ස ගතිං න ජානන්ති දෙවා ගන්ධබ්බමානුසා
ඛීණාසවං අරහන්තං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-38.
යස්ස පුරෙ ච පච්ඡා ච මජ්ඣෙ ච නත්ථි කිඤ්චනං
අකිඤ්චනං අනාදානං තමහං බ්‍රූමි බ්‍රාහ්මණං-39.

රතිඤ්ච, පඤ්චකාමගුණයෙහි ඇලීම ද; අරතිඤ්ච, අභිකුසලයෙහි ද අරණ්‍යවාසයෙහි ද උපදනා උකටලිය ද; හිත්වා, දුරු කොට; සීතිභූතං, නිවීසිත් ඇති; නිරූපධිං, ස්කන්ධාදි ආදි වූ සතර උපධීන් නැත්තා වූ; සබ්බලොකාභිභුං, සීලාදිගුණයෙන් සකලලොකයා මැඩ පවත්නා වූ; වීරං, චතුම්‍යාග සම්‍යක්ප්‍රධාන ය යි කියනලද වීර්‍ය්‍යයෙන් යුක්ත වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-36.

යො, යම් මහණෙක්; සත්තානං චුතිං ච, චුතවන සත්වයන්ගේ චුතිආසන්නය ද; උපපත්තිඤ්ච, උපපත්තිආසන්නය ද; සබ්බසො, සර්වප්‍රකාරයෙන්; වෙදි, ප්‍රකට කොට දනී ද; (චුතිචිත්තය ද ප්‍රතිසන්ධිචිත්තය ද දිවඇසින් දක්නට නො පිළිවන් හෙයින් චුති ආසන්නය ද ප්‍රතිසන්ධි ආසන්නය ද ගෙණ චුතිඋපපත්තිදෙක වර්ණනාලදී); අසත්තං, කිසි භවයෙක්හි අලගන වූ; සුගතං, අන්තද්වය පරිවර්ජනය කොට මධ්‍යමප්‍රතිපත්තියෙන් සුන්දර වූ නිර්වාණපුරයට ගිය හෙයින් සුගතනම් වූ; බුද්ධං, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් අවබොධ කළහෙයින් බුද්ධ නම් වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම, බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-37.

යස්ස, යම් ක්ෂීණාශ්‍රවයක්හුගේ; ගතිං, උත්පත්තිගතිය, (නොහොත්) නිඨාව; දෙවා, ශක්‍රාදි දෙවියෝ ද; ගන්ධබ්බා, තිම්බරූනාරදාදිගන්ධර්වයෝ ද; මානුසා, ක්ෂත්‍රියබ්‍රාහ්මණාදි මනුෂ්‍යයෝ ද; න ජානන්ති, නො දනිද්ද: ඛීණාසවං, ක්ෂීණ වූ චතුරාශ්‍රවයන් ඇති; අරහන්තං, කෙලෙසුන් කෙරෙන් දුරු වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-38.

යස්ස, යම් පුද්ගලයක්හට; පුරෙ ච, අතීතභවයෙහි ද, නිරුද්ධ වූ රූපාදි පඤ්චස්කන්ධයන් කෙරෙහි ද; පච්ඡා ච, අනාගතභවයෙහි ද, වන සුළු වූ රූපාදි පඤ්චස්කන්ධයන් කෙරෙහි ද; මජ්ඣෙ ච, වර්තමානභව පර්‍ය්‍යාපන්න වූ රූපාදි පඤ්චස්කන්ධයන් කෙරෙහි ද; කිඤ්චනං නත්ථි, තෘෂ්ණා ග්‍රහණය යි කියනලද කිසි පළිබොධයෙක් නැද්ද; අකිඤ්චනං, රාගාදි කිඤ්චනයක් නැත්තා වූ; අනාදානං, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිමානග්‍රාහයක් නැත්තා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා, අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රූමි, බ්‍රාහ්මණ ය යි කියමි-39.

උසභං පවරං වීරං මහෙසිං විජිතාවිනං
අනෙජං නහාතකං බුද්ධං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං - 40.
පුබ්බෙනිවාසං යො වෙදී සග්ගාපායඤ්ච පස්සති
අථො ජාතික්ඛයං පත්තො අභිඤ්ඤාවොසිතො මුනි 1
සබ්බවොසිතවොසානං තමහං බ්‍රෑමි බ්‍රාහ්මණං ති-41.

බ්‍රාහ්මණවග්ගො ඡබ්බීසතිමො.

උසභං, භය සන්ත්‍රාසරහිත බැවින් වෘෂභාජානෙයයෙකු බඳු වූ, නිර්භයකාරණයෙන් වෘෂභරාජ වූ; පවරං, උත්තමකාරණයෙන් ප්‍රවර වූ; වීරං, වීර්‍ය්‍යසම්පන්න බැවින් වීර වූ; මහෙසිං, මහත් වූ ශීලස්කන්ධාදිපඤ්චවිධධර්මස්කන්ධයන් එසනය කළ හෙයින් මහර්ෂි වූ; විජිතාවිනං, ක්ලෙශමාරය ස්කන්ධමාරය මෘත්‍යුමාරය යන මේ තුන් මරුන් දිනූහෙයින් දිනනලද සතුරන් ඇති; අනෙජං, කාමභවවිභවසඞ්ඛ්‍යාත ත්‍රිවිධතෘෂ්ණාරහිත වූ; නහාතකං, අශීදම් ශීඝ්‍රඥානශලිලයෙන් සෝදනාලද කෙලෙස් මලඇති බැවින් නැහැවා වූ; බුද්ධං, චතුරාර්‍ය්‍යසත්‍යයන් දත්තා වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රවයා; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බ්‍රාහ්මණ යයි කියමි-40.

යො මුනි, යම් මහණෙක්; පුබ්බෙනිවාසං වෙදී, පෙරවිසූකඳපිළිවෙළ පහළ කොට දැනී ද; සග්ගාපායඤ්ච පස්සති, සවිසිවැදෑරුම් වූ ස්වර්ගය ද නරකාදි සතර අපාය ද දිවඇසින් දකී ද; අථො, නැවත; ජාතික්ඛයං පත්තො, ජාතික්ෂය යයි කියනලද අර්හත්ඵලයට පැමිණියේ ද; අභිඤ්ඤාවොසිතො, විශිෂ්ටඥානයෙන් දතයුතු වූ අභිඥෙය්‍යයන්ද ධර්මයන් විශෙෂයෙන් දැන නිෂ්ඨාවට පැමිණියේ ද; සබ්බවොසිතවොසානං, සකලක්ලෙශයන්ගේ අවසාන යයි කියනලද අර්හත්ඵලඥානසඞ්ඛ්‍යාත බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යාව වැස නිම වූ; තං, ඒ ක්ෂීණාශ්‍රව මහණහු; අහං, මම; බ්‍රාහ්මණං බ්‍රෑමි, බාහිත පාපධර්මයන් ඇතිහෙයින් බ්‍රාහ්මණ යයි කියමි-41.

බ්‍රාහ්මණවග්ගො ඡබ්බීසතිමො.

සමාප්තයි.

---

1 අභිඤ්ඤාවොසිතවො මුනි.

උද්දානං.

යමකප්පමාදෙ චිත්තො පුප්ඵො බාලො ච පණ්ඩිතො
අරහන්තො සහස්සො ච පාපො දණ්ඩො දසෙති ච (1)-1.

ජරා අත්තා ච ලොකො ච බුද්ධො සුඛපියානි ච
කොධො මලො ච ධම්මට්ඨො මග්ගවග්ගෙන වීසති-2.

පකිණ්ණකං නිරයො නාගො තණ්හා භික්ඛු ච බ්‍රාහ්මණො
එතෙ ඡබ්බීසති වග්ගා දෙසිතාදිච්චබන්ධුනා-3.

යමකෙ වීසති ගාථා අප්පමාදම්හි ද්වාදස
එකාදස චිත්තවග්ගෙ පුප්ඵවග්ගම්හි සොළස-4.

බාලෙ සත්තරස ගාථා පණ්ඩිතම්හි චතුද්දස
අරහන්තෙ දස ගාථා සහස්සෙ හොන්ති සොළස-5.

තෙරස පාපවග්ගම්හි දණ්ඩම්හි දසසත්ත ච
එකාදස ජරාවග්ගෙ අත්තවග්ගම්හි ද්වාදස-6.

ද්වාදස ලොකවග්ගම්හි බුද්ධවග්ගම්හි සොළස
සුඛෙ ච පියවග්ගෙ ච ගාථායො හොන්ති ද්වාදස 7.

චුද්දස කොධවග්ගම්හි මලවග්ගෙකවීසති
සත්තරස ච ධම්මට්ඨෙ මග්ගවග්ගම්හි සොළස-8.

පකිණ්ණෙ සොළස ගාථා නිරයෙ නාගෙ චතුද්දස
ද්වාවීස තණ්හාවග්ගම්හි තෙවීස භික්ඛුවග්ගිකා-9.

චත්තාළීස ච ගාථායො බ්‍රාහ්මණෙ වග්ගමුත්තමෙ
ගාථාසතානි චත්තාරි තෙවීස ච පුනාපරෙ-10.

ධම්මපදෙ නිපාතම්හි දෙසිතාදිච්චබන්ධුනා-ති-11.

ධම්මපදං නිට්ඨිතං.

සිද්ධිරත්ථු.

---

1 යමකං පමදං චිත්තං පුප්ඵං බාලෙන පණ්ඩිතං
අරහන්තං සහස්සෙන පාපදණ්ඩෙන තෙදස–(ඉච්චෙවමාදි සබ්බෙසු
පොත්ථකෙසු.)

සබ්බ දානං ධම්ම දානං ජිනාති

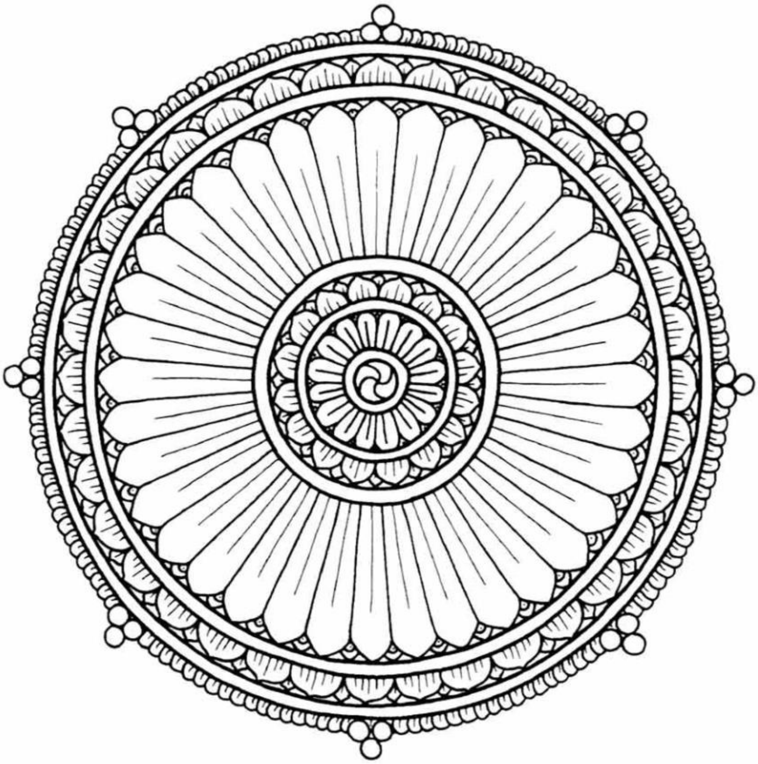

නිබ්බාන පච්චයෝ හෝතු